

İtiş kakış=kaotik futbol

Ali Fikri Işık 09.08.2010

Doğrusunu söylemek gerekirse, Süper kupa finali, kelimenin tam anlamıyla sadece Türkiye’de meşru görülebilecek tuhaflıklar içeriyordu. Bize önerilen oyunun biçimiyle, söz gelimi, Yüksek askeri şura toplantılarında sergilenen çözüm performansı arasında sanki hiç fark yoktu. Siyaset yapma biçimimizle futbol oynama biçimimiz ne kadar da benzer! Akıllı, sağduyuyu ve işbirliğini, toplumsal dokumuzdan dışlayan zihniyete,yeşil sahalarda tanık olmak, galiba, yaşlı ve demode bir Kültürün ironisi. Ne de olsa aynı kültürün şekillendirdiği bireyleriz!

İlk kırk beş dakikayı Mehmet Demirkol’un parlak bir ifade ile tanımladığı ‘kaotik’ futbolun amaçsız itiş kakışı olarak özetlemek, sanıyorum en isabetli tanımlama olacak. Yetenek palavrasına inandırılmış egosu şişik oyuncu gurubunun, birlikte oyun oynamayı unuttuğu, ilkel ve kalitesiz bir işbirliğinin öne çıktığı, rastlantısal ve defacto bir akıl dışılık, ilk yarıya damgasını vurdu.

Daha maçın 30 uncu saniyesinde ortada bir baskı söz konusu değilken, Egemen’in ileri doğru vurduğu o kör vuruş aslında her şeyin habercisiydi. “Benim bir oyun planım yok, bu topla ne yapacağımı bilemiyorum, buyurun siz oynayın” demekten başka bir anlam taşımıyordu o vuruş. Rakibi bozma, rakibe oyun oynatmama düşüncesi üstüne bina edilmiş olan bu anlayış belki top rakipteyken bir parça anlaşılırdır. Ama top bizdeyken, ne yapılmalı sorusuna bir yanıt oluşturduğu söylenemez.

Oysa futbol oyununda en değerli şey toptur. Futbol oyunu denildiğinde kast edilen o topla ne yaptığınızdır. Türkiye futbolunun en zayıf halkası galiba bu sorunun yanıtsız kalmasıdır. Atletik özellikler kazanmış oyuncu gurubu futbol takımı yerine kolayca ikame ediliyor.

Futbol oyunu 11 oyuncunun birlikte oynadığı oyunun adıdır ve iki temel hareketi uygar bir işbirliği içinde öngörür. Topun rakipte olduğu durumlarda kaliteli bir organizasyon ve topun sizde olduğu durumda saygıya dayalı karşılıklı bağımlılık ilişkilerine verdiğiniz tepkidir. İtiraf etmek gerekir ki, topa sahip olan takım, kentli bir akıl ve işbirliği pratiği sergilemiyor.

Trabzonsporun maçı 3-0 kazanmış olması, sadece bir tabela skorudur. Teo’ nun attığı üç gol de tekrarlanabilir değil. Deneyimlenebilir pozisyonların sonucu olmadıkları gibi, özel bir gol planının da bir parçası değiller. Aslında bu durum neden bir türlü Edirne’nin dışına çıkamadığımızı da anlatır.

Hiç kimse kusura bakmasın, bütün oyun boyunca ben ortak aklın işbirliğine rastlamadım. Yuvarlak topun en özgür olduğu sıradan maçlardan birini izledim. O nedenle, teknik bir analiz yaparak, futbol oyununun pozisyon bilgi ve bilincine helal getirmek içimden gelmiyor.

Yeri gelmişken, yetenek palavrasına inananlardan değilim. Yetenek denilen şey çok çalışmanın form tutmuş halidir. Hepsisi bu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Titrek bir takım, teknik bir takıma dönüşemez

Ali Fikri Işık 13.08.2010

Şükrü Saraçoğlu'nda oynanan maçta Türkiye ve Romanya ulusal takımları, yeni yarışmalara ne ölçüde hazırlandıklarını test etme imkanı buldu. Tabelaya yansıyan sonuçtan bağımsız olarak, yeşil çimlerin üstünde üretilmek istenen fikirler, doğruyu söylemek gerekirse umut kırıcıydı. Romanya ulusal takımının yaşadığı arızalar bu yazının konusu değil, çünkü Romanya ulusal takımın yaşadığı sorunlar, ulusal takımın artık kanıksadığımız sorunlarının ne nedeni ne de sonuçlarıydı. Saha da estetik bütünlüğü olamayan iki ayrı hikâyenin kahramanıydı her iki takım. Bütün çabalarına rağmen maç tek bir hikayeye dönüşemedi.

Topu kontrol etmeyi başaramayan ulusal takım, doğal olarak topa da sahip olamadı. Zincirleme bir trafik kazası gibi, top kontrol edilmeyince, topa sahip olunamadı, topa sahip olamayınca fikir üretilemedi, fikir üretilmeyince, oynanan oyun bir sistem karakteri kazanamadı. Bu zincir sonsuza kadar uzatılabilir. Sözü uzatmadan toparlayıp söylemek gerekirse, titrekle bir oyuncu gurubunun sarsak ve 'melez' oyunundan, üstüne fikirler bina edilebilir bir sistem çıkmayacağı bir kez daha görüldü. Yeri gelmişken büyük bir futbol yalanının, balonunu patlatma zamanı. Yıllarca denildi ki, Türk futbolcusu çok teknik. Tanrı aşkına söyler misiniz, futbolun en basit ve en temel hareketini ancak üç hamlede yapabilen bir oyuncu nasıl teknik olabiliyor? Atılan ve sözüm ona kontrol edilen her top bunca sıkıntıya yol açıyorken hangi teknikten söz edeceğiz? Topa sahip olamayan hiçbir oyuncu teknik değil ve müsaadenizle, titrekle bir takım, teknik bir takıma dönüştürülemez! Anahtar kavram topa sahip olmaktır.

Topa sahip olmakla ima edilen şey topun tek hamlede kontrolünü matematik bir kesinlik içinde varsaymaktır belki! Belki de, kontrol edilemeyen şeylerin yönetilemez oluşlarına duyduğum inanç, böyle düşünmeme sebep oluyordur. Kim bilir belki de, ölçülemeyen şeyler aynı zamanda yönetilemeyen şeylerdir, başka bir deyişle. İçimdeki tuhaf duygu, basit bir şeyden söz etmediğimi hatırlatma ihtiyacı duyuyor. Neredeyse yüz yıldır çözümsüz gibi duran bir soruna bulaşmak, sözcüğün tam anlamıyla bir kara belaya bulaşmaktan beterdir. Ama hemen kabul etmeliyim ki, daha kışkırtıcı duygular, beni ayartmayı sürdürüyor. Önce bir tespit; Bütün futbol tarihimiz, aslında top kontrolünü başaramayımızın tarihidir. Eğer bu tespit doğruysa (ki sizi temin ederim, hemen onlarca sebep sayabilirim) en başa, ilk olana yeniden dönmek, neredeyse kaçınılmaz bir kader oluyor.

Hiddink, Rijkaard, Schuster ve Aykut Kocaman gibi saygın isimlerin, futbolumuzda işbaşı yapıyor olmaları bu durumun zimmen kabulü olduğuna, hiç kuşku yok. Bu tabloya metafizik bir boyuttan bakmaya ihtiyaç yok. İhtiyaç duymayacağımız tek şey, metafizik bir boyuttur. Öyle anlaşıyor ki, Hiddink, Rijkaard, Schuster ve Kocamanı iş başına getiren irade, yüz yıllık bu kangreni his etmiş ve ilan edilmemiş bu itirazın gereklerini yerine getirmişlerdir.

Top kontrolü, her sistemin nedensellik zincirini açıklayan, sistem içi, ilk ve tek stratejik davranıştır. Her kurgusal düzen gibi, futbol oyunu da 'sahicileşmek, hakikileşmek' gibi, varoluşunu, onu izleyenler nezdinde anlamı kılacak meşrulaştırıcılara ihtiyaç duyar. Bu konuya devam edeceğim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tempo ritim ve Quaresma

Ali Fikri Işık 17.08.2010

İlk resmi maçında tempo ve ritim sorunun çözmek için Schuster, oyun planlamasında ilginç bir deneyelliğin altına imza atmaktan geri durmadı. Başlı başına "gözü kara bu cesaret" saygıyı hak ediyor. Daha ilk maçında göze alınan bu cesaretin, elbette bedelleri olacak, buna kuşku yok. Ama yaygın inanın aksine, "başarının sırrı" neleri, nasıl ve hangi araçlarla yaptığınız değildir. Tam tersine, başarmak için neleri göze aldığınızdır. Önemli olan "nasıl" sorusuna bulduğunuz yanıt değil, pusulanızın yönüdür.

Schuster, Bucaspor maçında, oynamak istediği oyun planına bir iç tutarlılık katmak adına, her kreatif oyuncunun hemen yanı başına, servis ve müdahale imkanı için, daha savaştan bir oyuncu görevlendirerek, sisteme hem pratik işlevsellik kazandırmak, hem de Türk futbolunun en büyük zaafı olan tempo sorununu çözmek istediğini belli etti. Topun kazanıldığı veya kaybedildiği her yerde, hem savunma hem de hücum olanağı sağlamak, temel prensibiymiş gibi duruyordu.

İlk yarı boyunca Guti'nin ekseninde Ernst, Bobo'nun gölgesinde Necip, Nihat'ın derinliğinde Erhan pozisyon almaya çalıştılar. Guti, İbrahim Üzülmüş ve Quaresma arasında tasarlanan ve Quaresma'ya ritim kazandırmaya dönük pas trafiği düşük tempoya kurban olurken, her şeye rağmen Schuster akılla algılanan bir oyundan yana tercih kullanacağını ilan etti. Aklın vasıtalarıyla aklileşen bir oyun. Zaten adına futbol dediğimiz oyun, aslında akıl ile algılanan bir estetik nesne değil midir? Aklın birlik arzusuna beden yolu ile ulaşılan, estetik bir nesne.

Bu kurgusal düzende Schuster'in tasarladığı taktik düşünce, Necip'in eksik pozisyon bilgisinden bir türlü vize alamadı. Necip, Bobo'nun oyun alanını daraltmakla kalmadı, zaten doğuştan tembel olan Bobo'nun, "sisler" içinde gizlenmesine de katkıda bulundu!. İlk yarı boyunca, Guti'nin özlediğimiz kaliteli birkaç topundan başka dikkate değer hiçbir etkinliğin göze çarpmayı başaramamasından da söz etmek gerek. Tempoya dayalı ritmik bir sistemde, oyuncu grubunun pozisyon bilgisi neredeyse belirleyici nitelik taşır. Pozisyon pozisyon oynanan "Daum" futbolundan farklı olarak, tempoya dayalı ritmik sistem, pozisyonları statik ve durağan değil, geçişken ve dinamik var sayar. Savunma ve hücum geçişkenliği, yani, birinden diğerine geçiş, topun olduğunu bölgeyi ve muhtemelen topun atılacağı bölgeyi, bir bütün olarak öngörür. İki aktif eylemi aynı planlamanın tek parçası olarak düşünüp uygulamak temel sorundur.

Ferrari, Ernst ve Zapotocny, bu sistem uygulamasında mümkün olan en temkinli ve garantili yolu seçen futbolcular. Özellikle Ernst, topu kontrol etmekte o kadar zorlandı ki, ona bir Schuster oyuncusu demek zorlaştı! Topla çıkış yetenekleri sınırlı olan Ferrari ve Zapotocny, oyun merkezinin ileriye taşınamamasının nedeniydi. İleriye doğru vurulan amaçsız toplar, her seferinde Necip'in şaşkınlığının biraz daha artmasına sebep oldu.

İkinci yarının başlama düdüğü bir kez daha, Schuster'in taktik düşünceye ne kadar önem verdiğini ve düşüncelerini uygulatmada ne kadar ısrarcı olduğunu gösterme fırsatı yarattı. Necip'in biraz daha geriye çekilmesi, hem Guti'yi, hem de Bobo'yu sadece daha çok özgür bırakmakla kalmadı, sistemin "s"sini bile değiştirmeden, bu oyunu bu düzeyde oynamanın mümkün olduğunu da gösterdi. Nitekim kısa sürede bu ısrarın meyvesini gol olarak ürettiğine keyifle şahit olduk.

Schuster cephesinde bütün bunlar olurken, Bülent Uygun, takımını daha çok ve sanki oyunun bir gereksinimiymiş gibi agresifleştirmekle meşguldu. Bucaspor bütün oyun boyunca itiş kakıştan medet umdu. Kör uzun paslar ve amaçsız sertlik, eğer bütün sezon boyunca Bucaspor'un kaderi olacaksa, bunda Bülent Uygun'nun büyük bir sorumluluğu olması gerektiğini şimdiden ilan etmek lazım gelir.

Beşiktaş'ın hala zamana ihtiyacı var. Bu çok açık. Schuster'in oynattığı sistem hem tempo hem de ritim üretmeye çok yatkın. Sistemin doğasında var olduğunu gözlemlediğimiz tempo eğer Quaresma'ya özlediği ritmi yakalama imkanı verirse, Quaresma'yı durdurmak herkese biraz pahalıya mal olacak.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sistematik mi şematik mi?

Bir futbol takımının, daha doğru bir deyimle bir futbolcu grubunun yeterince iyi olabilmesi, hızlı düşünüp, hızlı karar vermesi ve hızlı hareket etmesine bağlıdır. Hız, hani neredeyse futbolun temel kuralı haline geldi. Çok bilindik eski bir deyim vardır, herkes ezbere bilir. "Büyük balık küçük balığı yer." Artık dünya o dünya değil. Küçük hızlı balık, büyük hantal balığı yutuyor.

Eğer söz konusu belirleme doğruysa, futbol oynama anlayışımızı temelden değiştirmemiz gerekiyor. Futbol kültürümüzü yeni baştan tasarlayarak, geçmiş deneyimlerimizle, bugünün ihtiyaçları arasına bir Çin Seddi örerek, geleneksel futbol oynama alışkanlıklarından radikal biçimde kurtulmalıyız. Futbol serüvenimizin kaderini bundan böyle hız konseptinin belirlemesine, ülke düzeyinde bir mutabakatla izin vermeliyiz. Futbolda başarılı olmuş her ülkenin pratiğinde, konseptlerle ayrıştırılmış, süreli, hedefli ve sonuç alıcı süreçler görmek mümkündür.

Başlangıç olarak, sözgelimi organizasyon yeteneğimizi tartışmaya açabiliriz. Bu konudaki itirazlarımızı yüksek sesle dillendirmekte sonsuz yarar olduğu açık. Organize olma algısı ve bilgisi, yüz yıllık köhne bir kültürün prangasında. Dış dünyaya kapalı, sadece kendi deneyimleriyle sınırlandırılmış bir pratik, elbette yolumuzu aydınlatan bir deniz feneri niteliği taşıyamaz. Sistematiğe olmaktan çok, şematik olan sistemin algımızın, ciddi bir reform ve revizyona gereksinimi var.

Futbol oynama pratiğimize daha ciddi bir yaklaşımla yakından bakma olanağı bulanlar, sıkça, hücum ve savunma aksiyonlarımızın merkezi bir akıldan yoksun olduğundan şikayet ederler. Kim ne derse desin ve hiç kimse de kusura bakmasın, bu şikayete ben de katılıyorum ve çok da haklı buluyorum. Zaten oynadığımız oyunun kalitesi ve düzeyi hem ortada hem de her şeyi anlatıyor.

Merkezi bir plan ve akıldan yoksun (amaçsız, kör, isabetsiz ve titrek) 'dikey savunma' anlayışımız, tarihinin hiç bir döneminde sorunlarımıza çare olmadı. Tam tersine bu anlayış, her zaman bereketli bir yağmura dönüşerek, kalemize gol olarak yağdı. Bir o kadar da plan ve akıldan yoksun (ekseniyle malul, gölgesiyle savaştan ve titrek) 'yatay hücum' algımız ise, bereket olup rakip kalelere yağmak bir tarafa hala pivot santrafor gerekli mi değil mi tartışmasına son verebilmiş değil. Oyun kalitemizin tescilli tablosu maalesef bu. Keyif vermekten uzak, kahrır bela katlanmak zorunda bırakıldığımız o harika planlama ve aklımızın ürünü işte bunlar.

Organizasyon yeteneğini, organizasyon algısı ve bilgisini hızla(!) somutlayarak, hızın belirlediği ilke merkezli bir 'oyun merkezi' konseptine, hiç vakit geçirmeden ulaşma becerisi göstermek, belki geleceği kurtarmak anlamına gelebilir.

Oyun disiplini, savunma dengesi, hücumda çoğalmak gibi, her biri tek başına hiçbir anlam taşımayan futbol yalanlarına öldürücü darbeler indirme zamanı geldi, geçiyor. Sistematiğe oyun kurgunuzda 'bir oyun merkezi' yoksa, yukarıdaki kavramların size bir faydası dokunmaz. Çünkü futbol oyununda her aksiyonu anlamlı ve anlaşılır kılan, oyun merkezinin üretkenliğidir.

Günümüzün başarılı futbol takımlarının tümünde bir oyun merkezi vardır ve her şey defalarca bu oyun merkezinin inisiyatifinde tekrar tekrar denenir. Hücum ve savunma aksiyonlarını bu merkez yönetir. En az beş oyuncunun merkezde görev aldığı bu oyun anlayışında kaleci dahil diğer beş oyuncu, bu merkezin etrafında pozisyon alır. Topun kapıldığı veya kaybedildiği yerde takım, merkezin pozisyon alışına göre pozisyon alır.

Hızlı düşünmek, hızlı karar vermek ve hızlı bir biçimde harekete geçmek, bir oyun merkezi olmadan mümkün değil. Bir ritim tutturmak veya bir oyunun temposunu ayarlamak artık, bir oyun merkezi olmadan olabilecek şeyler değil.

Artık ne tür bir futbol oynadığımızı bilmek istiyoruz. İlkel doğaçlama futbol anlayışı bir sokak futbolu olarak çocuklara bırakılmalı.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alegorik bir maç, çünkü top çok özgür olacak!

Ali Fikri Işık 23.08.2010

Oyunun aklına inanan, aklın rehberliğine teslim olan iki teknik adamın, erken finali, kim bilir, belki de, "Aziz Fikstür"ün şakacı karakterinin bir ironisidir. Bu iklimde bu maçları oynatmak bir akıl tutulması değilse, fena halde bir iş bilmezlik olsa gerek. Sezonun henüz başı, hava sıcak ve telafisi pekâla mümkün bir maçtan söz etmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla futbolcu psikolojisinin sonuç belirleyici olacağını söylemek kâhin olmayı gerektirmez. Ama yine de her iki teknik adamın sorunlarına yakından bakmakta fayda var.

Aykut Kocaman'ın en büyük zaafı, bir Alman köylüsünün (ki bu ifade hakaret içermiyor) sonuç odaklı oyun adına derin kimyasını bozduğu Fenerbahçe'ye, bir oyun merkezi inşa etmeden, çok paslı İspanyol ekolüne meyletmesidir. Çok belli ki bu iklimde, bu toprakta İspanyol patentli Portakal yetişmez. Çok paslı ve çok seçenekli oyun kurgusu, her şeyden önce Alex'in oyun alışkanlıklarına aykırıdır. Eğer Alex'ten bir Xavi yaratılamayacaksa, bu oyunda Alex'e yer yok.

Kocaman'ın Ankaraspor deneyiminde eksik olan tek şey oyun merkeziydi. Son PAOK maçı ve Medical Park Antalyaspor maçları gösterdi ki, Kocaman, henüz bu büyük yapı taşını keşfetme imkanı bulamamış! Oysa oyun merkezi temeldir ve oyun merkezi olmadan çok paslı ve çok seçenekli kurgu yürümez. Egosu şişkin Emre, özgüvenini yitirmiş Selçuk, cumhuriyetini ilan etmiş Alex ve oyun bilgisi vasat Mehmet Topuz'la bu merkezi inşa etmek, neredeyse deveye hendek atlatmak kadar zor ve sabır gerektiren bir iş olsa gerek.

Geniş alan hücum oyununda Kocaman'ın Güiza'ya çok ihtiyacı olduğu açık. Ama her nedense rüştünü ispatlamış bu oyuncu, Semih Şentürk sevdasına harlandı. Oysa Semih, hücum yetenekleri son derece sınırlı ve total bir oyun görüşüne de hiç sahip olamadı. Niang'ın Güiza kadar geniş alan yaratmasını beklemek hayalcilik olmasa, belki, ikinci topların kazanılmasında en az Emre kadar, enerjik bir performans sergileyebilir.

Fenerbahçe çok temel arızalara sahip ve Aykut Kocaman'ın uzun zamana ihtiyacı var.

Şenol Güneş'in en büyük avantajı, Selçuk İnan gibi bir futbolcuya sahip olmasıdır. Selçuk sadece merkez oyuncu kimliği taşıyor, çok doğru pas seçenekleriyle, etrafında çok doğal bir oyun merkezi inşa ediyor. Ama hemen beş metre ilerde, bu ritim, Alanzinho'nun büyük gayretleriyle(!) yerle bir olup bambaşka bir şeye dönüşüyor. Bunu fırsat sayan Colman, Selcuk İnan'ın inşa ettiği akıllı, sorumsuzca kendi egosuna kurban edebiliyor. Zaten her teknik adamı salt görüntüsüyle ayartan titrek Burak'tan söz etmeye gerek yok.

Eğer Şenol Güneş, ritim bozucu Alanzinho'yu kısa sürede terbiye etmeyi beceremezse, takımına istediğini yaptırma şansı bulamaz. Bu konuda Alex Ferguson ve C. Ronaldo hikayesine dikkat çekmek gerek. Ronaldo, ritim kırıcı bir anarşist iken Ferguson ondan harika bir hızlı hücumcu yarattı.

Özetle bu maçın favorisi Trabzonspor'dur. Ama her halükarda bizi tuhaf bir oyunun beklediğini de akılda tutmak gerekir.

polesar@hotmail.com

Abdullah Avcı ve İBB

Ali Fikri Işık 24.08.2010

Geçen seneden bu yana Abdullah Avcı açısından değişen hiç şeyin olmadığına tanık olmak, belki de en çok beni üzmüştür. Gelişip serpilme adına, deney imlediğimiz her şeyin, tecrübe bilgeliğine dönüşmesi, ancak o deneyimin bilgisini üretmekle mümkündür. Sportif pratiklerin bilgisi, sportif düşünce bilincine, aktif bir bilgi olarak taşınmadan, yaşanacak her şey, tesadüf veya rastlantı olmaktan kurtulamaz. Geçen sezon İBB ve Beşiktaş maçından sonra, kara kaplı defterime aynen şunları yazmışım.

“İBB gerçeğinin bu yıl somut pratikle deney imlediği ve tekrarladığı baskın özelliği, bozma kurgusudur. Merkezi bir stratejiden yoksun olan İBB, pas oyununu bozma kurgusunun bir parçası olarak kullanır. Çünkü İBB oyun anlayışında oyun merkezi yoktur. Abdullah Avcı atletik özellikleri gelişkin bir takım yaratarak, bu sorunu çözdüğünü düşünüyor! Oysa ilerde veya geride kurgulanmış, kendinize özgü bir oyun merkeziniz yoksa, pas yapma çabalarınız, kaotik bir amaçsızlıktan öteye geçmez.

Bir sezon boyunca bir takımın tekrarlayabildiği aksiyonların tümü o takımın kimlik kartını tanımlar. O takımın künyesi artık budur deme bilgisine ulaşırız. Boz ve baskın yap İBB’ nin bütün sezon boyunca tekrarladığı neredeyse tek aksiyon. Aslında bu eylemlikte kurgusal bir akıldan söz etmek çok zor! Daha çok ve özellikle pragmatist bir akılla karşı karşıyayız. Abdullah Avcı oyunu bütüncül olarak kurgulamak yerine parça parça tasarlayarak, rakibin durumundan faydalanan tipik bir oryantalist.

Son Beşiktaş maçında gözüme çarpan en önemli ayrıntı, Abdullah Avcı’nın perişan halleriydi. Çünkü karşısında oryantalizmin piri bir teknik direktör vardı ve zeka değil ama kurnazlık hileleri olduğu her halinden belli olan hamlelerini birer birer boşa çıkarıyordu. Ezberi bozulmuş bir vaiz gibi, maçın sonlarına doğru artık düpedüz öfke saçıyordu Abdullah Avcı. Belki bir ironi ama tuhaf olanda Abdullah Avcı’nın defansif bir takıma karşı hâlâ ‘boz bas’ oyunundan medet ummasıydı. Beşiktaş tepeden tırnağa defansif bir takım. Bunu görmeyen bir teknik direktörün çalışma belgesini yırtmak lazım.

Atletik ve bozan karakterine rağmen İBB’nin direnç merkezleri yoktur. İBB sanıldığıının aksine çok kırılgan bir takım. Bu sezon hem Trabzonspor hem de Bursaspor altışar golle bu kırılganlığı test etme imkanı buldular. Kısmen orta sahayı baypas eden dikine bir pozisyon oyunu İBB nin panzehiri.”

Geçen senden farklı olarak, bu kez, İBB, Hücumcu bir Beşiktaş’la oynadı. Doğrusunu söylemek gerekirse, ortaya konulan ürünü tanımak mümkün olmadı. Beşiktaş’ın hücum aksiyonları karşısında şaşkın bir İBB izlemek, çok tuhaf bir hikâyenin özetiydi. Maç boyunca düşünen, maç boyunca organize olmaya çalışan ve maç boyunca izleyene keyif veren takım Beşiktaş’tı. Bas/boz, yapma/boz, yapılanı ne yapıp edip boz, kurnazlığı, bir büyük kimlik pankartı gibi, İBB yi işaret edip durdu. Çok merak ediyorum, Abdullah Avcı, bu tür bir pratikten, nasıl ve ne tür, dev bir düşünce devşirmeyi düşünüyor.

Karanlıkta el yordamıyla yürümekten farksız olmayan bu anlayış, Türk futbolunun hangi derdine deva olacak. Acaba yerli teknik adamlarının, Türkiye futbol düşüncesine katkı yapmak gibi bir sorumlulukları yok mu? Onları bu sorumluluktan muaf tutan kutsal norm, hangi kutsal algıdan kaynaklanıyor. Oyunu boş ver, oynamak da ne, her şey boş, sonuç harika, sonuç her şey demek, aslında ben bu oyundan hiçbir şey anlamıyorum itirafı değil mi?

Son romantik devrimci

Ali Fikri Işık 27.08.2010

Bütün maç boyunca yanıtını aradığım soru, Schuster'in İBB maçına ne tür bir tepki vereceğiydi. Bu soruya kısmen endişe katan bir başka olasılık da resmi "sportif vesayet" sistemimizin, "o maç başka bu maç başka" zırlığının Schuster nezdinde ne kadar itibar göreceğiydi. Her futbol düşüncesinin kopuk kopuk sahne aldığı "melez futbol" dünyamızda, oyun aklının sürekliliği ve istikrarı, her nedense bizde saygınlık kazanmayı başaramıyor. Bir büyük romantik futbol devrimcisi olan Schuster'in, bu büyük "kopuntuya" izin vermeyeceği düşüncesi bir parça içimi ısıtıyordu. Ama ne de olsa burası Türkiye ve burada her tür saçmalığa müşteri bulmak mümkün. Futbolcu eskisi, hakem eskisi büyük futbol alimlerinin, maç sonu fetvalarına iman eden futbol kamuoyu, hiç tereddüt etme ihtiyacı duymadan, anında Taksim meydanında darağaçları kurmakla ünlüdür.

Hücum için defans yapmak, defansı ileriye taşımakla mümkün ve Beşiktaş'ı, Helsinki maçına böyle başlatarak, bundan böyle defans anlayışının bu karakterde olacağını ilan ediyordu Schuster. Bu basit bir ofsayt taktiği değil elbette. Ondan daha derin bir anlama sahip. Bütün dezavantajlarına rağmen, hücumda genişlik arayan Beşiktaş, defansı öne taşımak ve bu defanstan bir oyun merkezi devşirmek zorunda. Nitekim, bir blok olarak Beşiktaş defansı, Ernst önderliğinde söz konusu oyun merkezini inşa etmeye başlamış. Necip ve Guti'nin dinamizmi bu merkeze dahil edildiğinde, ortaya seyrine doyum olmayan bir Beşiktaş çıkacak.

İlk kırk beş dakikanın kayda değer üç önemli aksiyonu Quaresma patentliydi. 15.dakika o da beklenmedik muhteşem gol, 25'de, yerini kaybeden İsmail'in kademisine yaptığı özverili koşu ve maç boyu topu ters kanada taşıma çabası, yeni Beşiktaş'ın habercisi galiba.

İkinci golden hemen önce sağlanan pas trafiği en az gol kadar umut vericiydi. Üçüncü golün Necip'in kafasından gelmesi, Necip adına bir ödüldü. Kaleci Cenk'in kendi standartlarını her seferinde aşması Beşiktaş adına önemli bir kazanç. Özetle İBB maçı Schuster'in gözünü korkutmamış ve öyle anlaşılıyor ki, bu romantik Alman bildiğini hepimize rağmen okumaya devam edecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hiddink ve biz

Ali Fikri Işık 03.09.2010

Herkesin bir ağızdan Hiddink'e oyuncu önermesi size tuhaf gelmiyor mu? Ayda bilmem kaç milyon avro alan bir profesyonele "Şu oyuncu çok formda, şu oyuncu çok iyi, neden onu kadroda düşünmüyorsun" demek, tuhaflıktan öte, bir profesyonelin aklına ve tecrübesine saygısızlık değil mi? Üstelik, neyi niçin önerdiğimizi açıklamadan! Hangi oyun aklının, hangi yaratıcı sistemin, hangi denenmiş sınanmış taktik düşüncesinin en sıkı "dişlisi" olarak, kimi önerir, dururuz. Öyle ki, henüz Hiddink kimi şeylere karar vermemişken, biz hangi akla hizmet yedi yamalı bohçayı önüne koyarız?

Analiz yapmak yerine, kolayca yorumu ikame eden ve yorum adı altında sadece "kendinden" söz etmeyi alışkanlık haline getiren futbol dünyamız, elbette teknik direktörlüğün bir meslek olduğunu unutur! Daha doğrusu teknik direktörlüğün bir meslek olduğunu unutmak hesabına gelir. Oysa, teknik direktörlük, tıpkı beyin cerrahlığı gibi uzmanlık gerektiren bir meslektir. Beyin kanaması geçiren kişi için (öz evladımız bile olsa)

operasyonu yapacak cerrahın, operasyon alet ve aşamalarını onunla tartışmak aklımızdan geçmez. Her uzmana saygı duymak esastır ve ondan beklenen sorunuza çözümler bulmasıdır. Futbol gibi felsefesi saygı olan bir oyun, doğal olarak saygı üretmek zorunda! Oyuna saygı, rakibe saygı, topa saygı, oynayana saygı ve oynatana saygı, bir bakıma her futbolseverin ahlak anlayışını şekillendirmeli, demek lazım gelmez mi?

Söz gelimi; Hiddink'e oyuncu önermek yerine, "yanlış tehdit algısının" felç etkisi yarattığı titreşimli futbolcu profiline, köklü ve yaratıcı çözüm bulmasını dilemek, daha doğru bir akıl yürütme olmaz mı? Günümüzün zeki hücumcularına karşılık, defans adı altında görece zekâ kapasitesi daha düşük oyuncular, neden istihdam ettiğimiz sorusu, ilgiye değer bir soru değil mi? Oysa günümüz futbolunda, en uygar ve en örgütlü aklın ihtiyaç duyulduğu bölge defans! Oyun aklının yığıldığı ve merkezileştiği yer defans! Hücumların kaderini tayin eden ve hücum için savunma anlayışının değer kazandığı yer, defans.

Hiddink'ten tek beklentimiz olabilir, o da bünyemize uygun, uygulaması kolay ve mümkünse kısa sürede sonuç alacağımız bir organizasyon. Hepsisi bu.

Belki böyle demek için henüz erken ama kısacık da olsa bu köşeyi takip eden okuyucular bilir, oyuncuların tek tek kişisel performansından çok, oyuncu grubunun ortak performansı ve ortak performansın gerisindeki sistematik akıl, ilgi odağımda. Bu çok doğal, çünkü bu oyun birden fazla kişiyle oynanıyor. Birden fazla kişinin rol aldığı aktif faaliyet, hiç şüphe yok ki, bir organizasyonu gerektirir. Modern hayatın bir parçası olarak, iki kişi arasında var olan iş yükünü, verimli ve sürekli kılmak, otomasyonun temelidir. Her iş gibi, bu oyun için de, sisteme duyulan ihtiyaç, akıllı zorunlu hale getiriyor. Sistem birden fazla kişinin iş yükünü tanımlayıp tarif ettiği ölçüde, tek tek her bireyin iş içindeki rolünden daha değerlidir.

Koca bir yüz yıl boyunca tek ağaca bakmaktan, ormanı göremeyişimizin nedeni her halde budur. Aslında neden hep tek ağaca bakma kapasitesi sergilediğimiz ve yeşil bir çevre adına, neden koca bir orman önermek yerine, öneriyi tek ağaçla sınırladığımız fena halde ilgiye muhtaç bir konudur!

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yorum mu? Analiz mi?

Ali Fikri Işık 09.09.2010

Duyduklarıma inanmakta zorlandım. Daha maçın ilk çeyreğini geçmeden Guus Hiddink'in sabırla oynatmak istediği oyun Rıdvan Dilmen tarafından ciddi itirazlar alıyor. Bütün fizik kurallarını altüst edecek bir hızla, milli takımın, üçüncü bölgede, ani ve sersemletici baskınlar yapması gerektiğini vaaz ediyor... Hem takımın hem de oyunun bütünlüğünü gözetken "sabırlı pas" oyununa, isyan ediyor... Türkiye futbol kültürünün en itibarlı figürü Sayın Dimen, kısa vadeli sonuç uğruna, futbol aklının gerektirdiği bütün ilke ve prensipleri çöp kutusuna atmamızı öneriyor neredeyse. Sanki yüz yıllık futbol tarihi bize hiçbir şey anlatmamış gibi, sanki bu işler sistemsiz, plansız yürüyebiliyormuş gibi, doğaçlama futbola duyduğu o büyük özlemi gizleme ihtiyacını duymuyor.

Oysa Hiddink, çok kısa sürede milli takımın en önemli arızasını tesbit etmişti. Bir çözüm perspektifi olarak da önümüze sabırlı, bütüncül bir oyun koydu. Rakibi ikinci bölgede blok halinde karşılamaya dönük olarak tasarlanan bu oyun, elbette kendi iç dengeleri için sabra ihtiyaç duyacaktı. Hiddink'in sabırlı oyununun tek amacı, oyunun temposunu belirleyecek olan iç dengeler değil kuşkusuz. En az bunun kadar önemli olan

ikinci bir sorunu da çözmek istiyordu. Niyeti, iç denge iskeletinin gelişigüzel karakterine son verip, oyunun gereksindiği uygulamaları yeni kurguladığı çok belli olan bir oyun merkezi eşliğinde yapılandırmaktı.

Servet, Emre, Selçuk, Mehmet Aurelio ve Hamit'ten oluşan oyun merkezi, iki nedenle parlak bir başarının altına imza atamadı Belçika maçında. İlki, Servetin "yanlış tehdit" (Tehdit, topun bulunduğu bölgeden gelmez. Tehdit; topun atılacağı bölgeden gelir. Servet, topa odaklı bir oyuncu olduğu için, tehdit bölgelerini kontrol etme ihtiyacı duymaz. Dolayısıyla hem alan paylaşımında yanlışlıklar yapar, hem de kazanılmış topları tehdit bölgesinin dışına isabetli olarak atma becerisini göstermez) algısıydı. Bu olumsuzluk sadece zaman ve alan senkronunu, arızalı hale getirmekle yetinmedi, aynı zamanda en ilerde Tuncay'ı büsbütün yalnızlaştırdı. Oyun merkezinin ön göbeği yerine, bu merkezden beş adım geride durmayı tercih eden Servet, hem Arda'yı hem de Hamit'i ikinci bölgenin göbeğinde topla buluşmaya mahkûm etti. Buralarda tüketilen enerji, doğal olarak rakip kalede bir zenginliğe dönüşemedi.

İkinci neden ise, neredeyse "kader" olan yanlış pas ve yanlış pas seçeneklerinin oluşturduğu, kalitesiz "yanlış top tekniği" algısıydı. Bu maçta da görüldü ki, Türk futbolcusu teknik falan değil. Amaçsız bilek hareketlerini hâlâ teknik adı altında birbirimize yutturmaya çalışıyoruz. Teknik; topu istenilen zamanda, istenilen alana, hedef gözeterek göndermenin adıdır. Bu hamur hâlâ çok su kaldırır.

Zaten yeterince sabırlı, yeterince akıllı ve yeterince çalışkan bir performans sergilemeden, dünyanın hiçbir yerinde hiçbir ülke, bir futbol sistemine sahip olmamıştır. Her başarılı sistemin tek karakteri vardır: sabır. Ya sabır etmeyi öğreneceğiz ya da ömür billâh kaotik futbola mahkûm olacağız.

Maçın ilk yarısı güven verici, üstüne bir sistem bina edebileceğimiz bu güzel görüntülere sahne olurken, Guus Hiddink, sanki Rıdvan Dilmen'in isyanını duymuş gibi, ikinci yarıda, sistem ve oyun karakterinden vazgeçti. Kısa vadeli sonuç uğruna tekrar alaturka köylü oyununa mecbur edildik. 10 kişi kalmış rakibe gönüllü defans yaptırıldı. Delice bir itiş kakışın anaforunda debelendik durduk. Sonuçta bu maçı almış olmamız bütünüyle anlamsızlaştı. Biz yine yüz yıllık derin açmazımızın içine itildik. Buradan bir şeyin çıkmayacağı yüz yıllık futbol tarihimiz tarafından açık seçik ilan edilmişken, niye hâlâ sevinçle ellerimizi ovuşturduğumuzu anlamış değilim. Eğer bu ülkenin en itibarlı futbol yorumcusu Rıdvan Dilmen ise ve aynı Rıdvan Dilmen bütün içtenliğiyle tanrıdan bu futbolu diliyorsa, yapılacak pek de bir şey yok anlaşılan.

Türk futboluna egemen olan yorum kültürü, duyulara çarpıp zihni harekete geçiren olgudan çok "kendinden" söz etme alışkanlığını sürdürüyor. Altını çizmek istediğim mesele, "ben" ve "bence" kelimeleriyle kurgulanan saçma sapan cümlelerin, retorik değeri değil, ondan öte ve daha ağırlıklı olarak, analiz adına, analize, yorum yolu ile reva görülenlerdir. Bir kez hemen en başından bu soruna bir neşter vuralım. Herhangi bir konuda yapılan her hangi bir yorum, sadece kendinden söz eden bir metindir.

"Bize doğal olarak geleni değil," diyordu Terry Eagleton "kültürel olarak geleni yaparız. Doğa'yı değil, kültür'ü takip ederiz." Kültür, inceleyemeyeceğimiz kadar derinlere işlemiş olan bir kendiliğinden alışkanlıklar kümesidir.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Futbol bi Kurdî jî xweş e*

Ali Fikri Işık 15.09.2010

TRT Şeş'in Bank Asya Ligi'ni Kürtçe canlı yayınlama kararı, bir büyük mağduriyete son veriyor. Bütün dillerin masumiyetine inanan biriyim ve futbolun bu dilde kendini anlatmak imkânına kavuşuyor olması beni çok heyecanlandırıyor. Futbol, bütün dünya dillerinde kendisini her seferinde yeniden var etmeyi bilmiş, nadir evrensel değerlerden biridir. Üstelik, futbolun her dünya diliyle uyumu, son derece barışçıl ve doğal uzlaşmalar biçiminde bir seyir izlemiştir. Her dil bu oyunu, büyük bir coşkuyla, kendi anlam dünyasına dâhil etmiştir. Galiba Kürtçe de bu oyunu çok sevecektir.

Futbol oyununu tanımlamaya dönük çabalarımızın yetersiz kalışı, sadece futbol terminolojisinin Türkçedeki yetersizliğiyle açıklanamaz, hemen yanı başındaki bir dile ve o dilde ifadesini bulan kültüre kapalı olmak, söz konusu yetersizliğin önemli nedenlerinden biridir. Futbol hala hepimiz için sorunsal olma niteliğini koruyor ve futbol hakkındaki hiçbir şey, hâlâ tam olarak tatmin edici değil.

Kürtçenin yumuşak ve feleğin çemberinden geçmiş, çok katmanlı anlam yapısı, Türkçeyle birlikte, Türkiye futboluna, yeni bir heyecan, dinamizm, ruh ve kişilik taşıyacağı çok açık. Kim ne derse desin, artık futbol, dünden daha zengin bir oyun. Futbol oyununun, çok dilli, çoğulcu karakteri, zaten bir evrensel olguydu ve bu durum nihayet bizim futbol kültürümüze de taşındı.

Futbol 'tüketilemeyen' oyunlardan biridir. Eğer bu tanımlama doğruysa, pek çok olası bağlamdan bağımsız, özerkliği olan bir oyundan söz etmiyoruz. Her dilin kolayca ilişki kurabildiği ve kendi kültürü içinde yeniden anlamlandırdığı bir eylemekten söz ediyoruz.

Futbol Kürtçede de güzeldir.

TRT'nin bu saygın duruşunu selamlıyorum ve futbol ekranlarından kulağıma ulaşmayı başaran, her Kürtçe sözcük için, emeği geçen herkese minnettar olduğumu buradan beyan ediyorum.

Diyarbakirspor-Altay maçına dair

Bütün maç boyunca planlanmış tek hareket aradı durdu gözlerim. Zekâ ürünü bir organizasyon, Akıllıca atılan ve hedefini bulan birkaç pas, nasıl desem, üstünde çalışıldığı belli olan bir duran top çalışması, bir taraftar olarak bunları hak ettiğimi düşünerek beklentimi diri tutmaya çalıştım. Ama nafileydi bütün bunlar. Maç bittiğinde ben de tükenmişim. Anlaşılan Sayın Suat Kaya yeterince ev ödevlerine çalışmıyor.

Bir kaç lafımda, sahada ne yaptığını bilmeyen futbolculara. Biz, hiçbir futbolcunun kişisel şovunu izlemek için maça gitmiyoruz. Biz, bir takımın, takım olarak show'unu izlemek üzere maçlara koşuyoruz. Diyarbakirspor, sizin semt takımınız değil. Bu takım büyük Diyarbakirspor'dur. Ya adam gibi bu oyunun 11 kişiyle oynandığını bize gösterin ya da gidin eviniz de oturun. Biz sizin yumuşak ayak bileklerinizi merak etmiyoruz, biz sizin arkadaşınıza vereceğiniz tam zamanlı kaliteli paslarınızı merak ediyoruz.

** Futbol Kürtçede de güzeldir*

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyun merkezi ve Schuster

Sokak arasında futbol oynayan her çocuk bilir ki, kaybedilen her top kazanılmalı ve kazanılan her topla gol yapılmalıdır. Adına futbol oyunu denen aktivitenin en temel aksiyonları bu ikili harekettir. Kaybettiğin topu kazan/ kazandığın topu gol yap. Futbol bu işte! Bu kadar basit bir oyun. Günümüzün endüstriyel futbol terminolojisiyle söylersek, topu kaptırdığın yerde savun/ topu kaptığın yerden hücum et. Daha açık ifadelerle, topu nerede kaptırırsan kaptır savunma yap ve topu nerede kaparsan kap hücumu geliştir. Bunun böyle bir oyun olduğunu bilmek için âlim olmaya gerek yok. Ama topu nerede kaptırdığına bağlı olarak, hemen o yerde ve o anda nasıl savunma yapmalı sorusu, âlim olmayı gerektirir. Tıpkı kapılan top gibi, nerede kaptıysan topu, tam da orada nasıl hücum etmelisin sorusuna yanıt oluşturmak ise aynı ölçüde âlimlik gerektirir. Bir teknik direktörün zekâsı ve hüneri, topun kapıldığı ya da kaptırıldığı anlarda ne tür organizasyonlar örgütlediğidir. Bir teknik direktörü büyük yapan şey, oyunun bu iki yönünü de aynı ritim içinde planlayıp uygulamaya sokmasıdır. Daha somut ifadelerle bir tanımlama yapmamız gerekirse, bu organizasyonun bugünkü adı oyun merkezidir.

Bielsa, Pep Guardiola, Mourinho, Ferguson, Wenger, Löw gibi adı şu an aklıma gelmeyen bir dizi, üst düzey futbol adamının, hayat ve ruh verdiği, yeni futbol devriminin temel yapıtaşıdır, oyun merkezi. Ritim, tempo, akışkanlık, geçişgenlik, âni tepkime ve çok seçenekli pas trafiğinin yeni orkestrasyonu, bir tür demokratik santralizm olarak da ifade etmekte beis görmediğim bu yeni futbol kültür ve tasavvuru, çok kısa sürede yeni futbol aklının dili ve grameri oldu.

En az beş oyuncunun görev aldığı bu oyun tarzının temel amacı, topun olası etki alanlarında sadece çoğalmak değildir. Kelimenin tam anlamıyla, topun etki alanında pozisyon almaktır. Buradaki ritmik hareket ya pozisyon alışı hızlandırmaktır ya da pozisyonu rakibin tüm olası hamlelerine rağmen olgunlaştırıp, sonuç almaya çalışmaktır. Bu anlayışın temel ilkesi, defansif görevleri kökten değiştirmektir. Defansı, oyunun sürekliliği ve devamlılığı için, topun etki alanının en ucunda konumlandırmak ve tipik orta saha oyuncularını gibi, çok paslı oyunun, en temel aktörleri haline getirmektir. Boyu dar eni geniş oyun için, defans oyuncularını hem ileri çıkartmak hem de daha yeterli hale getirmektir. Bölgeler arası mesafeyi daraltan bu anlayış, zorunlu olarak, hız ve kaliteli pas yeterliliği üstüne bina ediliyor.

Geçen sene Rijkaard'ın denediği ve bu yıl da arayışlarına devam ettiği, ama kurgulamakta çok zorlandığı, Şenol Güneş'in kısmen başardığı, ama hâlâ kimi sıkıntılılarıyla boğuştuğu, Aykut Kocaman'ın da heves ettiği ama en temel yapıtaşlarına karar vermediği, bu yeni futbol oynama anlayışı, geleneksel futboldan köklü kopuşu temsil ediyor. Üzülerek söylemeliyim ki, Ertuğrul Sağlam dâhil, diğer yerli teknik direktörler hâlâ, ya tek plan ya da maça göre değişkenlik gösteren, miadı dolmuş, futbol oynama alışkanlıklarını sürdürüyor.

Schuster bu amaçla bir oyun merkezi inşa etmeye çalışıyor. Guti ve Quaresma'nın oyun zekâsı ve enerjisi, bir bakıma bu süreci hızlandırdı. Schuster'in, futbol oynama standardı aradığını biliyoruz. Standart bir oyun için de, bu iki oyuncunun çok efektif kullanılması çok önemli. Quaresma'nın enerji ve oyun zekâsını rakip kale önünde bir tehdit olarak kullanmak dururken, İsmail'in boş bıraktığı alanlarda, kademe yapmasını hayal etmek, akla ziyan bir beklenti değil mi? Bu oyuncunun tüm kapasitesini rakip kale önünde tehdit olarak kullanma zorunluluğu, bir bakıma bütün takımı rakip kale önüne itme zorunluluğuna dönüşüyor. Ama tam da bu noktada, Schuster de diğer teknik adamların akıbetinden kurtulamıyor. Çünkü ne İbrahim Toraman ne de Ferrari, oyunun boyunu daraltan niteliklere sahip. Oysa Ernst'in topla bulunduğu alanda, İbrahim veya Ferrari'nin bu role soyunması ve aynı işlevi görmesi, Schuster'in bütün sıkıntısına deva olabilecek. Ernst'in Necip'le birlikte Guti'ye sağlayacakları seçenekler, Guti'nin, Quaresma'ya sağlayacağı seçenekle, Beşiktaş'ın oyun merkezi sorununu da temelden çözmesi anlamına gelecek. İbrahim, Ernst, Necip, Guti ve Quaresma'dan oluşacak oyun merkezi, sadece Beşiktaş'a üst düzey futbol oynama imkânı sağlamayacak, aynı zamanda Beşiktaş'a bir futbol standardı da kazandıracak.

Schuster, Beşiktaş'ın şahsında Türkiye futboluna yeni bir çehre kazandırıyor. Çünkü günümüz futbolunda oyunun ruhunu temsil eden yegâne etkinlik oyun merkezi!

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ertuğrul Sağlam'ın sağlamlığı

Ali Fikri Işık 28.09.2010

Bursaspor'un hızlı hücum için, rakibin alan boşaltmasını beklemesi, prensip olarak, pusuya yatmış bir avcının sabrını anımsatıyor. Bir bilişe kapı aralıyor gibi duran bu arafılık durumun kaydadeğer bir akıl oyunu olarak kabul görmesi ancak düşünce sefaleti şampiyonu bir ülkede mümkün olabilir. Çünkü, futbolun, dinamik ve şaşırtıcı doğası, kurnazlığa eğilimli bu pratik bilince yüz yıldır paye vermiyor! Son Valencia maçı gösterdi ki, hakiki bir oyun düzeyinde, yerli malı bu nitelsiz aklın ömrü ve değeri bir hayli tartışmalıdır.

Kabaca ifade etmek gerekirse, akıl ve oyun aynı çizgi üstünde ilerler. Aklınızın içerdiği zenginlik neyse, oyunuzun boyutları da o kadardır. Ters de doğrudur. Oyun için akıl ve oyun pratiği için sistem arasındaki ilişkide ısrar etmenin, kimilerinin tüylerini diken diken edecek tarzda, kimi zaman ve kimi nedenlerle, birbirine ters düşen şeyler olması gerektiği de anlaşılabilir. Aykut Kocaman'ın bugün yaşadığı sportif dram buna en iyi örnektir.

Oyun aklı adına Ertuğrul Sağlam'ın hücum malzemesiyle kurduğu ilişki, hemen her zaman sorunlu oldu ve bu ilişkiden Sağlam'ın bir perspektif ürettiği de ileri sürülemez. Hızlı hücumu bir prensip olarak sisteme dâhil etmiş bir takım, yine prensip olarak rakibin alan boşaltmasını beklemesiz. Rakibin alan boşaltması defacto bir durumdur ve rakibin bu aptalca hileye kurban olacağı düşüncesi bir kural değildir.

Hızlı hücum, rakibin olası bütün tedbir ve hamlelerine rağmen tasarlanması gereken, çağdaş bir aksiyon ve organizasyondur. Yaygın inanışın tam tersine hızlı hücum organizasyonu kontratak falan değildir. Elbette hızlı hücumun bir amacı da rakibi boş alanda yakalamaktır. Rakip defansı tek ayak üstünde dengesizleştirip, savunma örgüsünü felç etmektir. Ama sözünü ettiğimiz durum sadece sonuçtur ve nasıl sorusuna bu durum kendi başına bir yanıt vermez.

Bir bütün olarak oyuna ve oyuncu grubuna işlevci bir yaklaşımla yaklaştığımızda, oyunun yapısal karmaşıklığı içinde, hücum organizasyonu hariç, diğer tüm organizasyonlar, destek olma statüsüne indirilir. Bu yaklaşıma göre, diğer tüm organizasyonların önemi dışarıdan gelir. Yani, savunma ve orta saha organizasyonunun hücum iktidarını desteklemekten başka amacı yoktur. Sistematik temel kural budur. Öyle ki, bu kural elinizdeki oyuncu grubunun niteliklerinden bağımsızdır. Üst düzey bir yarışmada var olmanın, belki de en temel nedeni de, bu yaklaşımla aramızdaki mesafedir!

Bursaspor'un hücum iktidarına daha yakından baktığımızda gördüğümüz manzara epeyce şaşırtıcıdır. Sercan Yıldırım, Volkan Şen, Federico Insua, Ivan Ergic, Ozan İpek, Pablo Martin Battalla gibi, hücum bölgesinin her santimetre karesinde set oyunu oynayabilecek kalibre ve kapasitede oyuncuların varlığı, şaşkınlığın esas sebebidir. Çünkü, üst düzey bir oyun oynama koşulları açık seçik ortadayken hâlâ, itiş kakış futboluna meyletmek, sanırım Ertuğrul Sağlam'ın sağlamlığıyla izah edilebilir. Hâlâ kontrol ve boz oyununun, başat ve tek planlanmış oyun olarak, Bursaspor'un karakterini belirliyor olması tek kelimeyle talihsizliktir.

Federico Insua'nın servisçi zekâsı, Sercan Yıldırım'ın ani patlamaları ve Volkan Şen'in öldürücü driplingleri, Ivan Ergic'in olağanüstü oyun görüşüyle birleşince, Sir Alex Ferguson'un Ronaldo, Tevez, Rooney ve Scholes'le kurguladığı o harika hızlı hücum oyununu kurgulamak mümkün.

Defansını pusu için geride tutan Sağlam, biraz daha yürekli davranıp, Ömer önderliğinde, defansı hem ileriye sürebilir hem de defansın topla çıkışını talimat haline getirebilir. Sağda Ali Tandoğan, solda Ozan İpek, hücumda genişlik için, iki kenar servisçisi olarak, hem oyun merkezini sürekli destekleyebilir hem de top rakipteyken ilk basan oyuncu işlevini yerine getirebilirler.

Hüseyin Çimşir gibi ağır ve pozisyon alma miadını doldurmuş biri yerine, daha dinamik ve daha katılımcı birini ikâme etmek, Bursaspor oyununa zenginlik katacaktır. Battalla'dan bir Redondo yaratmak hayal değil.

Son söz, her olumsuzluk durumunda geveze bir beden diliyle oyuncularını, hataların sorumlusu olarak ilan etmek niyeti, çağdaş bir teknik direktöre yakışmıyor. Biraz cesaret, biraz soğukkanlılık ve biraz bilgelik.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kaotik futbola yenilmek!

Ali Fikri Işık 05.10.2010

"Risk almayı seven iki teknik adamın maçı olacak" diyordu, maç öncesi, anlı şanlı yorumcularımızdan biri. "Risk almayı seven" bu tümcenin ima ettiği şey, iki teknik adamın, sistem ve taktik sorunları çözdüğü, buna paralel ve ek olarak yeni arayışlar için, yeni deneyimlerden çekinmediğidir. Oysa Avni Aker'de sahnelenen oyun, bambaşka şeyler söyledi bize.

Hücum için savunma ilke olarak, defans organizasyonunu ilerde kurmayı gerektirir. Bu düşünce ikili amaca hizmet eder. Oyunu karşı tarafta oynama imkânı ile birlikte, topun daha çok sizde kalmasını sağlar. Yine ilke olarak hem Şenol Güneş'in hem de Schuster'in böyle düşündüğünü biliyoruz. Ve büyük bir ihtimalle her iki teknik adam da oyun öncesinde, bütün bir hafta boyunca bunu oyuncu guruplarına vaaz etmişlerdir.

Maçın bu anlayışla oynanıp oynanmadığını, test etmek için, İbrahim Toraman ve Egemen'nin pozisyon alışlarına bakmak yeterli. Takımı ileri taşımakta stratejik konuma sahip bu iki oyuncu, hemen her pozisyonda en geride durarak, tipik "Türk" savunmacısı profili çizdi. Topla oynama becerileri gelişmemiş bu iki oyuncu, adam markajı ve oyuncu sindirmenin nimetlerini, oyun planının yerine ikame ederek, kaotik futbola büyük destek verdi.

Boyu uzayan oyun kargaşadan başka bir sonuca evrilemedi. Teknik adamların denetiminden çıkan oyun, adeta özgür topun keyfince kaderini belirlediği bir "özgür top güncesine" dönüştü.

Hemen altı çizilmesi gereken en önemli tesbit, Oyun sistemi olgunlaşmamış iki takımın, oyuncu psikolojisi bakımından ve bu psikolojiye bağlı olarak, kolayca denetim dışına çıktıkları gerçeğidir. Önceden tasarlanmış oyunun, ilk düdükle hemen ilk andan itibaren, kolayca de facto bir karakter kazanması, sistem ve taktik plandan çok galiba, oyuncuların insani kaliteleriyle ilgilidir. Kişilik ve karakter zaafı, oyun kurgusunu berhava ederek, aradan akli kovduktan sonra, en ilkel ve en doğal! mecrasına geri dönüyor.

Defans yapmayı bilmiyorsanız hücum etmeyi de bilmiyorsunuz demektir. Oyununun bu iki kurgusal düzeni arızalı olunca, zaten psikolojisi arızalı olan oyuncular, kazanmayı her şeyden değerli gören anlayışa yenik düşerek, gayrı ahlaki davranış ve tutumlardan medet umar hale gelir.

Avni Aker'de oynan maçın kimyası ahlaki değildi. Şenol güneş ve Schuster'in bu denli " düşkünlüğü" kabul edeceklerini sanmıyorum. Dolayısıyla Avni Aker'deki maçı bir yol kazası olarak yorumlayıp bir prensip kaydı düşmekte fayda var.

Kargaşanın egemen olduğu bir maça paye biçmek, doğrusunu söylemek gerektirse içimden hiç gelmiyor. Bu maç bu kadarını bile hak etmedi.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurmaca yasaklar! ve Kürtçe futbol

Ali Fikri Işık 08.10.2010

TRT Şeş bu ülkenin Kürtçe konuşan bir televizyon kanalıdır. Yeri gelmişken yanlış bir algıyı ortadan kaldırmanın zamanıdır. *TRT Şeş* Kürtlerin televizyonu değildir, sadece Kürtçe konuşan bir televizyondur. *TRT Şeş*'i böyle konumlandırıdığımız zaman bu Tv'ye dönük her türlü karşı çıkış anlamsızlaşır. Nedeni ne olursa olsun *TRT Şeş* karşıtlığı Kürtçe karşıtlığına dönüşür. *TRT Şeş* yönetimi çok doğru bir kararla Bank Asya maçlarını Kürtçe ve canlı yayınlıyor. Ülke barışına yapılan en somut katkı olarak değerlendirdiğim bu kararın, bir Türkiye kararı olarak ayakta alkışlanması gerekirken, bu perspektifin etkisini Kürt coğrafyasıyla sınırlamak doğrusu anlaşılır gibi durmuyor. Dillerin kardeşliği ve karşılıklı meşruiyeti için, bu fırsatın heba edilmesi, olsa olsa politik körlük olarak tarihe geçer.

Futbol oyununun dili evrenseldir. Penaltı her dilde penaltıdır. Gol de öyle ve her dilde bu oyunun kuralları aynıdır. Esasen bu oyun işitsel değil görseldir, tıpkı Mozart müziğinin söze ihtiyaç duymaması gibi. Futbol oyununa eşlik eden anlatı, ses, bir radyo geleneğidir. Stadyumlarda gözümüze eşlik eden bir anlatıcı yoktur. Tuhaf ama gerçek! Stadyumda ihtiyaç duymadığımız ses, her nedense evde vazgeçemediğimiz bir alışkanlığa dönüşür. Oysa anlatıcının sesi, gördüğümüz, gözlerimizle tanık olduğumuz eylemlerin dışında bize başka bir şey anlatmaz. En azından kaydadeğer bir şey anlatmaz. Maç devam ederken bize katkı yapması beklenen yorumcu ise aslından maçtan değil de kendinden söz eder. Çünkü yorum asla analizin yerine geçmez ve bir maç sonlanmadan da analizi yapılamaz. Terry Eagleton'ın da dediği gibi "her yorum zorunlu olarak kendinden söz eder, analiz ise ondan".

Evinde maç izleyen konformist izleyicinin düşünsel tembelliği, bir rehber ihtiyacı duyan, ev içi pasif psikolojisi, nasıl olur da ciddiye alınır ve koca siyasetçiler devreye girerek, bir maç yayınının dili değiştirilir. Samsunspor camiasını bir parça anlamak mümkündür. Peki, Samsun AK Parti Milletvekili Sayın Fatih Öztürk'ün tutumu nasıl izah edilmeli? *Radikal* gazetesinde yayımlanan haber aynen şöyle.

"AK Parti Samsun Milletvekili Fatih Öztürk de, girişimler sonucu konunun çözüldüğünü savunarak 'Gerekli görüşmeleri yaptık. Bir sıkıntı yok. Samsunspor-Adanaspor maçı *TRT 1* veya *TRT 3*'ten yayınlanacak' diye konuştu."

Siyaseten "Türkiyelileşemediler" eleştirilerinin hedefi olan Kürt siyasetçilerine, sanırım Sayın Fatih Öztürk ve AK Parti bu durumu çok zor izah eder. Kürtçenin "Türkiyelileşme" çabalarının önünü tıkayan zihniyet bence samimiyeti sorgulanır zihniyettir.

Taraf gazetesindeki son köşe yazısında Sayın Mithat Sancar, bu durumun nedenselliğini harika bir analizle gözler önüne serer.

"Ankara, kurmaca ihtirasının dünyadaki devasa örneklerindendir. Hem kendisi bir kurmacadır, hem de kurmaca politikasının sembolü ve merkezidir. Kurmaca politikası derken; kurgulanan bir geçmişin ve onun üzerine kurulan bir kimliğin, ülkede yaşayanların büyük bir kısmına dayatılmasını kastediyorum. Bu politikanın en etkili aracı, başkalarının hikâyelerini ve hayatlarını yasaklamak ve bastırmaktır."

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden bu kadar öfkelenedik. Sebep?

Ali Fikri Işık 12.10.2010

Almanya yenilgisinden sonra neden bu kadar öfkelenedik? Özellikle de eski topçu ve bugünün yorumcusu, futbolcu eskisi ve yine aynı statüde ahkâm kesen eski hakemlerin hiddetini anlamak pek mümkün olamadı.

Sebep? Almanya'dan daha köklü bir futbol geleneğine sahip olduğumuz söylenebilir mi? Tarihsel geri planda, Almanya'dan daha deneyimli ve Almanya'dan daha yarışmacı bir futbol tecrübesine mi sahiptik? Futbol oynama alışkanlıklarımız Almanya'dan daha sistematik ve karakter olarak daha direngen, daha sabırlı, daha akıllı ve ikonik ekol nitelikleri taşıdığı savlanabilir mi?

Söz gelimi Almanya'dan daha teknik bir takım mıyız? Bilek hareketiyle adam eksiltmeyi 'teknik' kisvesiyle yücelten bir futbol ikliminden, kelimenin tam anlamıyla bir teknik takım çıkma ihtimali var mıdır? Oyuncu kalitesi bakımından, tek hamlede top kontrolü ve önceden verilmiş bir kararın gereği olarak, oyunu ve oyuncuyu sıkıntıya sokmadan, pas trafiğine katılım becerisi, Almanya düzeyinin çok üstünde mi?

Defansif bölgelerde, uygar, akılcı ve soğukkanlı olmayı ne zaman başardık? Oysa futbol oyununun akla ve soğukkanlılığa en çok ihtiyaç duyduğu bölge defanstır. Hangi defans ve defansif oyuncumuz sözkonusu niteliklere sahip? Yüz yıllık futbol tarihi boyunca böyle bir futbol kahramanı ve karakteri yaratılabildi mi? Kör ve amaçsız vuruşların dışında, her hangi bir defansif oyuncudan, zarif işlerin altına imza attığına tanık oldunuz mu? Ama artık kazın ayağı öyle değil. Bu ülke, akıllı, sabırlı, çalışkan ve zarif defansif oyuncular yetiştirmeden, ne ulusal ne de uluslararası futbolda kayda değer başarılarla ulaşabilir. Çünkü, günümüz futbolunun en stratejik halkası defansif organizasyondur. Biraz bükmeyle söylemek lazım gelir ki, "defans asla sadece defans değildir."

Almanya'dan daha iyi bir defansif organizasyona sahip olduğumuzu söylemek akıl kârı olabilir mi? Defansif bölgede Almanya'dan daha esnek, Almanya'dan daha renkli ve Almanya'dan daha kurumsallaştığımız komik bir iddia olmaz mı?

Tanrı aşkına kendimize ve çocuklarımıza son bir iyilik yapıp "çocuklar siz iyi bir takım değilsiniz, siz herşeyden önce teknik bir takım değilsiniz size yalan söyledik" diyerek, bu kötü töhmete, bu astarsız yalana son vermenin

zamanı gelmedi mi?

Bazen değişen orta saha konseptinden bihaber olduğumuz inancına saplanıp kalabiliyorum. Özel olarak orta saha organizasyonu artık tarihe karışmış bir olgu. Dünya çoktan oyun merkezini keşfetti ve çatır çatır meyvelerini afiyetle götürüyor!

Hücum için savunma stratejisi, çok açık ki, oyun merkezi organizasyonu olmadan, hücumda tehdit edici karakter kazanamıyor. Ve sadece rakibi durdurma üstüne bina edilmiş oyun planları da, hem futbolun hem de bu oyuncu grubunun karakterine aykırı. Almaya maçının bize öğrettiği en önemli ders sanırım bu.

Almanya bu maçın doğal favorisiydi ve doğal olan gerçekleşti. Bunda şaşılacak bir şey yok. Hele öfkelenmeye hiç gerek yok. Belki biraz özeleştiri, belki biraz sağduyu ve belki biraz yaşanan tecrübeden ders çıkarmak gayretinin faydası olabilir.

Aslında belki de Hiddink'in Rijkaard ile biraz fazla mesai yapmasına gerek var! Çünkü, Rijkaard gibi bir futbol dehasını bir yılda paçavra dönuştüren sistemle, Rijkaard'ın ağzından yüzleşmeye ve bu acı gerçekleri öğrenmeye ihtiyacı vardır, belki Hiddink'in. Eğer Sayın Hiddink bir parça Ersun Yanal'la da vakit geçirirse, öyle sanıyorum hakikat tablosunu yakından görme fırsatını bulabilecektir. Biraz kenara çekilin de Hiddink işini yapsın.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu hale nasıl düştük (1)

Ali Fikri Işık 19.10.2010

 Bu hale nasıl düştük (1) Alkolizm onu aşağılara çekene kadar, belki de tarihteki en iyi futbolcu olan George Best'in o ünlü hikâyesini anımsamakta fayda var. Eski futbolcu Best, içi havyar ve şampanya dolu beş yıldızlı bir otel odasında yamacında şehvetli bir eski Dünya Güzeli olduğu halde uzanırken, çok daha lüks eşyalara alışkın olan bir otel görevlisi içeri girer. Yerde pinekleyen yıldıza göz ucuyla bakar, başını üzüntüyle iki yana sallayarak mırıldanır; "George, bu hale nasıl düştün?"

Hikâyedeki espri, tabii ki, böylesine bir sefahat içinde yüzen biri için işlerin ters gittiğini iddia etmenin hayli güç olmasıdır. Best'in kendi hikâyesini anlatma biçimi böyledir. Ama otel çalışanı yine de haklıydı. Best'in hayatı yanlış gitmişti. Yapabileceği şeyi yapamıyordu.

Türkiye futbolunda kimi şeylerin yanlış gittiğini ve kimi yapılabilecek şeylerin de yapılamadığı çok özel çok sarsıcı bir süreçten söz etmek artık pekâlâ mümkün ve sonuçları itibarıyla pekâlâ meşru. Del Bosque' yi, Luis Aragonés'i öğütüp oyunun dışına atan, Şenol Güneş'i ülkeden uzun yıllar uzaklaştıran, Thomas Doll' ün işine son veren, Frank Rijkaard gibi bir futbol dehasını kapı önüne koymaya hazırlanan, Hiddink'i iki maç sonrası futbol fukarası ilan eden ve Schuster gibi bir futbol şövalyesini yine üç maç sonrası sözüm ona futbol doğruları adına "iş bilmezlikle" itham eden zihniyet ve bu zihniyetin şekillendirdiğı süreç, yeterince sorun biriktirdi. Ve çok haklı olarak " bu hale nasıl düştün" sorgusu bir yanılla hemen herkesi ilgilendirmeli.

Zor bir meseleden söz ettiğimi biliyorum. Ama anlaşılmaz olmadan da zor şeylerden söz etmek mümkün. Zorluk bir içerik meselesidir; oysa anlaşılmazlık o içeriğı nasıl sunduğunuzla ilgilidir.

Herkesi ilgilendiren soru ve sorunların mutlaka basit olmaları gerekmez. Ama öte yandan herkesi ilgilendiren konuların "gündelik dilde" tartışılmasına da alıştık. Doğrusunu söylemek gerekirse, bu durumun iyi mi yoksa kötü mü olduğuna ilişkin, net, tatminkâr bir fikrim yok. Ama bu durumun moral bozucu olduğunu biliyorum. Çünkü, gerçekte anlamadığımız bu dili, "anlayabiliyor olmamız" gerektiğini hissetmemize yol açıyor.

İki binli yılların başında, benim şimdi bile nedenlerini anlayamadığım bir ihtiyaçtan dolayı adına Kaotik futbol denen bir oyun oynama pratiği icat ettik. Galatasaray'ın UEFA Şampiyonluğu'yla taçlanan söz konusu pratik, körleştirici bir etki yaratarak kendisine içkin bütün itirazlara kapıları kapattı. Bu süreçte düşünmek çözüm değil, bizatihi sorunun kendisiydi. Nitekim 2002 Dünya Kupası'nda Şenol Güneş'in itirazları hem duymazlıktan gelindi hem de "köylüce" bulundu. Köyün delisi ilan edilen Şenol Güneş çareyi apar topar yurtdışına kaçmakta buldu!

Kaotik futbol pratiğinin oluşturduğu akıl almaz kabuk, deneyimlenemezliği bir tarafa savunma ve hücum arasına koyduğu sınırların aşılamaz oluşudur. Savunma ve hücumu birbirine yabancılaştıran, oyunun iki yüzünü görevlendirme kisvesi altında ayırtıran " bas/boz"oyunu, defansı bütüncül oyunun dışına itti. Defans sanki bu oyunun bir parçası değilmiş, defans ayrı bir gezegenin türeviymiş gibi, oyuna katılım yollarının tümüne setler çekildi. 2008 yılında gayri insanı bir tutumla ABD'den ithal edilen fiziksel yükleme projesi, bir mucize olarak önümüze konmaya çalışıldı. Atletik özelliklerle bütünlüğü olmayan bu oyuna yapılmak istenen aş, kaotik futbolumuzu komaya sokmaktan başka bir sonuç doğurmadı. Üretilmek istenen ritim ve tempo, bütüncül ve akılcı bir oyun planlaması karakteri taşımadığı için, hem uygulanması mümkün değildi hem de bütün çözümleri oyuncu gurubunun beden dayanıklılığına indirgediği için de gayri ahlakiydi. Her şeyden önce insani değildi.

Bugün derdimizin adı kaotik futboldur. Bambaşka koşul ve zeminlerde harikalar yaratan teknik adamların ülkemizde yaşadıkları sefaletin nedeni budur. Bütüncül bir oyun kurgulamak isteyen akıllı başında, çağdaş her teknik adam, daha ilk adımda kaotik futbolun defansif mirasına tosluyor. Rijkaard'ı bitiren şey Servet ve Hakan'ın defansif sefaletidir. Schuster'e acı çektiren şey İbrahim Toraman, Ekrem İsmail ve İbrahim Üzülmez'in, Hücum için defans konseptinden bihaber olmalarıdır. Hiddink'in de aynı oyuncularla bir reform ve revizyonun altına imza atması pek olası gözüküyor.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu hale nasıl düştük (2)

Ali Fikri Işık 22.10.2010

Teknik direktörlük bir meslektir ve futbol oyunu bu meslek tarafından temsil edilir. Uygulamacı, oyuncu gurubunun bu düzeyde bir temsil kabiliyeti yoktur. Futbol kurgusal bir oyundur ve teknik direktör bu kurgusal düzenin aklısıdır. Uygulamadaki bütün sorunların varlığına karşın, oyunun "dünyasını" teknik direktör yaratır. Söz konusu perspektif, futbol oyunu ile kurulacak en anlaşılır ve en anlamlı ilişkidir. O nedenle bu yazıda sizinle bir teknik direktörün dünyasına daha yakından bakmak istiyorum.

"Beni 60 yaşında hâlâ maç izlemeye motive eden şey, ideal futbolun nasıl olması gerektiği konusunda kafa yormak... Ve bunun cevabını bulduktan sonra takımımın o ideale nasıl ulaşabileceğini düşünmek. Ve kişiliğimi, özelliklerimi, huylarımı da bu ideal futbol felsefesini oyuncularına geçirebilecek olgunluğa erdirmek."

Girişteki sözlerin sahibi Arsen Wenger ve o hâlâ faal bir teknik direktör. Bilindiği gibi de Arsenal'in başında. Ne diyor Arsen Wenger? "İdeal futbolu arıyorum. Ve cevabını bulduktan sonra takımına o ideal futbolu nasıl oynatırım diye düşünüyorum. Bu amaç için de kişiliğimi, özelliklerimi ve huylarımı değiştirerek, 'olgunlaşmanın' yollarını arıyorum." Size de tuhaf gelebilir, çünkü yukarıdaki girişte Arsen Wenger 60 yaşında olduğunu kendisi söylüyor. 60 yaşına kadar olgunlaşmamış bir kişi acaba ne zaman olgunlaşır? Aslında beni esas şaşırtan şey, Dünyanın en büyük takımlarından birinin başında olan ve pekâlâ büyük başarılarla imza atmış birinin 60 yaşından sonra hâlâ olgunlaşmaktan söz etmesidir. Arsen Wenger'in bu sözleri salt bir alçakgönüllülük gösterisi değil. Daha derin bir şeye işaretler: Değişim. Değişmeyen birinin olgunluğa ihtiyacı yoktur. Aslında değişimi aklının ucundan geçirmeyen biri pekâlâ olgunluğu da aklının ucundan geçirmez ve olgunlaşmamak onun için sorun haline gelmez. Ama dünya değişiyor! Her şey değişiyor! Arsen Wenger sadece takımın oyununu değiştirmiyor aynı zamanda kendisini de değiştiriyor. Eğer kendinizi değiştirmezseniz hiçbir şeyi değiştiremezsiniz. Değişim, her zaman değiştirmek isteyende başlar. Başlamak zorundadır. Çocuğunuzun değişmesini istiyorsanız önce siz değişeceksiniz. Oyuncu gurubunuzun değişmesini istiyorsanız, o değişimi önce siz deneyimleyerek tadına bakacaksınız. Durduğunuz yerde, hiç değişmeden değişim talebinde bulunamaz ve değişimi temsil edemezsiniz. Aksi palavradır.

"Hayatınızda neyle uğraşıyorsanız uğraşın, amacınız o işi sanat icra ediyormuşçasına iyi yapabilmek olmalı. Bir kitap okuyorsanız, yazar size yeni bir şey söylemeli. Bir film izliyorsanız yönetmen size farklı bir keşif yaptırmalı. Futbol da aslında böyle bir şey. Ben Barcelona'yı izlediğimde sahadakinin bir sanat olduğunu düşünüyorum."

Bu sözler de Arsen Wenger'e ait. Yukarıdaki paragrafın bence en çarpıcı lafı, sahada Barcelona'yı izlerken, Barcelona'nın oynadığı futbola, bir sanattır demesidir. Barcelona ile aynı klasmanda yer alan bir takımın teknik direktörü, hiçbir komplekse kapılmadan, büyük bir olgunlukla rakibinin başarısını alkışlıyor. Futbolu bir sanat haline getirmek elbette bir fark yaratabilmektir. Yeni şeyler denemeden yeni şeyler keşfetme cesaretini göstermeden fark yaratılmaz. Yaptığınız işi iyi yapmadan, o işi iyi yapabilmek için arayışlara girmeden, çok okuyup, çok gözlem yapmadan, farklı fikirlere açık bir olgunluk sergilemeden, fark yaratan bir bakış açısı elde edemezsiniz. Hiçbir şey gökten zembille gelmez. Hele başarı hiç gelmez. Ne yaptığınızı biliyor olmanız yetmez aynı zamanda cesur olmanız da gerekir.

Nesnel olmaya çalışmak, sonunda ancak erdemlilerin başarabileceği, çok çetin, yorucu bir iştir. Sadece sabır, dürüstlük, cesaret ve azim gibi niteliklere sahip olanlar, durumu gerçekte olduğu gibi görmeyi başarabilirler.

"Japonya'da yaşarken belki de yaptığım en doğru aktivite 'sumo güreşi' izlemektir... O sporun beni en çok etkileyen yeri maç sonudur, eğer biraz dikkatli değilseniz, güreşin sonunda maçı kimin kazandığını/ kimin kaybettiğini asla anlayamazsınız. Çünkü orada kazanan sporcu rakibini rencide etmek istemediği için duygularını asla açık etmez."

Bu ahlaki dersi, vicdanın adil yargılarıyla desteklediğimizde, rakibe duyulan saygıyı aslında kendimize duyduğumuz saygının somut dışavurumu olarak değerlendirmek, yanlış bir tesbit olmayacak. "Her insan kendisini bir başkasında tanır" sözü, bir başka okumayla şöyle de yazılabilir: Saygı ötekidir. Bütün mesele rakibe saygı duyan bir vicdan yaratabilmektir.

Modern romancıların en büyüğü olduğu sık sık söylenen James Joyce *Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi*'nin tam sonunda genç kahramanının güncesine şöyle yazdırır:

"-Ey yaşam, hoş geldin! Milyonuncu kez gidiyorum karşılamaya deneyimin gerçekliğini ve dövmeye ruhumun örsünde soyumun yaratılmamış vicdanını."

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şaraçoğlu'da top yuvarlak değildi!

Ali Fikri Işık 26.10.2010

Şükrü Saraçoğlu'da oynanan oyunda görüldü ki, futbol, planlanan, organize edilen, ölçülen ve büyük bir ustalıkla sahnelenen bir akıl oyunu! Düşünce gücüyle, fizik gücünün mükemmel bir uyumu! Akıl bir an olsun ihmal edilmemiş! Akli aradan kovup, kaotik bir itiş kakışa teslim olmaya hiç ihtiyaç yokmuş?

Şükrü Saraçoğlu'da oynanan oyun gösterdi ki, futbolda iki temel aksiyon var ve bu iki temel aksiyonu da sadece akıl idare ediyor! Üstelik örgütlü bir ortak akıl! Topun olduğu bölgede fizik gücünün ön planda olduğu sistematize edilmiş ortak düşünsel aktivite, topun olmadığı bütün bölgelerdeyse, inanılmaz bir düşünsel birlik ve yaratıcılık! Kısaca futbolun düşünsel ve fiziksel bir faaliyet olduğu Şükrü Saraçoğlu'da o mukayese kabul etmez anlı şanlı rekabette, bir kez daha tescil edildi?

Şükrü Saraçoğlu'da taraflar, doğaçlama hiçbir harekete tenezzül etmedi! Büyük derbide hiç kimse oyunun boşluklarına sığınmadı! Yarım asırlık rekabette, hiç kimse topun yuvarlak olduğuna inanmadı! Hiç kimse şans/şansızlık ikilemine bel bağlamadı! Hiç kimse, bir maçta hakemin aktif bir unsur olduğunu düşünmedi?

Öncelikli bir özellikle, savunma nasıl yapılır, direnç merkezi nasıl ve nerede yaratılır, bu soruların olabilecek en parlak ve çarpıcı yanıtları verildi, Şükrü Saraçoğlu'da! Rakip; savunma ve direnç merkezini nasıl ve nerede kurguluyor olursa olsun, nasıl hücum edilir, bunun en heyecan verici dersleri sahnelendi, bütün maç boyunca?

Dünyanın en iyi hücum eden takımının bir kez olsun, hücumda gevşemediğini, planından vazgeçmediğini ve ortada bir "oyun" olduğu için "oyun disiplininin" kopmadığına şahit olduk? Ve Dünyanın en iyi savunma yapan takımının da kurguladığı harika savunma stratejisinden, maçın temposu ne olursa olsun, bir milim bile şaşmadığına tanık olduk?

İki teknik direktörde ne yaptıklarını çok iyi biliyorlardı! Ortada bir bilgi ve biliş vardı! Estetik, bilgi, akıl ve sistematik organizasyon, artık futbol oyununun ortak ve en aslî unsurlarıydı?

Teşekkürler Aykut Kocaman!

Teşekkürler Gheorghe Hagi!

Birileri artık bu futbola (pardon, futbolsuzluğa) sobe demeli.

Futbol, futbol için oynandığında taraftar için oynanmış olur. Futbol taraftar için oynandığında ise bir sirk maymununa döner.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beylikdüzü, BJK, GS, FB, BS vs.

Yanlış trene bindiyseniz, koridorda ters tarafa yürümenin faydası yoktur, der atasözlerinden biri. Eğer, geleneğiniz, genleriniz, kült kültürünüz ve modern tarihinizin en büyük yatırımı, şahane bir isabetle, pusulanızdaki defansif ibreleri gösteriyorsa ve bu apaçık duruma karşın, hâlâ hem topu hem de alanı yine şahane bir teslimiyetle rakibinize ikram ediyorsanız, bu işte derin bir doku uyumsuzluğu var. Kabaca ifade etmek gerekirse, güzide futbolumuzun üretim araçlarıyla (teknik direktör, futbolcu, stadyum) ve futbolumuzun üretim ilişkileri arasında (kulüpler, taraftar, medya) var olması lazım gelen "zorunlu uygunluk" yasası bozulmuştur. Söz konusu ilişkiler, söz konusu araçlara ayak bağı olmaya devam ediyor. Kaotik kült futbol kültürü, sanıldığıının aksine aidiyetle ilgili değil ehliyetle ilgilidir. Dillendirilmeyen, bilindik bu nesnel durum, araçların ilişkileri tasfiye etmesiyle ancak yeni bir karakter kazanabilir.

Eğer yukarıdaki tesbitler doğruysa, yeni ve geçici bir süreçten söz etmek artık mümkün. Nitekim, F. Rijkaard'ın kovulmasıyla kısmi başarı kazanan statükocular, biraz daha içine kapanan ve özü itibarıyla defolu ve kalitesiz olan bu futbol ve bu ilişkileri eskisi gibi kolayca yönetemezler. Kimi değerli ve ehliyetli futbol adamlarına haksızlık etmek pahasına söylemek lazım gelir ki; kaotik kült futbol kültürünün dili ve anlam dünyası, özel tarihinin hiçbir döneminde aklın egemen olduğu bir nitelik kazanamadı. Dili, duygu imgesi ise yetenekli oyuncuların hünerli ayakları oldu. Eğer sezgilerim beni yanıltmıyorsa, artık peri masalının sonuna geldik. En dibe vuran bin bir gece masalları şu ünlü taraftar deyişiyle, buradan çıkamaz "buradan çıkış yok".

Eğer izin verirseniz ne demek istediğimi, hafta sonu izlediğim bir U17 takımı maçıyla Süper Toto Süper Ligi'nde oynanan kimi maçlar arasında bir gezinti yaparak, kaotik kült futbol kültürümüzün ne türden bir salgın hastalık haline geldiğini ve esasen hangi filizleri hangi çorak topraklarda, aleni işlenen bir cinayet gibi, nasıl çürüttüğünün altını bir parça çizmek isterim.

İstanbul Beylikdüzüspor ile Mahmutbeyspor U17 maçı, prensip olarak iki takımın da defansif bir dizilişle sahada pozisyon almalarıyla başladı. Tıpkı Bursaspor-Fenerbahçe, Beşiktaş-Sivasspor, Galatasaray-Antalyaspor ve Kayserispor-Kasımpaşa maçı gibi. Dörtlü defansın önünde iki çakılı "çipa" ve kaderine terk edilen maçın hücumcuları. Süper Toto Süper Lig takımlarından farklı olarak U17 maçında dakikalar 19:09'u gösterirken, Beylikdüzüspor, göbekten rakip ceza sahasına sekiz şahane pasla hazırlığını yaptığı hücum girişimini, ceza sahasına girmeden yapılan şahane vuruşla, skor üstünlüğünü ele geçirmeyi başarmıştı. Ve sanki her şey bundan ibaretmiş gibi o andan sonra futbol bitti, yerini tahammül edilemez bir itiş kalkış aldı. Kenarda özveriyle çırpınan iki teknik adamın varlığına rağmen bir kör dövüşüne dönüşen maçı, yuvarlak ve özgür topun adaleti, ilahi bir şekilde sonlandırdı. Maç 1-1 sona erdi.

Topun ve alanın bir teslimiyet içinde rakibe ikram edildiği Bursaspor- Fenerbahçe maçı, hangi yüksek düşüncelerin kurgusal sonucu olursa olsun, maçın pratiği, oyunun bütünlüğü açısından bir kör dövüşüydü. Aynı kader Galatasaray-Antalyaspor maçının payına da düşmüştü. Schuster'in varlığına rağmen Beşiktaş-Sivasspor maçı da aynı torna tezgâhından çıkan defolu maldı. Temel prensipler bakımından U17 maçıyla söz konusu Süper Lig maçları arasında nitelik farkı yoktu. Çünkü adını andığım bütün maçlar da kurgusal düzen, defansif mantık açısından birleştirici değil bölücüydü. Bir karpuz gibi oyunu ikiye bölerseniz, sonuç her düzeyde aynı olur.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakirspor'un derdi ne

Ali Fikri Işık 05.11.2010

Diyarbakirspor'un derdi ne Anlaşılan o ki, Diyarbakir'de deniz bitti. Rant kapıları ikbal yolları tükendi. Kolay değil tabii, büyük borç yüküne rağmen, Diyarbakirspor imkânlarından kişisel bir cennet, bir servet ve imparatorluk yaratmak sanırım artık mümkün değil. Şehrin Pirana balığı gibi her şeyi kılçıyla kemirip yutan eşrafı, ortalıkta Akbabalık leş bulamayınca, güvenli "surların" gerisine çekilmeyi seçti. Ne de olsa taş evlerin serinliği, şimdilik en korunaklı sığınak. Apoletlilerin "sömürgeci" saygınlığı artık Amedli eşrafın evlerini onurlandırmıyor. Bu tabloya politikanın kısılan cep harçlıkları eklenince, elbette Diyarbakirspor'un Xançepek'te terk edilmiş bir Alipaşa öksüzü olması kaçınılmaz.

Türkiye'nin ikinci büyük politik merkezine hiç yakışmayan, işbirlikçi, omurgasız ve melez ticaret burjuvazisi, sportif faaliyette bu kadar "düşkün" bir profil çizerken, sevgili Orhan Miroğlu'nun, dün yazısında ima ettiği alternatif demokratik muhalefetin bir bileşeni olmayı başarması neredeyse mucizevi bir şey olurdu. Şaşmaz kural burada da işledi. İşbirlikçi şehir burjuvazisinden, kurucu, ilkeli ve pazarını sahiplenen bir sermaye çıkmadı. Dolayısıyla demokratik alternatif muhalefet, siyaset sahnesine arzı endam edemedi. Konumuz elbette siyaset değil, ama **Diyarbakirspor, siyaset ve sporun iç içe geçtiği ve bugünü anlamak için mutlaka siyasete atıf yapılması lazım gelen, nadir kurumlardan biri.**

Kürt coğrafyasında ticaret burjuvazisinin spora, daha doğrusu futbola duyduğu ilginin, anlaşılır sebepleri mutlaka vardır. Ama Gaziantep'te sanayi burjuvazisi, kentin futbol takımına sırtını dönüyor ve bütün ipleri İstanbul dukalığıyla işbirliği içinde olan ticaret erbabına teslim ediyor. Bu anlaşılmaz durum bir paradoks gibi görünüyor olsa bile, gelenek açısından bir başka trajediye işaret ediyor. Kürt coğrafyasında sermaye hâlâ ilkel ve hâlâ sorumsuz! Son etapta söz konusu iki sermaye kesimi, sosyal sorumluluk ve aidiyet duygularını vesayetçi sistemin mirası ve devamı olarak sürdürme eğilimindedirler.

Prensip olarak, burjuvazi her zaman kârlı işlere sonuna kadar kapılarını açar. Peki ama futbolun kârsız bir iş olduğunu kim söylüyor? Hele Kürt coğrafyasında konumlanmış sermaye için futbol, nerdeyse en kârlı işlerden biri gibi önemli bir gelecek vaat ediyor. Bilindiği gibi **Türkiye, AB üyeliği için hâlâ müktesebatın cenderesinde sınav üstüne sınav verirken, futbol çoktan bu sorunu çözmüş ve AB üyesi olmayı başarmıştır. TFF bir UEFA üyesidir. UEFA'nın bütün imkân ve koşulları sonuna kadar futbola açıktır.** Bu koşul ve imkânı görmezlikten gelmek ve buna dudak bükme, deyim uyuysa dünyanın nereye doğru koştuğuna dair en küçük fikre sahip olmamak anlamına gelir ki, küreselleşen dünyada bunun adı ekonomik körlüktür. Politik körlüktür. Pazar algısında sınıfta kalmaktır.

Diyarbakirspor dâhil, Kürt coğrafyasında futbol adına var olmak isteyen hiçbir kurum ve kuruluş için tren kaçmış değil. "Avrupa, Avrupa duy sesimizi" komedyasının içerdiği o şahane ahmaklık bir tarafa, Avrupa Birliği üyesi olan bir futbol dünyasının, üstünde oturduğu Karun Hazinesi'ni fark etmemesi gülünesi bir şaka olmalı.

Diyarbakirspor camiası, on milyonlara varan gerçek gönüldeşlerden camiayı temsil edecek hakiki dinamikleri, bir an önce saygın bir platformda yan yana getirme becerisi göstermeli ki, o hakiki dinamikler, temsil düzeyi yüksek, ilk kurumlaşmanın temellerini atma fırsatı bulabilsin. Diyarbakirspor her şeye yeniden başlama ve her şeyi yeni baştan tasarlama enerjisi sahiptir. Birçok kulübün aksine Diyarbakirspor nesnel olarak bir uluslararası markadır. Ehil ellerde bu markanın gerçek mecrasını bulması ve burada filizlenerek herkes için övünç kaynağı olması, sadece bir temenni değil, aynı zamanda bir büyük

gerçekliğin eşiğidir. Yeter ki, haramilerin saltanatına son verilebilsin. Bir futbol kulübünün iki temel sacayağı var. Biri iyi ve yeterli temsile sahip olan yönetim, ikincisi ise, gerçek futbol sevdalısı ehliyeti bir teknik direktör. Yaygın inanışın aksine, sportif başarılar futbolcu grubunun hünerli ayaklarına bağlı değildir. Tam tersine, yönetimin sportif iradesi ve teknik direktörün futbol dehası, sportif başarının garantisidir.

Diyarbakirspor maalesef şu an bu iki temel aktöründen yoksun.

polesar@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Marcelo Bielsa

Ali Fikri Işık 09.11.2010

Taraf'ın dünkü spor sayfasında "Çılgından Güle güle" manşetiyle okuyucuya ulaşan Marcelo Bielsa'nın Şili Ulusal Takımı Teknik Direktörlüğü'nden istifa ettiği haberi, Sevgili, Ali Murat Hamarat'ın, zarif jestiyle bütünleşince bu yazıyı kaleme almak kaçınılmaz oldu.

Ludwig Wittgenstein'in belirttiği gibi, "**ruhun en iyi imgesi insan bedenidir. Ne olduğumun en iyi imgesi, nasıl davrandığımdır**". Bu ikisi, en az sözcük ile, anlamı kadar sıkı şekilde birbirine bağlıdır. Statü endişesinin, her gün biraz daha muhafazakârlaştırdığı, endüstriyel futbol çarklarına direnmek, öyle sanıldığı gibi artık her babayığidin harcı değil. 2015 yılına kadar uzatılan sözleşmeye rağmen Bielsa'nın istifası, futbol pazarında, neredeyse her davranış ve tutumu belirlediği ileri sürülen statü endişesine indirilen şövalyece bir tokattır. **Bielsa, futbolu hep bir şövalye gibi düşündü.** Yuvarlak topun "yuvarlak ve kaygan yüzü" en büyük risktir felsefesine iman etti ve rakip ile birlikte topun oluşturabileceği bütün riskleri ortadan kaldırmak için, mümkün olan her yolla hem topa hem de rakibin oyun merkezine yakın durmayı stratejik öncelik saydı. Bilindiği gibi Ortaçağ şövalyeleri, rakiplerini alt etmek için hayatlarını riske atmak zorundaydılar. Bielsa oyundaki tüm riskleri göze olarak, oyundan gelebilecek bütün riskleri, kontrol altına alabileceğine inanıyordu. Nitekim, dörtlü defans kurgusuna itibar etmeden, üçlü defans kurgusuyla, oyunun her ânı ve her yerinde sadece rakiplerinden fazla çoğalmayı başarmadı, aynı zamanda rakiplerin sistem adına tasarladıkları bütün taktik düşünceleri daha oluşum halindeyken etkisizleştirmeyi başarıyordu. Özellikle son dünya kupasında Şili-İspanya maçı bu düşüncenin adeta doruğuydu. Çok paslı geniş hücum oyununa karşı Bielsa'nın üçlü defans kurgusuyla verdiği harika cevap, öyle sanıyorum önümüzdeki dönemde futbol düşünürlerini, futbolun geleceği adına, bir hayli meşgul edecektir.

İstifasının ayrıntılarına ilişkin haberler henüz tam netleşmedi ya da ben bilmiyorum, bana ulaşmadı. Ama futbol davranışı böylesine zarafet içeren bir adamın, "alçaltıcı" bir şekilde himaye kabul etmeyeceğini şimdiden söyleyebilirim. Tutkuların arındırılmış bir yargıyla söyleyemiyorum, tutkuların arınmak duygusal olarak zahmetli bir iştir, bunu biliyorum. Doğallıkla ortaya çıkmaz. Nesnellik bile makul bir miktar tutku gerektirir. Endüstriyel futbolun boğucu muhafazakâr karakterine duyduğum o harika iğrençlik, Bielsa'nın durumunu gerçekte olduğu gibi görmeme engel olabilir. Ama yine de ben onun hem iyi bir insan hem de iyi bir futbol düşünürü olduğunu bütün içtenliğimle kabul etmeye hazırım.

Risk almaktan, bir cüzamlıdan korkar gibi korkan bir ülkede yaşıyorum. Risk almaktansa, en geri geleneğe teslim olmayı yeğleyen statü severlerle aynı havayı soluyorum. Her gün sadece kendini tekrar ederek,

mükemmel bir başarının altına imza attığına inanlardan ibaret! bir toplulukta yaşıyorum. Elbette bana yeni şeyler söyleyen Bielsa' ya tutkuyla hayran olurum.

"Union Santa Fe'nin genç takımına katıldığım dönemde aşırı kiloluydum ve Marcelo Bielsa, bu sorunu çözmeden beni takıma almayacağını, açık bir dille yüzüme karşı ifade etti. Aşırı kilolardan kurtulmam kolay olmadı ama bir süre sonra Bielsa'nın tahmin edemediği ölçüde zayıfladım. Bu durumu dengelemek için, her antrenman sonrası Bielsa, evinden getirdiği kurabiyelerle beni beslerdi." Gabriel Omar Batistuta, nam-ı değer Batigol, Marcelo Bielsa'yı böyle anlatıyor.

Kendi kendisine nasıl olup da doğru dürüst bir insan olmadan iyi bir mantıkçı olabildiğini sorarken, Ludwig Wittgenstein'in aklındaki şey belki de tam da bu durumu anlatıyordu. **Ötekilerle diyaloga, onları dinlemeye, onlarla dürüstçe tartışmaya ve haksız olduğu zaman da bunu kabul etmeye açık olmayan hiç kimse, "konu futbol bile olsa" dünyayı anlamakta, gerçek bir yol kat edemez.**

İyi bir insan olmak istiyorsanız, iyi bir topluma ihtiyacınız vardır. Elbette berbat toplumsal koşullar altında da azizler türeyebilir; ama bu insanlara hayranlık duymamızın nedenlerinden biri de, zaten onların çok nadir olmalarıdır.

polesar@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şenol Güneş ve Trabzon/spor!

Ali Fikri Işık 12.11.2010

Yakın dönem futbol tarihi, **Jupp Derwall** ve **Sepp Piontek**'in kişisel çabaları sonucu, Batı kültürünün futbol rasyonalitesiyle tanışma fırsatı buldu. Çim sahadan, antrenman tekniklerine, sistem kurgusundan, oyun içi taktik düşünceye oralardan bütünlüklü bir kurumsallaşmaya varıncaya kadar, Batı rasyonalitesinde iyi, doğru ve yararlı olan temel prensipler, Türk futboluna taşınmak istendi. Kısmi kimi ilerlemelerin sağlandığını söylemekte bir beis görmüyorum. Ama esas olarak Batı rasyonalitesine iç bünyemizin verdiği yanıt Doğu pragmatizmi oldu. Halef/selef ilişkisinde bir büyük kırılma yaşandı (ki şu ünlü kırılma ânı ancak böylesi durumda bir şeyler anlatır) ve Derwall, Piontek ikilisinden ayrışan **Mustafa Denizli** ve **Fatih Terim**, özgün hiçbir fikir geliştirmeden salt rakip analizine dayalı 'yararcı' bir anlayışı ideolojik hegemonyanın ana paradigması olarak ilan ettiler. Jupp Derwall ve Sepp Piontek'le gelen bütünlüklü rasyonalite yerini skor başarısına yaslanan pragmatik dar görüşlülüğe bıraktı. Tek yanlı, defansif ve bol itiş kakışlı kaotik futbol, bütün ihtişamıyla, neredeyse tek reçete olarak futbol kamuoyunda kabul gördü.

Elbette bundan rahatsızlık duyanlar da vardı. Ama bu hegemonya o denli ceberut ve tehditkâr olunca, muhalifler sessizce evrimi beklemek zorunda kaldı. Nitekim **bir dizi uluslararası futbol değerini paçavra gibi öğütüp dışarı atan 'Ergenekonvari' yapı, şimdi yeni yeni tartışılır hale geldi.** F. Rijkaard, B. Schuster, A. Kocaman ve Şenol Güneş'in katkılarıyla kaostan kurtulma şansını yakalamış gibi duruyoruz. Kaostan tümüyle kurtulmak biraz zaman alsa bile, salt kaostan, kaos içinde düzen anlayışına yöneldiğimizi müjdelemek mümkün.

Kaotik futboldan kurtulmak için **Şenol Güneş**, öncelikle ritim bozucu yarı anarşizan futbolcu tiplerini terbiye etmekle işe başladı. Alanzinho, Yattara, Engin, Colman, Egemen ve Serkan Balcı'nın yeteneklerini Selçuk İnan'ın oyun ritmine bağlamayı başardı. Bu az buz bir başarı değildi. Oyun temposuna akli egemen kılmak için

bulunan harika bir buluş. Eğer iki atlet futbolcu Umut ve Burak bu sürece dâhil edilirse, Trabzonspor'un kaotik futbolun tüm etkilerinden kurtulabileceğini ummak için yeterli sebebimiz olabilecektir. Ertuğrul Sağlam ve Abdullah Avcı'dan farklı olarak Şenol Güneş, kaotik futbol mirasına hem mesafeli duruyor hem de bu mirastan ciddi biçimde kuşkuluyor. Sadece defansif kurguyla, rakibin zaaflarından yararlanmayı tasarlayan gündelik futbol düşüncesiyle bir yerlere varılamayacağını, bilinçli bir tecrübe sonucu olarak görmüş olmak, Şenol Güneş'in olgun karakterinin önemli bir özelliğidir artık.

Kaotik futbol mirasımızın bir bölen olduğunu daha önce ifade etme fırsatını bulmuştum. Şenol Güneş, Egemen'in oyun içindeki rolüyle bu bölücü sürece son vermeye çalışıyor. Defans ve hücum hattını tek plan üstünde tasarlayıp oyunun birliğini sağlamak, Şenol Güneş'e ikinci büyük düşüncesini hayata geçirme fırsatı da tanıyor. Defans için defans değil, hücum için defans. Topa ve oyun merkezine birinci dereceden etki eden proaktif bir defansif kurgu. Nitekim, Egemen ve Serkan Balci'nin oyun içi kurgusal performansı, Şenol Güneş'in ne kadar haklı ve ne kadar isabetli işler yaptığının kanıtı.

Şenol Güneş'in futbolun bütün malzemesiyle kurduğu ilişki, Türk futboluna yeni perspektifler de sunuyor. Ama her yeni gibi, ya da her yeninin başına gelen makûs talih gibi, Şenol Güneş'in önerdiği yenilik, eskinin izini uzun süre taşıyacaktır. Çünkü her yeni, bir kural olarak eskinin bağrından doğup serpilir ve eski ile amansız bir mücadele içinde çelikleşir.

Eskiye kuşkuyla bakmak için yeterli malzemeye sahip olduğumuza inanıyorum. Yeter ki skora bakmadan bir konuşma kültürü yaratabilelim.

Kuşkuculuğun kurucusu olan Pyrrhon hakkında bir öykü anlatılır. **Pyrrhon, bir eylemin diğerinden daha akıllıca olduğundan emin olmamız için asla yeterince bilgiye sahip olmadığımızı ileri sürmüştü.** Öyküye göre gençliğinde bir akşam yürüyüşü sırasında, felsefe hocasını (ki ilkelerini ondan almıştı) kafası bir çukura sıkışmış ve kendini kurtaramayacak bir durumda görür. Bir süre onu seyrettikten sonra, yaşlı adamı dışarı çekmenin bir yararı olacağını düşünmek için yeterli neden olmadığına karar verip yoluna devam eder. Onun kadar kuşkucu olmayan çevredeki insanlar hocayı kurtarırlar ve Pyrrhon'u acımasızlıkla suçlarlar. Ancak hocası, kendi öğretilerine sadık kalarak, onu tutarlılığından ötürü kutlar.

Ben bu ölçüde abartılı bir kuşkuculuk önermiyorum.

polesar@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bursa-Trabzon maçının düşündürdükleri

Ali Fikri Işık 17.11.2010

Maçın bitiminde doğal olarak teknik adamların değerlendirmeleri alınır. Bütün bir hafta boyunca bu oyuna hazırlanan teknik adamların neler söyleyecekleri çok önemlidir. Kurgulayan ve yöneten bir beynin prizmasından, kendi suretinin yorumunu dinlemek her halde manidar olmalıdır diye düşünüyorum. **Birinci elden ulaştığımız bilgi, ürün olarak oyunu, sistematik nedensellik olarak kaliteyi ve o günün nesnelliği içinde başarı ya da başarısızlığı gerekçelendirmek durumunda.** Ama galiba bu ülkede maç sonu basın toplantısında, kimi teknik adamlar, hazır mikrofonu bulmuşken onu başka amaçlar için kullanma eğilimindedir.

İki bireysel hatanın altını çizmeyi önemsiyordu Ertuğrul Sağlam, oyunun tümünü değerlendirmek niyetine, iki parmağıyla, iki bireysel hataya işaret ediyordu basın toplantısında. "İki" bireysel hata. Kutsal teknik adamın

hata yapma ihtimali yoktu, ne de olsa o bizim gibi ölümlü değildi, o kusursuz cinayeti ancak kusurlu futbolcular işleyebilirdi! Oyunun bütün güzelliklerini teknik adam, bütün çirkinliklerini de futbolcular temsil ediyor. Kenar çizgisinde hakemi ve hata yapan futbolcuyu hem aşağılayıp hem de taraftara satmak başka türlü nasıl izah edilir ki? **Geveze beden diliyle herkesi küçümseyen Ertuğrul Sağlam, çok ilginçtir aynı futbolcularla aynı maç yeniden izlediğinde kendi tutumunu o futbolculara nasıl izah edebiliyor?** Ya da hakikaten bu gayrı ahlaki tutumunun farkında mı?

Ertuğrul Sağlam sezon açılışından bu yana, kimbilir hangi emeklerle bugünlere getirdiği bütün akıllı, hüneri ve olanakları iki hataya indirgedi. Eğer Bursaspor-Trabzonspor maçı iki bireysel hatadan ibaret ise, sözkonusu maçı Bursaspor cephesinden irdelememin anlamı yoktur. Kendisini böyle tanımlayan bir teknik adama hayır demek olmaz! O nedenle bu maçı nasıl bir Bursaspor oynadı sorusunu yanıtsız bırakacağım.

Bir önceki yazıda Şenol Güneş'in Trabzonspor'un maç temposunu Selçuk İnan'ın temposuna bağladığını söylemiş ve bunun harika bir buluş olduğunun altını çizmiştim. En gerideki dörtlü ile dörtlünün önündeki ilk üçlünün patronluğu hakikaten de Selçuk İnan'a çok yakışıyor. Yeşil çimlerin üstünde nadir gördüğümüz bir soğukkanlı performans sergiliyor Selçuk. İki ayağını ustalıkla kullanıyor ve kullandığı bütün paslar arkadaşlarının doğal tarafına, üstelik onlara sıkıntıya sokmadan. Nitekim başı her sıkışan futbolcunun, ritmi yeniden düzenlemek için Selçuk'u araması boşuna değil. Bir orkestra şefi gibi, o da hemen sorumluluk üstlenerek, oyunun bir başka mecrada akışını sağlayarak takımın sürekli oyunda kalmasını garantiliyor.

Şenol Güneş'in ördüğü yedili blok (4+3), tartışmasız biçimde Türkiye'de en iyi sistem uygulamacıları. Bunu başardığı için Şenol Güneş'i gerçekten kutlamak lazım. Nitekim Bursaspor maçının ikinci yarısında "oyunu kontrol etmek" için geriye yaslanan takımın direncini yine bu yedili blok temsil ediyordu. **Ama "oyunu kontrol etmek" demek geriye yaslanmak demek değildir. Oyunu kontrol etmek demek; top ve alanı kontrol etmek demektir ki, Şenol Güneş dahil, henüz hiçbir teknik adamın algısı bu değil. Gönüllü baskı yemenin adı nasıl kontrol olabilir? Hem topu hem de alanı rakibe terk ederek oyunu nasıl kontrol ettiğinizi ima edebilirsiniz. Yuvarlak topun kontrol dışılığı, size ne türden bir oyunu kontrol etme imkânı tanıyabilir ki?**

Geriye yaslanan, topu ve alanı rakibe terk eden bir Trabzonspor Şenol Güneş'in Trabzonspor'u olamaz. İlerdeki son üçlüye Şenol Güneş'in henüz çözümler bulamadığı anlaşılıyor. Özellikle de Jaja'nın oyun içi performansı onun yeteneklerinden değil de, Şenol Güneş'in hâlâ Jaja ile ne yapmak istediği sorusuna yanıt bulamamış olmasından kaynaklanıyor. Oyun tarzı olarak göbekte Selçuk önderliğinde kısa paslarla hücumculara alan yaratan bu anlayış, Jaja'ya da dikine hücum etme ve dikine hücum ederken şut atma imkânı yaratabilir. İki atlet oyuncunun hemen arkasında görece bileklerine daha hâkim bir dik mesafe kat edicinin, Trabzonspor hücumuna hem yenilik hem de dinamizm getireceği açıktır.

Bursaspor maçının ilk yarısı neredeyse bu düzende oynandı, ortaya hem güzel bir oyun çıktı hem de Trabzonspor'u sevindiren bir sonuç. Ama ikinci yarı için aynı şeyleri söylemek çok zor. İkinci yarı tam anlamıyla yine kaotik futbolun sahne aldığı bir oyun oldu.

polesar@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Topun arkasına geçmek!

Galatasaray-Beşiktaş maçı, can sıkıcı ve akıldışı bir karmaşa içinde oynandı. Oyunun hiçbir ânı (goller dâhil) ne duygularıma keyif ne de aklıma bilgi kattı. Duyularıma çarpıp zihnimi harekete geçiren bir dış uyarıcı bulmam mümkün olamadı. Oyunun içerdiği karmaşa o kadar derinlik kazandı ki, onu akıllıca derleyip toparlamak mümkün olmadı. Boş bir gevezelik olarak Ali Turan'ın Holosko'yu devirmesi bu derin karmaşanın başlangıcı değildi, tam tersine bir sonucuydu. Her karmaşa bir rüya görme halidir ve her rüya da bir uyku durumuna denk düşer. Derbi, uykuların doğusunda oynanan acayip bir uykudan uyanma ânını temsil etti.

“Kim ne derse desin, mutlu insanın en mutlu ânı, uykuya daldığı andır ve mutsuz bir insanın en mutsuz ânı, uykudan uyandığı andır. İnsan hayatı, bir tür hata olmalı.”

İnsan hayatı, bir tür hata mı? Bir şerh kaydı düşerek tekrar **Schopenhauer**'e dönmek için yeterli zamanımız olabilir, ama derbi için aynı şeyleri söylemek lüksüne sahip değiliz. Öznel değer yargılarımızı bir tarafa bıraktığımız zaman, **futbol oynama kültürümüzün, nesnel bir sistemin disiplinine fena halde muhtaç olduğu görülür.** Futbol zaten karakter olarak, kendisi de bir sistem oluşturucu olduğu için bu mümkün. Sevsek de sevmesek de futbol oyununun belli yasaları var ve bu yasalara uyulmadan, bu yasaların şifrelerini kırmadan, olgun bir oyun oynama sistemine ulaşmak olası değil.

Her şeyden önce, herkesi topun gerisine yollayarak bir sisteme sahip olunmaz. Bunun iyice anlaşılması gerekir. Bir sisteme sahip olmanın ilk koşulu topla oynama arzusu ve niyetidir. Futbol oyununun merkezi toptur. Topun sizde veya rakipte olması bu gerçeği değiştirmez, çünkü her sistem bu ikili hareketi içermek zorunda. Bu ikili durum sisteme dâhildir. İki durumda da sistem açık olarak size ne yapmanız gerektiğini söyler.

Derbide iki takım da topun arkasına geçince, haliyle ortada topla oynayacak kimse kalmadı. Zavallı top! ne kadar sitem etse yeridir. Sen gel, dünyalar güzeli bir gelin gibi süslen ama tüm taliplerin sana sırtını dönsün. Bu yanılla derbi aslında tam bir trajedydi. Kaptırılan her toptan sonra topa sırt dönüldü ve kapılan her top da, dikine ve seçeneksiz olarak ileri vuruldu. Salt bu durumdan ötürü ortaya çıkan tempoya bir ritim kazandırmak imkânsızdı. Yeryüzünün en hünerli ayakları bile bu bilinçdışı itkilere ayak uyduramazdı. Daha doğrusu bu karmaşanın yol açtığı derin sarhoşluğa eşlik edecek fiziksel güç, henüz icat edilmedi. Kısacası bu durumun adı akıl tutulmasıdır.

Hagi'nin sınırlı teknik adamlık yetenekleri bir tarafa bırakılırsa, maçın kaderini belirleyen diğer teknik adamın tutumu nasıl izah edilmeli. Daha bir hafta önce, bu futbol oynama kültürüne 1960'lı yılların futbolu diyen kendisi değil miydi? Buğusu üstünde 1960'lı yılların futbolu, henüz doğru dürüst tartışılmadan bir hafta sonra tipik 1960'lı yılların futboluyla karşımıza çıkmasını nasıl yorumlayacağız? Kime inanacağız bana söyler misiniz? Beşiktaş, arkaya adam kaçırıp gol yediğinde de hâlâ umutlarımız vardı. Çünkü pusula doğruydu. Yön doğruydu ve bu duruştan bir şey çıkma umudu vardı. Defansı öne çıkarıp, oyunu rakip sahada oynamak ve bu amaç için eni geniş boyu dar bir oyun anlayışını stratejik öncelik ilan etmek doğruydu. Çağdaştı ve hiç değilse umut tohumlarını ekmekti. Ama **tekrar Schuster'in şahsında kaotik futbola dönmek doğrusu acı verici.**

Birileri şu egosu şişik teknik adamlarımıza pozisyon bilgisinin “tehdit ve tehlike” kavramlarından oluştuğunu ve bu iki kavramı birbirinden ayıran sınır çizgisinin, “pozisyon bilinci” anlamına geldiğini, Allah rızası için anlatsın. Basit ifadelerle; topun olduğu bölge tehdit alanı, topun atılacağı bölge ise tehlike alanıdır. Oyun dengesi dendiğinde aslında kastedilen de tam olarak bu durumdur. Tehdit bölgesini kuşatıp, tehlike bölgesi için gerekli önlemler alındığında, oyunda denge sağlanmış olur. Kısım karmasık bu görevleri senkronize etmek için bir sisteme ihtiyaç duyulur. O nedenle de futbol 11 kişiyle oynanır.

Tanrı aşkına! Futbol 11 kişiyle oynanıyor. “Kadro yapısı,” “oyuncu seçimi” ve “diziliş” gibi beş para

etmez boş gevezelikleri bir tarafa bırakarak, bu 11 oyuncunun birlikte nasıl hareket etmeleri gerektiği gerçeğine odaklanalım artık.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tamamlanmış sanatsal bir ürün

Ali Fikri Işık 07.12.2010

Her insanın içinde kendiliğinden belli bir güzellik anlayışı oluşturacağını ileri süren romantik anlayışın tersine, insandaki görsel ve duygusal yetilerin dışarıdan gelen uyarıcılarla desteklenmesi ve yönlendirilmesi gerektiğini, insanın neleri önemseyeceğini, neleri takdir edeceğini ancak bu yönlendirme sayesinde öğrenebileceğini vaaz eden postmodernist düşünürlere, düşünsel destek, "sanatsal olan" ile "pratik olanı" en üst düzeyde harmanlayarak "futbolun öğretilbilir olduğunu" kanıtlayan Barcelona'dan geldi.

Son Real maçında, Barcelona'nın sahnelediği gösteri, birçok bakımdan "yeni futbolu" görme imkânını sunarken, yine birçok bakımdan, eskiye dair kimi şeyleri de, artık çöplüğe havale etme zamanının geldiğini göstermiş olmasıdır. Bireysel yetenek palavrasına inandırılmış Türk futbol kamuoyu için, epeyce öğretici olduğuna inandığım **sözkonusu maçın, belki de en büyük sonuçlarından biri, "Büyük maçların, büyük oyuncularla" kazanıldığına dair "şehir efsanesinin" şahane bir palavra olduğunun kanıtlanmasıdır.** Söz gelimi, Ronaldo; büyük bireysel yetenek ve büyük oyuncu değil miydi? Mesut Özil ve arkadaşlarının büyük bireysel yetenek ve büyük oyuncu potansiyelinden kim şüphe edebilir ki? Peki, en büyük maçların en büyük teknik direktörü, Mourinho'nun varlığına rağmen ortaya çıkan tablo nasıl yorumlanmalı?

Barcelona'nın oynadığı futbola ilişkin fikir sahibi olabilmek için, bu oyuna metafizik bir boyuttan bakmanın bir faydası olmaz. Kimi eski kavramların da –total futbol, takım oyunu veya hücum oyunu- bu dinamik ve baş döndürücü oyun kurgusunu temsil edebileceklerinden ciddi biçimde endişeliyim. Eski kavramların taşıyıcı gücü, o kadar örselendi ki, bu kavramlarla oluşan yeni durumu izah etmek pek mümkün görünmüyor. Aslında belki de en sevindirici gelişme, bilmek ve öngörmek arasında var olduğu iddia edilen o büyük boşlukta, yeniden futbol hakikatlerini aramak zorunda bırakılmaktır.

Mesele, Messi'nin hünerli ayaklarından daha kapsamlı ve çok daha ilham verici fikirler içeriyor. Guardiola, Rijkaard farklı olarak sadece alan ve zaman problemini hücum ve savunma dengesinin ekseninde çözmekle kalmamış aynı zamanda, alan ve zaman sorununa kesintisiz bir tempo kazandırarak, pozisyon içindeki her futbolcunun doğal yanını, ritmik hareketin ilk ve dolaysız hedefi haline getirmiş. Bu kurgusal düzen içinde, Messi'nin kaotik bireysel girişimleri de, bu büyük düşüncenin hizmetinde. Bütün oyuncuların şaşmaz bir düzen içinde katıldıkları yoğun pas trafiğinin altında bu tutarlı mantık yatıyor.

Barcelona futbolunun kusursuzluğu ve zenginliği, oynadığı oyunun şaşırtıcı yapısından kaynaklanıyor olmasıdır. Bu oyunun hayranlık uyandıran inceliği, salt hünerli ayakların büyüleyici dokunuşlarından ibaret değildir. Oyunun işleyişinde hünerli ayakların, en çok hüner gerektirmeyen işlere gönüllü soyunmasıdır. Herkesin yekdiğerine duvar olduğu, herkesin yekdiğerinin pozisyon alması için üçlü, dörtlü setler oluşturduğu oyunda, yaratıcı oyuncu kimliği silikleşiyor ve her oyuncu, kurucu kimlik kazanıyor. **Topun kazanıldığı her alan hücum bölgesi ve topun kaptırıldığı her alan ise savunma bölgesi ilan ediliyor.**

Kazanılan topla ilişki ancak o top gol olduğunda son buluyor. Kesintisiz, tempolu ve tehdit bölgesine sarkmayı başaran her oyuncuya ritim kazandıran oyun, doğaçlama hiçbir aksiyona itibar etmiyor.

Pique ve Puyol'la başlayan her hücum, Messi ve Xavi'nin savunmaya katılımıyla yeniden üretilen bitmiş bir ürüne dönüşüyor.

Maçın sonunda Mourinho Barcelona için bitmiş bir ürün diyordu. Tamamlanmış bir ürün. Eğer Arsene Wenger'in tanıklığına başvurursak, bu tanım Mourinho'nun katkısıyla bitmiş, tamamlanmış sanatsal bir ürüne terfi etmiş gibi duruyor.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İBB ve Trabzonspor ya da Şenol Güneş ve Abdullah Avcı

Ali Fikri Işık 14.12.2010

Kabaca söylemek gerekirse, bir maç analizinin bazı şeyleri derinlemesine görebilmesi için, diğer bazı şeylere karşı "kör" olması, onları görmezlikten gelmesi ya da bastırması, bir analiz yöntemi olarak, analiste çok doğru tesbitler yapma imkânı sağlayabilir. Çünkü hiçbir maç, salt teknik direktörün niyetiyle ve oyuncu gurubunun total performansı ile özdeş değildir. Teknik direktörün maç ile kurduğu ilişki ve bir maçın en önemli malzemesi olan oyuncu yönetimi, her zaman için defacto durumların tehdidi altındadır.

Defacto tehdidin yol açtığı en tipik "semptomatik" davranış, bizim değeri kendinden menkul futbol literatürümüzde "bireysel hata" olarak tanımlanır. Doğaçlama ve kendi kendini izah eden bu durumun, yenilgilerin biricik sebebi olarak ileri sürülmesi ne kadar anlaşılabilir ve dramatikse, kimi teknik direktörlerimizin bu durumdan bir oyun mantığı devşirmeye çalışmaları da o ölçüde komik ve gülünce bir çabadır. Rakip takımın top kayıplarına büyük stratejik değer atfederek, topun rakipteki hali üstüne sistem bina etmeye çalışan teknik direktörler salt bu yaklaşımdan ötürü, tek boyutlu ve total bir oyuna, futbolun üç boyutlu çağdaş özünü feda eder. Doğru bir analizin ilk koşulu "bireysel hatalara" karşı kör oluşudur.

Topun rakipte olma hali üstüne altı yıllık emeğini inşa eden Abdullah Avcı, oyun hiyerarşisini sağlam bir zemine taşıma konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşamasına rağmen, bu "yapıbozucu" ilkenin, aslında tüm sıkıntılarının kaynağı olduğunu görmemekte ısrar ediyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şenol Güneş (1) ya da topun dolaşım modeli

Ali Fikri Işık 22.12.2010

Sezonun ilk yarısının bitimiyle birlikte, kaotik futboldan "kopuş" bağlamında Şenol Güneş ve Trabzonspor'a ilişkin birkaç yazı yazmayı tasarlıyorum. İlk yarı boyunca Şenol Güneş ve Trabzonspor'a dair biriktirdiğim

dipnotların hemen hepsi olumlu, sevindirici ve güler yüzlü göstergeleri işaret ediyor. Üstünde konuşulmaya değer yeterli ve değerli malzeme ürettiğine inandığım ilk yarı pratiği, özellikle Şenol Güneş'in fikir dünyasını anlamak bakımından bir hayli öğretici olacak. **Denizli ve Terim mirasının sonuca endeksli kaotik futbol anlayışının yavaş yavaş aşıldığını müjdeleyen Şenol Güneş'in "Bilen aklı, bilen akıl" yorumuyla başlattığı reformcu çizgi, beni sadece sevindirmedi, futbol adına yeniden umutlanmam için ikna edeci nedenler de üretti.**

Futbol tarihimizde ilk kez, bütüncül, işlevsel, uygulanabilir, amaç gözetken ve oyunun iki yönünü de aynı eksen içinde birleştiren bir sistematik düzenlekle karşılaştık. Defansif organizasyonu "yeşil kırmızı hat" ilan etmeyen, dolayısıyla oyun aklını bölmeyen ve defansif faaliyeti bölücü olmaktan azat eden bir birlik oyununa ve aklına tanık olduk. Her maç, bu algı ve anlayış sayesinde asıl kimliğine kavuştu ve deyim uygunsu sistemin içeriği halini aldı. Artık her maç anlaşılır ve hakikaten yorumlanabilir bir içeriğe sahip oldu. Rastlantı ve gelişigüzelliklerin manipüle edildiği, oyun gerçekliğinin bireysel özne (oyuncu) tarafından düzenlenen ve deneyimlenen, önceden tasarlanmış bir kurgusal düzene dönüştü.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şenol Güneş (2) ya da stratejinin değeri.

Ali Fikri Işık 28.12.2010

Dikkatli okur, bu köşede toplanan yazılardan bazılarının konularına yönelik açık bir övgüyü terennüm ederken, bazı yazıların konusuna aynı sevecenlikle yaklaşmadığımı görebilir. Bazı yazılara hâkim olan kavgacı ton, muhtemelen, "varlığı kabul edilmeyen ikinci dil" okulundan başka şeylerle birlikte aldığım mirastandır. **Bundan başka, dikenli teması düzenli bir şekilde kendi tenimde hissettiğimden kötücül değerlendirmelerin ne kadar can yakıcı olabileceğinin yeterince farkındayım.** Buradaki denemelerden bazıları polemikçi ya da alaycı nitelikte olsalar da art niyetli ya da insafsız olmadıklarına güveniyorum. Ama elbette, nerede durduğumuza ya da nereden baktığımıza bağlıdır. Ama yine de yeni yılın herkes için daha az dikenli temasa vesile olması dileğimi umutlarımla birlikte tekrar edeyim. Nice mutlu yıllara sevgili futbol severler.

Trabzonspor'daki değişim sorununa ilişkin şimdilik düzensiz bir değerlendirmeye, kaleci Onur ve defans oyuncusu Egemen Korkmaz'la kaldığım yerden devam etmek istiyorum. Şenol Güneş'in pas modelinde, topun dolaşıma sokulduğu ilk pas tercihi neredeyse stratejik değerdedir. İlk pasın güvenliği ve dolaşıma sokulan pas, modelin sistem aklına dönüşümü, Onur ve Egemen'in göz temasıyla doğrudan ilgilidir. Üç direk duygusu çok gelişmiş olan Onur, salt bir çizgi kalecisi değildir. O her iki elini doğallaştırıp toplara müdahale ederken, şahane bellek kaydıyla, hem rakibin hem de kendi arkadaşlarının pozisyon içindeki konumlarını gözetip ona göre top tercihinin kullanır. **Duran toplar dâhil, Trabzonspor defansı, Egemen'in doğru ve yerinde uyarılarıyla Onur'un görüş açısını karartmaz. Belki de bu nedenledir, Trabzonspor kale önü hemen her rakibinden daha az kale önü karambollara sahne olur.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şenol Güneş (3)

Ali Fikri Işık 04.01.2011

Geleneksel futbol eleştirimize göre, adı gol olan “eserin” dili, onun içsel anlamlarının ifadesi değil, final vuruşu yapan oyuncunun kendinden ve kendi başına hünerli dokunuşudur. Elden düşme hale gelmiş bu dil anlayışını hâlâ “ve gol” temsil eder. İlker Yasin’in kendisinden mirastır. Oysa Terry Eagleton’un o harika analizinde ulaştığı ezber bozucu sonuç hakkında dediği gibi “Saussure ve Wittgenstein’dan çağdaş edebiyat kuramına dek XX. yüzyılda ‘Dil Devrimi’nin alâmetifarikası, anlamın dilde ‘ifade edilen’ veya ‘yansıtılan’ bir şey olmadığına anlaşılmasıdır. Anlam, fiilen dil tarafından üretilir. Önceden anlamlarımız ve deneyimlerimiz olup da sonradan onları kelimelerle anlatıyor değiliz; ancak bir dilimiz olduğu içindir ki anlamlara ve deneyimlere sahip olabiliyoruz.”

Hem “iki dil tartışmasına” hem hücum arzusuna hem de gol hakikatine ilişkin, perspektif sunucu olduğuna inandığım yukarıdaki alıntının, umduğum adreslere ulaşması dileğimi yineleyerek, Şenol Güneş’in hücum arzusu düşüncesine biraz daha yakından bakmaya çalışalım. Öyle anlaşılıyor ki, **Şenol Güneş geleneksel hücum arzusunu içerden engelleyerek, kendi futbol hakikati adına “orta yapmayı” lanetli sözcük olarak ilan etmiştir.** Orta yapma eyleminin o emek karşıtı, o, organizasyon karşıtı, gelişi güzel çirkinliğine son vermek amacıyla iki savunmacısını da korner çizgisinin bitimine yollamayı ilke düzeyinde çok önemsiyor. Korner çizgisinin bitiminde setler oluşturmak, ve oraya kadar bin bir emekle taşınan topları heba etmemek için, hedef gözetici final pasları güvence altına almak istiyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karar etiği, yargı etiği ve hakemlik

Ali Fikri Işık 11.01.2011

Bu sezon 53 yaşına girecek olan eski adıyla Birinci Futbol Ligi, son yıllardaki adıyla Süper Lig’de bilinen en erken golü, 2008-2009 sezonunda Denizlispor’un Trinidad-Tobago’lu futbolcusu Darryl Bevon Roberts attı. Sezonun 13. haftasında, 29 Kasım 2008 tarihinde Eskişehir Atatürk Stadı’nda yapılan Eskişehirspor-Denizlispor (4-3) maçının henüz 12. saniyesinde fileleri havalandıran Denizlisporlu Roberts, aynı zamanda lig tarihinin bilinen en erken golünü kaydetmiş oldu. Ligde bundan önce bilinen en erken golü ise 30 Nisan 2006 tarihinde Sivas’ta yapılan ve Kayserispor’un 5-0 kazandığı maçın 15. saniyesinde fileleri havalandıran Kayserispor’lu İlhan Parlak atmıştı.

Yukarıdaki somut verinin benim için taşıdığı değer, teorik olarak bir maçta atılabilecek gol sayısını tahmin etmekten öte, futbol kültürümüzün sefaleti, kendi yetersizliği ve kendi anlamsızlığının sonucu olan despotik kanaatlerine, “toptan safsata” deme imkânı sağlıyor olmasıdır. Kabaca her maçta, her on beş saniyede bir, bir gol atma olanağı, veri durumundaysa da, hiçbir maçın sonucunu hiçbir kural tayin edemez. Doksan dakikalık bir zaman periyodunda her on beş saniyede bir, bir gol atma imkânı teorik olarak varsa, oyunun kaderini belirleyen olgu, hakemin düdüğünden çok, bu oyunu nasıl oynadığınızdır. **Hakemlik ya da diğer bir deyimle kurallar manzumesi, bu bakış açısıyla, bu oyunun ne özüne ne de biçimine dair bir olgu gibi gözüküyor.** Hakemlik ya da kurallar oyuna dâhil değildir. Daha radikal bir açılımla, ihtilaf çözücü düzenek (hakemlik), adı futbol olan oyunun ne özüne ne de biçimine dairdir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Diyarbakirspor Ankara'dan ödünç alınamaz!

Ali Fikri Işık 18.01.2011

Ankara'dan ödünç alınmış Diyarbakirspor'un ölümüne rıza göstermeliyiz. Ödünç alınmış Diyarbakirspor'u ölümden sakındığımız müddetçe, ödünç verenlerin tacizine uğramamız her zaman yüksek bir olasılıktır. Çünkü, benim kimliğim, ötekilerin beni himaye etmesinde yatar ve bu durum, onlar beni kendi çıkar ve arzularının kalın süzgecinden geçirerek algıladıkları için, asla güvenli bir himaye olamaz. Ötekiler üzerinden yansıttığım benlik, her zaman değerinden kaybetmiş olarak bana geri döner.

Diyarbakirspor tarihi, tarifsiz iğrençlikte bir kir tabakasıyla karşımızda duruyor. Ödünç alınma ve aşağılayıcı himaye ile doğrudan ilişkili olduğunu fark ettiğimiz bu **kirlilik dehşeti** kendimize dair bilinci lekeleyerek, onu ölümcül bir döngünün içine hapsetmiştir. Tamı tamına bu nedenle Diyarbakirspor'un ölümümü kabullenmek, ona daha bereketli yaşamanın kapılarını açmaktır. **Ey Diyarbakirspor öl artık!**

Ödünç alınmış himayeli varoluşun bütünlüğüne baktığımızda, bu ilişkinin baştan aşağıya yanlış ve amaçladığı şeyler bakımından da başarısız olduğu aşikârdır. Neredeyse herkes, boyunduruk altına alınmanın bu biçimi ve bundan doğan kötü muamelenin yanlış olduğunda hemfikirdir. Belki bir paradoks ya da belki de kültürel bir ironi, sadece neden bu konuda hemfikir olduklarında hemfikir değiller! Oysa bir durum özelinde suiistimal ya da sömürü ilişkisi görmek ve bunda hemfikir olmak, kaçınılmaz olarak o durumun yorumunu önermek demektir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Beşiktaş, Fenerbahçe ve Trabzonspor

Ali Fikri Işık 25.01.2011

Trabzonspor'un serinkanlı, sabırlı ve hedef gözetten defansif pas trafiği, oyunun olgun karakterine ciddi katkılar sağlıyor. Ama aynı defans önde oynamak için hâlâ pek fazla istekli görünmüyor. Bu isteksizlik son Ankaragücü maçında pahaliya mal oldu. İleriye çıkmak istemeyen defansa Selçuk ve Colman çok fazla yanaşınca, Jaja tam bir ritim bozucu anarşiste dönüştü. İkinci bölgenin göbeğinde topla buluşan Jaja, henüz ritim kazanmamışken, ikili üçlü sıkıştırmalara maruz kaldı ve doğasında zaten var olan anarşist hortladı. **Oyun merkezini bu kadar geride kurgulamak sadece Jaja'nın performansını etkilemiyor, sanki gol atmanın en garantili ve en kestirme yolu, ceza sahasına hedefsiz toplar atmakmış gibi, takımın hücum aklını da körleştiriyor.** Şenol Güneş oyun merkezini geride kurgulayarak Süper Toto Süper Lig'in şampiyonluğunu garantileyemez. Gol atmanın en garantili ve en kestirme yolu yoktur. Bu algı palavradır. Gol atmanın en garantili ve en kestirme yolu rakibin olası tüm savunma yollarını tüketmektir. Ankaragücü maçı, Trabzonspor'un oyunu neden rakip saha da oynamak istediğini unuttuğu maçı. Şenol Güneş'in Ankaragücü maçı yorumuna katılmak mümkün değil, Böyle bir yoruma ne Şenol Güneş'in ne de Trabzonspor'un ihtiyacı var.

Beşiktaş defansının yaşadığı akıl dışılık, kör ve amaçsız vuruşların yarattığı kaos, hücumda sağlanan sarhoş edici zenginliği sürekli gölgeliyor. Anlaşılan o ki, Schuster' de kendi defansından umudunu kesmiş.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Futbol oynamanın özel bir amacı yoktur

Ali Fikri Işık 01.02.2011

İnsan doğasının özü, bir amacı olmamasıdır. Bu yönüyle, herhangi bir hayvanın doğasından farklı değildir. Porsuk olmanın bir anlamı yoktur. Zürafa olmak sizi bir yere götürmez. Zürafa olmak, zürafalığın gerektirdiği şeyleri, salt kendileri için yapma meselesidir. Fakat insanlar tarihsel yaratıklar oldukları için, sanki bir yerlere gidiyormuş gibi görünürler; öyle olduğu için de, bu hareketin, amaçbilimsel terimlerle yanlış okumasını yapmak ve bunun amacının tümüyle kendinde olduğunu unutmak çok kolaydır. Doğa, nitelediği şeyleri nihai olarak belirleyen bir kavramdır; bir zürafanın yaptıklarını neden yapması gerektiğini soramazsınız. "Bu onun doğasına ait bir şey" demek yeterli bir cevaptır. Ondan daha derine inemezsiniz. Aynı şekilde, insanların kendilerini neden mutlu ve tam hissetmeleri gerektiğini soramazsınız. Bu, birinin âşık olarak ne elde etmeyi umduğunu sormak gibi olur. **Mutluluk belirli bir amaca yönelik bir araç değildir. Yaşamak kendi içinde yeterli bir nedendir. Neden yaşamak istediğinizi açıklamak, neden akbabalar tarafından eşelenmekten hoşlanmadığınızı açıklamak kadar lüzumsuzdur.** Tek sorun, yaşamak gibi, kendi içinde değerli olan ya da olması gereken bir şeyin sona ermesi için orta da görünür bir sebep olmamasıdır. Kendisinden başka bir şeye yönelik bir araçsallık niteliği taşımadığına göre, onun işlevini yerine getirdiği ve amacına ulaştığını söyleyebilmemizi anlamlı kılacak bir düzlem yoktur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir kez daha Diyarbekirspor!

Ali Fikri Işık 08.02.2011

Devletin Kürt sorununu çözmek yerine, Diyarbekirspor'u iliklerine kadar ele geçirme planı, tarihin kendi beceriksizliğidir. Bir başka anlamda, tarih, zaman zaman müthiş kafa karıştırıcı ya da basitçe yanlış olabilen gerçek hayatın kendisinden daha yanlış olabiliyor. Devletin Diyarbekirspor'u ele geçirmesi ve dolayısıyla hem devleti hem de Diyarbekirspor'u soyup soğana çeviren pirana şehir eşrafının bu işten kârlı çıkması, gerçek hayatın salaklığıdır. **Tarih beceriksiz, gerçek hayat da salak olunca, topyekûn çöküş kaçınılmaz oldu.** Sonuçta ne devlet kazandı ne de Diyarbekirspor. Her zaman ve herşeyde olduğu gibi, devlet, sorumluluklarının gereğini yerine getirmeden köşesine çekildi. Diyarbekirspor mirasını babasının bozuk parası gibi tarumar eden, melez ticaret erbabı da, kadim surların karanlık serinliğine hicret etti. Ellerini ovuşturup Ankara'dan gelecek o müjdeli **atanmanın** talihlisi olmayı ummaya devam ediyor!

Eğer bu tesbitler doğruysa, Diyarbekirspor'un ne yapmaması gerektiği açıkça ortaya çıkıyor. Diyarbekirspor camiası hem devletten hem de şehir eşrafından uzak duracak. Bu noktada kesin bir mutabakata ihtiyaç var. Çöküşün gerçek failleri böylesine açık ve açıkta yakalanmışken, soruna tekrar **bu balık biraz bayat** muamelesi yapamayız. Balığın hem biraz bayat olması, hem de biraz bayat olmaması mümkün değildir. Aynı balık kimileri için taze, kimileri için kokuşmuş olamaz; kimileri kokuşmuş balığı seviyor olsa bile, bu durum değişmez. Bu

durum şüphe veya belirsizlik olasılığını bertaraf etmez.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Bir kez daha Şenol Güneş

Ali Fikri Işık 15.02.2011

Son üç maçı Şenol Güneş'in oyun merkezini neden beş metre geriye aldığını ve pas modelinde radikal bir değişime giderek, Jaja'nın neden yatay pasların hedefi haline getirildiğini anlamış değilim. Jaja'nın ritim bozucu anarşizan eğilimleri bu denli belirgin ve içgüdüleri kontrolden çıkmaya o ölçüde müsait bir profil çiziyorken, ikinci bölgede yatay pas, Jaja'yı kışkırtmaktan öteye anlam taşımaz. **Nitekim, top tekniği olarak adam eksiltmeyi belleyen her Brezilyalı oyuncu gibi, oyunu basit oynamak ve alternatif oyuncunun doğal tarafına isabetli top atmak yerine, Jaja da yumuşak bileklerini konuşturmayı yeğliyor.** Alanı daralmış Jaja'yı yatay toplarla kışkırtırsanız, ilkel içgüdülerini de kışkırttığınızı unutmamanız gerekir. Dikey paslarla ritim kazanan ve ritim kazandıktan sonra durdurulması epey pahalıya mal olan bu oyuncunun, oyun içindeki etkinliğini arttırmak için hem oyun iştahını hem de oyun aklını doğru konumlandırmak gerekir. Jaja'nın kaybettiği her top, Selçuk ve Colman'ı sadece sıkıntıya sokmuyor, daha ağır bir hasara yol açarak onları niteliksizleştiriyor.

Selçuk ve Colman'ı, perspektifsiz kalmış papazın dul karısı gibi acemileştiren ve bu ikiliye gereksiz yük yükleyen bir dördüncü oyun boyutuna ne gerek var? Geleneksel savunma anlayışından koptuğuna inandığım Şenol Güneş'in, neden bölgesel bir sorun ve yatay top kaosu geri döndüğünü futbol oynama prensipleri adına izah etmek kolay değil! **Stratejik nedenselliği açık seçik olan oyun mantalitesi, pas modeli işlevsel ve üretken, sistemin iç mekanizmaları tıkr tıkr işleyen Trabzonspor'u, salt dış uyarıcılar (başarı baskısı, şampiyonluk deneyimsizliği) nedeniyle deforme etmek, hiç kimsenin yararına değil.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Bernd Schuster'i anlamak! (1)

Ali Fikri Işık 22.02.2011

Galiba Bernd Schuster'i anlama çabası, daha anlamlı bir soru ile başlamak zorunda. **Schuster hayatınızı nasıl değiştirir?** Şu ünlü "Proust yaşamınızı nasıl değiştirebilir?" klişesi, belki, her dönemden daha çok bugünlerde her Beşiktaşlı'nın hayatını tehdit ediyordu! **Schuster'in hayatınızı nasıl değiştirdiği sorusu, galiba, Schuster'in bu "oyunu kimin için oynadığı" sorusuna verilen sıkı yanıtlara, sıkıca bağlı.** Schuster'in kıskançlıkla bağlı olduğu ve geliştirmek istediği oyun, izleyenler ve çok tuhaf ki, oynayanlar açısından da anlam bakımından ortaya zorlu bir epistemolojik sorun koyuyor gibi duruyor. **"Kendi içinde oyun/ kendinde oyun" bir iskelet gibi görünse de hem izleyenler hem de oynayanlar tarafından çeşitli biçimlerde somutlaştırılmayı bekleyen şemalar dizisi olarak kabul görüyor.**

Schuster'in önerdiği oyun teşebbüsünün gönüllü ortaklarından biri olma statüsüyle yetinmeyen bir izleyici olarak, bu oyuna müdahil olmak istendiğinde, hissedilen ilk duygu, bu oyunun anlamını keşfetme değil de, daha çok ve kapsamlı olarak bu oyunun bize yaptıklarını deneyimleme oluyor. Hiç kuşku yok ki, bu tersine çevirme durumu bir parça şaşkınlık ve yolunu kaybetmişlik hissine neden olabiliyor. Ama **galiba bu oyunun bize ne "yaptığı" meselesi, aslında bizim onunla "ne yapacağımız" meselesidir ki bu durum da bizi yorum meselesine taşır.**

Bir oyuna canımızın istediği her anlamı verebiliriz iddiası bir anlamda gayet doğru ve yerindedir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Schuster'i anlamak (2)

Ali Fikri Işık 01.03.2011

Schuster'in oyun teşebbüsünde ortaya çıkan tuhaf bir zorluğa dikkat çekmek gerekir. **"Oyunu kimin için oynuyor"** sorusunun anlamı bakımından, izleyenlerle iletişim kurma gücünden ve niyetinden yoksun olduğu söylenen Schuster, aslında daha işin en başında oyununu kurgularken, izleyenden gelebilecek her türlü dış uyarıcıyı reddeder. Her şahsiyetli meslek erbabının, meslek onurunu koruma adına yaptıklarından fazlasını yapmaz. **Egemen bir teknik direktör olarak yola çıkar ve tek başına olma ihtimali olmayan izleyicinin, tutsaklıklarını aşarak, "saf" futbol aklına hitap eder.** Böyle olmayı başardığı için özünde kendisini de reddeder. Çünkü sahip çıkılan oyun (kurgusal nitelik taşıdığı ölçüde, bu adlandırılmaya layık olan) egemen bir iştir. Futbol aklının kendisini gösterdiği her yerde, sonuç ne olursa olsun, ve yapılan işten geriye kalan tek başına **"saçmalık"** da olsa, teknik direktör, oyun aracılığıyla kendisini ortadan kaldırmak için oradadır.

Schuster'in neredeyse bütün futbolseverlerin! Beğenisine ters düşen ve en azından zor sayılacak bu tavrı yeğlemesindeki saldırgan kararlılığı ve katılığı ne denli övülse azdır. Bunun ahlaki değer taşıyan bir eylem olup olmadığını bilmiyorum ama bu denli kararlı bir açıklığın kendi başına bir erdem olduğunu söyleyebilirim.

Ahlaki bakımdan Schuster'i mahkûm etmeye susamış Deniz Gökçe'nin bir ekonomi profesörüne yakışmayan gerekçelendirme girişimleri ve bir futbol figürü olarak futbol dünyasındaki ağırlığına ve varlığına bir türlü anlam veremediğim Sinan Engin'in cezalandırma beklentisi ve davetiyesine fazla takılmadan, herşeyi yeniden ele alıp, çoktan hak ettiği değeri vermeliyiz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öğrenilmiş çaresizlik

Ali Fikri Işık 08.03.2011

"Yıllar önce bir keresinde, birkaç arkadaşımınla birlikte **bir Ermeni madam ve onun yaşlı hizmetçisinin verdiği yemek pişirme derslerine katılmışım.** Onlar İngilizce biz ise Ermenice bilmediğimiz için aramızdaki iletişim

pek kolay olmamıştı. Madam elleriyle göstererek öğretiyordu; bizler de onun nefis patlıcan ve kuzu eti yemeklerini hazırlayışını seyrediyorduk (ve büyük bir gayretle malzemelerin miktarını kestirmeye çalışıyorduk). Ama **bizim yemeklerimizde hep bir eksiklik oluyordu; ne kadar çabalarsak çabalayalım onun yemeklerinin bir eşini yapamıyorduk. 'Onun yemeklerine o özel dokunuşu veren şey neydi' diye kendi kendime soruyordum.** Yanıt bir türlü aklıma gelmemişti, ta ki bir gün meraklı bir şekilde mutfak çalışmalarını izlerken öğretmenimizin büyük bir asalet ve kararlılıkla yemeği hazırlayana dek. İşini bitirdikten sonra yemeği uşağına verdi, o da tek bir sözcük bile etmeden yemeği alıp fırının bulunduğu mutfağa götürdü ve temposunu hiç bozmadan **çeşitli baharat ve çeşni veren maddeleri yemeğin üzerine art arda serpiştirdi.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bilinç, yetenek, organizasyon

Ali Fikri Işık 16.03.2011

Sevgili Mehmet Demirkol'un şimdilik ucundan tuttuğu bu oyunun ideolojisine iyi futbol/güzel futbol ayrımına, bilinç, yetenek ve organizasyon kavramlarıyla, kendisine ilişkin yanlış algılar üreten oyun işlevi üstüne birkaç kelam etmek isterim. Oyun işlevinin her şeyden önce bir oyun bilincine ve bu bilincin de birinci bağlamda esasen kendi üstüne düşünmeye dayandığı biliniyor; bilme yetisinin olası en yüksek kesinliği içinde kendi nesnesine uymaya veya tekabül etmeye çabaladığı artık bir sır değildir. Eğer fikir fiili olarak kendi nesnesinin bir parçasıysa kendi nesnesine uymazlık edemez.

Bu tespit doğruysa bilinç, oyun gerçeğinin gözle görülür açık seçik bir parçası ve bu gerçeğin potansiyel dönüşümünde önemlice roller üstlenmesi lazım gelen, dinamik bir güçtür de aynı zamanda. Kabaca özetlemek gerekirse, içinde işlediği gerçeklik üstüne düşünmek, o gerçekliği değiştirip dönüştürme imkânı anlamına geliyor.

Oynamakta olduğumuz futbolun hem iyi hem de güzel olmadığını, sahne aldığımız her Avrupa arenası yarışma sonuçlarından çok iyi biliyoruz. İyi ve güzel futbol oynama standartı testlerinden geçemiyor olmamız tuhaf bir şaka değil, tam tersine her seferinde berbat sonuçlarını pratik olarak gözlemlediğimiz şaşmaz bir hakikat. Öyle ki, söz konusu makûs talihi değiştirmek için, ithal edilen deneyimli beyinlerden istenilen sonuçların devşirilemediği de apaçık ortada.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pragmatizm ve şiddet

Ali Fikri Işık 23.03.2011

İyi oyun/güzel oyun yaratıcı bir süreçtir. Akıl ve yeteneğin üretildiği her faaliyet, doğası gereği yaratıcıdır. Eğer niyetiniz akıl ve yeteneği tek bant üzerinde imal etmekse, her şeyi iyi tanımlanmış bir iş planına ihtiyacınız var demektir. Yaratıcılık sadece bireysel bir şey değildir, çoğu kez ve genellikle kolektif eylemdir. İnsanoğlu bütün toplumsal tarihi boyunca ortaklaşa eylemiştir. Keşifler ve çözümlerin karakteri bir bakıma hep kolektif

olmuştur. Her yaratıcılık gerektiren süreç gibi, futbolda bu etkinliğe katılan bütün aktörlerin şahane işbirliğine ihtiyaç duyar. Esasen akli ve hüneri niteleyen de bu şahane işbirliğidir. Her işbirliği bütünlüklü olmak zorunda. Her işbirliğinin bir başı, bir sonu ve gözettiği amacı olmak zorunda. İşbirliğine işlev kazandıran bu prensiplerdir. Tekrar etmekte fayda var, işbirliğinin amacı kendi işidir. O işin doğasını mükemmelleştirmektir. O işin gelişip serpilmesine olanaklar sağlamaktır.

Eğer futbol saygın ve ciddi bir meslekse, futbol adamlarının amacı, bu mesleğin ürünü olan oyunu mükemmel hale getirmektir. Oyunu araçsallaştıran her davranış ve tutuma karşı ödünsüz konum almaktır. Skor bir araçtır, gol bir araçtır, pas bir araçtır; futbolun tek amacı var o da güzel oyundur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergün Eşsizoglu'na..

Ali Fikri Işık 25.03.2011

Bu sene hem Diyarbakirspor hem de Beşiktaş "Futbol keyfi sezonumu" erken kapamama sebep oldu. Schuster'i yollayan Beşiktaş yönetimi kalbimi kırdı. Bir sezona iki kalp kırıklığı fazla... Üstelik BDP'in parti programında 'spor' üst başlığı bile yok. Biz bu partinin spor konusunda ne düşündüğünü bilmiyoruz. Sanki spor ve alt bağlamında Diyarbakirspor, Kürt sorununun bir parçası değil. Hakikaten Diyarbakirspor sorununu Kürt meselesinin neresine koyacağız? Senin anlayacağın çok dertliyim.

Diyarbakirspor için ufukta hiç umut belirmiyor. Schuster sonrası Beşiktaş için de umutlanmamızı gerektiren bir şey kalmadı. Mesele Beşiktaş'ın yenilgiler alması değil, mesele Beşiktaş'ın Schuster yönetiminde bütünlüklü bir oyuna teşebbüs etmesiydi.

Türkiye'de oynanan futbolun en büyük sorunu defanstır. Hâlâ da öyle. Türkiye'deki defans algısı oyunu bölüyor. Yani esasen bölücü olan Kürtler değil, topyekûn defansif yapılardır. Türkiye'de ilk kez Schuster, defansif oyuncuların tümünü oyuna katacak bir sistem tasarladı. Buna göre, defans oyuncularını önlerindeki üçlüyle orta sahanın göbeğinde bir oyun merkezi inşa edeceklerdi. İki stoper (İbrahim Toraman ve Tomas Sivok) orta saha göbeğinde duvar olacak ve hücum organizasyonları bu inisiyatif altında başlayacaktı. Sağ ve sol savunmacılar, çizgide, enine genişleyen oyunda servis görevi görecek ve Guti önderliğinde orta saha oyuncularını takımını bilinçli bir biçimde rakip yarı sahasına taşıyacaktı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hiddink ve nesiller

Ali Fikri Işık 29.03.2011

Ronaldo, EURO 2008'de oynayacağımız Portekiz maçı öncesi Türkiye'yi "tutkulu, mücadeleci, yılmayan bir takım" olarak tanımlamıştı. Tutkulu, mücadeleci yılmayan bir takım. Bunları Ronaldo diyorsa elbette dikkate almak gerekir. Ama herkes gibi ben de o maçın sonucu hatırlıyor ve o maçta ortaya koyduğumuz sefil futbolun

ağır hatıralarını belleğimden silmeye çabalıyorum. O maçın en unutulmaz sahnesinden biri, köşe atışlarımız sırasında Scolari'nin Ronaldo'yu orta yuvarlakta tutmasının, bizim uzun boylu stoperlerimiz üstünde yarattığı travmatik etkiyi unutmak mümkün mü? Adeta yalvaran gözlerle Fatih Terim'e odaklanan stoperlerimiz, ulu 'önder'in kararsızlığıyla bir kez daha kimlik ve ekol bunalımı yaşıyordu. Anlaşılan Scolari Fatih Terimi şaşırtmış ve bu şaşkınlık tüm takımı nakavt etmişti.

Tutku; elbette ama aklın rehberliğinde, mücadele; elbette ama doğru bir stratejiyle, yılmayan bir takım; elbette ama doğru bir pas dolaşım sistemiyle. Eğer ekol lafını kullanacaksak, açık seçik bir stratejiye, doğru pas dolaşım modeline ve artık kültür haline gelmiş bir iç sistemden söz etmemiz gerekmez mi? Öyle nesillere atıfta bulunarak daha çok düşünsel olan ekol meselesini tartışamayız. Ekol, istikrar içinde sürekli geliştirdiğimiz bize ait bir oyun biçimi olmak zorunda. Gelenekten günümüze geçişte ana halkalarını herkesin tarif edebildiği bir tür oyundan söz ediyor olmamız lazım.

Nesilden kast edilen yetenek mi? Hangi yetenek? Belli bir oyun içinde ve o oyun için geliştirilen mükemmel uyum mu? Ya da üç beş maçta, üç beş rastlantısal topa vurulan üç beş sonuç alıcı skor anı mı? Eğer ortada bir oyun zekası yoksa yetenek denilen şeyden bahsetmek doğru mu? Açıkça itiraf etmek gerekir ki yetenek meselesi bizim için hala bir metafizik meselesi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hiddink hâlâ gölgede

Ali Fikri Işık 01.04.2011

 Hiddink hâlâ gölgede Nuri, Selçuk ve Mehmet Ekici'yi; Servet, Hakan ve Serdar Kesimal için feda etmek nasıl bir iyileştirme ve ne türden bir reformist düşüncedir? Geriye doğru derinlik vermekte ısrar eden bir defansif anlayış alanı, zamanı ve tempoyu rakibe ikram etmez mi? En yetenekli ayakları orta yuvarlak ve ceza sahamız arasında oyun oynamaya mahkûm etmek, hangi yeniliği temsil eder? Biz kendimizi kandırmaya devam edelim. Yorumlarımızla maçın arasına girerek o hantal gövdemizle kocaman gölgeler yaratarak, yaratıcı oyun yerine yaratıcı oyuncu şarkıları söylemeye devam edelim. Hayırlı olsun.

Neredeyse tekrarlanması mümkün olmayan iki golle skor üstünlüğünü ele geçirmiş olmamız, kutsal ahit gibi algılanıyor. Birinci golün basit bir taç atışından geldiğini unutuyor ve her maçta Hakan- Arda işbirliğinin böyle bir pozisyonundan her zaman gol üreteceklerini var sayıyoruz. İkinci goldeki nispeten akla haksızlık etmek pahasına, o pozisyonunda açığı ile sorunu olmayan herhangi bir kaleci tarafından yenmeyeceğini hatır da tutmak lazım. Gökhan'ın hızı, dönüşü ve rakibe rağmen yumuşak vuruşu, her zaman tekrarlanabilir bir futbol prensibi değil. Her iki gol de rakibin savunma duvarını etkisiz hale getirerek atılmış goller değil. Dolayısıyla iki golü rastlantısal gol kategorisinde değerlendirmek yanlış olmaz.

Yaratıcı oyunun olmadığı yerde yaratıcı oyuncu olmaz. Eğer iki adam eksiltmeyi yaratıcı oyuncu sayıyorsak, sokaklar bu tür adamlarla dolu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyuncu oynamaz; icra eder

Ali Fikri Işık 08.04.2011

"Ben Aykut Kocaman'ın sahaya sürdüğü kadroyu beğenmedim" diyordu Sergen Yalçın TRT ekranından. Fenerbahçe-Bursaspor maç yorumuna bu ilginç tespitle başlıyordu. Benzer cümleler refiki Hakan Şükür'ün de ağzından dökülüyordu. Türk futbolunun bu iki ikonik değeri, bir futbol maçıyla kurdukları ilişkiyle, aslında vesayetçi statükocu futbol kültürümüzü özetliyorlardı bir bakıma. Bu anlayışa göre futbol, kadro sorunudur ve kadro kalitesi, kadro yapısı her şeye muktedirdir. Sahaya beğenilen kadro sürüldüğünde şapkadan tavşan bile çıkarmak mümkün. Onlara göre tek sorun, seçicinin isabetli ve beğenilen bir kadro seçimi yapabilmesidir.

Oysa futbol oyunu beğenilen bir kadro meselesi değildir. Oyun; bir emek ve üretim sürecidir. Sahaya sürülen oyuncu veya onların değimiyle kadro "oynamaz" daha ziyade eyler (eylem değil) işlevini yerine getirir, icra eder, davranır, rolünü üretir. Bir hokkabaz gibi şapkadan tavşan çıkarmaz. Bir overlokçu gibi üretim bandında gömleğin yan dikişlerini çatar. Bir son ütücü gibi, son ütü yapıp gömleği poşete konmaya hazır hale getirir. Oyun ve maç arasındaki ilişki kesinlikle bir emek ve üretim ilişkisidir.

Futbol oyunun araçları (strateji, pas dolaşım modeli, sistem, oyuncu becerileri v.b) oyunun ' hammaddeleri'ni, maçın kendisini gözeterek mekanik biçimde ortaya çıkarılmayacak özgün bir ürüne dönüştürür.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teknik direktör ya da inkar edilen değer

Ali Fikri Işık 12.04.2011

Popülizm ve yorumculuk, politikada olduğu gibi, futbolda da teknik direktörün temel kurucu değerini, kendi bilgisine indirgeyen, bildik deformasyonlardır. Üstü ısrarla karartılan teknik direktörlük değeri, bir kör düğüm noktası olarak, iyi ve güzel oyun düşüncesini alttan alta kemirmeye devam eder. Oysa, popülizm ve yorumculuk ancak kendinden söz eder, doğası budur. Adı üstünde yorum, analiz değil. Yorum gücünün bu denli baskın olduğu bir inançlar dünyasında, gerçekten de teknik direktör lehine bir değer hiyerarşisi üretmek neredeyse imkânsız.

Ahenk yok...Sistem yok...İçgüdü var ama mantık yok...Sürekli büyüme var ama olgunluk yok...Sonsuza kadar süren hareket var ama kazanılmış bir şey yok... Tüm sorular sürekli sorulur ama hiçbirisi yanıtlanmaz...Her şeyin sonsuz olasılığı var ama ne bir şeye dönüşebilir ne de umut ve inanç üretir...

Bilindik bir klişe ile söz konusu baş aşağı duran bu ilişkiyi, ayakları üstüne oturtmak ve bir hak teslimi olarak teknik direktörün, gerçekte işgal ettiği konumunu ifade eden bir futbol görüşünü egemen kılmak gerekir. Dahası, popülist ve yorumcu eleştiri içindeki kimi eğilimlere karşıt olarak, oyunun temel kurucu hamlesi biçiminde teknik direktörün belirleyici etkisini(değerini) yeniden sahneye koymalı ve bir üretim biçimi olarak oyunu teknik direktörün zihinsel faaliyetinin ürünü ve onun ifadesi anlamındaki yeni algıya, yol verilmeli.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Guardiola

Ali Fikri Işık 19.04.2011

Guardiola, denklikten veya uygunluktan çok konsensüse dayalı bir oyun kuramına bağlıdır; yani, oyunu, akıl ve rakip arasındaki bir tür uygunluk olarak düşünmektense onu, rakip ile serbestçe diyaloga girebilecek ve her oyuncunun yeteneklerini sergileyeceği bir iddia sorunu olarak görmeyi tercih ediyor.

Stratejik olarak bir oyun düzeni için ihtiyaç duyduğu araçsal bilgi tipine tümüyle sırt döndüğünü söylemeye çalışmıyorum. Tam tersine, oyunun her ânını ve her halini kontrol altında tutmak için bu tür bilgi son derece gereklidir. Aynı şekilde, oyun pratiği içinde ulaşılabilir olan her tür taktik bilginin de sonuçlar üstünde çok etkileyici olduğu biliniyor. Söylemeye çalıştığım şey, bütün bunları içermekle birlikte esas olarak, Barcelona kolektivizmini tanımlayan ve oyunu karakter olarak niteleyen (amaçsal rasyonel bütün yapıların) oyuncu aklına duyulan güven üstüne inşa edildiğidir. Özetle, biyolojik beden, biyolojik akla güven duyuyor ve akıl yürütmek, oyunun en önemli bileşeni olarak kabul görüyor.

Xavi'nin de dediği gibi: "Oyunun akışı içinde karşılıklı olarak birbirimizi ve kendi kendimizi anlama olanaklarını genişletmek ve korumak, doğrudan doğruya oyun anlayışımızın ruhunu temsil eder."

Bu benzetme biraz daha ileriye götürülebilir; Guardiola' ya göre oyuncular tahakküm altına alıcı statik konumlara itmek, onları nevrotik davranış kalıplarına mahkûm etmek demektir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son etap travması

Ali Fikri Işık 26.04.2011

Son etapta bu kadar kalitesizleşmek ve bu kadar oyun dışı odaklardan medet ummak, yerleşik kültürün rutin tekrarı mı yoksa erozyona uğrayan aklımızla birlikte, hızla aşınan ahlak anlayışımız mı? Bütün final süreçlerinde akıl bu denli liberalleşir mi? Arzuların ilimi olarak ifade edilen etik, bu kadar yararçı/çıkarıcı bir içerik kazanır mı? Galiba oluyor? Galiba bu soruları sormak bile abesle iştigal! Uğur Meleke'nin dediği gibi yüzümüz artık kızarmıyor.

Kimse kimseyi kandırmasın, bu düşkünlüğü hiçbir izahı yoktur. Hiç kimse şampiyonluk baskısı, şampiyonluk stresinden falan bahsetmesin. Yüz yıldır, her sene şampiyonluk yarışı yaşanır bu topraklarda. Yüzyıllık tecrübe, hiç mi bir kültüre bir bilince bir baskı ve stresle baş etme tekniklerine dönüşmez? Bu işte bir yanlışlık olmalı!

Dünyanın parasını kazanan ve hayatın ekonomik sefaletine bir kontratla bir sezonda son veren bu koca adamlar, baskıdan stresten söz etme lüksüne sahip olabilirler mi? Yeri gelmişken özellikle altını çizmek istediğim bir mesele var. Şu ünlü motivasyon meselesi. Morale, motivasyona ihtiyacım var diyen hiçbir futbol adamını anlamıyorum. Ve galiba ömrümün sonuna kadar da anlamaya yanaşmayacağım. Varsa bir Allah'ın sevgili kulu bana da açıklasın, bu adamların motivasyona neden ihtiyaçları var; neden!

Sezona şampiyonluk parolasıyla başlayanlar neden bütün sezonu bir şampiyon olarak tamamlama

cesareti gösteremiyorlar? Şampiyonluk hedefi, bir şampiyon ahlakı ve cesareti gerektirir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fenerbahçe!

Ali Fikri Işık 03.05.2011

Alex'in teskin edici etkisini bir parça kabul etmekle birlikte, genel olarak Fenerbahçe'nin kendi içinde teskin edici bir oyun standardı oluşturduğunu söylemek kolay değil. Bir parça ihtiyatı sağlayan veri, Süper lig kalitesidir! Daha doğrusu kalitesizliğidir. **Süper lig oyunlarının ritmik döngüsü ve tempo düzenekleri, tuhaf bir yavaşlık ve akıl almaz bir tutarsızlık seviyesinde seyrettiği içindir ki, Alex, bilge kral futbolcu oluyor. Hayat yavaş akıyorsa zamanın bir değeri yoktur. Alex'i değerli kılan bu değersizliktir.**

Sezonun ikinci yarısından itibaren, Aykut Kocaman'ın kurguladığı ikinci dönem oyunlarının tümü aslında Rus ruletinden farksız! Oyun birimleri yerine ikame edilen soyut yetenek pratikleri fitili çekilmiş el bombasına eşdeğer. **Dört hızlı adamın (Gökhan, Dos Santos, Niang ve Dia) ortasına yerleştirilmiş bir yavaş adamla (Alex) kurgulanan basit oyun, tek plan ve tek mantığa dayanmaktadır. Hız ile rakibi şaşırt, Alex'le vur.**

Bu basit mantık ve plan özgün bir oyun hedeflemiyor, rakibin tesbit edilen zaaflarından yararlanmayı gözetiyor. Yani **maç içinde oyunun kaderini belirleyen olgu Fenerbahçe'nin oyun anlayışı değil, rakibin durumudur.** O nedenle bir oyun yapısı üretmeye gerek yok, rakip analizi yeterlidir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Makine düzen ve intizamı!

Ali Fikri Işık 06.05.2011

"Makine düzen ve intizamı"nın hem kendi içinde hem de bir oyun modeli olarak bazı sorunları vardı. Böyle bir modelin dayanak bulması için eninde sonunda fenomenolojinin meşhur **"niyet eden özne"**sine başvurulması kaçınılmazdı. Nitekim 1988 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda Marco van Basten'in performansı kimi teknik adamlara ilham kaynağı oldu. **Ve en başta J. Cruyff; Alman "Makine düzen ve İntizamına ve Hollanda Total Futboluna" "karar verme özgürlüğü" olarak ifade edilen "konsensüsü" ekledi.**

Zaten bu modelin pas dolaşım sistemi de sağlıklı bir biçimde ve yargılayıcı bir yaklaşımla, yani kimin kime hangi koşullarda nasıl pas attığından ibaretmiş gibi ele almasıydı. J. Cruyff'un analizinin nesnesi kendi deyişiyle "Bütün top durumları, oyunun bütün pozisyonlarıdır". Yani pozisyon, sadece ceza sahasıyla sınırlı bir konum değil, topun bulunduğu bütün konumlardır. Top neredeyse orda bir pozisyon (konum) vardır. O nedenle de artık oyuna belli bir konumdan bakmak gerekir. **Oyuna belli bir konumdan bakabilmek için de önce oyunu konumlandırmak lazım gelir.**

J. Cruyff, oyunu konumlandırmayı basit oyun (basit futbol) olarak tanımladı ve Barcelona altyapısı için uzun erimli bir proje üretti.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Topa saygı

Ali Fikri Işık 12.05.2011

Ben de bir taraftarım. *Taraf*'ta yazıyor olmam tamamen hoş bir tesadüf. **Türkiye'de Beşiktaş** taraftarıyım, yer siyah/gök beyaz. **Kürdistan'da Diyarbakirspor** bağımlısıyım. Bu kadim kent her zaman ruhumun başkenti oldu. **Kocaeli/İzmit'te Gebzespor** taraftarıyım ne de olsa bir sezon yöneticilik yaptım. **İngiltere'de** gönlüm **Tottenham Hotspur**'dan yana. **Fransa'da Auxerre** kazansın isterim. **İspanya'da** elbette **Athletic Bilbao** ilk göz ağrım ve kıskançlığımın kaynağı. **İtalya'da** tuhaf bir **Napolitenim**, yaşasın limonata. **Ukrayna'da Dinamo Kiev**, hâlâ bir ileri bir geri sallanır dururum. **İsveç'te Göteborg**, can dostum Mümtaz Nimet Aydın anısına. Ve **Kuzey Irak Federal Bölgesi'nde** illa ki **Erbil Fc Clup**, içim dışım Sormanci!

Formasını terlettiğim Batman Beşirispör ve şampiyonluk yarışı için özel olarak transfer edildiğim Silvanspor kişiye özel iki anı ve kalbimin sönük iki yıldızı, hâlâ. Futbol çocukluğumun akide şekeriymiş, belki de bildiğim en güzel tat buydu. Damağımda eriyen ve bana büyük keyif veren tat. Halkalı tatlıdan bile önceydi sırası. Futbol, akide şekeri ve halkalı tatlı.

O zamanlarda futbol oynamayanların hayatı "kâ"ydı benim gözümde, yani saman.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şampiyonluk hikâyeleri (1)

Ali Fikri Işık 26.05.2011

Aykut Kocaman, yorumcunun "güvenli kültürel kimliğini" bir soruya verdiği yanıtla "paramparça "etmeseydi; emin olun bu yazıları kaleme alma ihtiyacı duyulmayacaktı. Şampiyonluk coşkusunun bütün ihtişamıyla yaşandığı o saatlerde, bir tv ekranında, yorumcunun "Ne oldu da sezonun ikinci yarısında bambaşka bir Fenerbahçe izledik" sorusuna, Kocaman "**İlk yarı istatistiklerimiz daha iyiydi**" yanıtını verdi.

Bu yanıtın esas anlamı, nihai sırlarını "yorumla teslim etmeyen" geleneksel simyacı teknik adamlık profilinden kopuştur. Herkesin gözünü kamaştıran o sarhoş edici zafer ânında ve kazanılmış zafere gölge düşürmek pahasına, skor aleyhine oyunu tartışmaya açmaktır.

Bu duruş ve alımlama, futbol oyununun "dışsal" bir olgu veya yorumcunun keyfi ön belirlemeleriyle ilgili olumsuz bir mesele olmadığını açıkça ortaya koyar. Her oyun potansiyel oyuncu gurubu dikkate alınarak inşa edilir ve kimin için oynandığına dair belirgin imgeler içerir. **Yine her oyun kendi içinde, yorumcuların açık imasına rağmen "yıldız oyuncuların" değil, teknik direktörün şifrelerini taşır.**

Her tür üretimde olduğu gibi futbol oyununun üretiminde de "tüketim" bizatihi üretim sürecinin bir parçasıdır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şampiyonluk hikâyeleri (2)

Ali Fikri Işık 02.06.2011

 Şampiyonluk hikâyeleri (2) Oyunun belli bir anlamda kendi kendini ürettiği savı, daha sonra tartışacağım üzere, geçerli bir savdır. Ancak oyunun oyun teorisi, oyun perspektifi, kaynak ve nesnesi olmaksızın sürekli kendini yenileyen bir "pratik" olduğu kavrayışı, futbolcu ve hakem eskisi zevatin "büyük oyunu büyük oyuncular oynar" mitolojisine cuk oturur. Bu tür bir algı, bir modaya göre, var olmadığı için değil; kendi kendilerini gizlemelerini pekiştiren ve kimi belirleyicilerin fetva/ferman buyuruculuğunun açık sonucu olarak var olduğu için mitolojiktir.

Oyun teorisi, büyük oyuncunun büyük yeteneklerini kendi nesnesi olarak kabul etmez. Oyun nesnesi, iki oyuncu arasındaki ilişkidir. Futbol oyununun temeli, özü bu birimdir. İki oyuncu arasındaki ilişki, hepsi bu. Eğer iki oyuncu arasındaki ilişki bir tasarım ve kurgusal düzenin ürünüyse, yani aklıyse (yetenekli değil) kelimenin tam anlamıyla artık bir "oyundan" söz etmemiz mümkün olabilir.

Bu yazının ilk paragrafı yazılırken, üstüne Aziz Yıldırım'ın röportajı geldi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye-Belçika maçı ve bazı hatırlatmalar

Ali Fikri Işık 03.06.2011

Bu maçın seyri ve kaderi teorik olarak iki oyuncunun (Servet Çetin ve Gökhan Gönül), oyun içinde nasıl konumlandırılacağıyla çok yakından ilgilidir. Defansın göbeğindeki stoper Servet Çetin, önündeki üçlünden kopmamayı becerir ve bu pozisyonu alısla, Nuri Şahin'i orta sahanın göbeğinde tutmayı başarırsa, oyunu rakip yarı sahada oynama şansı doğar. **Stratejik olan bu ilişkideki denge, sabırlı bir pas trafiğine imkân sağlayacağı gibi, Nuri ve Selçuk İnan arasında öngörülen, rakibe yakalanmadan hücumculara dikine pas atma olanağını da doğurabilir.** Servet Çetin'in işgal ettiği pozisyon, sabır, ritim ve temponun ayarlandığı, oyunun karakter ve atmosferini belirleyen ilk stratejik konumdur.

İlke olarak günümüz oyun anlayışında yedi kişilik bir blok (4+3) defansif anlamda değil, defans ve hücum organizasyonlarını koordine etmek için oyunun gerisinde konum alır. Amaç, tehdit ve tehlike sınırlarını kontrol etmek ve topun etki alanından aktif olarak kopmamaktır. **Topun rakibe geçmesi durumunda bu yedili örgü hem tehdit alanlarını kapsar ve kapatır hem de topun olduğu bölgeye şok presler uygular.** Topun kapılmasıyla birlikte yedili örgü, sekizli hücum organizasyonuna dönüşür.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İlkel, tuhaf ve kör

Ali Fikri Işık 04.06.2011

Tempo, ritm, hücum ve savunma organizasyonları bakımından üçüncü sınıf bir maçı Belçika-Türkiye maçı. İyi ve güzel oyun adına öne çıkarabilecek, hemen her şeyden yoksun olan bu itiş kalkış maçı izlemek, doğrusu has futbolsever açısından bir eziyetti. Oyun bilgisi ve bilincinin evde unutulduğu tipik bir oryantalizmdi izlediğimiz. Belçika'nın kayda değer bir varlık gösterememesi belki tuhaf ama esas olarak milli takımın performansı evlere şenlikti.

Rakibinizi, ceza sahanızdan uzak tutmak istiyorsanız, ilke olarak rakibi, kendi yarı sahasında karşılama cesareti ve olgunluğunu göstermek zorundasınız. Kural olarak topun gerisine geçtiğinizde, rakibinize sadece insiyatif tanıtmış olmazsınız, aynı zamanda rakibin kendi planını kusursuzca uygulamasına izin vermiş olursunuz. Kaybınız sadece hamle üstünlüğünü yitirmekle sınırlı kalmaz, esas kayıp, bütünüyle hücum pozisyonundan vazgeçip rakip defansın da hücum katılmasına imkân tanımaktır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

FIFA'da neler oluyor

Ali Fikri Işık 10.06.2011

Dün bizim gazetenin spor sayfasında kendine yer bulan "Sepp Blatter'den ilginç bir hamle" adlı haber, uzun zamandır bir futbolsever olarak vicdanımı rahatsız eden kimi "küllenmemiş olayları" yeniden gözden geçirmeme vesile oldu. Sepp Blatter'in "**FIFA Âkil Adamlar Kurulu**"na opera sanatçısı **Placido Domingo**, ABD eski Dışişleri Bakanı **Henry Kissinger** ve **Johann Cruyff**'u FIFA'daki iç sorunların çözümü için davet etmesi, bana pek manidar geldi.

Bilindiği gibi 2002 yılında 11 FIFA İcra Kurulu üyesi, Sepp Blatter'in yeniden başkan seçilmek amacıyla hemen herkese rüşvet dağıttığı iddiasıyla Zürih Mahkemesi'nde dava açmışlardı. Seul'de Sepp Blatter'in yeniden başkanlığa seçilmesiyle birlikte iddia sahipleri, davalarını geri çekti.

Aynı dönemde FIFA Genel Sekreteri, Michel Zen-Ruffinen de benzer iddialarda bulunmuş ve Sepp Blatter'in FIFA'nın paralarını kendi çıkarları doğrultusunda kullandığını dillendirmişti. **FIFA'nın kasasında bulunması gereken 500 milyon frankın uzun zaman kaynağı bilinmeyen yerlerde kullanıldığı ve seçime bir ay kala söz konusu paranın birden bire ortaya çıktığını savlamıştı.** Söz konusu iddia 2002 Kore/ Japonya Dünya Kupası sonrasında Michel Zen-Ruffinen'in kellesine mal olmuştu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değişim rüzgârı...

Ali Fikri Işık 14.06.2011

Siyasetten yeni Türkiye'nin doğumuna cevaz veren değişim dinamikleri, taleplerini sosyal siyasal, ekonomik ve kültürel değişimlerle sınırlandıracak gibi durmuyor. Değişimin dinamiği ve yönü, toplumun bütün yaşam alanlarına sirayet ederek, her şeyi yeniden tasarlayıp sıkı bir tasnife tabi tutacak; ve yine hiç kuşku yok ki, futbol ve futbolun şekillendirdiği yüz yıllık yapay kültür bu değişimin sarsıcı etkisinden nasibini alacak. Taraftar diliyle söylersek **"Buradan çıkış yok"**.

Vesayet sisteminin çözülmesiyle birlikte, vesayet sistemine bağlı tüm kurum ve kuruluşların da çok ciddi bir çözülme yaşayacakları açık. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra futbola sistematik olarak müdahale edip, onu ırkçı şoven bir arenaya çeviren vesayetçi zihniyet, askerî desteğinin yanı sıra, ihtiyaç duyduğu toplumsal desteği de devşirmeyi başarmıştı. **Bugün bile hâlâ her maç öncesi okunan "İstiklal Marşı" ve Kürtler açıkça gözdağı veren "Şehitler ölmez, vatan bölünmez" sloganı, o dönemden kalma iki sembol. Elbette vesayetçi totaliter sistemin mirası bunlardan ibaret değil.**

Futbol Federasyonu'nun yapılandırılması ve işleyişinden, kulüp yönetimlerinin seçimlerinden ve Hakem Komitesi'ne, oradan taraftar birliklerinin organizasyonuna kadar, hemen her şeyi kontrol eder hale gelmişti bu devasa hegemonik yapı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakirspor için kimi perspektifler

Ali Fikri Işık 16.06.2011

"Futbol basit bir oyundur" der Johan Cruyff. Çok haklı. Çünkü futbolun mantığı basitçe **"top ve oyuncu"** dolaşımına dayanır. Topu kontrol et ve en uygun oyuncuya aktar. Hepsi bu. Son vuruş için bile, bu basit gerçeklik, en etkili gol planıdır. **Futbolun karmaşık bir oyun gibi duruyor olmasının sebebi, Futbolun kendisi değil; Futbol üstüne düşünmeyi beceremeyen egosu şişik yönetici elit, oyun üretmeyi aklından bile geçirmeyen ezberci teknik adamlar ve futbolu bir çekişme alanı olarak algılayan, salt "duygudan ibaret" gelişmemiş taraftar guruplarıdır.**

Eğer Diyarbakirspor'a aday olan **"yeni ve yeniden kurucu irade"** bu gerçekleri bilinç düzeyine çıkartmayı becerirse, Diyarbakirspor için gerçek anlamda bir **"geri dönüş"** planı ortaya koyabilir. Unutulmaması gereken temel ilke Diyarbakir şehri için, onu temsil edecek kapasitede bir kurumlaşmaya aday olunduğudur. **Devasa bir politik ve kültürel merkeze dönüşen şehir, modernite manasında kendine yakışan bir sportif liderlik yaratmak mecburiyetindedir.**

Bu dev inisiyatifin en önemli adımı, Diyarbakirspor'u bu hale düşüren tüm eski yöneticilerden uzak ve onlara itibar etmeyen yepyeni bir liderlik profili yaratmaktır. **Tecrübe adı altında hiç kimse kendisini ucuz düşüncelerle aldatmamalı ve iş görmeyen tecrübenin en ucuz acemilik olduğu gerçeğini aklıdan çıkarmamalıdır.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnanç ve güvenin önemi

Ali Fikri Işık 21.06.2011

Mehdi Zana'dan bu yana bu kadim şehrin Aydın ve entelektüel potansiyeli, siyaseti bir mecraya çekerek, şehri politik ve kültürel bir merkez haline getirmeyi başardı. Oluşturulan siyasi merkeze katılır veya katılmazsınız, beğenir veya beğenmezsiniz ama bunun sarsıcı bir güç odağı haline geldiğini (hak teslimi anlamında) inkârâ kalkışamazsınız. Kaldı ki, sözkonusu siyasal süreç herkesin gözü önünde şekillendi ve bu sürecin bir deneyim ve tecrübe olarak, pratiğine herkes tanık oldu.

Batılı anlamda gerçek bir burjuvaziden yoksun olmasına rağmen, büyük servet ve paralar harcanarak, bu politik iklim ve bu siyasi atmosfer yaratılmadı. **Basit bir gerçekliği vardı bu büyük dönüşümün. Haklı olduğuna inanmak ve pratik sorunların kahredici çözümsüzlükleri karşısında yılmamak. Yani haklılıktan gelen inanç ve pratik sorun ne kadar büyük ve çözümsüz gibi görünse de kuyruğu dik tutup yılgınlığa düşmemek.**

Bütün bunlar olurken ve yine bütün bu olup bitenler bu şehrin pratiğiyle, sportif manada, spor kamuoyuna liderlik etmeye soyunanlar nasıl bir rehberlik ve yol haritası izledi? Onların kiblesi neresiydi? Onlar kendi doğal toplumsal tabanıyla nasıl ilişkilendiler?

Derdimin adı geçmiş sayfaları açıp kimilerini sanık sandalyesine oturtmak değil kuşkusuz. Bu kısa özetle anlatmaya çalıştığım şey, iki zihniyet arasındaki farktır. Aydın ve entelektüeller, şehrin içine baktı, şehrin potansiyeline güvendi ve buradan sonuç alıcı bir inanç üretti.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Havutçu'nun 'istekli ve arzulu' takımı

Ali Fikri Işık 24.06.2011

Milliyet.com haberine göre "Tatilini geçirdiği Amerika Birleşik Devletleri'nden dün dönen Tayfur Havutçu, akşam saatlerinde yöneticiler Serdal Adalı ve Cengiz Zülfikaroğlu'yla biraraya geldi. Toplantının devamında Serdal Adalı'nın Tayfur Havutçu'ya **'İyi futbolculara sahip olduğumuzu herkes kabul ediyor. Ama başta başkanımız Yıldırım Demirören olmak üzere birçok kişi de, böylesine yetenekli isimleri kadromuzda barındırmamıza rağmen iyi bir takım olmadığımız görüşünde birleşiyor.** Yönetim olarak senin yanındayız, arkandayız gibi klasik şeyler söylemeyeceğiz. Senden tek bir isteğimiz var; sana sonuna kadar güveniyoruz ve güvendiğimiz için de tek yetkili olarak teknik patronsun. **İyi futbolculara sahip olan ve geçtiğimiz sezon takım olmayı beceremeyen Beşiktaş'ı takım yap'** dediği belirlendi.

Tayfur Havutçu'nun kendisine inanan-güvenen Başkan Yıldırım Demirören ve yöneticilere teşekkür ederek, **'Önümüzdeki sezon, daha istekli arzulu iyi bir takım olacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın'** dedi."

Kavramlar gerçeklerin soluk bir yansıması değildir; onları, arzuları yüzeysel olarak rasyonalize etmek için araçsallaştırmak son derece tehlikelidir. **Hiçbir futbolcu yalnız başına iyi değildir. Yalnız başınlık, oyun olgusuna rağmen bir futbolcuyu iyi yapmaya yetmez.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyun kuramı

Ali Fikri Işık 28.06.2011

Kabaca hatırlanacağı gibi, **kimi oyun kuramcısı (Fabio Capello/ Arsene Wenger) pozisyonun sadece bir farklılık meselesi olduğunu ileri sürer. Capello, oyunun doğasındaki farklılığın bir gösterge olarak pozisyonu işaret ettiğini söylerken, pozisyonun sürekli “ayrışan” ve “eklemlenen” döngüsel sonsuz süreç olduğu düşüncesinden hareket eder.**

Capello’ya göre oyundaki bu farklılık süreci, sonsuz bir karaktere sahiptir ve oyun ile pozisyon arasında düzenli bir simetrik birlik yoktur. Bu durum maç için de böyledir. Çünkü gol pozisyonu ile gölü önleme pozisyonu, aynı zaman diliminin ürünleri olmasına rağmen ayrışanları itibarıyla bir simetri oluşturmazlar. “Oyun düzeyi ile pozisyon düzeyi arasında bire bir, uyumlu mütakabiliyetler kümesi yoktur; üstüne üstlük oyun ile pozisyon arasında sabit bir ayrım da yoktur.”

Başka türlü söylersek, oyun doğrudan pozisyonda mevcut değildir. Pozisyon sürekli ayrışıp eklemlendiği için doğaçlamadır ve aslında oyunun anlamı, pozisyonun ne olduğuna değil, ne olmadığına bağlıdır!

Eğer bütün bunlar doğruysa, o zaman bir bakıma pozisyonu hiçbir zaman bir oyun sisteminin içine taşıma imkânı doğmaz. **Oyun bütün bir pozisyonlar zincirine dağıtılmış veya yayılmıştır, deyim yerindeyse kolayca sabitlelenemez. Oyunu sabitleyememenin bir diğer nedeniyse, pozisyonun zamansal bir süreç olmasıdır.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tarih ve Pratik

Ali Fikri Işık 30.06.2011

Diyarbakır’ın kendine özgü neredeyse benzersiz bir şehir olduğunu bilmem tekrar etmekte fayda var mı? Bu şehrin havasını teneffüs etmiş hemen herkes bu gerçeğin farkında. Yerli yabancı ayrımın yapmaksızın bir gecelik bile olsa bu şehirde konaklama şansını yakalamış her insanoğlu, bu şehrin kendine benzeyen tabiatını hissetmiş, duyumsamıştır.

Şehrin kendisine benzeyen doğasında, asil bir liderlik ve bilgelikle zenginleştirilmiş bir kültürel çeşitlilik vardır. Bu şehrin doğası demoklattır. Bu şehrin karakteri adalettir. Bu şehirde hayat adildir. Kendine güven duymak ve öz kaynaklarını sahiplenmek, bu şehrin kimlik kartıdır. “Kafa kâğıdıdır.”

Diyarbakirspor'un 40 yıllık tarihindeki "utanç verici asansör" in/çık hafifliği, yukarıda irdelenen değerlere sırt dönmeyen, daha doğru bir deyimle sırt dönmüş olmanın sonucudur. **Galiba bu kadim kent, kendini, sadece sportif kamuoyu yöneticilerine anlatmayı beceremedi. Bu kentin tarihinden ve değerlerinden sadece bu yönetici zevat nasiplenemedi.**

Sportif kamuoyunu yöneten yönetici elitin, ufuksuzluğu ve öz kaynaklarına güven duymayan pısrıklığı, artık nelere mal oldu, bu biliniyor. Diyarbakirspor'un bugün durduğu yer, bu bataklığın tescil edilmiş halidir.

Osmanlı ve Cumhuriyet tarihi boyunca, merkezî yönetimin Diyarbakir'e tayin ettiği bütün yönetici ve memurlarının görev süresi üç yılla sınırlandırılmıştır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şike ve Zaza Hiko!

Ali Fikri Işık 05.07.2011

Zamanın çok yavaş aktığı yıllar, yetmişli yılların başı... Adıyamanspor'un fena halde puana ihtiyacı var. Yönetim kurulu toplanır ve bir elçinin "**bir ricada**" bulunmak üzere Diyarbakir'e yollanmasına karar verilir. Özenle bir mektup yazılır ve hayır duasıyla elçi yolcu edilir. Kaç zaman sonra elçi Diyarbakir'e vasil olur ve Diyarbakirspor Başkanı Zaza Hiko'yu aramaya koyulur. Birkaç tariftten sonra elçi, Zaza Hiko'yu Balıkçılarbaşı'nda bir çayxanada bulur. Özenle koynunda sakladığı mektubu Zaza'ya uzatır. Zaza Hiko okuma yazma bilmeyen biridir. Meseleyi özetlemesini ister elçiden. Elçi, ezcümle kellifelli adamların selamını ilettikten sonra, önümüzdeki hafta oynanacak maçta Diyarbakirspor'un, Adıyamanspor'a iki puan hediye edip edemeyeceklerini sorar. "**Başım gözüm üstüne, lafı mı olur? İki puanın kıymeti ne ki?.. ama bir sorayım bizimkilere, eğer bize lazım değilse, seve seve iki değil beş puan verelim size**" der.

Benim bildiğim en eski şike hikâyesi bu. Bütün masumiyetine rağmen bu hikâyenin vazettiği düşünce ve ahlaki sonuç, kulüp yöneticilerinin esas itibarıyla sportif faaliyetleri idare etme ve bu faaliyeti evrenselleştirmek değil de, daha çok ve her bakımdan, oyunun bir parçası olarak kurgulandıkları gerçeğidir. Şu ünlü klişeyle söylersek, "Çözümün değil, sorunun bir parçası olageldiler". **Akıl, yönetmek için değil, oyuna müdahil olmak için konumlandı.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aşk olsun! Hepimize...

Ali Fikri Işık 12.07.2011

Aziz Yıldırım'ın sözü edilen işlerin içinde olmadığını sanmak, Türkiye'deki zihinsel gerilemenin küçük işaretlerinden biri. Ama bazı yandaşları ve kuşku yok ki kendisi de böyle düşünüyor. **Bu, vicdanen bazı demokratların kör ve sağır, gerçek futbol "dilencilerinin" de ruhlarını satarak, olup biten her şeye izin**

verebilecekleri varsayımına dayanıyor. Bunların nereden geldikleri, geçerli olup olmadıkları veya mantıklı olup olmadıklarına ilişkin soru ve yanıtlar kendi inanç sistemi içinde biçimleneceğinden, peşinen soru sormayacağımız ve önceden kabullenmişliklerin kuşatmasına yenik düşeceğimiz palavrasına güven duyuyor.

“İnançlar kendini yapan şeylerdir ve dolayısıyla eleştirel bir şekilde sorgulanamaz. İnandığım sırada inanmaya son veremem, tıpkı esnediğim sırada esnemeye son veremeyeceğim gibi.”

İnançların, entelektüel faaliyetin nezlesi olduğunu unutmadan, yıkılmaz olduğu ima edilen inanç sisteminin, **maddi zenginlik, liberal gelenekler, yükselen sivil toplum ve eğitimli nüfus** tarafından sistematik olarak dönüştürüldüğü ve buradan yeni inançlar üretildiğidir.

Şikeyle mücadelede başarı için, modernitenin bütün meyvelerine güven duymak, kimbilir belki de Hegel’in tarih tasavvuruna güven duymaktır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Konu futbol olunca!

Ali Fikri Işık 14.07.2011

Konu futbol olunca, on dokuzuncu yüzyıldan bu yana orta sınıf toplumuna mükemmel biçimde hizmet etmiş olan liberalizm, demokrasi, bireycilik, bilimsel sorgulama, tarihsel ilerleme ve aklın egemenliği gibi inançlar, toptan bir krizin içine giriyor. Konu futbol olunca, Türkiye’nin doğal bir iç düzeni olduğuna inanmak giderek güçleşiyor. **Konu futbol olunca, böylesi bir iç düzen varsayımı üzerine kurulmuş olan “Futbol gerçekliği” çatırdamaya ve kendi içine doğru çökmeye başlıyor.**

Aslına bakıldığında “futbol gerçeği” –diğer birtakım sevimsiz yönleri bir tarafa konduğunda–, temelde modernizmin başka araçlarla devamından başka bir şey değil. **Bu böyle olduğu içindir ki, Türkiye’de var olduğunu keşfettiğimiz doğal iç düzen gibi, futbol gerçekliği de bizzat bizim ortaya koyduğumuz bir şeydir.** Özü de biçimi de ilişkilerimizin toplamından ibarettir.

Son şike skandalından sonra zaten sorunlu olan bu ilişkiler yumağı, büyük bir çöküş sürecine girerek, rahatsız edici etkisini arttırarak aslında çözümleri de büyük oranda olgunlaştırmaya başladı. Bunu görmek gerek.

Her büyük sorun gibi, bu sorun da derinleştiği ölçüde, çözümleri daha çok olgunlaştıracaktır. Yapılması lazım gelen şey, olgunlaşan çözümleri organize etmektir. **Spor kamuoyunda sözkonusu çözümleri organize etmek için ihtiyaç duyulan yasallık ve meşruiyet zemini her zamandan daha güçlü ve daha baskındır.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ötekiler neden konuşmuyor!

Ali Fikri Işık 19.07.2011

Futbol eleştirisi, “oyunun iç değerleri” ilkesine dayanarak kendisini salt oyunla sınırlamayı haklı göstermez. Çünkü zaten eleştiri bu oyuna ilk başta değerini vermiş olan futbol kurumunun bir parçasıdır. **Dolayısıyla futbol kurumunun içinde olup biten ve şike gibi oyunun hem karakterini hem de kaderini belirleyen olgular ikinci derecede olgular değil ve futbol eleştirisi bu noktadaki “suskunluğu” bir yöntem olarak önümüze koyamaz.**

Şike de tıpkı “**oyun değerlendirmesi**” gibi aynı süreçten geçmek durumundadır. Şike, futbol kurumunun daha sonra neşeyle keşfettiği el altındaki büyük bir değer değildi; şike her zaman büyük bir ahlaki sorundu ve kurumun bir parçası olan eleştiri, ahlaki olarak onu böyle kurmak zorunda.

Demek ki, futbol kuramcıları, eleştirmenleri, ve teknik adamlar sadece “**Ve, gol**”ün satıcıları değil, şike sözkonusu olduğunda, ahlaki söylemin koruyucuları olmak durumundadırlar. Görevleri, gerektiğinde bu söylemi korumak, geliştirmek, genişletmek ve başka söylem biçimlerine karşı onu savunmak, yeni gelenleri bu söyleme dâhil etmek etmektir.

Aslında futbol eleştirisi kendisini oyunla sınırlandırması gerekmeyen bir dizi söylemsel teknik olarak var olmakla birlikte, kendisine özel bir nesneyi yani oyunu seçmesi onun zayıf noktasıdır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rivayet o ki; masî tavadadır

Ali Fikri Işık 22.07.2011

Rivayet o ki; bin dokuz yüz doksanlı yılların başında, bir gün, bir gündüz vakti bir gerilla birliği, bir karakolu kuşatır. Karakol askerleri futbol oynamanın o tarif edilemez duyguları içinde, kuşatmadan habersiz, sıkı bir çift kale maçın heyecanını yaşamaktadırlar. Gerilla birliği kuşatmanın bütün hazırlıklarını bitirir ve ateş emrini beklemeye başlar. Ama her nedense bir türlü ateş emri gelmez. Bu durumu pek de hayra yormayan yeni yetme komutan yardımcısı, gerilla komutanını uyarmak ister. “**Planimiz tutmuştır, ‘masî’ tavadadır, her şey hazırdır, ‘dijmin’in hiçbir şeyden heberi yoktur. Daha ne bekliyorsunuz?’ Komutan, yardımcısına döner ve “Ne ecelen var oxlim, hele bir korner atışı görax”...**

Futbol böyle bir şey, en doğal, en spontane ve en inanılmaz anlarda ve en olmadık yerlerde, en beklenmedik ateşkeslere imza atabilecek ruh ve çapta. Felsefesi saygı olan bir aktiviteden, beklenen en temiz etki bu. **Ve yaygın inanışın aksine futbol, toplumsal ilişkilerimize en fazla saygı ve adaleti taşıyan ve bilinçdışı süreçleri pozitif olarak yapılandıran bir oyun.**

Yine rivayet o ki; bin dokuz yüz seksen bir yılının bir ilkbahar günü, Bitlispor ile SiirtYSEspor arasında üçüncü lige çıkma final maçı oynanacak. O günün sabahında Bitlis’te, Bitlispor taraftarları arasında yoğun bir koşuşturma yaşanıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir şampiyonluğun patolojisi!

Ali Fikri Işık 25.07.2011

23.8.2010'da **"Alegorik bir maç, çünkü top çok özgür olacak"** başlıklı yazıda ilk kuşkuları dile getirmeye çalışmışız.

"... Kocaman'ın Ankaraspor deneyiminde eksik olan tek şey oyun merkeziydi. Son PAOK maçı ve Medical Park Antalyaspor maçları gösterdi ki, Kocaman, henüz bu büyük yapıtaşını keşfetme imkânı bulamamış! Oysa oyun merkezi temeldir ve oyun merkezi olmadan çok paslı ve çok seçenekli kurgu yürümez. Egosu şişkin Emre, özgüvenini yitirmiş Selçuk, cumhuriyetini ilan etmiş Alex ve oyun bilgisi vasat Mehmet Topuz'la bu merkezi inşa etmek, neredeyse deveye hendek atlatmak kadar zor ve sabır gerektiren bir iş olsa gerek."...

26.10.2010'da **"Saraçoğlu'nda top yuvarlak değildi"** yazısında da hemen hemen aynı şeyleri ironik bir dile ifade etmişiz.

"... Şükrü Saraçoğlu'nda taraflar, doğaçlama hiçbir harekete tenezzül etmedi! Büyük derbide hiç kimse oyunun boşluklarına sığınmadı! Yarım asırlık rekabette, hiç kimse topun yuvarlak olduğuna inanmadı! Hiç kimse şans/şansızlık ikilemine bel bağlamadı! Hiç kimse, bir maçta hakemin aktif bir unsur olduğunu düşünmedi."...

02.11.2010'da da **"Beylikdüzü, BJK, FB, GS, BS, vs."** yazısında aynı sorunlar varlığını sürdürmüş.

"... Topun ve alanın bir teslimiyet içinde rakibe ikram edildiği Bursaspor-Fenerbahçe maçı, hangi yüksek düşüncelerin kurgusal sonucu olursa olsun, maçın pratiği, oyunun bütünlüğü açısından bir kör dövüşüydü. Aynı kader Galatasaray-Antalyaspor maçının payına da düşmüştü. Schuster'in varlığına rağmen Beşiktaş-Sivasspor maçı da aynı torna tezgâhından çıkan defolu maldı. Temel prensipler bakımından U17 maçıyla sözkonusu Süper Lig maçları arasında nitelik farkı yoktu. Çünkü adını andığım bütün maçlar da kurgusal düzen, defansif mantık açısından birleştirici değil bölücüydü. Bir karpuz gibi oyunu ikiye bölerseniz, sonuç her düzeyde aynı olur."...

25.05.2011'de **"Beşiktaş, Fenerbahçe ve Trabzonspor"** başlıklı makale temel sorunun ne olduğuna işaret ediyor.

"... Ritim anarşisini Fenerbahçe için ölümcül çelişkiye dönüştüren uyumsuzluk, Gökhan Gönül ve Alex arasında ortaya çıkan yüksek tempo farkıdır. Her maçı standart bir tempoda oynama becerisi gösteren Gökhan ile Türkiye'deki kariyeri boyunca sadece kendi temposunu standart kabul eden Alex arasındaki çelişki artık uzlaşabilir çelişki niteliğinde değil.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyun ve Barcelona

Ali Fikri Işık 29.07.2011

Şike, teşvik primi, Aziz Yıldırım, Tayfur Havutçu, İbrahim Akın ve TFF'nin oportünist tavrı derken, neredeyse futbolu, oyunu unuttur olduk. Bereket Barcelona var ve hayatımızı bütün kavramlarıyla birlikte kökten değiştirmeye kararlı. **Son Audi turnuvası bir kez daha gösterdi ki, "oyun" endüstriyel futbolun tüm zavallılaştırma çabalarına karşın, Barcelona deneyiminde tekrar asli ve belirleyici rolüne kavuşuyor.**

Oyun bir ilişkiyse, o zaman oyun yalnızca uygulamada vardır. Somut olarak kendini gösterdiği, etkiler yarattığı ve önemli miktarda kararlar içerdiği için vardır; öyleyse oyunu analiz etmek isteyen kişiler olarak kendimize sormamız gereken soru, çoğul değişkenler içinde oyunun “nasılına” ilişkin bir sorudur. **Bu, oyun ilişkilerinin uygulama tarzı üzerine yani Barcelona deneyiminin belirlediği en az altı farklı sorun üzerine bir sorudur.**

Koşullar, uygulama biçimleri, araçlar, alanlar, pas modeli ve bütün bunların etkilerinden bağımsız olarak, oyun analitiği üstüne, Guardiola’nın (düzenlenme/yerleştirme) adını verdiği o karmaşık şeyin (oyunun ilişkilerinin) kurgulanması ve inşa edilmesidir.

Bunlardan ilki, şu sorunun sorulmasını gerektirir; oyunda, (her tür rakibe ve her tür düzeyde işleyen mekanizma anlamında) sözkonusu farklılaştırma sistemi hangisidir? Ya da daha basit bir dille söylemek gerekirse, oyunun başkalarının eylemini etkilemesini sağlayan farklılıklar sistemi hangisidir? **Oyunun başkalarının oyununu etkilemesini sağlayan şey, yerine göre hız, yerine göre üç boyutlu tempo, yerine göre sıfır saniye doğal pas, yerine göre dikey ve yatay alan açıları ve yerine göre hepsinin toplamı.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gaziantepspor !..

Ali Fikri Işık 30.07.2011

Henüz maçın 12. dakikası ve Ömer Üründül müthiş yorumu patlatıyor **“Gaziantepspor hücum inisiyatifi elinde tutmak istiyor ama geniş alanda yakalanmamak da temel ilke olmalı”** Nasıl yani! Hücum inisiyatifi elinde tutmak ne demek? Bir takım hücum inisiyatifi nasıl elinde tutabilir? Hücum inisiyatifiyle kastedilen nedir? Bunun ne anlama geldiğine dair en küçük bir ayrıntı yok; öyle ki, Üründül, bu sözcükle ne anlatmak istediğini açıklama zahmetine girmiyor? Haydi, biz bunu sürekli hücum girişimi manasında tercüme edelim. **Peki, sürekli hücum girişimleriniz olacak ve geride ilke olarak geniş alan bırakmayacaksınız? Nasıl olacak bu?**

Aslında bu zihniyet Türk futbolunun efsane palavralarından biridir. Oyunu, oyun yapılarını, oyun birimlerini, hücum planını, taktik düşünce, genel maç stratejisi ve sistem düzeneklerini tanımlayıp, tasnif etmek yerine, böylesi boş demagojik laflarla, somut ve uygulamada aktif olan oyun ilişkisinin üstüne kara bir şal örtülüyor. **Aslında bu kara cehalet kaç paradır, doğrusu hiçbir fikrim yok, ama bu türden boş gevezeliklerle koca bir yüz yılı heba ettiğimizi artık itiraf etmeliyiz.**

Maçın sonunda teknik direktör Tolunay Kafkas’tan gelen itiraf işin tuzu biberi oldu. **“Ben bilmiyorum, bilen varsa gelsin öğretsin”** itirafı her ne kadar yenilen gölün tuhaf açıklaması olarak ağızdan çıktıysa da aslında çok doğru bir gerçeğe işaret ediyordu. Bence Sayın Kafkas daha dürüst davranarak bunu doğrudan bir özeleştirisi olarak yeniden düşünmelidir. **Türk futbolcusunun algı kapasitesine dönük bu eleştiri aslında, Teknik direktörün oyun kapasitesine dönük esaslı bir eleştiri kampanyasına dönüşmelidir.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nesnel olmak zor zanaat!

Ali Fikri Işık 02.08.2011

Bilgi ve ahlak, modern çağın varsaydığı gibi, birbirinden nihai olarak ayrılabilir şeyler değildir. Bunu özellikle, doğru düşünce, doğru düşünceye bağlılık, hayal gücü, duygusal zekâ ve benzeri ahlaki kapasiteleri gerektiren, birbirimizi bilme konusunda görebiliriz. Bir başka insanı bilmek istiklal caddesinin en ışıltılı barlarını bilmeye benzemez; ahlaki değerlere sıkı sıkıya bağlı bir bilgi türüdür bu.

Ne diyordu Freud **“Bir insanı tanımanın en iyi ve isabetli yolu onun yaşam deneyimini bilmektir”** Özellikle de başka bir dizi şeyin yanı sıra, hayatını nasıl kazandığının detaylarına vakıf olabilmektir.

Modern çağ, bilgi ile ahlak, olgu ile değer arasına bir ayırım koyar. Ama dünyanın yeterince karmaşık ilişkileri, onun bazı yanıltıcı görünüşleri ve kendimizi yanıltmaya olan kronik yatkınlığımız gözönüne alındığında, olguları doğru saptamak çoğunlukla zor bir süreç olduğu için, bilgi, bir tür ahlaki değer de içermek zorunda.

Ötekilerin durumunu gerçekte olduğu gibi görmek, duygusalcılığın zıddıdır. Duygusalcılık, dünyayı iyi niyetle boyanmış bir şekilde görürken, bencillik dünyayı kendi kötü niyetiyle boyar. Dolayısıyla bilgi öylesine bir disipline edilmeli, öylesine bir sağduyulu, titiz, özeleştirel, seçici hale getirilmelidir ki, sözgelimi bir ülke de hiç kimse **“şike var ama ben yapmadım”** diyemezsin, söz gelimi bir maç yorumunda aynı anda hem **“hücum inisiyatifi”** hem de hiç kimse **“ilke olarak rakibe arkada geniş alan bırakmamak”** absürtlüğünü bir cümle terkibi olarak ifade etme cüretini gösteremesin!

Tutkulardan arınmış bir yargı için çabalamak, duygusal olarak zahmetli bir iştir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şenol Güneş nerede? Ya Oyun!

Ali Fikri Işık 05.08.2011

Geçen sezon Şenol Güneş oyunlarını analiz ederken, öne çıkardığım üç argüman (oyun stratejisi, oyun sistemi ve pas dolaşım modeli) çok sahici, hakiki ve Şenol Güneş’in özgün futbol zekâsının ürünüymüş gibi bir algı yaratıyordu. Yine geçen sezonun ikinci yarısındaki Şenol Güneş oyunu, başarı baskısıyla baş edemeyen geleneksel zaafın dışı vurumu gibi, duruyordu. **Ama yanılmışım. Geçen sezonun bütün iyi oyunları konjonktürel-miş.**

Yani, aslında geçen sezonun iyi oyunları yetenekli oyuncuların büyük ve belirleyici katkılarıyla biçimleniyormuş! Oysa, dizilişin iç ilişkileri (sistem), pas dolaşım modeli ve hem alanı hem de zamanı doğru kullanma prensipleri, oyuncu gurubu ve rakip kim olursa olsun, top sizde olduğunda uygulanabilir olması, tekrarlanabilir olması, bir oyuna sahip olduğunuzu kanıtlar.

Eğer defans oyuncularınız sürekli geriye kaçıyor ve bu kaçış rakibe geniş alan bırakıyorsa ve bu durum doğal olarak rakibi yarı sahanıza taşıyorsa ya da defans oyuncularınız aynı hat üstünde

enlemesine pas yapmak zorunda kalıyorlarsa ve defansın önündeki oyuncular pas seçeneği oluşturmayı akıllarından bile geçirmiyorsa ya da enlemesine birkaç pastan sonra defans oyuncularından biri topa kör ve uzun bir vuruş yapmak durumunda kalıyorsa ve o kör vuruş rakibe yeni bir hücum olanağı tanıyorsa biliniz ki, sizin bir oyun organizasyonunuz yoktur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ziya Doğan: Ben emeği ve alınterini temsil ediyorum

Ali Fikri Işık 07.08.2011

Ziya Doğan'la konuşmak benim için bir hayli ilgi çekiciydi. İlkün üstüne en fazla yazı yazdığım teknik direktördür Ziya Doğan. Diyarbakırspor tecrübesini neredeyse adım adım izledim. İtiraf etmem gerekirse beni en çok şaşırtan teknik adamlardan biridir kendisi. Ve yine bana kalırsa Türkiye futbol tarihinin birkaç kült isminden biridir de... Malatyaspor, Trabzonspor ve Gençlerbirliği'nde kurguladığı ofansif oyunlar, istediğinde ne kadar açık ve güzel futbol oynatabileceğini göstermiştir. Diyarbakırspor ve Konyaspor deneyimleriye kelimenin tam anlamıyla dramatik tecrübelerdir. Özellikle Diyarbakırspor deneyiminin ilk günlerinde takım kadrosunda sadece kendisi vardı. Hazırlık kampına iki sözleşmeli futbolcuyla başlamak dünya tarihinde belki de bir ilktir. Yoklukların yaratıcı sanatçısını yakından tanımak, benim için onur vericiydi.

Kurguladığınız oyunlar, "oyunun" her yanını kaplayan sık dokunmuş balıkçı ağına benziyor; yalnızca çok özel ve çok inandığınız planların, aradan süzülerek geçmesine izin verir, gibi duruyor. Siz, Ziya Doğan oyunlarını nasıl tanımlarsınız?

Çok dar iş tanımlarından yana olduğum doğrudur. İş bilgisini yoğunlaştırıp basitleştirdiğim de söylenebilir. Basit planlar yapmak bir bakıma benim kaderim oldu. İki Trabzonspor deneyimi dâhil, hiçbir zaman özlediğim çalışma koşullarına sahip olamadım. Teknik adamlık kariyerim, yoklukların, sınırlılıkların, belirlenmişliklerin kariyeri oldu. Hazır devraldığım ya da yetersiz bütçelerle oluşturmak zorunda kaldığım kadroların **"yetenek"** sorununu, rasyonel planlamalarla çözmek durumunda kaldım. İmkânlar böyleydi ve ben sık dokunmuş oyun yapıları üretmek zorundaydım. Bu yanılla aslında ben **"emeği"** ve **"alınterini"** temsil ediyorum.

Galiba bu zorunluluk spor kamuoyunda "defans sever" teknik adam olarak tanınmanıza yol açtı?

Maalesef böyle bir algı oluştu. 2004 yılında Trabzonspor ile Türkiye Kupası'nı kazandığımızda da aynı şeyler söylendi. Oysa o yıl söz gelimi Fenerbahçe'den daha fazla gol atıp ligi 2. Sırada bitirmiştik. Meselenin özü şudur, siz elinizdeki imkânlardan hareketle bir oyun kurguladığınız zaman, ister istemez haddinizi de bilmek durumunda kalabiliyorsunuz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tolunay Kafkas'a...

Ali Fikri Işık 09.08.2011

Sevgili Tolunay, bir takımın her şeyi olmaya soyunmak aslında o takımın hiçbir şeyi olamamak sonucunu doğurur; çünkü, **her şey olan bir kimlik, büyüklüğünü ölçmek için kendisini karşılaştıracak hiçbir şeye sahip olmadığı için, bir boşluktan ibarettir**. Her şey olmaya çalışmak, kendi kendini hoşnut etmek anlamında tek bir benliğin içinde olmaktır; bu da tümüyle hiçbir şey olmak değilse bile, hiçliğe çok yaklaşmak demektir. Her şey olmak bir tür sıfır olmaktır.

Gelişkin pratik zekâsına rağmen Fatih Terim'in aynı koşullarda kendini sürekli tekrarlamasının nedeni aynı duygudur. Hiç kimse, herkeslerin her şeyi olamaz. Bu son derece gereksiz bir megalomanidir ve günün birinde etrafınızda **"Kim bana benim kim olduğumu söyleyebilir"** sorusunu yanıtlayacak akliselim birilerinin barınmasına izin vermez.

Yeats'in deyimiyle "Paylaşılmamış hiçbir şey, yegâne ya da tam olamaz"... Bizi özel yapan şey, bizi tek başına bırakan şeydir, aynı zamanda. Sonsuzluğa kadar kendimize mahkûm kalmak istemiyorsak eğer, **"yârin yanağından gayrı"** hemen her şeyi, paylaşmaya yakın durmalıyız.

Herkesin her şeyi olmak yerine, salt teknik direktör, salt başkan veya salt oyuncu olmayı bir başına yeğlemek bizi daha sahici insan yapar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ahlak, futbol ve şike

Ali Fikri Işık 11.08.2011

Türkiye'de oynanan futbolun temiz olduğuna inanmak, 12 Eylül faşist darbesinin Diyarbakir zindanında hiç işkence yapmadığına inanmaktır, bir bakıma. Türkiye'de oynanan futbol, daha doğru bir deyimle oynanmış olan futbol, hiç temiz olmadı. Olmasına da imkân yoktu. Bunun neden mutlak bir hakikat gibi egemen ve yaygın bir inanış olduğunu algılamak için, Türkiye futbolunu kuşatan baskın zihniyete bakmak yeterlidir.

Türkiye'de futbol şikecidir; çünkü, futboldaki her davranışın gerçek anlamda harfi harfine doğru olduğuna hiç kimse, hiçbir zaman inanmadı. **Bu genel inançsızlık 'şike'nin dişe dokunur tek tanımıdır**. Yazılmamış, doğaçlama ya da belirlenmemiş olana duyulan büyük istek, aşırılık ve anlam belirsizliğini dehşetle savunma refleksi, ancak şikeci bir zihnin kültür atmosferi olur.

Kazanma arzusunu hayatın kendisinden daha fazla önemli gören bir inanç sistemi, meyvelerini şiddet biçiminde verir. Şiddet sever bir kültür, şike sever bir kültürdür de. Şiddet her zaman şikeyle iç içe olmuştur ve aslında şiddet, şikenin önemli bir parçasıdır. Şiddetsiz şike olmaz! **Şiddetin uçkuru düşüktür ve tıpkı şike gibi, kendini önüne gelene vermeye hazırdır**. O nedenle de şike ve şiddet, bu arzunun hastalıklı versiyonudur.

Türkiye'de futbol şikecidir; çünkü futbol yönetimi ve ilişkileri, hiçbir zaman için istenen açıklığa ve şeffaflığa kavuşamadı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Parça–bütün = Mourinho

Ali Fikri Işık 16.08.2011

Anlaşılan o ki, Mourinho'nun başı hâlâ Barcelona ile dertte! Ve yine anlaşılan o ki, Mourinho hâlâ Guardiola'yı etkisiz hale getirecek dâhiyane çözümler bulabilmiş değil. Eğer hafızam bana bir oyun oynamıyorsa, bir söyleşide Sir Alex Ferguson **“Mourinho'nun oyun dehası siz ona saldırdığınızda ortaya çıkar, siz ona saldırdığınızda o sizi ısıtır”** demişti. Bunun Türkçe meali şudur? Mourinho, topun rakipte olduğu oyunların büyük ustasıdır. Yani aslında temelde Mourinho, defansif bir futbol karakteridir.

Topu rakibe kaptırmamaya yeminli bir takımla aynı ligde yarışmacı olarak var olmaya çalışması sanırım Mourinho'nun başına gelen en büyük talihsizliktir. **Çünkü Mourinho'nun kontra mantığı ve oyunu dar alanlara taşıyıp özellikle de oyun merkezini by-pass eden hücum kurgusu, Barcelona'nın çok biçimli oyun yapıları karşısında buharlaşıyor.**

Mourinho ve benzeri bütün teknik adamların Barcelona devriminden anlamaları gereken yegâne şey, rakibin niteliklerinden bağımsız olarak kendi bağımsız oyunlarını kurgulamaları gerektiğidir. **Oyun sadece topun rakipte olma halini içermez, daha çok ve belirleyici olarak oyun, topun sizde olma hâli anlamına geliyor artık.**

Topu rakipte olma hâli oyunun parçasıdır, bütünü değil. Parça–bütün ilişkisinde, parçanın bütüne hizmet etmesi ve esasen bütünün konumunu gözetmesi vazgeçilmez yaşamsal önemdedir. **Bir oyunda, bir oyun aracılığıyla oyuna hükmetmek ve dolayısıyla oyunda bir iktidar kurmak, parça–bütün özdeşliğine ve bütünün parça üstündeki egemenliğine bağlıdır.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kirli su yutmak

Ali Fikri Işık 19.08.2011

Kavramlarımız ile dünyanın yeni hali arasında bir tür bire bir eşleşme veya bire bir özdeşlik olduğunu farz eden yeni ahlak anlayışımız, garip bir el çabukluğuyla bütün meşruiyeti hukukta arar oldu. **Ahlak öldü! Yaşasın hukuk!**

Spor kamuoyunun anlı şanlı kanaat önderleri, şike ve teşvik primine ilişkin bir kanaat edinemedikleri için, haliyle, anlı şanlı TFF de bir kanaati **“temsil etme”** ihtiyacı duymadı. Orta yerdeki ceset ve cinayetler, tipik faili meçhul cinayetlerde olduğu gibi, herkesin bilgisi dâhilinde işlendi ve şimdi geleneksel bir refleksle, yine elbirliğiyle hasıraltı edilmeye çalışılıyor.

Hukukun işlediği, hukukun devrede olduğu ve hukukun işbaşında olduğu bir sorun ve süreçte, herkesin hukuktan söz etmesi size de tuhaf gelmiyor mu? **Tam da durum buyken, hemen herkesin kendisini hukukla bağlaması, kendini hukuktan ibaret ilan etmesi sizin de kafanızı karıştırmıyor mu?**

Etik olanı, ahlaki olanı ve toplumsal olanı, hukukun dar çerçevesine sığdırmak ve buradan bir medet ummak size de, suçluluğun suçüstü resmi gibi gelmiyor mu? Tepeden tırnağa ihtilaflardan ibaret toplumlarda bile hukuka bu kadar gönderme yapılmaz; hukuk bu kadar baş tacı edilmez ve hukuk demagojisi bu kadar revaçta olmaz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Futbol ve savaş!

Ali Fikri Işık 24.08.2011

Savaş kararının, ölüm fermanının hava da uçuştığı bugünlerde futbol yazılarına konsantre olmak çok zor, öyle ki, bir çok bakımdan çok anlamsız. Hayatta olanların, bir tür hayattayız “**oh be**” keyfi olan futbol, cenazeler, ağrılar ve gömü törenleriyle yan yana var olamıyor. Futbol bir yarışma, savaş ise ihtilafların ölümle çözümlendiği bir tür ırkçılık. Futbolun telafisi mümkün ama ölümün alternatifi yok. Telafisi mümkün değil.

Bütün ihtilafları konuşarak çözmek yerine, insanı ölüme yollamak, doğrusu nasıl bir akıl yürütmedir; bundan ne tür bir toplumsal yarar devşirilir? Benim ve benim gibilerin anlayacağı bir şey değil... Konuşmak, anlamak, ikna etmek ve buradan bir rıza üretmek gibi şahane niteliklerle donanmış, dil gibi harika bir vasıtaya sahip insanoğlu, neden birbirinin derisini yüzmeye karar verir?

Savaş ırkçılıktır. Hem de yeryüzünün görüp görebileceği en dehşetli ırkçılık. Teorik olarak savaşıacak kadar güçlü olanlar, ihtilafları öldürerek çözecek kadar muktedir olanlar, pekâlâ konuşma imkânına da sahipler. Konuşma imkânına sahip olmalarına rağmen, savaşmakta direnenler işte bu imkânı kullanmadıkları için ırkçıdırlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fatih Terim'e açık mektup

Ali Fikri Işık 28.08.2011

Ölümcül anlaşmazlıklara zemin hazırlayan ortak insan doğası, onur verici ortak dayanışmalara da zemin hazırlayabilir. Mesela bir şikeciyle dayanışma yapamayız; her şeyden önce kültürü ve zihinsel yapısı bizimkinden farklıdır, dolayısıyla yaptığı şeyler de. **Eğer birileri şikecilerin kökünü kurutmaya niyetliyse, yapılması lazım gelen şey sadece bu girişime sempatiyle bakmak değildir; ondan da öte, daha tamamlayıcı, daha tatminkâr bir işbirliğine açık olmak lazım gelir.**

Türkiye futbolunun hemen her düzeyinde çalışmış, bu faaliyetin en iyi temsilcisi değilse de, en ünlü karakteri olarak, bu süreçle dayanışma içinde olmanız gerekmiyor mu? Sizi var eden, sizi Fatih Terim yapan o koşullara **“o toplam ve ortak pratiğe”** ilişkin mutlak surette bir fikir sahibi olduğunuz kanaatindeyim. **Sizce bu fikri herkesle paylaşma zamanı gelmedi mi?**

Eğer hâlâ erken diyorsanız, bir kez daha birlikte yeniden düşünmeyi öneririm size! Darbecilerle, çetecilerle ve ayrıcalıklı olduklarına inananlarla mücadelede, hukuk adına rüştünü ispatlamış ve artık hakkaniyet adına adalet dağıttığına inanmaya başladığımız hukuk kurumu harekete geçmiş ve belgeleriyle birlikte kimi şahsiyetleri **“kodese”** yollamıştır.

Tablo şudur? Hukuk kurumu Süper Lig’den iki kulübün başkanı (Aziz Yıldırım ve Mecnun Otyakmaz) ve yine Süper Lig’den iki kulübün teknik direktörünü (Tayfur Havutçu ve Bülent Uygun) “şüpheli” sıfatıyla tutuklu olarak yargılamaya karar vermiştir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fenerbahçe Cumhuriyeti!

Ali Fikri Işık 30.08.2011

Toplumsal yaşam, her sistemin kamusal alan olarak nitelediği şeylerden birisine denk düştüğü bir dizi meşruiyetler barındırır. Bir bakıma biz bu meşruiyet alanlarını, kendi iç mantığına göre işleyen ve aynı şey için birbirleriyle rekabet eden kurum ve bireylerden oluşan, rekabete dayalı bir toplumsal ilişkiler sistemi olarak da adlandırabiliriz. Bu tür alanlarda ağırlıklı olarak söz konusu olan şey kendi aralarında en yüksek hakimiyete ulaşmaktır; ki bu hakimiyeti ele geçiren diğer katılımcıları meşru sayma ya da meşruluklarını kaldırma olanağına da sahip olur.

Açıktan açığa değil de örtük biçimde onaylanan bir iktidar, kendisini meşrulaştırmış bir iktidardır.

Şike skandalıyla patlak veren egemenlik krizi, Fenerbahçe Cumhuriyeti’nin mit, fetiş, simgesel şiddet ve barbarca itikada bağlı olarak nasıl bir keyfiyet içinde olduğunu gözler önüne serdi. **Anlaşılan o ki, meşruluğun kabulü Fenerbahçe için keyfiliğin yanlış kavranmasıdır.**

Nihat Özdemir’in istifası, **“bizi bank Asya’ya düşürün”** iması, Kocamanın **“süründürüyorlar”** söylemi, simgesel şiddet örnekleridir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barcelona analizi (1)

Ali Fikri Işık 01.09.2011

Önce bir tesbit; egemenlik alanının bir tür paylaşımı olarak karşımıza çıkan alan dizilimi ile bu egemenlik alanlarının anayasası gibi, alan dizilimine hayat ve ruh veren sistem aynı şey değil. Önce bu ayrımı temel bir prensip olarak gözetelim. Bu ayrıma bağlı olarak, teknik adamlar da ayrışıyor. **Krampon eskitip, eskittiği kramponla tarihin sonuna son noktayı koyduğuna inananlar ve bu işi meslek edinip, her gün ev ödevlerine çalışarak, hemen hemen bildiği her şeyden kuşku duyan ve yeni bir şey öğrenme adına eski bildiği her şeyi beş dakikada unutmaya hazır olanlar...**

İlk kategorideki teknik adamlar hâlâ dizilime iman ediyor. İkinci kategoridekiler, dizilimin iç ilişkileri için yeni yapılar inşa ediyor. Oyun dendiğinde birinci kategorideki teknik adamlar "oyuncunun oynadığı oyuna" oyun diyor. İkinci kategoridekiler ise, oyuncunun yeteneklerine ihtiyaç duyulmayan bir oyunun peşinde. Fark büyük. Fark, akla kara yani.

Mourinho hâlâ Ronaldo'nun ayaklarına bakıyor. Guardiola ise, Messi'nin ayak hünerinde kurtulmaya çalışıyor. Mourinho, rakip defansı zorluyor. Guardiola ise, rakip defansın bütün imkânlarını tüketme peşinde.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yorumcudan inciler ve kulak kabartan Hiddink

Ali Fikri Işık 04.09.2011

"Bu tür takımlara karşı topu kenarlara taşımamız gerektiğini" öğütüyordu şike ve şikecilere ilişkin tek kelam etmeyen ünlü yorumcumuz. Yine bu yorumcumuza göre **"ilk yarım saatte takımımızı orta sahada ayakta tutan ikili Emre ve Selçuk'tu"**. Yorumcumuzun esaslı fikri ise, **"Kazakistan'ın dikine çıkışlarından sonra forveti mutlaka ikilememiz ve Umut'u oyuna ikinci santrfor olarak dâhil etmemiz"**in daha kolay sonuç almamızı sağlayacağıydı.

Bu ülkenin en ünlü, ünlü olduğu ölçüde şikecilerle dayanışan yorumcusu, tipik şikeci maç yorumu yapmaya devam ediyordu. Her şey basit hilelerden ibaretti ve bu basit hileleri akıl edemiyor olmamız affedilir gibi değildi! Şikenin deforme ettiği akıl yürütmeler, yorum adı altında hepimize yutturulmaya çalışılıyor.

Hemen hiç uzağa gitmeden bu takımının hücum potansiyelinin kör olduğunu söylemeliyiz. Dikine atılan son paslar kiminle buluşursa buluşsun 1960 model kör orta kesmeye dönüşüyor. **Doğal olmayan bu durum en kötü alışkanlıklara işaret etse bile esasen şikeci oyun anlayışının hâlâ bir hücum kodu olarak meşruiyet apoletini taşıdığını gösteriyor.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arda Turan ve barış

Ali Fikri Işık 06.09.2011

Arda Turan'ın Kazakistan maçı sonrası söylediği şeyleri söylemek için, bir dile ve bir alfabeye ihtiyacı yok. Dile getireceğimiz anlam, her şeyden önce hangi dil ve alfabeye bağlı bir şey değil. **"İnsanlar ölmesin, insanlar barış içinde yaşasın"** demek bütün dünya dillerinde ve bütün dünyanın alfabelerinde aynı anlamı taşır, "Barış içinde birlikte yaşama hakkı"...

Arda Turan'ın **"Bu zaferi Türkiye'deki halklara adıyorum"** Türkiye'deki **"halkların barışına adıyorum"** demesi, Türkiye'de sürdürülen **"aptal savaşı"** daha görünür kıldı. Bir futbol elçisinden gelen bu talep, bu savaşı tümüyle itibarsızlaştırıyor. Her cenazenin her iki halkı sonsuza kadar ayırttığını, apaçık ortaya seriyor.

Arda'nın ima ettiği gerçekler, barış talebinin ne kadar hayati olduğunun altını çiziyor. Deyim uygunsa kendisini savaş ceheneminin çok uzağına atmayı başarmış başarılı birinin, hiç beklenmedik bir yerden sesleniyor olması, vaziyetin vahametini gösterir.

Anlam, Arda'nın işaret ettikleriyle örtüşüyor. Bu ülkeden farklı etnik yapıdan gelen halklar var ve bu halkların doğal **"yapışık"** ve ontolojik hakları mutlaka kemaliyle kendilerine iade edilmeli.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Servet, Sabri, Umut ve Oğuz Çetin

Ali Fikri Işık 08.09.2011

Memleketin takımı risk almadı! Bayılıyorum şu risk alma lafına. Sanki futbol günü birlik bir oyun. Sanki oynayanlar ve yönetenler mahalle sakinleri. Ünlü yorumcumuz **"eleştirmeyelim"** diyordu nadide memleket takımını. Moralleri bozuk! Motivasyon sıfır! Sebep?

Memlekette şikecilere karşı davalar açılmış. **Siz hiç şikeyle mücadele ediliyor diye morali bozulan bir Frenk takımı duyduunuz mu?** Memleketimin takımı, memlekette şikeyle mücadele ediliyor diye morali bozuluyor. Asabi yani. Bildiklerini unutuyor. Acemileşiyor.

Mesela, size risk almaya gerek yok desem ve arkasından eklesem desem ki, Servet Çetin'den daha büyük risk mi olur? Hatta bir adım daha ileri gitsem ve desem ki, Sabri de risk, Selçuk Şahin de ve Umut Bulut da, riskin, risk almanın en tehlikeli biçimi...

Aslında en iyi lokmayı sona sakladım. Oğuz Çetin'in kendisi risktir. Kötü oyunun mazereti olmaz. Kötü oyun bir Türk usulü yalandır. Türk futbol yorumunun garip bir salvosudur. Aslında olmayan oyunun kötü bir maskelenme halidir. Memleketin güzide yorumcuları genellikle futbolcu eskisi olduğundan, dünyayı kendi bildiklerinden ibaret sayarlar.

Israrla söylemeye devam ediyorum, ortada oyun falan yok. Ortada adı taktik disiplin olan garip bir koşuşturma var. Topun rakipte olma halinde yaptığımız akıldışı gürültü ve bolca rakip ensesini gözlemenin adı bu memlekette taktik disiplin oluyor. **Aslında bütün maç boyunca memleket takımı kendi boyun kaslarını güçlendirmekle meşgul!**

Kalecinin ilk vuruşu dâhil, üç pasla orta sahanın göbeğinde pozisyon alındığına şahit oldunuz mu? Ben olmadım. Topu dikine ve arkadaşının doğal tarafına oynamak yerine, her seferinde Servet topu kaleci Volkan'a aktardı ve Volkan da Allah ne verdiyse ileriye vurdu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lanetli kaya

Ali Fikri Işık 09.09.2011

Günümüz Kürt romanın en önemli temsilcilerinden **Şener Özmen** geçenler de Shakespeare Külliyyatı'nı Kürtçeye çeviren şair **Kawa Nemir**'e anlamlı bir soru soruyordu. "Söyle Kawa, sence Kürtler; **Sisyphos**'un kendisi mi, yoksa omuzlanan ve bir aşağıya bir yukarıya yuvarlanan o **kaya** mı?" Nedense bu soru bana çok anlamlı geldi! Ve her nedense Kant'ı ve onun çıkarsız ahlak anlayışını anımsadım! Benim yanıtlım açık: Her ikisidir Kürtler; çünkü Sisyphos ile birlikte aslında kaya da lanetlenmiştir ve ortak kaderi paylaşırlar. Sisyphos için lanetin bittiği gün, kayanın da özgürleşeceği gündür.

Bugünlerde birden fazla şahsiyete Sisyphos ve kayası muamelesi yapılıyor. Arda Turan hepimize barış diledi diye "Akıllı ol" tehditleriyle susturulmaya, dahası özür dilemeye zorlandı ve daha da dramatik olanı Erkan Goloğlu'nun deyimiyle "halı sahada tekzip" alıyordu.

Dünkü köşesinde Ahmet Altan "'Kürt meselesi' denen şey, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kürtlerin 'doğal' haklarını vermemesi. Kürtlerin çocuklarını anadilde eğitebilmesi, 'çift dillilik', seçim barajının düşürülmesi, yerel ya da BDP'nin sevdiği ifadeyle 'demokratik' özerklik. Bunda 'çözülecek' ne var? Bunlar Kürtlerin, Türklerin ve dünyadaki bütün insanların doğal hakları, ne kadar direnirseniz direnin sonunda bu hakları vereceksiniz. En önemlisi, bunlar 'müzakere' ile verilecek haklar değil, insanların temel hakları 'müzakereye' tabi değildir, ne müzakeresi, bir insanın çocuğunu 'anadilinde' eğitme hakkı neden müzakereyle verilsin?" dedikten sonra Kürt aydın çevrelerince yerden yere vuruluyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tepecik – Yeni Malatya

Ali Fikri Işık 13.09.2011

Süper Lig açıkça sportmen "**ahlakı**"nı kenara itti. Adaleti "**inşa**" edemedi ve spor kamuoyunun temizlenme ihtiyacına sırt döndü. TFF adil oyunun gizlerine bir klinik soğukluğuyla yaklaştı ve şikeci vesayeti ödüllendirdi. Zaten ortada süperliği hak edecek bir futbol yoktu. Bir kargaşadan ibaret olan bu itiş-kalkışın baş sorumlusu olan şikeci zihniyet ve kültüre TFF "**iktidarsızlığıyla**" hem yasallık hem de meşruiyet kazandırdı.

Bana göre artık izlenmeye, yorumlanmaya ve analiz edilmeye değer bir ürün yok! Açıkça yayıncı kuruluşun çıkarlarına feda edilen lig, artık "**çürümeye**" doğru hızla yol alıyor. Göz ucuyla izlediğim Eskişehirspor/

Beşiktaş, Manisaspor/Trabzonspor maçları şike gibi büyük bir “**günahın**” gölgesinde oynandı ve iki maçın da ruhu yoktu. Olmayan oyunun yanına olmayan “**ruhu**” eklemek gerek. Bu ağır “yüke” rağmen bu ligin şahsiyet kazanması imkânsız.

Her futbol dilencisi gibi ben de pazar günü kaybolan futbol ruhunu aramak için Tepecik Stadı’nın yolunu tuttum. Büyükçekmece’nin 2. Lig temsilcisi olan Tepecikspor, geçen sene 3. Lig’den 2. Lig’e yükselen takım. Sezonun ilk maçı ve rakip de Malatyaspor yerine kurulan Yeni Malatyaspor. Maç başladı ve ben kendimi ilginç bir deneyimin tam ortasında buldum.

Maçın daha beşinci dakikası dolmadan her iki takımda ortaya çıkan ortak özellik “**fiziksel**” yetersizlikti. **Seksen beş dakika boyunca hiçbir top hiçbir oyuncuyla doğal bir yumuşaklıkta buluşmadı.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yorum farkı; Ak’la Kara..

Ali Fikri Işık 15.09.2011

Bugün “**Türkiye futbolunun**” neden altyapılarda, Kulüplerde ve TFF de değil de “**Akademilerde kurumsallaşması**” gerektiğini, iki değerli yorumcunun “**yorum farkından**” hareketle izah etmeye çalışacağım. Vesayetçi, ilkel ve şikeci egemen futbol zihniyetinin, egemenlik alanını daraltmak ve süreç içinde onu etkisizleştirmek, öyle sanıyorum bu meseleyi akademik düzeyde ele almayı zorunlu hale getiriyor.

Aşağıdaki yorumları okuyup bu acayip görüş farkına sizde tanıklık edeceksiniz. İki farklı dünya görüşü(biz buna iki farklı ideolojik konumlanış da diyebiliriz) iki farklı kültürel varoluş ve iki farklı zihinsel yapı. Aralarında hiçbir bütünleştirici bağ yok, akla kara gibi. Biri günümüz çağdaş futbolunu temsil ediyor ve onun gereklerini görüp yorumluyor, diğeri geleneksel, ezberci ve miadını doldurmuş “**dolmuşcu futbolu**”.. Bir tarafta Mehmet Demirkol, öte tarafta Rıdvan Dilmen. Biri bu işe meslek gözüyle bakıyor diğeri Futbolcu eskisi ve kendini futbol bilgisi gözüyle değerlendiriyor. Buyrun farkı birlikte görelim.

Mehmet Demirkol diyor ki “Sabri önde bilinçli bir şekilde ‘serseri mayın’ olarak bırakılmış. Rakibin top yapmasını engellemek amacıyla. Ama rakip orada top yapmıyor ki? Orayı pas geçiriyor... Sabri daha geride 360 dereceyi kontrol ederek oynamayı bilmiyor. Böyle olunca savunmanın önünde sabit bir ön stoper gibi oynama görevi Melo’da oluyor...

Selçuk ne oluyor bu durumda? Arkada sabit bir Melo, sağda sabit bir Kazım, şahane bir delici ama pas verecek adam bulamayan, sürekli geri basan bir Eboue. Ve kalabalıkta markajlanan Baros’la ne olabilir ki?...Galatasaray hazır olduğu anda Elmander-Baros ikilisini birlikte sahaya sürmek zorunda.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haddini bilmek!

Ali Fikri Işık 16.09.2011

Şenol Güneş'in anladığına inandığım bir dille derdimi anlatmayı denemek istiyorum. Çünkü fena halde şu **"had"bilme** meselesine takmış durumdayım. Uğur Meleke'ye göre **"Trabzonspor, Inter maçını haddini bilerek oynadı"**. Yine Uğur Melekeye göre bu **"doğal tavra"** tekabül eden bir oyun oynama tarzı var ve adı da **"gerçekçiliktir"**. Bu anlayış, haddini bilme adı altında bize, oyun alanının sunduğu sonsuz çeşitlilikteki işbirliği imkânlarını görmezden gelip, sorgusuz sualsiz, rakibi kutsamayı önerir. O zaman futbol gerçekliği de ancak **"Tanrı'nın"** bilebileceği bir temsiliyet kazanır!

Gerçekçi futbol, oyunun kurgusal zorunluluğunu görelî, oyunun inşa edilmesi artık ertelenemez "doğal yapılarını" da doğallığından uzaklaştırarak gizlemeye çalışır; her nasılsa doğal olan bir **"gündelik"** futbol biçimi olduğu önyargısını doğrulamaya hizmet eder. Ve böylece bu gündelik futbol, bize futbol gerçekliğini olduğu gibi aktarır!

Konuyu biraz daha anlaşılır hale getirmek için, Mustafa Denizli'nin şu banka reklamında kendinden emin bir şekilde söylediği ünlü sözünü de dile dolamak zorundayım. Ne diyordu **Denizli, "Oyun taktiğini oyuncuya göre hazırlamak gerek!"** Doğru söze ne hacet! Oyuncun neyse taktiğin de odur! Oyuncunun haddi ile taktiğin haddi eşdeğerdedir! Peki, kim haddini aşacak? Galiba geriye sadece top kalıyor! Kimbilir belki de zavallı top yuvarlak olduğu içindir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Final pası ve Terim

Ali Fikri Işık 20.09.2011

Oyun, tıpkı hayat gibi kişinin veya teknik direktörün cesaretine göre genişler ya da daralır. En klasik prensiptir, hücum ederken genişler, savunurken daralırsınız. Ama bunu nasıl yaptığınız sadece cesaretinize bağlı değildir. Sanırım bu durum bir parça aklınıza da işaret eder. Galatasaray'ın oyun açılışları sanki **"gürültücü"** bir genişleme hamlesiyle öğütlenmiş gibi... Oyunun açılışında bu kadar gürültü yapmak ve gürültü eşliğinde oyunu ileri taşıyıp alan kazanmak cesaretten çok, cesaretle tatlandırılmış bir korkuyu andırıyor.

Final pasının kıymetini bilmeyen her **"gürültücü hücum girişimi"** eni sonu sabırlı bir bilgeliği temsil etmez. Ne yaptığının bilincinde olan **"bilen akıl"** gürültüden çok sabırdan medet umar. Rakip ceza sahası yörüngesine taşınan bütün topların, kıymetsiz şeymiş gibi muameleye tabi tutulması ve kaleyi gören herkesin, sonuç gözetmeden toplara abanması olsa olsa olgunlaşmamış bir iş bilgisinin işaretleri.

Bin bir emek ve zahmetlerle rakip ceza sahasına taşınan topların, tam da orada akılcı final pası örüntüleriyle yapılandırılmaması! Terim oyunlarının en yumuşak ve en akıl dışı yanı. Terim bütün kariyeri boyunca o bölgede tercihini şutlardan yana kullandı. Elinde Hagi gibi bir **"futbol sanatçısı"** varken (Ali Ece' ye selam) de bu tutumun doğruluğundan şüphe etmedi. Bu gün Kazım Kazım ısrarının altında yatan etken de bu dürtü.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yücel İldiz ve Fatih Terim

Ali Fikri Işık 23.09.2011

Belki tuhaf ama kimi soruları sormadan da içim rahat etmeyecek. Söz gelimi sol ileri uçta Karabükspor'un yeni transferi Shelton, korner çizgisinin hemen yanında her topla buluştuğunda neden yalnızlaşıyordu ve bu manzara karşısında o an Yücel İldiz ne düşünüyordu? **Acaba bu tuhaflık onun için bir sürpriz miydi yoksa onca çalışmaya rağmen takımı bu basit çoğalma yeteneğini gösteremiyor muydu? Hangisi?**

Orta sahanın göbeğinde bütün topların Cernat'la buluşması, belli ki bir organizasyonun direktifi. Peki ama Cernat topla buluştuktan sonra neden bütün takım pas seçeneklerini geriye doğru tercihler biçiminde kullanıyordu? Takımın ileriye doğru akması için Cernat uzun süre her topu oyalamaya çalıştı ama bu gayretine paralel hiçbir oyuncu sorumluluk almak niyetinde görünmedi. **Acaba bu durum Yücel İldiz'in taktik düşüncesinin bir parçası mıydı yoksa maçın atmosferinin şekillendirdiği özel oyuncu psikolojisi miydi?**

Cernat'ın oyun temposunu düşüren hamleleri eğer ritmik bir ön hazırlığın önceden tasarlanmış planlaması değilse, oyunu ve topu sürekli o bölgede tutmak ne anlama geliyor? Hem Shelton hem de Mehmet Çakır'ın destekten yoksun çizgiye inme çabaları, Cernat'ın top kullanma alanlarını genişletmiyor. Çünkü, anladığım kadarıyla Yücel İldiz bu bölgede yapısal bir organizasyona henüz imza atmamış. **Hâlâ Emenike'nin varlığıyla oluşan teknik direktör ataleti devam ediyor.**

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakir/Tepecik

Ali Fikri Işık 27.09.2011

Biliyorum, henüz beni dinlemeye hazır değilsiniz! Henüz o önyargılarla işiniz bitmedi ve her gün binlerce destan ve efsanelerle, o **"gülünesi"** futbol fukaralığı damarlarınıza şırınga ediliyor. Ama emin olun size sunulan o kargaşa ve hiç hicap duyulmadan anlatılan o komik itiş kakış, futbol değil. Bir kere futbol bu kadar yavaş ve bu kadar organizasyondan yoksun olarak oynanmaz. Mehmet Demirkol'un sıkça söylediği gibi bu **"başka bir şey"** Aslında bu **"başka bir şey"** galiba sözün bittiği yerdir.

Bu yazı esas olarak Diyarbakirspor, Tepecikspor maçından söz etmeye niyetli olmasına rağmen; memleket futbolunun **"arızalı ortak"** paydalarına ilişik genellemeler yapma hakkını da kendinde bulabiliyor. Oyun hangi düzeyde oynanırsa oynansın, ister Süper Lig ister 2. Lig, hiç değişmeyen temel bazı sorunlarla **"malûl"**. Ligin hangi düzeyde oynandığının bir önemi yok, çünkü oynanan **"oyun"** hem yavaş, ağır ve oyuncu gurubu da, bir kurgusal düzen içinde organize olmayı başaramıyor.

Memleket futbolunun **(buna BJK, GS, TS, BS, FB, Diyarbakirspor ve Tepecikspor dâhil)** ağır karakteri fundamental (asıl, esas, temel) sorunlardan kaynaklanıyor. Eğer oyuncu, topla buluşmadan önce, topla buluşmak için bedenini **"mutlaka gerçekleştirecek"** olan o buluşmaya önceden ve en doğal haliyle hazırlamıyorsa, kaybedilen ilk şey zamandır.

En doğal yanıyla, topla buluşma becerisini gösteremeyen oyuncu, o topu kontrol etmekte de sıkıntı yaşar. Topu, tek hamlede kontrol edemeyen oyuncu, topu kontrol etmek için, **"enerji ve konsantrasyon"** kaybı

yaşar. Ve bütün bu süre boyunca **“gözü topta”** olduğu için de pas seçeneklerini göremez.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hocam çok formsuz...

Ali Fikri Işık 29.09.2011

Geçen sene başarılı biçimde uyguladığınız **“pas dolaşım modeline”** ne oldu hocam? Colman’ı rakip kaleye **“sırtı dönük”** halde topla buluşturma gayreti de neyin nesi hocam? Alanzinho’ ya **“oyun örüntüsü”** görevi vermek de nereden çıktı hocam? Kendisini idare etme yeteneğinden yoksun, bu, **“beşinci sınıf”** oyuncuya oyunun tüm yönetimini teslim etmek, nasıl izah edilir hocam? Pasların kalitesi öylesine berbattı ki, birbirine **“düşman”** olanlar bile birbirine öyle paslar atmaz hocam. Hiçbir oyuncu yekdiğerinin işini kolaylamadı tam tersine, herkes diğeri için soruna dönüştü.

Hocam, oyunu niye **“üç bölge”** oynamaya devam ediyorsunuz? Bu strateji sizce hâlâ çok hantal değil mi? Üç bölgeyi **“parsellemek”** “1960”ların oyun anlayışı değil mi? **“Bölge”**, adalı oyun” hem tempo **“kısırlaştırıcı”** hem de her parselde daha çok **“yalnızlaştırıcı”** değil mi? Bu anlayışla hem hız ve tempoyu arttırmak hem de topun olduğu yerde sayısal olarak daha fazla **“çoğalmayı”** nasıl düşünüyorsunuz, Sevgili Hocam?

Hücumda bu kadar **“etkisiz”** olmayı neye bağlıyorsunuz hocam? Hücum planını sadece **“rakibin arkasına”** adam kaçırmak olarak tasarlamak kelimenin tam anlamıyla düşünce tembelliği değil midir sizce de hocam? Bütün takımı **“tek plan”** üstünde ve dar bir alanda tutmak yerine, hem hücumda hem de savunmada bu kadar **“genişlemek”** size akıllıca gelir yor mu hocam? Vazgeçtik golü garantileyecek çoklu ve bol paslı hücum planından, şu adı orta olan ve hakikatten **“ortaya”** atılan toplara engel olun hiç olmasa!

Çözüm adına sahaya sürülen ne varsa, çözüm veya çözümün bir parçası olmaktan çok sorun ve sorunların bir parçası oldu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden Şenol Güneş

Ali Fikri Işık 01.10.2011

Eğer **“futbol”** Şenol Güneş’in gözünde, yüceltmeler, telafiler ve hayali çözümlerle ilgili bir meseleyse, bunun etkili bir **“ideoloji”** kavramıyla eşanlamlı olduğu söylenebilir; melez, ekolsüz, şikeci ve geçmişi yüz yıla dayanan egemen skorcu futbol zihniyeti. Ama Şenol Güneş’in **“oyun anlayışı”** farklı bir açıdan da ideolojiktir; ekolsüzlük gibi zalim bir otoriteye baş kaldırmak ona isyan etmek, onun **“ölümcül katılığını”** yumuşatmak, nereden bakılırsa bakılsın **“paradoksal”** olarak ideolojiktir.

İster, vesayetçi, şikeci ve skorer futbol kültürüne hizmet etme anlamıyla barışık ve entegre veya ister vesayetçi futbol kültüründen kopuş anlamında, radikal ve reformcu olsun, **“tutum”** ideolojiyle ilintilidir.

Mustafa Denizli veya Fatih Terim'den farklı olarak, sorumsuzca kendi **"hazzını"** gözeten oyuncu ile **"oyunun talepleri"** arasında ortaya çıkan **"ezeli çatışmada"** Güneş, salt **"otoriteyi"** temsil etmeyi reddediyor. Bu çok umut veren bir duruştur ve esas olarak Güneş'e duyduğum **"ilginin"** başat nedenidir. Ve bence Şenol Güneş'i çağdaştıran **"seviye"** bu düzeyde odaklanmayı başarmış olmasıdır.

12 yaşındayken Batman'da, Batman BJK takımı kurmuş ve o siyah-beyaz formayı gururla taşımış olan ben, ne oldu da ilgimin merkezine Şenol Güneş'i yerleştirdim? Bunun kabaca iki nedeni var.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fenerbahçe/imece!

Ali Fikri Işık 04.10.2011

Fenerbahçe İBB maçını çiçeği burnunda yeni yazarımız Arda Alan ile izlemek üzere Taksim'de buluştuğumuzda, henüz mekân seçimini yapmamıştık. Kısa bir tereddüitten sonra en uygun mekânın Omeyra olabileceğine karar verdik. Galiba **"Kirli sezonun maçlarına"** bir protesto da Omeyra'dan gelmişti, çünkü mekân sahibi çanak anteni rafa kaldırmıştı. Geriye, en azından benim bildiğim tek seçenek kalıyordu, o da Erman Toroğlu'nun müdavimi olduğu, **"şu ünlü yer"**...

Omeyra'da Sevgili Abdurrahman Kurt ve Mahmut Metin'le ayaküstü kısa **"siyaset"** sohbeti yaptıktan sonra, söz konusu maç izlemek üzere yola koyulduk. Erman Toroğlu her zamanki masada hatta her zamanki pozisyonda oturmuş ve etrafındaki ahbablarıyla sohbet ediyordu. Tanışmıyoruz, dolayısıyla **"selamlaşmaya"** da gerek duymadan, bize ayarlanan masaya geçip oturduk.

"Çok merak ediyorum," dedi Arda Alan, **"aynı mekânda izleyeceğiz maç, bakalım aynı şeylerin altını çizebilecek miyiz?"** Bakılan yer ile bakış açısı arasında birebir örtüşen bir koşullama olmasına rağmen ben **"Kültürel farklılıkları"** ileri sürerek buna ihtimal vermedim. **"Öyle deme,"** dedi Arda Alan, **"muhterem, masanın her iki tarafında da bulunmuş nadir kişilerden biri, mutlaka orta paydalarımız olacak?"**... bekleyip görecektik.

Aynı yere bakıyorduk, bakış açımız geometrinin diliyle söylersek aynı dereceleri gösteriyordu ama baktığımız yerde aynı şeyleri gördüğümüz, Toroğlu'nun pazar yazısında adeta **"tekzip"** ediliyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

DalKurd bir Kurd masalı

Ali Fikri Işık 06.10.2011

Bir futbol takımı düşünün, 2004 yılında kurulsun ve kurulduğu ilk yıl dahil, her yıl **"üst üste"** beş kez şampiyon olsun. **"2004 yılında start verdiği"** 6. Lig'den, beş yıl içinde 1. Lig'e yükselsin ve bu sezon da, ligin bitimine üç hafta kala liderin bir puan gerisinde şampiyonluğun en **"iddialı"** ekibi olsun.

Bir takım düşünün, kurucu başkanı 1980 yılından önce, **“Mardin’in Nusaybin ilçesine bağlı Girmeli (Girêmêra) nahiyesinde”** Türkiye’nin **“en genç muhtarı”** olarak iki dönem üst üste muhtar seçilsin ve sonra **“birileri”** onu istenmeyen adam **“ilan etsin”** ve bu **“gururlu adam”** ailesiyle birlikte göç ettiği İsveç’te, sırf Kürt gençleri **“çeteleşmesin”** diye 2004’te bir futbol takımı kursun. Şimdilerde bile başkana **“Serok Muhtar”** densin!!

Bir futbol takımı düşünün, başkanı dahil 45 yöneticisinin daha önce hiçbir sportif yöneticilik **“tecrübesi”** olmasın ve bu geniş **“heyet”** dilini zar zor öğrendikleri bir ülkede, o ülkenin de takdirini kazanacak başarıların altına imza atsın. Bütün kararların oy çoğunluğuyla alındığı **“sıkı bir demokratik mevzi”** olsun.

Bir takım düşünün, yönetim kurulu kararıyla belirlenen oyun felsefesi, toplam 10 takıma **(takımlardan birinin kadınlar liginde oynadığını hatırlatalım)** benimsetilsin ve bütün takımlar stratejik olarak oyunu rakip alanda oynamaya mecbur edilsin.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ersun Yanal’a da kıydılar

Ali Fikri Işık 11.10.2011

Birileri bir telefonla, üstelik Teknik Direktör bir tv kanalında canlı yayındayken onu görevden aldığını söylüyor. **“Çıt yok kimsede!”** Bu barbarlığa hiç kimse itiraz bile etmiyor. Bu **“görgüsüzlük”** aslında vesayetçi futbolun ne kadar seviyesizleşebileceğini gösteriyor. Bu **“haydutluk”**, memleket spor yönetimi ve yöneticisi **“profilinde”** her şeyi özetliyor. Seviye bu... Bu kafa her şeyi yapar.

Kendini memleket sporunun **“tek sahibi”** ve tek muktedir hâkimi gören bu **“güruh”**, maalesef onlardan nemalanan bir başka **“tarih öncesi”** güruhtan destek buluyor. Şu “kadro yapısı, kadro kalitesi, kadro derinliği ve teknik direktörün tercihi” laflarını dillerinden düşürmeyen sözüm ona yorumcu erbabı, her gün her fırsatta bu **“hukuksuz iktidara”** kan taşıyor.

Neredeyse bin yıldır futbol iktidarının **“prensliği”** postunda oturan bu zevat, akla ziyan yorumlarıyla, memleket futboluna bir **“arpa boyu”** katkı sağlamadıkları çoktan anlaşılmışken, hâlâ baş göz edilmeleri bu kirli işbirliği nedeniyledir. Hep birlikte bu kirli sudan beslenirler ve hiç durmadan memleketin **“sporseverine”** bu suyu içirirler.

Bilâistisna bütün futbolcularımız **“fundamental arızalarla malûl”**, Bütün teknik direktörlerimiz diziliş belasıyla kafayı bozmuşken, **“oyun analizi”** yerine şu oyuncu **“çok iyiydi”** diyen kafa, tarihin beceriksizliği ve futbol ilahlarının acı bir ironisi değil de nedir? Hakikaten de nedir?

Dünya âlem çok sarsıcı bir futbol devriminin ta göbeğinden geçiyorken, siz söyleyin tanrı aşkına, Rıdvan Dilmen, ne anlatıyor? Bütün dünyada aklı başında hemen herkes gözünü 105 x 65 metrekairelik alana dikmişken, bu alanda yepyeni **“oyun yapılarının inşasıyla”** meşgulken, Dilmen’in hâlâ oyuncuların ayaklarında keramet araması hangi hayra alamettir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Arabesk zihin ve ustanın yanlış bilinci

Ali Fikri Işık 13.10.2011

Üç kıtada üç futbol kitabını hatmetmiş olan Hiddink, **“ne yaptığıının”** tamamen farkındadır; ama sanki farkında değilmiş gibi davranmaya devam ediyor, çünkü bütün tasarımları, vesayetçi (şikeci, kaotik ve özgüvensiz) **“fetişizm fantezisinin”** kıskaçı altındadır.

Almanya yenilgisini **“taktik disiplinsizliğe”** bağlayan Hiddink, kıskaç altındaki tipik Türk teknik adamları gibi, tercihlerini **“maç koşullarıyla”** açıklıyordu; oyunsuz, stratejisiz, pas modelsiz oyunun sonunda. Bir oyunu, bir stratejisi, bir pas dolaşım modeli ve **“kurgulanmış çoğul oyun yapıları”** olan bir takım için, belki, bütün bunların taktik disiplininden söz edilebilir. Ortada fol yoksa yumurtadan bahsetmek, eğer mecburi bir kıskaç baskısı değilse, düpedüz bir bilinç yarılmasıdır.

Sorun sanki **“aydınlanmış yanlış bilinç”** gibi duruyor. Ne yaptıklarını çok iyi bilirler, ama buna rağmen yapmaya devam ederler. Žižek ise bu konuda can alıcı bir düzeltme yapar. **“Kendi etkinliklerini yerine getirirken bir yanılmanın peşinde koştuklarını bilirler, ama yine de koşturmaya devam ederler.”**

Bana kalırsa Hiddink önceleri ne türden bir **“miras”** devraldığının farkında değildi ama kısa sürede neyle karşı karşıya olduğunu anladı. Bu duruma verdiği ilk tepki olumluydu ve bu amaçla bir **“gençleşme operasyonu”** yürüttü. Ancak arabesk kültürün elle tutulur bir yanının kalmadığını görünce de **“görmezlikten”** gelmeye başladı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dilmen ve eleştiri

Ali Fikri Işık 18.10.2011

Eleştiri içinde yanlış kavranan şey, esas olarak bu eleştirilerin sertliği değil, süreç ve zamanın ruhudur. Çünkü eleştiri Rıdvan Dilmen için hiç de gerçekliği tanıma ve tanımlama meselesi değildir. Söz konusu yanlış kavrama, temel olarak insani varoluşun **“imgesel boyutunun bir sonucu olan”** kendini yanlış kavramadır. Ayırıştırıcı soru şudur; statünün devamından yana mısın yoksa iyi güzel ve ahlaki bir futbol ikliminden mi?

Burada Jacques Lacan'ın aynada kendi imgesiyle karşılaşan bir küçük çocuğun kendi fiilî, fiziksel olarak eşgüdümlememiş durumunu sevinçle yanlış-kavrama, kendi bedeninin gerçekte olduğundan **“daha bütün olduğunu düşünme ânı”** olarak da ifade edilebilir. Çocuk, kendi imgesiyle özdeşleşir, kendini aynanın hem içinde hem de dışında hisseder. Böylece **“gerçek ve gerçek dışılık”** kapalı bir devre içinde mütemadiyen birbirinin içine girip çıkar.

Dilmen ve Dilmen gibilerine haksızlık yaptığımı ifade eden dostlara söylemek istediğim ikinci önemli şey de, teknik direktörlük gibi yorumculuğun da profesyonel bir meslek olduğudur. Parayla satılan bir hizmetin karşılığı olarak bu meslek erbabı bize bir vaatte bulunur; **“Benim malım kalitelidir veya en doğru hizmeti**

ben veririm". Sattığı hizmetin kalitesi konusunda, "bu hizmeti tüketenler" ahlaki meşruiyetler açısından görüş bildirme hakkına sahiptir. Benim yaptığım şey, herkes gibi bu hakkımı kullanmaktan ibarettir.

Yapıp edilenler "**hayrat veya vakıf işi**" gibi gönüllü işler statüsünde değil, ciddi akçeli işlerdir. Dolayısıyla anlayış göstermem, dostça sırt sıvazlamam için ortada yeterli neden yoktur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şenol Güneş hâlâ dargın!

Ali Fikri Işık 20.10.2011

Hoca şefkatini esirgiyor galiba bu takımdan, anlaşılan uzun zamandır hocanın şefkatli elleri takımın içinde "**gezintiye çıkmıyor**". Takım sanki biraz sevgi yoksunu, sanki biraz sevgisizlikten doğan "**bir akıl karmaşası**" yaşıyor. Alanzinho'nun sahadaki varlığına başka bir anlam vermek mümkün değil. **Alanzinho'suz oyun da aynı perişan haldeydi**. Burak'ın defans arkasına sarkan koşullarından ibaret bir hücum planı; eğer biricik ve tek hücum organizasyonuysa, hocanın duygu dünyasında "**ilkim**" kışı gösteriyordur.

Bütün maç boyunca Halil'in doğru pozisyon almasına, bir tek Allahın kulunun eşlik etmeyişi başka nasıl izah edebiliriz? Topun rakip yarı sahasına taşınmasından sonra bütün "**bileklerin acemileşmesi**", işbölümü, işbirliği gibi kavramların rotasız bir gemiye, "**kör bir yolculuk için**" havale edilmesi, size de tuhaf gelmiyor mu? Ama galiba hepsinden tuhaf olanı Alanzinho tercihinde ısrar eden "**nedensellik**"tir.

Bu yaştan sonra ırkçı yaftası ile damgalanmak istemem ama bütün ömrünü eşitlik ve adalet kavramlarına adanmış biri olarak söylemeliyim ki, Alanzinho'ya "**biçilen don**," onun bedenine beş gömlek büyük. "**Basit bir semt takımı oyuncusundan**" bir süper yetenek yaratılamaz. Türkiye Süper Ligi gibi kağıdı hızında oynanan oyunlarda bir parça iş görse bile, Şampiyonlar Ligi'nde, böyle bir oyuncunun merkez alındığı bir planlama yapılamaz.

Zokora neden önstoper oynuyor bunu bilen var mı? Giray bu kadar büyük aşama kaydetmişken hâlâ Zokora'yı defansın önüne mahkûm etmek, bana öyle geliyor ki, bir "**ilgi kaybıdır**".

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu hikâye baydı artık!

Ali Fikri Işık 25.10.2011

Bursaspor-Trabzonspor maçını Arda Alan ile birlikte izliyoruz. İki takımın gerçek anlamda sahaya bir plan ve o planın üstünde çok düşünülmüş ve çalışılmış ayrıntılarını not etmek üzere "**top dolaşım modeline**" dikkat kesiyoruz. Bulmayı umduğumuz şey "**hakiki bir model ve hakiki bir planın**" hakikaten "**dolaşımda**" olup olmadığı. Topun seyir defterinden ziyade (ki zaten bir oyun oynandığına göre top bir yerlere gidecek bir yere konuk olacak, buna şüphe yok) topa egemen olan aklın ve emeğin seyir defterine keyifle notlar düşmek!..

Maçın bitiminde, “**notlarımızın şaşkınlığı**” her şeyden önce korkunç bir yoksullaşmaya işaret ediyor. Ve doğrusunu söylemek gerekirse, ikimiz de bu durumu kendi önyargımıza yormak konusunda bir sıkıntı yaşamıyoruz. “**Biz önyargılıyız ve olup biten o güzel şeyleri(!) göremiyoruz.**” Ortak bir kararla diğer saygın yorumcuların ne gördüklerini okuduktan sonra gördüklerimizi değerlendirme kararına varıyoruz. İçimiz rahat, defolu olan bizim bakış açımız olmalı? Öyle de yaptık.

Ertesi gün maç yorumlarının önemlice bir bölümüne göz attıktan sonra, yanılığımızı gönül rahatlığıyla kabul ettik. Biz iflas olmaz mankafa, müzmin hastalıklı sığ muhaliflerdik ve savlarımızın hepsi kocaman iftiralardan öteye geçemiyormuş! Söz gelimi bizim görüp şahit olduklarımızdan farklı olarak sevgili Meleke şöyle yazmış.

“**İki takım da sezon başında kadrolarında ciddi revizyon yaptılar; ama sahada uyum sorunu yaşayan tek taraf Trabzonspor’muş gibi gözüktü dün gece!**” Anlaşılan sevgili Meleke revizyon kavramıyla sadece oyuncu transferlerine işaret ediyor ve bu kavramın içeriğini, “**oyun planına sıkı sıkıya kapalı tutuyor**”. Uyum lafına da aynı içerik üstünden bakıyor. Öyle ya futbol dediğiniz şey oyuncuların ayak bileklerinden ibarettir!

Şaşkın notlarımızdan ilki, orta saha denen bölgenin kuraklığını işaret ediyor, –ki bunun meale gerek duyulmayan anlamı, iki takımın da bu alanı “**kullanmaya tenezzül**” etmiyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyunun ‘realpolitik’i!

Ali Fikri Işık 27.10.2011

Birçok bakımdan özgünüm; hiçbir haklı nedeni olmadığı halde, öfkesini kusan zalim bir Tanrı’nın, Van’a yaptıkları, çocukların bile yapmayacağı türden bir saçmalık! Neydi derdin ey Tanrı... Oynamak için boş alan yaratmaksa maksadın, park yerin yanlış. Zaten “**çim**” yoktu ki “**orada**”.

Şikeyi önemsemeyen, vesayet zihniyetini önemsemeyen, ahlaksızlıkla mücadele etmeyi küçümseyenlerin, şehitleri ölür!, vatanları bölünür! Fiilen böldünüz zaten vatanı da, vatandaşı da, stadyumlar da. Şike, yerine vesayet yerine, **ahlaksızlık yerine, Kürtleri aşağılamak daha mı kolay?**

Cumhurbaşkanı intikam diyor; çok üzgünüm çok, herhalde 100 bilmem kaçınıc intikam bu aptal savaşta. Eğer yalan değilse, Kürtçeyi özgürleştirin, Kürtçeyi yasallaştırın, bakın o zaman Kürtler kime yüz veriyormuş? Bakın bakalım o zaman Kürtler, terörist diyor mu demiyor mu? **Ağzı bandajlı bir halk, terörist demeyi beceremez. İstemez de.**

Umarın Van’daki Tanrı’nın gazabı, birilerine bir şeyler anlatmıştır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alan hâkimiyeti

Ali Fikri Işık 01.11.2011

Alan hâkimiyetine dayalı bir stratejiyle **“siyasi hasım bloke edildiğinde”**, tıpkı Barcelona’nın rakiplerinin olası karşı çıkış imkânlarını **“aldatıcı dar kalıplara dökerek”**, kendine özgü bir acımasızlıkla üzerine çökmesi gibi, siyasi hasmı, hem **“sınırlar”** hem de onu kendine **“bağımlı hale”** getirir. Satranç, savaş ve şimdilerde Barcelona’nın futbol oyununda yaptığı, alan hâkimiyeti stratejisiyle üretilen **“siyasi olmayan”** sonuç, siyasi hasımla birlikte **“toplumu tahakküm”** altına almaktan başka kapıya çıkmaz.

Çünkü alan hâkimiyeti stratejisi, doğası gereği siyasi bir davranış değildir; **sadece koşulsuz bir iktidar arayışı ve bedeli ne olursa olsun, türcü, cinsiyetçi ve ırkçı bir hegemonyacı muktedirlik nevrozudur.**

Barcelona’nın rakipleriyle demokratik bir ilişki kurduğu söylenemez, tam tersine, Barcelona’nın oyun için ürettiği bütün yapılar, **“kuşatma”** ve deyim uygunsu yok etme üzerine tasarlanmıştır.

Ali Bayramoğlu’nun yazdığına göre, **“Devletin Kürt politikasında uyguladığı yeni strateji alan hâkimiyeti stratejisi”** olarak ifade ediliyor. Cengiz Çandar’ın da itibar ettiği bu haber kaynaklarının söyledikleri doğruysa, herkesi bekleyen akıbet, Freud’un **“Bastırma”** olarak adlandırdığı fenomende olduğu gibi, **“yeraltına”** itilmektir.

Bu toplumda vatandaşların yüzde ellisinden oy almayı başarmış olan bir siyasi gücün, alan hâkimiyeti stratejisi gibi, demokrasilerde ve demokratik çözüm geleneklerinde asla yeri olmayan yöntemlere başvurması kabul edilemez.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kirletmeyin hakemleri

Ali Fikri Işık 03.11.2011

Hanginiz temel oyun planları inşa ederken, hakemleri bu plana dahil ediyorsunuz? **“Kas hafızası”** oluşturmaya dönük antrenman tekniklerinin neresinde duruyor hakemler? Transfer politikalarının oluşturulmasında, hakemlerin dikkate değer bir oyun olgusu olarak **“öncelikler listesinde”** yer aldığını hanginiz ileri sürebiliyor? Hakem, **“pas modelinizin”** neresinde duruyor. Hangi hakem, **“hücum planınızın”** bir parçası? Savunma organizasyonunuzda hakem, en gerideki adam mıdır? Yoksa **“oyun merkezini”** hakem üstüne mi bina ediyorsunuz? vs. vs...

Hakem, futbol oyun süreçlerinin bir parçası değil, bunu en az benim kadar iyi biliyorsunuz? Hakem **“oyun stratejilerinin bir bileşeni”** değil, bunu benden daha iyi biliyorsunuz? Hakem oyuna ait bir olgu değil, bunu iflah olmaz obsesiflerin dışında neredeyse bütün âlemde bilmeyen yok. O zaman ne istiyorsunuz, hakemlerden?

Siz iyi bir teknik direktör musunuz? Bunu kanıtlayacak **“yeterli nedeniniz”**, bizi ikna edecek, güvenilir referanslarınız var mı? Siz iyi bir oyuncu musunuz? Bize iyi bir oyuncu olduğunuzu gösterecek bir tek niteliğinizi söyleyebilir misiniz? Siz iyi bir yorumcu musunuz? Saha da olup biteni bir **“spiker gibi tekrarlamanın dışında”**, ibretiâlem için, iman tazelemek ve size biat etmek için bir tek **“oyun paradigmasından”** birkaç sözcükle söz eder misiniz? Söz gelimi 60.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bielsa/ Guardiola, Terim/ N.Sağlam

Ali Fikri Işık 08.11.2011

Aklı, bedenimizin karanlık derinliklerinden **“zaman mekân boyutlarına”** bürünüp bireyselleşerek fenomenleşince onun varlığını fark ederiz. Zaman ve mekân üstünden bilgisine ulaştığımız, farkına vardığımız şey, dünyanın gerçek yüzünü ve **“yüzeydeki tüm tasarımları gizleyen”** bir tür iç motor güç olarak, iradeye ve onun şahane estetiğine de ulaşma imkânı bulmuş oluruz.

Güzel sanatlarla uğraşan sanatçının **“salt kavrayıcı görüşü”** üzerinden susturduğu iradesi, nasıl **“yaşayan her şeyin özdeşliğini”** yaşatabilecek müthiş bir özelliğe sahipse, Bielsa ve Guardiola’ın kavrayıcı iradesi, sanki müzik ve dram sanatlarıyla birleşip daha da yetkinleşerek, o evrensel müziğin kapısını aralıyor. Dün o kahredici yağmura rağmen salt ritimden oluşan şahane bir müzik ziyafeti çektiler, **“kurak futbol dünyasının avuçları açık dilencilerine”**.

Estadio San Mames’de ahlaki yönü ağır basan yaratıcı **sanatçıların” oyun ziyafetinin ritmik yeniden inşasında”** oynadıkları büyük rolü asla inkâra kalkışmadan, iki büyük futbol düşünürünün hakkını teslim etmek lazım gelir önce. Futbol devriminin bu iki büyük öncüsü, onlara bu payeyi biçenleri bir an bile hayalkırıklığına uğratmadan, yeniden sahiplendi o devrimin temel prensiplerini.

Oyunun doğasındaki ikili hareket üstüne; oyunu **“şablonik, zırvalara bölmeden”**, söz gelimi, defans, orta saha ve ofans gibi, artık **“aklın yıkımı”** olarak değerlendirilen, devrim öncesi hantal görevlendirmeleri tarihin çöplüğüne bir kez daha savurarak, bütünlüklü pratik bir ilişki ve bütünlüklü bir karakter inşa ederek **“oyunun talepleri”** içinde kalmayı başardı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hiddink bu Maçı alamaz!

Ali Fikri Işık 10.11.2011

Hataları ve sınırları ne olursa olsun, hiç kimse hiçbir zaman Hiddink’le gerçek anlamda **“fikir ayrılığına”** düşemez; çünkü ya sizin söylediğiniz şeyi **“anlamaktadır”**, ki bu durumda hiç de onunla fikir ayrılığına düştüğünüz söylenemez; ya da **“anlamamaktadır”**, ki bu durumda da görüşleriniz onunkilerle hiçbir biçimde **“kıyaslanamayan bir problematiğe”** ait demektir. Bu kıyaslanmazlık, hem uyuşma olanağını hem de uyuşmazlık olanağını ortadan kaldırır.

Başka bir deyişle, Hiddink’in **“konumunun”** ne pahasına olursa olsun inkâr etmek zorunda olduğu şey, içkin **“kendine dönük bir özeleştirmedir”**. Tenezzül edip, Terim ve Denizli’nin Türkiye futboluna “ne yaptığına” bir an dönüp baksa savunduğu **“çerçeve”** ânında parçalanacaktır. Bir yüz yıldır **“oyun disiplini”** adıyla, yeteneksiz

tüm teknik adamların dilinden düşürmediği neredeyse **“ikonik söylem”**, Hiddink’te küçük bir takla atarak **“taktik disiplin”** olarak karşımıza çıkıyor.

Problemi taktik disiplin çerçevesinde algılayan her teknik adam tek şey söyler; **“ben değil, oyuncular yetersiz!”** Taktik disiplin, bir bakıma büyük bir kamuflajdır; çünkü, pratik bir ilişki biçimi olarak sistemi, ritim ve tempoyu ayarlayan pas dolaşım modelini ve oyunun karakterini belirleyen, oyun stratejisini sorgusuz sualsiz gözden ırak tutar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyüka bir iç döküm yapmış!

Ali Fikri Işık 15.11.2011

Arda Alan’ın yazısından sonra artık Dilmen hakkında tek kelime etmeme kararı aldım. Bu ülkede 17 yaşındaki bir delikanlı Dilmen’i kocaman bir **“boy aynasına”** davet ediyorsa, izninizle, bana susmak düşer! Ve Dilmen’in de **“tasını tarağını toplama”** zamanı gelmiştir. Cumartesi geces, Capello’nun varlığına rağmen, İngiliz Ulusal Takımı’nın İspanyollar karşısından neden bu kadar **“niteliksizleştğini anlamayan herkes”**, ahlaken evinin yolunu tutmalı. Artık öyle yağma yok.Ya yeniyi kavrayacaksınız ya da gideceksiniz, başka yolu yok!

Düşünsel kapasitesi **“düşük”** ama etki alanı daha **“büyük”** bir şahsiyeti ağırlayacağız bu yazıda. Namı diğer Şansal Büyüka’yı. Son yazısının başlığı, **“Öksüz Takım”**. Elim değmişken *Digitürk*’ten kalma **“kuyruk acının acısını”** sağaltacağımı da saklamayacağım. Hazret, yumuşak koltuğunda kaygısız endişesiz döktürüyor, ne de olsa bugüne kadar hiç kimse **“lafının üstüne laf” söylemedi**, bunun pervasızlığıyla galiba söylediklerini kulakları bile duymuyor.

“Milli maçı oynamadan önce kafanda oynayacaksın... Milli maça sadece sahada değil, maç öncesi saha dışında daha iyi hazırlanacaksın...” Bu cümleyi ilkökul ikinci sınıfındaki bir yeni yetme bile kurmaz, utanır. Bu ne banallik. **“Önce kafanda oynayacaksın.”** Kafa denen şey bir tek Bay Büyüka’ da var. Allah diğerlerine nasip etmemiş. Geçiniz.

“Kamp yerinden, çalışma koşullarından, futbolcuların moral motivasyonundan, yiyecekleri, yatacakları yere kadar ilgileneceksin...” Hırvatistan yenilgisinin en büyük sebebi oyuncuların yatacak yeriyle kimsenin ilgilenmemesinden ötürüdür, buyuruyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avcıyla konuşmalar (1)

Ali Fikri Işık 22.11.2011

Barcelona devriminin **“kazançlar hanesine yazdırmayı başardığı”** en önemli eklerden biricik olanı, hiç kuşkusuz yaratıcı teknik adamın, oyun **(ki biz buna artık oyun demeyeceğiz, Barcelona’nın oynadığı “oyun” kelimenin tam anlamıyla tamamlanmış bir sanat eseri)** yapılandırılmasında belirleyici rol oynadığına bizi **“ikna etmiş”** olmasıdır. Aynı zamanda bizi, oyun yapıtının oluşmasına, teknik adamın yanı sıra, başka **“birçok unsurun”** da müdahil olduğuna **“aynı gerekçelerle ikna”** etmiştir.

Her oyun yapıtında kendi üreticilerinin kontrolünde olmayan **“bir tür bilinçdışı”** vardır. Belki bu yazının ilgi alanında değildir ama yeri gelmişken, şu **“bilinçaltı”** kavramına küçük ve iddiasız bir dokundurma yapmak gerekir diye düşünüyorum. Bilinç enikonu kapasitesi kadardır ve izninizle **“altı”** falan da yoktur. Ama bireysel hayatlarımızın dışında varolan ve onu **“etkileyerek büyüleyen”** ve hemen yanı başında akan devasa bir hayat olduğu içindir ki, bilincin dışı var ve akışkanlık bilincimizle bu dünya arasındadır.

Oyun yapıtında bilinçdışılık, bir tür yan yaratıcılar olarak da ifade edebileceğimiz iki kapıya açılır, bir **“rakip”** diğeri **“seyircidir”**. Bir maç söz konusu olduğunda, bilinçdışılığın gözle görülür en büyük tehlikesi **“lüzumsuzluğu bir tür erdeme dönüştürme yeteneğidir”**.

Guardiola ve Bielsa’ın, lüzumsuzluğun erdeme dönüşme tehlikesini önlemek için buldukları çözüm, **“oyun işlevine oyun estetiğini”** ekleyerek, **“oyunun talepleri”** ile **“oyuncunun olası hazzı”** arasındaki çelişkiyi yumuşatmış olmalarıdır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güneş’i aramak

Ali Fikri Işık 24.11.2011

Claudio Ranieri iki kanat hücumcusunu (Alvarez ve Zarate) iki çizginin bitimine yerleştirerek, klasik anlamıyla bir deplasman stratejisiyle oyunun kendi yarı sahasında oynanmasına maçın başında **“karar”** vermişti. Bunun almamı açtı; pusuya yat ve uygun ânı kolla. Milito’nun gezgin karakterinin bu oyuna hiçbir katkısı olamazdı çünkü, iki kanat oyuncusunun bıraktığı **“geniş alan”** Trabzonspor’a, inanılmaz bir zaman ve alan fırsatı sunuyordu. Aslında bu hücum planı Inter’in İtalya’da neden büyük sorunlar yaşadığını özetliyordu. Ranieri, eski Ranieri’ydi ve tipik savunmacı reflekslerini **“gizleme”** ihtiyacı bile duymuyordu.

Belki de bir şeyden çok emindi; Inter’in, oyun merkezini bu kadar geride kurmasına rağmen, karşısında, bundan **“maksimum düzeyde faydalanacak”**, oyun zekâsı gelişkin, cesur bir teknik adam olmadığını biliyordu. Eğer rakip takım size oynamak için hem geniş bir alan hem de güle oynaya organize olmanız için zaman bırakıyorsa ve siz bu büyük zaaftan faydalanmasını bilmiyorsanız, birileri, hem **“oyun zekânızdan”** hem de cesaretinizden kuşkulama hakkını kendinde bulabilir?

Milito, Alvarez ve Zarete üçlüsüne karşı, Giray, Glowacki, Celuska, Cech dörtlüsü yetmezmiş gibi, Zokora ve Colman ikilisini de **“nöbetçi”** olarak dikerseniz, Ranieri’nin gölgesinden bile korktuğunuzu tescil edersiniz. Hele gerideki dörtlünün önünden Zokora’nın bir an bile ayrılmasına izin vermiyorsanız, maçı kazanmanız ancak **“tesadüf”** tanrısının lütfedip izin vermesine bağlı kalır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Trabzon ve Beşiktaş

Ali Fikri Işık 29.11.2011

Şenol Güneş'e bambaşka perspektiften baktığımı öyle sanıyorum köşeme ilgi duyan hemen herkes fark etmiştir. Ya da ben öyle olduğunu umuyorum! Yüz yıllık kaotik futbolla kendi arasına mesafe koyabilmiş neredeyse tek **"futbol entelektüeli"** olarak Şenol Güneş'in bu sezon sergilediği **"ilgisizlik"** ve formsuzluktur, her fırsatta ifade etmeye çalıştığım olgu. Yeterince adil davrandığımı da düşünüyorum.

Adil olmanın tek ölçüsü var, o da **"somut verili durumdur"**. Somut verili durumu aynı somutluk içinde değerlendirme ve bir yargıya varma yetisidir, adil olmak. Şenol Güneş'in oyun dehasına ben değil, bizzat Güneş'in adil yaklaşmadığını düşünüyorum. Çünkü, futbol başka bir dizi şeyin yanısıra, Kurgusal bir yaratımdır ve bu **"kurgusalılık"** içinde tanrısal olanda yaratıcı teknik adamdır.

Terim ve Denizli pragmatizminden sonra, Güneş, umutlanmamız için (iyi ve güzel oyun adına) geçen sene yeterli sebep sunmuştu bize. Bunun kesintiye uğramış olması elbette eleştirinin nesnesidir. Ve ben eleştirmeye devam edeceğim. Hoca her şeye rağmen bir futbol fenomenidir ve onun adına **"mazeretler"** üretmek dehasını anlamamaktır.

Mazeret veya yapay savunulara gerek yok. Pazar gecesi, Carvalhal tıpkı Ranieri gibi, Şenol Güneş'in takımına oynamak için, **"altın tepside"** geniş bir alan sunmuştu. Kendi cezası sahası önünde sekizlik bir blok oluşturan Carvalhal'ın aklında, çok belli ki **"oynamak"** yoktu. Quaresma ve Almedia'nın büyük bir tehdit oluşturduğunu düşünmek, komik bir şakadan öte her halde ciddi bir zihinsel değer taşımaz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şike ve şikeciler neden himaye ediliyor

Ali Fikri Işık 01.12.2011

Ahlâki yargılarımızın fiziksel dünyaya ilişkin yargılarımız kadar **"güvenilir"** görünmemesinin nedenlerinden birisi de, derin değer **"çatışmaları"** barındıran bir toplum içinde yaşıyor olmamızdır. Muhafazakâr ve İslami değer yargılarının, egemen değerler varsayıldığı bir toplumsal yapıda, ahlâk'ın **"bir gerçeklik ilkesi"** olarak itibar görmemesi, çok tuhaf bir sosyolojiye işaret ediyor olması gerekir!

Hukuk, şike suç diyor ve harekete geçiyor ama egemen ahlâk anlayışı, parlamento ve siyaset erbabı nezdinde şikeyi meşru görüyor ve şikecileri kurtarmak için operasyon üstüne operasyon düzenliyor. Yargılamanın sonucunu beklemeden bu iştah ve gönüllükle yasayı değiştirmeye çalışmak sadece **"erken bir teslimiyet"** değil, alenen şikeciler leyine ahlâkı deforme etmektir.

Elbette, ahlâk, tek başına bir toplumun **"kurucu"** ilkesi değildir, ama ideolojiyle birlikte en önemli kurucu ilke olduğu su götürmez. Daha iyi fikir edinmek için, dilerseniz meseleyi tersten konumlandırıp soralım; **kim, tümüyle ahlâksız olan ve sadece ahlâksızlardan ibaret bir toplumda yaşamak ister ki?**

Egemen toplumsal düzene olan her tür bağılılığı anlarım; o toplumsal düzen içinde, kimilerinin kimi araçlarla kendi çıkarlarını savunmalarını bir hezeyan olarak değerlendirme eğiliminde de değilim.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Futbol oyundur, oyun!

Ali Fikri Işık 06.12.2011

İyi “**temel**” diyordu Wittgenstein “**öyle görünen**” temeldir. Yüz yıl sonra mahkeme kayıtlarında bize gerçek yüzünü gösteren temel, kimse kusura bakmasın ama çürük bir temeldir. Kürtçede biz buna “**kûrmî**” diyoruz, çürümüş, kurtlanmış anlamında. Aslında Kürtçede bu durumu karşılayan şahane bir kelime daha var; “**pûç**” yani içi kurumuş, içten içe çürüyen ve bir daha asla yeşerme umudu olmayan.

İddianamenin ayrıntılarını uzun uzadıya nasılsa konuşacağız; ama önce çürümüş bir zihinsel futbol atmosferinin, oyun olarak futbolun oyun temellerini nasıl çürüttüğüne daha yakından bakalım. Şikeci kültür ve ahlâk anlayışının “**oyuna müdahalesi**”, başka bir dizi olumsuz girişimin yanısıra, esas olarak iki biçimde varlık bulur. Bir, oyun defansif karakterli olmaya zorlanır, iki, skor tabelasında görünür hale gelen galibiyet tek amaçtır.

Defansif karakterli oyunlar şikenin en büyük örtüsüdür. Şike yapan takımın defansif oyunu şikeci takımın oyununu ve maçın sonucunu meşrulaştırır. “**Bileğinin hakkıyla aldı**” denen şey budur. Oyundaki egemenlik, önceden tasarlanmış o pis tezgâh, seyircinin gözünde haklı ve meşru gösterilir. Taraftarı manipüle eden “bu illüzyon,” büyük kandırmacanın bir parçası olarak yönetimin başarı hanesine yazılır.

Türkiye futbolunda kulüp başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin, futbolcu ve teknik direktörlerden daha çok ilgi görmesi ve bu oyunun gerçek aktörleri olarak her yerde baş tacı edilmelerinin kıymeti harbiyesi budur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

10 metre

Ali Fikri Işık 16.12.2011

213... “Bir şüpheyi yalnızca sezgi mi ortadan kaldırılabildi? –Sezgi bir iç ses ise– ona nasıl uyacağımı nereden bilirim? Ve beni yanlış yola sokmayacağını nereden bilirim? Çünkü beni doğru yola sokabiliyorsa yanlış yola da sokabilir..”(*)

215... “Ama en azından aynı, aynı değil midir? Bir şeyin kendisiyle aynılığı, bize aynılık için şaşmaz bir paradigma sağlar gibi görünmektedir. Şunu demek istiyorum; ‘**Burada çeşitli yorumlar olamaz artık. Karşısındaki şeyi gören biri, aynılığı da görür**’. Yani iki şey, bir şey gibiyse, aynı mıdır? Ve bana bir şeyin gösterdiğini, iki şeyin söz konusu olduğu duruma nasıl uygulayım ki?”(*)

Galiba bütün mesele geleneksel “**defansif oyun sınırını**” 10 metre ileriye almaya cesaret edip etmemekle alakalı. Defans sınırını 10 metre ileriye almadan, topun olduğu bütün bölgelerde, “**rakipten bir kişi daha fazla**” oyuncu bulundurmak eğer mümkün değilse, –ki değildir– geriye, avuçlarımızı gökyüzüne doğru açıp, mucizevi bir şeyler beklemekten başka bir şey kalmıyor.

Kolay olmayan bir işten söz ettiğimin pekâlâ bilincindeyim, ama kolay olmayan şey ile mümkün olmayan şeyi birbirine karıştırmayalım. Özdeş şeylerden söz etmiyoruz. Kolay değil ama mümkün. Birini gülümseyip gülümsemediğini anlamak için, yüzüne bakmamızın yeterli olduğu söylenir, bu bir izlenim ama yeterli değil, o gülümsemeyi “**taklit ettiğimizde**” anladığımız her neyse kabul görür.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hem kirli hem de vicdansız

Ali Fikri Işık 19.12.2011

Maçı Bülent Şirin’le izliyorum. Maç öncesi bana anlattığı anekdot ‘kırmızı kartın haksızlığına’ işaret eden Gökhan Gönül’e müdahale Mehmet Topuzun tutumuna çuk diye oturuyor. Her ahlak sahibi oyuncu gibi Gökhan da vicdan adına hakeme kararının yanlışlığı anlatmak istiyordu. Ama şikeden nemalanan zihniyetin gerçek sahibi olarak Mehmet Topuz ,Gökhan’ı ensesinden tuttuğu gibi hakemin yanından uzaklaştırıyordu.

Köyün birinde bütün köylü hırsızlık yaparak hayatlarını idame ediyormuş. Günün birinde bunlardan biri yakalanmış.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gökhan Gönül

Ali Fikri Işık 20.12.2011

Bir zamanlar çevresinde gördüğü tüm sefaletten rahatsız olan bir kral vardı. Akıllı adamlarını çağırdı ve sefaletin nedenlerini araştırmalarını istedi. Akıllı adamlar konuyu incelediler ve krala, tüm sefalete kral olarak “**bizzat kendisinin**” neden olduğunu bildirdiler.

İktidarı ve muhalefetiyle spordaki sefaletin gerçek sorumlusunun bizzat siyaset olduğunu artık biliyoruz. Aslında teorik olarak dillendirdiğimiz bir olgunun “**pratiğini evrak**” haline getirerek bize sunma ferasetini gösterdi siyaset sınıfı. Pekâlâ, siyaset sınıfını, şikeye ve şikecilere “yardım ve yataklık suçuyla” toptan dava etme meşruiyetine sahibiz artık.

Dava sulandırıldı, çünkü bu “**çapta bir temizlik**”, geleneksel ahlak anlayışının meşrebine uygun görülmedi. Devletin bir kurumu, zaman ayırdı, mesai harcadı, izledi, dinledi, delillendirdi ve gözaltına aldı. Devletin bir diğer kurumu delilleri ciddiye aldı, tutukladı ve iddianameler hazırladı. Ama siyaseten devleti temsil eden hükümet ve bu hükümete muhalefet eden diğer siyasi aktörler “buna rıza göstermedi”.

Şike davası artık **“gerçek bir dava olmaktan çıktı”** ve toplumun temizlenme ihtiyacı bir avuç klan sahibi, mafyatik ve aşiretçi güruhun özgürlüğüne feda edildi. 3 temmuzda sergilenen **“kararlılık”** beni ne kadar umutlu kıldıysa, şike yasasını ikinci kez Cumhurbaşkanlığı’na gönderen irade o denli hayal kırıklığı yarattı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Fenerbahçeli portresi!

Ali Fikri Işık 22.12.2011

Bugün köşemi, bir Fenerbahçe gönüllüsüne severek bırakıyorum.

Merhaba Kör Saatçi,

Bütün spor yazarları içinde, hakikaten **“dolu”** yazdığını gözlemlediğim bir yazarsınız. Dahası, **“felsefenizin ve felsefi”** derinliğinizin olması çok önemli; hatta asli unsur benim için. Anlaşamadığımız tek ve en önemli husus benim kendimi bildim bileli bir FB’li olmam ve sizin ise **“sarı-lacivertli kafadan pek hazzetmemeniz”**.

Muhtemelen, (aşırı genelleme yapıyorum ve ihtimal yanlış da olabilir) Kürt/ Kurmanç temayülü gereği **“sarı ve kırmızı renklere”** ünsiyetiniz vardır (her ne kadar Amed ve Diyarbakırspor hakkında yazmış olsanız da). En azından benim algım, kanaatim böyle.

Sakin, **“adam Kürt sevmez”** falan diye düşünmeyin. Alakası yok. Olsa zaten **Taraf** okumam (takip ettiğim tek gazete). Ama çizgi itibarıyla, son münazaralarda, Yağcı’ya ve Margulies’e değil, Berktaş ve Mahçupyan’a yakınım; o kadar.

Gelelim konuya:

Evet, **“sarı-lacivertten”** pek hazzetmediğiniz aşikâr. Bu satır aralarında zaten görülüyor; tabii GS’a ülfetiniz de. Fatih Terim hakkında daha önce yazdıklarınızı biliyorum. Her ne hikmetse, FB hakkında ustura gibi çalışan kaleminiz GS ve Fatih Terim karşısında biraz köreliveriyormuş gibi geldi bana.

Eğer çizgi **“ahlak”** ise (ki ben FB’nin düşürülmesini isterdim –haklı haksız–, hiç olmazsa bu atmosfer oluşmazdı, kimse futboldan tad almıyor): eğer çizgi **“etik siyaset”** ise, bugün FB ve FB- Ergenekon rabitasını ima eden şeyler, dün de Fatih Terim ve GS- Ulusoy- Ağar- Mesut Yılmaz- Susurluk arasında mevcuttu ve mevcuttur (bu da benim iman ettiğim bir şey –adımın Atila olduğu kadar).

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haluk Çetin’in soruları

Ali Fikri Işık 27.12.2011

Sevgili Haluk Çetin’in geçen cumartesi kendi köşesinde kaleme aldığı sorular, futbol dünyasına ayna tutan manifesto niteliğinde. Türkiye futbol dünyası, söz konusu soruları yanıtlamaksızın, bugün içinde

bulunduğumuz bu durumu anlayamaz. Anahtar, bu soruların yanıtlanmasında. Programatik nitelik taşıyan soruların aynı zamanda perspektif oluşturunca karaktere sahip. Bence futbol dünyası bu soruları acilen gündemine almalıdır. Ben bugün köşemi bu soruların tekrarına ayırarak, gündemleşmesine katkıda bulunmak istiyorum. Ve eğer sessizlik devam ederse, bu tavrı sık sık tekrarlayacağını buradan ilgili herkese duyuruyorum.

1- Futbolumuzun önder ve lider kulüplerinden,104 yıllık Fenerbahçe Spor Kulübü Aziz Yıldırım'ın "tapulu malı" mıdır?

2- İstanbul 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edilen şike iddianamesinde adı sanık olarak geçen Federasyon As Başkanı Göksel Gümüşdağ'ın ifadesi ya da savunması neden diğer sanıkların aksine soruşturmanın başlatıldığı ve devam ettiği günlerde değil de "soruşturmanın sonuna doğru", iddianamenin açıklanmasına 10 gün kala alındı? Soruşturmanın başlatıldığı günlerde, şüphelilerden birinin, Federasyon Başkanı ile birlikte birkaç kez savcılığa giderek sanık durumunda olduğu soruşturma hakkında bazı bilgiler alması hukuka ve etiğe uygun düşer mi? Bu durum ileride "mahkeme kararının bozma nedeni olabilir" mi?

3- Göksel Gümüşdağ mahkemece kabul edilen şike iddianamesinde sanık durumundayken neden Federasyon As Başkanlığı görevinden "istifa" etmiyor?

4- İddianamedeki telefon dinleme kayıtlarında adı sıkça geçen eski Federasyon Başkanı "neden suskun ve kayıp?"

5- Soruşturmanın başlatıldığı günlerde, savcılık tarafından gönderilen konuya ilişkin 26 klasördeki bilgi ve belgeleri inceleyerek mütalaa vermek için toplanan Etik Kurulu'nun hazırladığı raporda "tam olarak ne" var?

6- Geçmişte Etik Kurulu'nun görevini yürüten Şike Tahkik Kurullarının şike incelemelerini yaparken hangi usul ve esasları uyguladıkları hiç merak edilmez mi? Arşivdeki konuyla ilgili dosyalara bakılmaz mı? "Nisan 2011 tarihinden önce" şike suçuna ilişkin özel bir ceza yasası olmadığı halde Şike Tahkik Kurullarının, spor hukuku usulü kapsamında yaptıkları incelemelerde ve hazırladıkları raporlarda herhangi bir eksiklik ya da olumsuzluk yaşanmış mıdır?

7- Futbolumuzun içine düşürüldüğü bu olumsuz şartların yaratılmasına neden olan, kulüplerin idari ve mali yapılarının düzeltilmesine, "şeffaflaşmasına ve zorunlu kriterler getirilmesine" yönelik neden en ufak bir adım atılmaz?

8- Kulüp mali yapılarının sağlıklı kriterlere kavuşturulması halinde kayıt dışılık, kaçak, şike ve teşvik primi eylemlerinin "finansmanı engellenerek" bataklık kurutulamaz mı?

9- Futbolun tüm unsurlarının temsil edilmediği, tamamen profesyonel kulüplerin ve ağırlıklı olarak da Süper Lig ve Birinci Lig kulüplerinin etkinliğine dayalı Federasyon delege yapısı neden "demokratik ve adil bir temsile" kavuşturulmaz?

10- 300 kişilik delege yapısında 4500 kulübüyle, futbolumuzun tabanını, temelini temsil eden amatör spor kulüpleri neden sadece 10 oy kullanma karşısında sessiz kalır? Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanı'nın Federasyon Yönetim Kurulu üyesi olması amatör kulüpler için yeterli midir?

11- Buradan defalarca sorduk, Federasyon'un bütçesi içinde amatör futbola, eğitime, **"altyapıya ayrılan payın oranı"** nedir?

12- Ulusal futbol politikamızın oluşturulması ve futbolumuzun geleceğinin temellerinin planlanmasına yönelik **"projeler"** neden hazırlanıp hayata geçirilmez?

13- **"Süper!!!! Lig"** kulüplerine tanınan 6+2 yabancı kontenjanı karşısında, kendi gençlerimizin daha fazla yetiştirilmesine yönelik zorunlu kriterler neden konulmaz?

14- Yabancı futbolcu ve teknik direktör transferlerindeki aşırı savurganlığa ve UEFA kriter limitlerini **"aşan borçlanmalara neden seyirci"** kalınır?

15- Fairplay, saygı, centilmenlik, spor kültürü bakımlarından bu ülke okullarındaki beden eğitimi derslerinde neden özel ve yoğun programlar uygulanmaz?

16- Ülkemizin en temel sorunlarının tartışılmasının önüne geçerek saatlerce süren, **"kahve geyiğinden bile daha düşük"** düzeydeki futbol programlarındaki saçmalıklara neden prim verilir? Reytingin, reklamın her türlü etik ve insani değerlerin önüne geçirildiği bir ortamda biz ne bekleyebiliriz?

17- Bu sorunlar; bu ülkenin hükümetinin, muhalefet partilerinin, ilgili kurum ve kuruluşların problemi, sorumluluğu değil midir?

Gazetemiz yazarı sevgili Sedat Tunalı, son iki yazısında **"Federasyon yöneticilerinin ücretlerini soruyor"**; bu soruyu yanıtlamak çok mu zor? Bunlar devlet sırrı mı?

polesar@hotmail.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Topun temiz olanını sevebilmek

Ali Fikri Işık 29.12.2011

Genellikle aklın, tarafsızlık ve bütünlüğün yanında olduğu ve hayatı her zaman bir **"bütün olarak"** gördüğü düşünülür. Bu algıyı kaldırıp atarsak, kendimizi, birinin diğerlerinden daha geçerli olduğu hükmüne varamayacağımız kısmi bakış açılarının çatışması içine düşmüş buluruz.

Eğer rakip toplumsal çıkarlar arasında belirli bir hüküm ve karar vermemizi sağlayan herhangi bir **"rasyonel zemin"** yok ise içine düşürüldüğümüz durum çok vahim demektir. Ya savunduğum fikir adına sizinle kavgaya etmek ya da tümüyle dilsel oyunlardan oluşan o aldatıcı retoriğe başvurmak zorunda kalırım!

İnsan ruhunun en derin yerine nüfuz etmeyi başaran kapitalist başarı etiği, **"çıkar amaçlı ilgiyi"**, arzunun tek hedefi haline getirir. Dışlama ve tahakküm dâhil bu uğurda hemen her şeyi, araç haline getirip, mümkün olabilecek en yüksek seviyede meşrulaştırma çabasına girişir.

Elbette, “**şike yap**” yasası bir günde, bir ayda, bir yılda meşru ve egemen bir kültür ve gelenek haline gelmedi. Bu (şike yap sonuç garanti) yasasının, neredeyse yüz yıla yayılan tarihsel arka planı var. Dolayısıyla şikenin mucidi ve müsebbibi olarak bir tek şahsiyeti ve bir tek kulüp veya bir tek camiayı işaret etmek, “**kurnazca bir hile olmaktan**” öteye geçmez.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Guardiola ve Bielsa..

Ali Fikri Işık 10.01.2012

İlke olarak İspanyol futbolu, özellikle de **Guardiola** ve **Bielsa**’ın öncülük ettiği oyun yapılandırılması; oyun örüntülerinin nesneleri arasında var olan ilişkinin mantığı artık “**doğa ya da temsilin mantığına**” değil, aksine teknik adamın doğal olaylara meydan okurcasına buyurduğu ve sürdürdüğü tümüyle “**düşünsel ve alegorik**” bir mantığa dayalıdır.

Oyunda ortaya çıkan çeşitli “**şeyler**” arasındaki dramatik eylemlere daha da yakından baktığımızda “**oyunun durumunun**” artık duysal terimlerle ifade edilemeyeceğini anlarız. Eğer yeni oyun yapılarını değil de, bu oyun yapılarını gerçek dışı yapan şeyi düşünürsek bunun alegorik bir “**şeyleştirme**” olduğunu görürüz.

İnsanı en çok da gösterildiği varsayılan şeyin temsil edilmezliği sarsar: Kendi isteğiyle yuvarlanan top... Geleneksel futbol oynama mantığında somutluk, oyun işlevinin daha görünür kılınmasını sağlamaktı. Ama Guardiola ve Bielsa’ya göre oyunun somut işlevi artık daha açık bir bakış açısı sağlamaz. “**Oyun yapıları boyutundan ulaşılan bu birlik**” artık temsil edilemez.

Böyle bir teoriyi sınamanın en iyi yolu, bu teorinin savunucularının ortaya koyduğu “**oyun**” çalışmalarının niteliğine bakmaktır. Kendimizi Guardiola ve Bielsa’nın argümanlarında önemli rol oynayan kilit kavramlardan bir ya da ikisiyle sınırlayabiliriz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Sirac Kırıcı’nın anımsattıkları! Roboskê û Sabri Enc

Ali Fikri Işık 12.01.2012

12 Eylül’den altı ay önce yakalanmıştım. Bir 12 mart sabahı “**12 Mart muhtırasını protesto ederken**” Silvan’da gözaltına alınmış, ertesi gün de, sanırım güvenlik kaygısıyla “**müftülüğe**” ait araçlarla Diyarbakir Sıkıyönetim Komutanlığı’na teslim edilmişim. İşkence rezaletini es geçiyorum, fiilî ve resmî muamele diyip küçük bir kayıt düşeyim bu süreç için. Nihayetinde tutuklanıp Diyarbakir Sıkıyönetim Komutanlığı’na bağlı Levazım Taburu’nun tutukevine dönüştürülmüş kodesine tıklandım.

Altı ay sonra bir cuma günü sabahında tutuklu arkadaşlarımın uyarısıyla uyandırıldım. Radyoda Kenan Evren’in meşhur ilk bildirisi kendi ağzından okunuyordu. 14 eylül günü yani iki gün sonra “**toparlanın gidiyorsunuz**” dendi ve apar topar henüz hazır olmadığı halde Diyarbakir 5 No’lu Cezaevi’ne nakledildik. Bütün o ranzaların

montajını bize yaptırdılar. Ama o kadar çok sayıda insan tutuklanıp cezaevine gönderiliyordu ki, ranza yetiştirmek imkânsızdı.

Normal koğuşlar yetmemeye başladı. Atölye olarak tasarlanmış birimlerde koğuş haline getirildi. Demir ranzalar yerine ahşaptan iki katlı bitimsiz ranza benzeri yataklıklar inşa edildi. Yatak yorgan yoktu, askerî battaniyeler yana yana dizilerek orada yatmamız emir edildi. Tuvalet yoktu. Bir gün içinde iki kaba tuğla duvara iki perde **“nylon perde”** çekilerek, sözüm ona tuvalet sorunumuzu çözdüler.

Koğuş, karşılıklı iki katlı ahşap ranzalardan oluşan, mutfağın, tuvaletin ve lavabonun olmadığı, toplam 180 kişinin tıktırıldığı acayip bir mekân olup çıktı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Utanç verici bağımlılık!

Ali Fikri Işık 17.01.2012

Terim’in top ve topçu ile kutsal olan oyun arasında varsaydığı **“özdeşleşme”** her halükârda, oyuncunun hatasıyla oyunu doğru oynayışını **“birbirinden nasıl ayırt edileceği”** sorusunu açıklamakta yetersiz kalır. Çünkü Terim’in oyun algısında oyuncu eyleyen değil oynayandır; yeryüzünde hiçbir oyuncunun hak etmediği bu paye, her şeyden önce çok **“tahripkâr bir güç”** olarak, 11 kişinin uygar işbirliğini deforme eder.

Oyuncunun yeteneklerine bu denli müptela olma durumu, basit bir tiryakiliğin dışı vurumu değildir, ondan önce ve yine ondan öte teknik adamın yetersiz yeteneği ile ilgilidir. Daha doğru bir deyimle, yetersiz teknik adam bir alkolik gibi oyuncunun ilahi bileklerine bağlı hale gelir ve o bileklerden **“aklın çözmek zorunda olduğu”** bütün sorunların çözümü beklenir. Bilekler hem aklın hem de uygar bir işbirliğinin kurallı sistematiği yerine çaktırmadan ikame edilmiş olur.

GS’li dostların dış gıcırdatmalarına gerek yok, eğer izin verirsiniz hissederek bir yere birlikte bakmayı önereceğim. Söz gelimi –**eğer bir Terim oyunundan söz edeceksek**– Terim’in bir teknik adam olarak hem sportif sorumluluk hem de kaliteli bir standart için takımına bir pas tipi monte! etmesi gerekmez mi? Eğer bir alanı boydan boya kat etmeniz gerekiyorsa ve zaten oyununuzun doğası bunun üstüne inşa edilmişse, bu dolaşımın bir **“modelleme”** içermesi gerekmiyor mu?

Oyunun kendisine uyması gereken en doğal kuralı bu değil mi? Vazgeçtim bir pas dolaşım modelinden, siz her bölgede –ki Terim hâlâ bölge muhafızlığı yapmaktan vazgeçmiş değil– uygulanan efektif bir pas tipine rastladınız mı? Dilmen’in şu ünlü **“doğru oyunu”**nu dikkate alsak ve bir an bu mantığın kısmi doğrular içerdiğini varsaysak, bu durumda ihtiyaç duyulan şey, önceden iyi düşünülmüş bir pas tipi değil mi?

Sabri’yi dilime dolamayacağım, çünkü Sabri iyi bir **“karniyarık”** için iyi bir patlıcan değil.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atila Bey

Ali Fikri Işık 19.01.2012

Doğrusunu söylemek gerekirse ilginiz beni gururlandırıyor ve kendi adıma bu ilişki ve iletişim biçiminden son derece memnunum.

Filozofun dediği gibi (şu an için adını anımsayamadım özür) **“Örnekler asla gerçeği yerine geçmez. Örnek belki fikir edinmemize yardımcı olur”** Çünkü her olgunun, olgusallığın kendine özgü bir **“biricikliği”** var. Söz konusu biriciklik ne **“indirgenebilir”** ne de başka düzeylerde **“temsil”** edilebilir.

“Karniyarık” metaforu öze dair bir fikir; eyvallah, ama bizim sorunumuz o değil.

Çünkü bu ülkede yüz yıllık bir pratik yaşandı ve hâlâ yaşanmaya devam ediyor ne yazık ki! BJK (1903), GS (1905), FB (1907) ve **“şimdiniz”** ise 2012. Bu çok açık bir tarihsel süreç.

Sonuç? Yani bu pratiğin şekillendirdiği ve bir **“gelenek haline”** gelen sonuç anlamında sonuç?

Bu oyunun kuralları değişmedi. Bildiğim kadarıyla bütün dünya bu kurallara tabii.

Ama dünyanın oynadığı oyun ile **“bizimki”** arasında bir benzerlik yok!

Demek ki, sorun çok daha derinlerde. Sorun **“akli kapasitelerde”**.

Eğer bu oyunun asli karakteri “defacto”ysa mesele yok. Kendi kendini belirleyen bir **“durumsallıktan”** söz ediyoruz ve bu durum çok da **“yorum”** kaldırmaz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bielsa ve Mourinho

Ali Fikri Işık 24.01.2012

Gol ile sonuçlanan Atletico Bilbao atağı, kalecinin elleriyle sağ savunmacının önüne bıraktığı topa başlamış; bütün sağ kulvar bir bilardo masası gibi kusursuzca kullanıldıktan sonra, sağ kenar çizgisinden kesilen top Lorente'nin sol ayak içine bir ısmarlama bir terzinin diktiği takım elbise gibi yumuşak bir zarafetle indirilmiş ve top ilahi bir mısra gibi Real ağlarıyla buluşmuş; ama *NTV Spor*'un cehaletiyle malul **“anlatıcı spikeri”** her şeyi önceden planlanmış bu gol gösterisini, ısrarla **“kontratak”** olarak nitelemekte bir beis görmüyordu her nedense. Pes, pes... **Ben teslim oluyorum!**

Sanırım iliklerine kadar nüfuz etmiş algı ve onun körleştirici etkisiydi burada bütün anlatıya damgasını vuran. Büyük takımlara karşı, küçük takımlar ancak kontratak geliştirebilirler; Küçük takımın **“bir oyun planı”**, kendine özgü bir oyun stratejisi ve her maçta üstüne koyarak mükemmelleştirdiği, olgun bir pas modeli olamaz. Bütün bu nitelikler, sadece büyük takımların tekelindedir; Çünkü Türkiye futbol pratiği başka da bir anlayışa zaten yer bırakmıyor.

Anlatıcı spikeri anlıyorum, çünkü içinde doğup büyüdüğü futbol iklimi, başka türlü düşünmesine imkân vermez; futbol dediğiniz **“şey”** parası olan, taraftarı fazla ve medyada en çok yer alan takımların oynadığı şey denir! Söz konusu takımların her hareketi muhteşemdir, her davranışı inanılmazdır ve starları zaten dünyalı

değildir! Bizim gibi “kusurlu yaratıklar” olması asla düşünülemez.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Bir çağ kapandı!

Ali Fikri Işık 27.01.2012

Önceki gece 2-2 biten El Clasico’dan sonra, düşüncelerimi derli toplu ifade edebilmek için futbol sosyolojisi kavramlarına meyletmek üzereydim ki, Uğur Meleke’nin **“Aykut Kocaman şanslıydı”** yazısı imdadıma yetişti ve sizde ağır bir teorik yazı okumaktan sıyrıldınız! Sevgili Meleke’nin affına sığınarak söz konusu yazı üstünden bir çağın nasıl kapandığını, aslında neyin sonuna geldiğimizi açık ifadelerle anlatmaya çalışacağım. Meleke yazının bir bölümünde şunları söylüyordu.

“Aykut Hoca ikinci yarıya başlarken takımı uyandıracak bir elektro şok aradı ve tercihini Bienvenu/ Bilica değişikliğinden yana kullandı. Kocaman’ı anlıyorum, sahada o kadar çok kötü vardı ki, çehreyi düzeltmek için belki dört-beş değişiklik yapması gerekiyordu. Gökhan’ın sakatlığı elini/ kolunu bağladı; yalnızca bir değişiklikle elektroşok denedi: Ziegler stopere, Caner sol beke, Orhan sağ beke, Alex on numaraya, Bienvenu santrfora geçti. İkinci yarıya bambaşka bir takımla başlandı adeta... İsteddiği oldu, takım hareketlendi, Emre’nin golü de geldi.”

150 yıllık futbol oynama pratiği üç aşağı beş yukarı bu düşünce ve bu stratejilerle oynanıyordu. Guardiola, Bielsa ve kısmen Arsene Wenger bir tarafa bırakılırsa, gelmiş geçmiş bütün teknik adamların **“oyun algısı ve zihinsel oyun tasavvuru”** Aykut Kocaman’dan farklı değildi. Alan ve zamandan kaynaklanan bütün sorunları, oyuncunun nitelikleriyle çözmek; yani, Ziegler’i stopere, Caner’i sol beke çekmek, yani, Ramos’u stopere, Arbeloa’yı sağ beke çekmek...

Morinho ve Kocaman için söz konusu iki alanı hem savunmak hem de kat etmek için, o alanı sabitlemek ve orada özgün bir model yaratmak mümkün değildir; rakip ve yuvarlak topun doğası buna izin vermez! Çünkü bu iki teknik adama göre hem **“yuvarlak top”** hem de **“rakibin stratejisi”** değişkenliklerin belirleyicisidir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

34+1

Ali Fikri Işık 31.01.2012

Saatin tik tak sesleri kulağında çınladığında kendine geldi ve iki gözünü açmaya çalıştı. Etrafı koyu bir karanlıkla çevreliydi. Sağ elini sol eline doğru uzatıp saatinin ışığını açmak istedi, sol eli boşlukta kaldı. Kolunda saati yoktu. Yeri yoklayarak tik tak sesine ulaşmaya çalıştı. **Parmak ucuyla soğuk metal kayışa değmeyi başardığında saat gece yarısını on beş dakika geçiyordu.**

Aşağı yukarı üç saattir baygın yatıyor olmalıydı. Ağır hareketlerle zorlanarak saati yerden aldı, cebine koydu. Gözleriyle çevresini bir kez daha karanlığı yırtarcasına taradı, bulunduğu yerin sağındaki kayalıklar bembeyaz karlarla örtülüydü. Sol tarafındakilerse gecenin karanlığında saklıydı hâlâ. Sert esen rüzgâr soluğunu zalimce yaralı bedeninin üzerine üflüyordu. Acıyla dişlerini sıktı. Nerede olduğunu bilmiyordu. Neden orada olduğunu da. **Tek hatırladığı ürkütücü bir havan topunun sesinin hemen ardından üzerinden kulaklarına basınç yaparak geçen F-16'nın yüreğini ürperten sesiydi.** O sesle birlikte hiçbir şey düşünmeden buz tutan karın üstüne yüz üstü atladığını hatırlıyordu ama o kadar. Sanki yere düştüğü anda karın üzerinde hızla kaymaya başlamıştı. Öyle ki kayma sırasında kafasını dik kayalıklara çarpmamak için elindeki katır sopasını bir süngü gibi kara saplamaya çalıştığını da hatırlıyordu. O sahnenin kendi hayal ürünü olup olmadığını bilemedi.

Bir süre sonra, kafası korkunç bir ağrıya hapsoldü. Acıyla yüzünü buruşturdu. Tam o anda buzun üzerinde dengesini bulmaya çalışırken anımsadı kendisini.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Küçük iyi bir şey söyle!

Ali Fikri Işık 02.02.2012

Ülkedeki binlerce suçlu sanıktan birini yakalıyorsunuz.

“Diğer tüm suçluları yakalamadan beni yargılayamazsınız” diyerek karara itiraz ediyor.

“Ya bütün suçluları yakalarsınız ya da beni aklarsınız” restini çekiyor.

“Yoksa gök kubbeyi başınıza yıkarım.”

Ve dediğini de yapıyor. Yer gök sarsılıyor.

Talepte haklılık payı var; ama hem pratik değil hem de hukuk böyle işlemiyor.

Birilerinin ödü kopuyor ve bir seferliğine herkesi aklamak için düğmeye basılıyor.

“Haydi, hep birlikte aklanalım, haydi hep birlikte kar örtüsü olalım.”

Sonuç? Ankara önlerinden eli boş dönülüyor. Anlaşılan istenen bu değil. İska!

Peki, ne isteniyor, iadeyi itibar, suçsuzluğunun ilanı!

3 temmuzdan bu yana sürdürülen ne komşunun dimyatı ne de evin pilavı siyaseti iflas ediyor. Sonuç TFF yönetimi istifa ediyor. **İlk rauntta kazanıldı.**

Anlaşılan hükümetin ödü koptu. Başbakan bu gayrı ahlaki tiyatro oyununu sineye çekecek. **Yaşasın kör iktidar.**

Peki, bu yanlış hesabın, bu basiretsizliğin, bu **“ahlak tutulmasının”** hesabını kim verecek? KCK ye Kürtlere şahin, şikeye, şikecilere güvercin.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Topu E-5'e vurmak!

Ali Fikri Işık 07.02.2012

Küçükçekmecespor ile Kepezbelediyespor maçını izlemek için Arda Alan ile birlikte Küçükçekmece Stadi'nin yolu tuttuk pazar sabahı. Küçük şirin bir stat. Bir yanı göle bakıyor diğer yanı E-5'e. Akşama Kadıköy'de derby maçı var. Fenerbahçe ve Beşiktaş bilmem kaçınıcı kez kozlarını paylaşacak! Kimin umurunda. Ne Kocaman ne de Carvarhal, nasılsa **"yeni bir şeyler söylemeye cesaret"** edecek. Kaldı ki, bu memlekette Süper Lig maçı ile 3. Lig maçı arasında **"ilke olarak hiç fark yok"**. Aynı sarsaklık, aynı titrek futbol ve maçın atmosferiyle başa çıkamayan **"kaskatı kesilmiş cüsseler"**.

Oyun, oyun planı, oyun düzeni, oyun algısı, oyun stratejisi ve bir oyun oynamaktan doğan oyun keyfinin, eziyete dönüştüğü kör bir itiş kakış. Taraftarla, medyayla, zorunlu görevleriyle ve **"acaba nasıl görünüyorum"**la başa çıkamayan ve benliği kaybolan oyuncu ve onun acınası çaresizliği. Bütün bunları görmek için Kadıköy'e gidilmez. Aynı şeyleri üstelik en masum haliyle Küçükçekmece'de göreceğimden zere kadar kuşkum yok.

Maç başlıyor. İlk beş dakikada top bir kez bile kontrol edilemedi ve bir tenis maçı seyircisi gibi, daha beş dakika dolmadan **"boyun kaslarım sızlamaya"** başladı. 10. dakikada gelen Kepez golü sonrası aynı kontrolsüzlük durumu devam etti. Aslında oyun 11-11 oynanmıyordu. Aşırı kilolu **"altı futbolcu"** ilahi adalet gibi iki takım arasında adilce paylaştırılmıştı! Sahada fiziksel olarak bu oyunu oynamaya uygun 16 oyuncu vardı.

Bana kalırsa bu çok ciddi bir sorumsuzluk. O sahada o oyunculardan herhangi biri her an yerden kalkmama riski taşıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk futbolu medeni değil!

Ali Fikri Işık 09.02.2012

Eğer Kürtçe medeni bir dil değilse, Türk futbolu hayda hayda medeni değildir; çünkü Kürtçenin vesayetle, asimilasyonla, şikeyle sürdürdüğü ürkütücü varoluş mücadelesine karşın, Türk futbolu **"tek dişi kalmış canavar"** gibi şike lokmasını ısırarak ve yutmakla meşgul.

Kürtçenin bir söylem tekniği var ve her gün fırından yeni çıkmış buğusu üstünde taze eserlerle cilasını parlatıp, **"evrensel olanın merkezinde"** sorgulanmaz bir konum kazanırken, Türk futbolu, biyolojik kamburluğuna, şike kamburunu ekleyerek, yedi **"hörgüçlü deve"**de kulak kalmaya fena halde gayretli görünüyor.

Kürtçenin tarih içinden oluşturduğu gelenekler birer ekol enflasyonuna dönüşmüşken, Türk futbolunun küçücük, minnacık **"bir ekol"** yaratamaması, her halde medeniliğinin en büyük kanıtı sayılsa yeridir?

Dil, eğer sözcüklerin temsil ettiği nesneler dünyası ise, hemen söylemeliyim ki, Kürtçe o dünyada mutlu ve mesut bir ömür sürüyor. Her göstergenin göndergesi ve her göstergenin göndereni yerli yerinde, burada bir sıkıntı yok. Hatta **“ikonik bir dil”** olduğunu bile söylemek mümkün.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Biraz saygı!

Ali Fikri Işık 14.02.2012

Bir Federasyon başkanı, bir kulübün teknik direktörü ve bir futbol yorumcusu **“hangi nedenle”** yan yana gelebilir? Yan yana gelmek sözün gelişi, hangi ulvi ve ahlaki gerekçelerle **“gizli toplantı”** yapar? Her biri yasal ve resmî kimlik ve tüzel kişilik taşıyorken, neden gizli buluşma ve istişare etme yapmak **“ihtiyacı hisseder”**? Spor kamuoyunu hatta cümleyi biraz daha zorlarsak **“ülke kamuoyunu”** birinci derece de ilgilendiren bir meselede neden gizli kapaklı **“işler”** çevirmeye kalkışır?

Bu ne cüret? Bu ne patavatsızlık? Bu ne usul erkân bilmemek? Ve bu ne büyük ahlaksızlık?

Hem Aydınlar'ın hem de Dilmen'in ifşaatlarından anlıyoruz ki, bu durumun vahameti hâlâ anlaşılmış değil. Hâlâ nelere yol açtıklarının farkında değiller. Hâlâ örselenmiş egolarını tamir etmekle meşguller. Bu görüşme alenen ve ahlaken ve de hukuken şikedir. **Bu üçlü çete şike yapmıştır. Çin'in dörtlü çetesinden sonra Türkiye'nin nurltopu gibi üçlü çetesi de oluşmuştur.**

İnsanda biraz utanma olur. İnsan kamusal alanı babasının çiftliği gibi göremez. TFF eski başkanının **“yaptığı görev kamusaldır”**, kişiye özel değildir. Ve hiçbir durumda bir kulübün teknik direktörü onun muhatabı değildir. Kişisel dostluk dışında bir kulübün teknik direktörüyle **“teşrikimesai”** yapamaz.

UEFA ile TFF arasındaki görüşmeler ve pazarlıklar ne zamandan beri, bir futbol yorumcusunun resmî görev alanı olarak **“tescillendi”**! Futbol yorumcusunun herhangi bir kulübü resmî olarak **“temsil etme yetkisi”** var mı? Hakeza bir teknik direktör de bir kulübü TFF nezdinde resmî olarak temsil edemez.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: [taraf.com.tr](#), [web.archive.org](#) (arşiv bağlantısı)

Filiz lisans, vize ve haraç

Ali Fikri Işık 16.02.2012

TFF'nin **“Amatör Futbolcu Lisans ve Transfer Talimatı”** yönetmeliğinin **“İlk Kez (filiz) Lisans Çıkartma İşlemleri”** adlı genel hükümler bölümünün 6. maddesi F bendi, aynen şöyle **“Her sezon Federasyon'ca tespit edilecek lisans işlemi ücretinin yatırıldığına dair belge”**... Zorunlu ve makul kimi belgelerin yanı sıra en alta yazılmış, masumiyetine iman edeceğiniz sevimlilikte bir talep. “Her sezon ve Federasyon'ca tespit edilecek lisans işlemi ücreti” vay ki ne vay.. Haydi sporu teşvik edelim. Haydi! futbolu kiteselleştirelim. Haydi! lisanslı sporcu sayısını 10 milyona ulaştıralım!.

Basit bir soru? TFF kimin federasyonu? TFF'nin kuruluş amacı ne? Esasen TFF ne türden spor ve sporcuyla kolları geliştireyor?

Dilerseniz küçük ve bana özgü hikâyemizden başlayalım. Adı lazım değil, genç bir kaleci adayının hikâyesidir bu. Hikâyemizin kahramanı, uzun süre basketbol oynadıktan sonra, gönlünün esas olarak futbolda olduğuna karar verir. Hiç tereddüt etmeden de kalecilikte karar kılar. Bu amacı için de hemen en yakınında olan BJK futbol okullarından birine kayıt yaptırır. Burada geçen üç yılın ardından BJK altyapı seçmelerine katılır. Her şeyi yerli yerindedir **“ama ah, boyu biraz daha uzun olsa”** bahanesiyle evine yollanır.

Eğer benim sözüme itibar edecekseniz ben de tanıklık yapmak isterim. BJK altyapı seçmelerine beş gün boyunca davet edildi ve ben her beş gün de orada hazır bulundum. Olup biten her şeye tanık oldum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabit akış! (1)

Ali Fikri Işık 21.02.2012

Bir bakış açısından oyunun kurgusal akışkanlığına ilişkin, kuramcı olmayanlar kayda değer derecede meraksız gözükürler. Mesela kurgusal bir oyunun ne demek olduğunu kendilerine **“sormadan”** yıllarca kurgusal oyun çalışması yapmış olabilirler. Bu daha çok yıllarca bir kuş besleyip de, onun bir keklik, bir güvercin ya da şekli bozulmuş bir tavuk mu olduğu hakkında en ufak **“bir fikir sahibi”** bile olmamaya benzer.

Bu, kurgunun ne demek olduğu sorusunun tek bir cevabı ya da tatmin edici herhangi bir cevabı olduğunu varsaymak değildir. Burada söylenen yalnızca sorunun **“sorulmaya”** değer olduğudur.

Eğer biri sabit ve sınırlı (kaleci) ve geriye kalan 10 taşıyıcı insan birimine sahip iseniz, sabit bir zeminde zaman ve alanı tayin eden taraf olmanız bir kurgusal akışkanlık içinde salt teorik olarak değil, aynı zamanda, **“pratik”** olarak da pekâlâ mümkündür. Topun sizde kalma zamanını ve topun dolaşım alanını, **“seçenek ve bağlantı”** örüntüleriyle, sonsuz olasılıkların tehdidine rağmen sabitleyebilirsiniz.

Topun döngüsü, nihayet ona uyguladığımız kuvvetin oranı ve yine ona tayin ettiğiniz istikamet belirlendiği bir yol haritasıdır. Top, sizin arzunuzla ya da niyetinizle doğrudan orantılı olarak **“dolaşıma”** giren bir nesnedir enikonu. Hükmeden değil, hüküm edilendir. Kısacası emrinize amadedir. Bütün mesela ona doğru komutlar verip vermediğinize bağlıdır. Bu yanı sıra top aslında yuvarlak değil, **“köşeli”** olmaya daha yatkındır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabit akış! (2)

Ali Fikri Işık 23.02.2012

Eğer futbol oynama düşüncesi, kendi toplumsal temellerini **“incelenmeye”** değer buluyorsa, mantıksal olarak kendi “tarihsel kökenleri” hakkında bir dizi açıklama yapma gücünde de olması gerekir. Futbol oynama fikrinin

kendisini “**doğurmuş**” olan maddi tarih neydi? Futbol oynama düşüncesinin tarihi kendi “**olabilirlik**” koşullarını da içerebilir mi?

Prensip olarak futbol oynama kavramının, futbol oynama sistemlerinin kendi kısımlıklarının ilk kez farkına varmaya başladığı tarihsel dönemde doğmuş olduğu ileri sürülebilir ve bu tesbit zihinsel faaliyetin özüne pekâlâ uygun düşebilir. Yine bir genel kabul olarak, düşünce tarihinin kronolojisine başvurulduğunda; bu farkına varışın, ihtimal dâhilinde olan diğer sistemlerin yabancı ve alternatif “**biçimlerine**” karşılık düşmek üzere, zorunlu olarak sahne aldığı söylenebilir.

Bir söylem olarak “**zıt olanların birliği ve mücadelesine**” gönderme yapmakta bir sakınca görmüyorum. Bu oluşumun sergileneceği sahne dekoru ise, her şeyden önce burjuva toplumun gelişimiyle hazırlanmış ve hızlandırılmıştır. Çünkü Marx’ın da bir yerde kaydettiği gibi “**..geleneğe daha bağlı toplumsal düzenlerin tersine, kendisine ilişkin her şeyin, hatta bilinç biçimlerinin bile kesintisiz bir değişim durumunda olması bu toplumun karakteristik özelliğidir...**”

Kapitalizm, varlığını ancak üretim güçlerinin sürekli gelişimiyle sürdürebilir ve bu kızıışmış toplumsal ortamda yeni fikirler, meta alanındaki yeni modalar gibi, baş döndürücü bir hızla birbirinin yerini alır. Ayrıca bu tür bir toplumsal düzen, toplumsal “**mahrumiyet**” yarattığı ölçüde farklı yaşam biçimleri arasındaki eskiden beri kutsal sayılan sınırlara saldırarak, tüm bu sınırları bir meydan savaşı içinde eriterek, çoğulluk ve parçalanmışlık da yaratır.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beşiktaş ve Demirören

Ali Fikri Işık 28.02.2012

Dünden bugüne eğer sihirli bir değnekle köklü değişimler yaşanmamışsa, Demirören, Beşiktaş’ı nasıl yönettiyse aynı zihniyetle TFF’yi de yönetmeye çalışacaktır. Büyük hüner ve pek çarpıcı “**yaratıcı zekâsıyla**” 2004 yılından bu yana Beşiktaş’ı nelere savurduğu biliniyor. Beşiktaş’ın ne altyapı rezervleri genişledi ne mali tablosunda iyileşmeler yaşandı ve ne de futbol takımı, ihtiyaç duyduğu sistematik bir oyun geleneğine uzanabildi.

Bozma, deforme etme ustası olan Demirören, galiba bu nitelikleri yüzünden, vesayetçi şikeci futbolun adayı olarak gösterildi ve seçildi. TFF, kendi tarihinin en ağır krizini yaşıyorken Demirören’in işbaşına getirilmesi birçok bakımdan manidardır. TBMM’de tırpan yiyen şike suçları yasasında tenzilat yapan “**başarıdan**” sonra şike soruşturmasının sulandırıldığı çok açık. Artık ortada gerçek anlam da şike ile mücadele eden bir irade yok.

Aslında durum tam da “**Demirörengillerin**” yöneteceği kıvama getirildi ve bundan sonra her şey tereyağından kıl çeker gibi, şikecilerin lehine gelişecek. Zaten Çağlayan’daki mahkeme de bu yeni süreci muştulayan ilk adımı attı. Şike yaptığı savlanan takımlardan parayı veren taraf olarak itham edilen şahsiyet içeride tutuldu, parayı alan taraf olarak suçlanan şahsiyet salıverildi?

Eğer bir maçta şike yapıldı kuşkusu varsa, bu ilişkinin iki tarafı olur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yenilenme/ gençleşme/ ve Avcı

Ali Fikri Işık 01.03.2012

Kayserisporlu **Hasan Ali Kaldırım**, Bursasporlu **Serdar Aziz**, Galatasaraylı **Semih Kaya**, Eskişehirsporlu **Alper Potuk**, Trabzonsporlu **Olcan Adın**, Kaiserslautern'den **Olca Şahan**, Gençlerbirliği'nden **Soner Aydoğdu** ve Beşiktaşlı **Mustafa Pektemek** ilk kez A Milli Takım aday kadrosuna çağrılmanın “heyecanı” içinde.

Aday kadroya daha önce davet edilen oyunculardan Beşiktaşlı **Cenk Gönen** hiç A Milli formayı giyemezken, Beşiktaşlı **Necip Uysal**, Hertha Berlinli **Tunay Torun**, Bayer Leverkusen'den **Ömer Toprak** ise sadece “birer kez” A Milli oldu.

Bu oyuncuların pek çoğu (ama hiçbir şekilde hepsi değil) en baştan beri ya içgüdüsel reflekslerin o kendi kendine konum alışı o “doğaçlama” özgürlüğünü oyun ve oyun alışkanlıklarını da yetenek olarak algıladı ya da artık modern futbolla ilişkisi olmayan ve kesinlikle kendi deneyimlerine meyilli ve sırf bu yüzden de futbol “dışı” kalan kişiler tarafından ilkelliğe koşullandırıldı!

Eğer abarttığımı düşünüyorsanız, bir altyapı antrenmanı izlemenizi tavsiye ederim. Futbolun modernliğe yönelik ayrılmaz itkiyle de çok yakın bağlantı içerisinde olan bu “adap” mefhumunun nasıl cehaletle kıyım kıyım kıyıldığına gözlerinizle tanık olacaksınız. Düşünce ile eylem arasında hiçbir ilişkilenebilirliğe sahip olmayacağınız gibi, 200 kelimeyi geçmediğine huzurunuzda yemin edeceğim bir sözcük “dağarcığıyla” o çocukların nasıl aşağılandığına bir kez daha hayret edeceksiniz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taksim/ Hocalı/ Pozantı/ keder

Ali Fikri Işık 06.03.2012

Kenarı altın yaldızlı mektup sayfası, mürekkebi kurumuş işaretleriyle konuşmaya başladığında, sesimim karşılabileceği her şeyi, başıma gelebilecek her belayı tahmin etmeye hazırdım.

Kaderimin kederimle birlikte yanlış adrese meylettiklerini biliyordum artık.

İç çekişlerim hissettiğim hüznü değil de daha çok ve kesinlikle, korkularımı temsil ediyordu bu kez. Bunu söylemeliyim, çünkü bu günler için aldığım tüm terbiye ve “öğütler”, ne iş görüyor ve ne de işe yarıyordu.

Her şeyi berhava eden bu ânın dehşeti, benim çok şey biliyor olmama bağlansa da korkarım, onların ne bildikleri daha çok korkutuyordu beni. Bir duvarcı ustasının başına ne gelir ki, demeyin. Bir duvarcı ustasının bildikleri nasıl olur da başına iş açar, onun felaketi olur, demeyin. Acele etmeyin.

Önce beni dinlemeyi deneyin! Nasıl olsa sizin adınız **Polesar** değil! **Polesar Newal** değil!

Beni fark etmelerini bir mucizeye bağlamak istemiyorum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sabit akış (3)

Ali Fikri Işık 08.03.2012

1990'li yılların ya da en azından bu onyılın ilk yarısı, has futbolseverler için **“umut”**, akıl ve yetenekle gelen **“estetik”** ve yüksek futbol kuramına ilişkin ilk çalışmaların sahne aldığı yıllar oldu. Bu konjonktür rastlantısal değildi. Büyük kuramlar, **“rutin işleyişler”** ya da o işlev ve işleyişler pratik olarak çıkırından çıkıp başlarını belaya soktukları ve acilen kendileri hakkında yeniden **“düşünme”** gereği hissettikleri zamanda ortaya çıkarlar.

Hatta kuram bir anlamda, bu pratiklerin kendilerini ilk kez kendi soruşturmalarının konusu yapmak zorunda kaldıkları **“andan”** başka bir şey değildir. Bu nedenle de kuramın her zaman narsisist bir yanı vardır; birkaç futbol kuramcısı tanıdığı olan herkes bu önermeyi onaylayacaktır.

Kuram, bir pratiğin kendi olanaklılık koşullarını incelemek üzere kendi üzerine eğildiği zaman çıkar ortaya.

Belki de futbol çalışmalarında yöntem bütünlüğünün olmaması bizi boşu boşuna endişelendirmemelidir! Topun tehdit alanlarını ya da zamanı oyun örüntüleriyle tanımlamak, defans ve ofans arasına kesin sınırlar koymak, çarçabuk bir **“total”** oyun tanımı yapmak da ihtiyatsız bir tavır olurdu.

Belki de eleştirel yöntemlerin çokluğundan memnuniyet duymalı, hoşgörülü, ekümenik bir tavır benimseyerek tek bir usulün tiranlığından kurtulduğumuza sevinmeliyiz. Ama kendimizi fazla coşkuya kaptırmadan önce böyle bir **“yaklaşımın”** da sorunlar yaratacağını unutmamamız gerekir.

Ne kadar liberal kafalı olursak olalım, total futbolun **“yapısalcılığını”**, kaotik futbolun **“fenomenolojisiyle”** birleştirmeye çalışmak parlak bir futbol kariyerinden ziyade akut sinir krizlerine yol açacaktır.

Türkiye’de çoğulculuklarıyla övünen futbol eleştirmenleri, kullandıkları yöntemler sonuçta birbirinden pek de farklı olmadığı için hepsini kaynaştırabildiklerini sanıyorlar. Oysa aslında kaynaşan bir şey yok. Ayrıca bu **“yöntemlerin”** bazıları aslında yöntem bile sayılmaz.

Çoğu spor eleştirmeni yöntem fikrinden hoşlanmaz ve sezgiler, önyargılar **“ani”** algılamalarla çalışmayı tercih eder. Böyle bir çalışma tarzının henüz tıp ve uçak mühendisliğine **“sızmamış”** olması belki de bizim için büyük şans!

Yönteme değil de akıllı bir **“duyarlılığa”** güven duyan bu tür bir eleştirinin, çoğunlukla oyundaki temel problemi teşhis edememesi ilginçtir! Ama futbol oyununun kendi değerlerini sergileyemediğini düşünmek için hiçbir neden yoktur. Çünkü bu oyun istisnasız bütün yeryüzünde her haftasonu sahne almaya devam ediyor.

1990'li yıllarda fark edilen ilk şey aklın, oyun içindeki iktidarsızlığıydı. Pele’den bu yana gelen süreçlerde, **“yetenek”**, aklın iktidarını her seferinde kemirerek, futbolun modernizasyonu için yaman bir **“çelişki”** haline gelmişti. Aklın oyun içindeki iktidarsızlığı, modern kapitalizmle futbol arasındaki çelişkili ilişkisinin en esaslı belirtisiydi.

Şampiyonlar Ligi, bu çelişkinin çözümü için bulunan ilk ara geçiştir.

Aklın egemenliğini zorunlu hale getiren bir diğer gelişme ise antrenman “**tekniklerinde**” ulaşılan göz kamaştırıcı gelişmelerdi. Bilimin antrenman tekniklerine hızla “**nüfuz**” etmesi, her kulvarda devamlılığı artmış, dayanıklı oyuncuların yetiştirilmesine olanak tanıdı. Gelişmiş atletik özellikler kazanan oyuncu, yetenekli oyuncuyu kuşatır hale geldi.

Doğaçlama yetenek paradigmasına karşı akıl, yeşil sahalarda total futbol olarak ilkin “**Hollanda**” futbolunda boy gösterdi. Total futbol, sabit bölge ve iyi tanımlanmış sert görev anlayışı yerine, oyuncuların “**oynak alan**” kuramıyla senkronize bazı önermelerde bulundu. Bu anlayış, oyuncuların oyun içinde yer değiştirmelerini mümkün hale getirerek, oyundaki ilk “**takım**” stratejisinin temellerini attı.

Stratejik olan nedensel olandır ve burada ister istemez akıl bütün ihtişamıyla “**devrede**” olmak zorundadır.

Johan Cruyff Barcelona’ya transfer olunca da, bu oyun anlayışı Katalan kültürüyle kaynaşarak mükemmelliğe yakın bir uyum sergileme başarısı gösterdi. Ve futbol artık başka bir şey oldu. Olan o başka şey ise başka yazılara kalsın şimdilik.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Futbol yorumculuğu!

Ali Fikri Işık 13.03.2012

Futbol yorumcuları maç veya oyun analizinden bahsettiklerinde, çoğunlukla oyuncunun oyun içindeki rastlantısal tutumunun o “**mubah**” anlamlarını kastederek. Eleştiri, adı “**oyun**” olan nesneyle uyumlu olmak zorunda değil; daha çok ve genellikle, yorum erbabının oyuncunun ayaklarıyla kalem ve kelam ettiği/ oynattığı bir serbest atış gölgesidir. Bu zihniyet oyuncudan “**oyuna**” geçmeyi bir türlü beceremez! Zor iş.

Gördüklerini nakletmek dururken, kim gördüklerinin üstüne düşünecek ki? Düşünce hâlâ peş para etmiyor bu memlekette.

Söz gelimi bu cemaate göre, futbol oyununun “**yerleşik**” göstergeleri filan yoktur. Oyun belli bir anlam taşımadığı için, yirmi iki oyuncunun belirsizlikler taşıyan bütün hareketleri gibi, oyun da çoğul ve dağınıktır; yorum, aralarında kendi yolunu belirleyebileceği bitmez tükenmez bir işaretler dokusu ve izlekleri, dikiş yeri görünmeyen bir kod ve gizemler örgüsüdür.

Başlangıçlar ve sonlar olmadığı içindir ki, tersine çevrilemeyecek hiçbir sıralama, size hangisinin daha önemli ya da önemsiz olduğunu söyleyebilecek “**akli düzeyler**” hiyerarşisi de yoktur.

Eğer bu doğruysa bütün maçlar/ oyunlar bir başka maç ve oyunlardan örülmüştür. Her bir oyun yekdiğerinin kötü bir “**taklidi**” ve her pas, her şut, her araya koşu veya her hava topu, bir önceki maçın yeniden işlenmesinden başka bir şey değildir. Fark sadece oyuncunun hünerli ayaklarındadır!

Dilime dolamaktan vazgeçtiğimi söylemiştim ama galiba bu sözümü artık tutamayacağım, *Ntvspor* da yayınlanan “**Yüzde Yüz Futbol**” adı programda Dilmen, yine tüylerimi diken diken eden laflar etmeye devam ediyor. Doğrusu söylemek gerekirse, hangi yazıyı okur ya da hangi programı izlerseniz izleyin, benzer mantık, yine benzer laflarla karşımıza çıkıyor.

Dilmen, bu zihniyetin **“ikonu”** olduğu için adını anmak durumunda kalıyorum. BJK-Orduspor maçını **“refikiyle”** birlikte değerlendirirken, Holosko’ nun Mustafa Pektemek’ten daha iyi olduğunu söylüyordu. Olabilir, hakikaten de Holosko daha iyi olabilir? Ama nasıl? Holoskoya özel bir ayrıcalığın atfedilebilmesi için elde kimi somut verilerin bulunması lazım gelmez mi?

Her durumdan ve rakipten bağımsız olarak Holosko’nun Pektemek’ten topla daha iyi buluşması gerekmez mi; hatta her **“durum”** ve her **“rakibe”** rağmen her seferinde bu performansı sergilemesi gibi bir **“standart”**a ulaşması lazım. Yine her durumda daha iyi sıçraması, daha iyi kafaya çıkması, daha iyi ara koşular yapması, daha iyi sprint, daha iyi şut, daha iyi defansif görev ve daha **“aktif”** hücumcu niteliklerle donanmış olması şart değil mi?

Bunlar yetmez, her durumda topu daha iyi kontrol etmesi, her pozisyonda en iyi **“seçeneğe”** karar vermesi ve her pozisyon düzeyinin en işlevsel, en hayati **“bağlantısı”** olmaya devam etmesi gerekmez mi?

Eğer oyunu, futbolcunun oynadığı şeye indirerseniz ortaya sonu gelmez bu abukluklar çıkar. Oyun belirgin bir anlama sahip olmadığı için, Dilmen, Holosko ve Pektemek mukayesesini oyunun anlamı içinde ve bu oyun için taşıdıkları değerlere bağlı kalmaksızın, keyfi bir rastlantılar dizisi içinde kıyaslıyor ve **“keyfi”** sonuçlara ulaşıyor.

Oysa eleştirinin, oyuncunun yetenek şifrelerini çözmek gibi bir görevi yoktur; oyunun her düzeydeki **“şifreleri”**ni çözmek gibi görevi vardır. Asıl olan bir oyuncunun ayak hünerleri değil, bir diğer oyuncuyla **“tanımlanmış”** ilişkileridir. Bir merkeze indirgenmiş bu işbirliğine kimin daha çok uyum gösterip göstermediğidir.

Merkezi tanımlamadan dışlinin işlevine/ işlevsizliğine nasıl karar verebilirsiniz ki?

Türkiye futbolu için eleştirinin radikal bir fark yarabilmesi, odağını değiştirmesine bağlıdır; Oyuncuya odaklanan gözlem ve düşünce, oyuna dönmek zorunda. Oyuncunun kum gibi kaynayan, rastlantısal **“hünerine”** odaklanan gözler, geçici bir süreliğine, oyunun merkezî aklına odaklanmalı.

Hep birlikte oyuncunun **“ölümüne”** karar vermeliyiz. Oyuncuyu var eden oyundur. Oyuncuyu öldürmeden oyunu var edemezseniz.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Mehmet Demirkol yazısı!

Ali Fikri Işık 15.03.2012

“Carvalhal’in Madrid’de neden Braga maçındaki taktik, diziliş ve stratejiyle sahaya çıkmadığını anlayamıyorum. Bu bir **‘neden Veli’nin yerine İsmail oynamadı?’** eleştirisi değil. Galatasaray maçında İsmail oynamıştı. Ama yine olmadı.

‘Hücumu düşünmedi’ gibi bir basitlik de değil. Çünkü üç gol de kontrataktan geldi diyebiliriz. Bu eleştiriye iki evreli olarak anlayın.

1- Veli-Quaresma ikilisinin özellikle ters toplarda eksik kalacağını nasıl öngörmedi?

2- İkinci yarıda ilerideki boş adam olarak neden Quaresma'yı görevlendirmede? Ve neden bir maçtan daha büyük bir krizin fitilini çekti?

Carvalhal kazansa da kaybetse de maç maç taktik belirleyebilen bir teknik adam. Bu maçta nasıl bu kadar çok ve birbirine bağlı hata yaptığını sorgulamalı..." diye yazmış **Mehmet Demirkol**.

Önce şu Braga rezaletine daha yakından bakalım. Ertuğrul Sağlam'ın Beşiktaş'ı Arsenal' den sekiz gol yediğinde de Braga maçlarındaki **"ruhsuz sefaleti"** yaşamamıştı. Bütün takımın topun arkasına geçmesi olarak ifade edilen bu çağdışı hantal strateji, aslında bir strateji filan değil, rakibin **"ense tıraşını"** yakından izleme stajıdır.

Oyunu, inisiyatifi, zamanı ve istisnasız bütün alanları rakibe altın bir tepside sunan bir anlayış strateji olabilir mi? Kendi kendini bu kadar etkisizleştiren kafa, maçın bir an önce bitmesinden başka ne düşleyebilir ki. Esasen mümkün olsa da bu maçlar oynanmadan bir puan cebe konulsa dilencilidir topun arkasına geçmek.

Braga maçlarında ne taktik vardı ne strateji, takım salt bir dizilişten ibaret tuhaf bir devinim içindeydi. Nitekim, daha ilk yirmi dakika dolmadan, maç 3-0'a gelebilirdi. Ama tesadüfler tanrısı bazen **"tatil"** yapar futbol oyununda! Üstüne de rakip kırmızı kartla eksik kalınca, futbol adaleti **"Madımak kıyamının"** adaletine benzemeye başladı. **Zaman aşımı!**

Atletico maçın için **"üç gol de kontrataktan geldi"** geldi diyor. Henüz yarı sahanızı terk etmeden kaptırdığınız topların, rakip tarafından değerlendirilmesinin adı ne zamandan beri kontratak oldu? Şu ünlü Inter/ Barcelona maçlarında bile Mourinho böyle düşünmeyi reddediyordu. Kontratak, rakip alanda kaptırdığınız topların size tehlike olarak geri dönmesinin adıdır.

Buradaki temel ilke, Bütün takımın hücum planının aktif unsuru olma durumudur. Pozisyonun **"düzeyinde"** bütün takım vardır ve o pozisyon ani bir kırılma yaşamıştır. Demirkol'a bırakılırsa, kaleciden gelen ilk pasın kaptırılması bile kontratak olarak işlem görecektir.

"Hücumu düşünmedi basitliği" aslında **"üç gol de kontrataktan geldi"** belirlemesi bu ima ile yan yana okunduğunda, yenilginin bir hücumcu stratejiye bağlandığı açıkça görülür. Önce netleşmek gerek. Braga maçları defansif bir stratejiyle mi oynandı yoksa hücumcu bir stratejiyle mi?

"Veli-Quaresma ikilisinin özellikle ters toplarda eksik kalacağını nasıl öngörmedi?" tesbiti, komik bir akıl yürütme olduğu kadar, yorumcunun esasen nasıl bir önermede bulunduğunu da açıklar. Bir kere ters top ne demek? Ters topla kast edilen nedir? Eğer topun rakipte olma durumu kast ediliyorsa, bu toplar niye ters olsun ki, yok eğer rakibin sol çizgide oynamak için **"uygun alan ve zaman bulduğu"** varsayımıysa, bu durum neden sadece Veli ve Quaresma'yı ilgilendirsin ki?

Topun rakibe geçmesi durumunda, oyun planınız eğer bütün oyuncuların pozisyonunu içermiyorsa, o zaman bu abukluğu yaşarsınız. Yeri gelmişken bir kocaman palavraya da neşter vurulmalı. **Hücum oyuncularını geri gelmez. Gelmemeli de. Hücum oyuncusu, topu kaptırdığı yerde savunma yapmaya başlar. Hücum oyuncusu, hücum bölgelerini terk ederek savunmacıların bölgesinde, savunma yapmaz.**

Demirkol, Quaresma'nın oyundan alınışını bir hata olarak değerlendiriyor. Neden? Çünkü Carvalhal'ın o çok övdüğü taktiksiyenliğine güvenmiyor ve olabilecek bir şeyleri de Quaresma'nın sihirli ayaklarından bekliyor.

Aslında sözü fazla uzatmaya gerek yok. Yıllardır büyük bir ilgiyle takip ettiğim ve futbol oyunu konusunda kafa patlattığına inandığım biri olarak Mehmet Demirkol da böyle düşünüyorsa, Türkiye futbolunun çivisi çoktan çıkmıştır.

Gelin de şu futbol terminolojisine yeniden el atalım.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kakil(*)= Öz!

Ali Fikri Işık 20.03.2012

Israrla somut olana sert **“zemine”** geri dönmemiz gerekir derken, futbol bilincine **“içkin”** olmayan her şeyi katı bir tutumla dışlamak gerektiğini önermiyorum! Böylesi bir lüks için artık çok geç; Guardiola’nın Barcelona’sı veya Bielsa’nın Atletico Bilbao’su eğer muhtemel potansiyel rakipleriniz ise, aradaki mükemmel farkı kapatabilmek için, salt futbol bilinci yetmeyebilir?

Ama bir şeyi yapabiliriz, zihinsel **“obeziteden”** kurtulup, irrasyonalist kaotik barbarlık ile kesinlikle kendisine yeten bir oyun bilinci arasında en azından **“manevi”** bir seçim yapabiliriz? İşe, bizim bu oyuna ilişkin bilgilerimizin genelde güvenilir olduğu yolundaki sağduyu inancı –geçici– olarak reddederek başlayabiliriz.

Bu tür bir tavır oyunun olanaklı olduğunu sorgusuz sualsiz bir veri olarak kabul etti bugüne kadar; halbuki sorun da tam budur. Bay (.....)’nin yorumladığı veya Sayın (.....)’in oynattığı oyunun neyinden, açık seçik ve kesin olarak emin olabiliriz? Kulaklarımıza üflenen veya gözlerimizle deneyimlediğimiz şeyin, bir **“yanılsama”** olduğunun, artık neredeyse tartışma kaldıracı kalmadı.

Her haftasonu dünyanın değişik yerlerinde sahnelenen oyunlar, bu memlekette birilerinin bizimle fena halde kafa yaptığını, başka da hiçbir gerekçeye **“ihtiyaç”** duymaksızın, bütün çıplaklığıyla gözler önüne seriyor.

Eğer bütün dünya ile aynı anda edindiğimiz oyun bilinci, bu **“şeyin”** bilinciye, o zaman Sayın (.....)’in pişirdiği ve Bay (.....)’in tattığı bu **“cenaze”** yemeği de neyin nesi? Düşünürken, düşüncemin belirli bir nesneye yöneldiğini bilirim. Eğer düşünce eylemim dünya futbolunun ulaştığı bugünkü boyutlarıysa, düşüncem, düşüncemin nesnesiyle içsel olarak ilişkili, karşılıklı olarak bağımlı olmak zorunda.

Bilincim dünyanın pasif biçimde kayıt edilmesinden ibaret değildir. Aktif olarak onu kurmak ya da ona **“yönelmek”** durumundadır.

Önermemin kabaca söylemeye çalıştığı şu; Bir oyuna ihtiyacımız var. Bu oyunu inşa edebilmek için de, **“doğal”** bir tavır içinde **“kesinlik”** avına çıkmak gerekiyor, yani somut olana dönerek sert zemine yeniden çıkmak gerekiyor. **Öz’e.**

Kabaca bu oyunun özü, bir gurup insanın, bir başka gurup insanın varlığına ve müdahalesine rağmen, yuvarlak topu, üç direk ve bir çizgiden **“hep birlikte”** geçirmek keyfi değil miydi? Buradaki esas amaç o topu hep birlikte o çizgiden geçirmektir, ne pahasına olursa olsun o çizgiden geçirmek değildi. Birlikte eylemek öz, çizgiden geçirmek sonuç!

Sebepleri şimdi bir bir sıralamaya gerek yok, ama bu oyunun kendi özüne fena halde yabancılaştığı bir gerçek. Aslında Barcelona ve Bilbao’nun yaptığı şey işte bu öze dönüştür. Çizgiden geçirmekten çok, hep birlikte **“eylemeye”** odaklanmak. Tuhaf bir paradoks; birlikte eylemenin olası problemlerine çözümler bulunduğu, çizgiden geçirmek neredeyse garanti!

Ama bu memlekette Bay (.....)'in kafası ile Sayın (.....)'ın kafası çizgiden geçirme işine o kadar **“yoğunlaşmış ki”**, tek tek ağaçlara bakmaktan koca ormanı görür halleri kalmamış. Birlikte eylemenin o tüketilmesi imkânsız imkânlarına sırt dönmeyen akıl alır yanı yok ama hâlâ egosu şişik muktedir, egemenlik alanı için, bu kaotik barbarlığı tek meşru şeymiş gibi ambalajlamaya devam ediyor.

Bir kaleden öteki kaleye gidebilmek için, rakibin varlığına ve müdahalesine rağmen, topu taşıyacak yerleşik, sabit ve kesin yapılara ihtiyaç var. Bunun sırrı rakip **“analizi”** basitliğinden elde edilmez. Sır, sahanın her santimetrekaresini yapılarınız için bir yol haritasına ve zamanın her saniyesini de, yapılarınız için özgül bir modele dönüştürme becerinizdedir.

Aradan yüz yıl geçti (1903- 1905- 1907) bu tecrübenin kanıtladığı ilk şey, hem kişisel **“deneyimlerinizin”** hem de bu deneyimden devşirdiğiniz futbol bilgisinin güvenilir olmadığıdır. Artık güvenilir ellerde olmadığımızı biliyoruz.

(.....) boşluklarına istediğiniz yorumcu ve teknik adamın adını yazabilirsiniz.

(*) “Kakil” Kürtçede öz demektir.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O. Yalçın Gültekin'in itirazı!

Ali Fikri Işık 22.03.2012

Futbol yorumculuğu adlı yazıya ilişkin sevgili O. Yalçın Gültekin uzun bir itiraz kaleme almış. Oyun için, oyuncunun **“ölümü”** üstüne anlaşılan farklı fikirlere sahibiz. Bu fikirleri görmezlikten gelemedim. Bu düzeydeki tartışmalara vesile olması dileğimi yineleyerek sizi yazı ile baş başa bırakıyorum. Salı günü bu tartışmayı bir başka boyuta sürdüreceğim.

“Kuşkusuz **‘ver-kaç’**’ın icadı futboldaki önemli bir ilerlemedir ama nasıl futbol **‘dripling’**’den ibaret değildiyse ve olamadıysa **‘ver-kaç’**’tan da ibaret değildir. Zira ne **‘dripling’** ne de **‘ver-kaç’** sonuç alıcıdır; sonuç alıcı olan topun kale çizgisini geçmesini sağlayacak hamledir, eylemdir. **‘Dripling’** de **‘ver-kaç’** da topun saha içindeki hareketlenmesinin/ hareketlendirilmesinin eylem tipleridir; biri bireysel iken diğeri en az iki kişinin varlığını zorunlu kılar.

İyi de zaten **‘ver-kaç’** da futbol oyununun olmazsa olmazı olan **‘pas’**’ın bir başka biçimi değil midir? Futbol, futbol olalı beri hep takım oyunu olmuştur. Pas verme, pas alışverişi, pas verebilmek ve/veya alabilmek için sahanın uygun bir yerine geçmek, topu ileri taşıyabilmek ve o sonuç alıcı eylemi (gol) gerçekleştirebilmek için gerekli pozisyonu oluşturabilmek, asla yalnızca bireysel bir iş olmamıştır.

Yani oyuncu, sonradan icat edilen penaltı atışında olduğu gibi yalnızca kendi bireysel becerileriyle var olmamıştır futbol oyununun içinde. Hep bir yardımlaşma, birlikte hareket etme içinde olmuştur. En yetenekli oyuncu bile nefes alabilmek, dinlenebilmek ve rakip oyuncuların baskısından kurtulabilmek vb. için topu arkadaşlarına aktarmak durumunda kalmıştır.

11 insanın ortaklaşmasına gereksinim duyulan bir oyunda birileri oynayabilir, oynamalıdır, dahası da herkes oynamalıdır; aksi durumda sonuç alıcı hiçbir şey olmaz. Daha da ileri giderek söyleyebilirim ki, ne kadar çok kişi

oynarsa, sonuç almak için o kadar çok fırsat yakalayabilir o ortaklaşa hareket eden insan topluluğu. Böylelikle, bireysel yetenekler bir kenara bırakıldığında bile, daha fazla ögesi oyuna katılıp oynayan (yani daha fazla ögesi oyuna kendinden bir şeyler katan, yani daha fazla ögesi yalnızca oyun içinde duvar olmayan) takım diğerine üstün gelme açısından avantajlı konuma geçer.

Oyuncu niye ölmemelidir? Basit bir sebeple: futbol, ya da genel olarak takım oyunları, öngörülemezdir. Siz, belli bir oyun planına (strateji) bağlı olarak belli durumlarda neler yapılabileceğini (taktik) çalışabilir, hem stratejik hem taktik düzeyde oyuncularınızın birbirleriyle ilişkilerini tanımlayıp (örgütlenme) onları sahaya sürebilirsiniz (eylem).

Bu, oyuncuyu öldürmez, tam tersine, doğru biçimde ele alındığında oyuncuyu ön plana çıkartır. Doğru biçimde ele alındığında, çünkü bütün bunlar aynı zamanda bu strateji ve taktiğe uygun olarak seçilen oyuncunun kendini en üst düzeyde ifade etmesini sağlar. Eğer bütün bu strateji ve taktiği uygulayacak özellikte oyuncu bulamazsanız, bir çuval inciri berbat etmiş olursunuz; hem oyunu hem de oyuncuyu öldürürsünüz.

Bu yüzden Cruyff'un diğer söylediği de doğrudur: **'Elinizdeki futbolcu mevcudu, onları en etkin nasıl kullanacağınızı koşullandırır.'** Elinizde bir Messi varsa, onun özelliklerini gözardı eden bir oyun planı kuramazsınız. Bir Ronaldo'nuz varsa, oyun planınızı onun özelliklerini dikkate alarak kurgularsınız. Elinizde bir Alex varsa ve/ama oyun planınız bir Xavi'yi zorunlu kılıyor diye Alex'ten Xavi üretemezsiniz.

Varsayalım bir oyun planınız var ve varsayalım o oyun planına uygun oyuncuları da aldınız ve oyuncuları öldürme pahasına oyun planını ihya ettiniz.

Ve yine varsayalım ki rakibiniz de aynı oyun planına ve o oyun planına uygun öldürülmüş oyunculara sahip. Değişkenleri kaldırdığınızda geriye ne kalır? Hiç bir şey?

Ama gerçekte böyle eşitlemeler olmaz. Nasıl teknik direktörlerin farklı oyun planları oluyorsa ve farklı dizilişlere inanıyorlar ve onlar üzerinden ilerliyorlarsa, oyuncular da farklı farklıdır; o oyun planları içindeki yerleri aynı olsa bile, oyuncunun yetenek, beceri vb özelliklerindeki farklılıklar, oyuncunun o oyun planındaki yorumunu farklı kılar ve aynı oyun, oyuncu sayesinde farklılaşır. Her oyuncu hamlet oynar ama her oyuncunun Hamlet'i farklıdır. Zaten çoğu şey de farklılıkta gizlidir.

Sevgiyle kalın,
O. Yalçın Gültekin"

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Terim/ Güneş!

Ali Fikri Işık 27.03.2012

Topun, maça, oyunculara ve oyuna rağmen bu kadar dramatik bir biçimde **"öne çıkmasını"** sağlayan şey, modern futbolun gerçek tarihsel koşullarından kaynaklanan, deneysel, bilmecemsi ve zengin çağrışımlı sistematik karakteri değildir kuşkusuz; düpedüz Türkiye de oynanan futbolun **"geçişsiz"**liğidir.

Topun bir yerden, istenen bir başka yere gitmesi için, ne bir geçiş **"tekniki"** düşünülmüş, ne alan ve zamanı **"yorumlayan"** bir yaratıcı **"bilmece"** kurgulanmış, ne oyunun dayanak olabileceği kültürel bir **"kimlik"** öne

Çıkarılmış ve ne de oyunun yan anlamları, ortak **“inanç”** atısı olarak paylaşıma açılmış.

Kabak tadına helal getirmemek için ondan daha aşağı ve daha tatsız bir sebze arayışını sürdüreceğim. Bildiğim bütün gurmelere sordum? Yemeğın **“birincil lezzetinin üstünde gezinen ikincil lezzete”** ağız tadı denir, dediler ağız birliğı etmişçesine. Terim/ Güneş ustanın pişirdiğı şu **“kapuska”** nasıl diye sordum? Boş bir tat tarafından desteklenen muğlk bir tat, dibi olmayan “her şey mubah” sofrası, bereketsiz bir sonbahar hasadı!

Paranızı ödüyorsunuz ve önünüze konulan da bu tatsız tuzsuz yemek. Haydi, tepki gösterelim! Bir futbol oyununu, oyuncunun ayakları temsil etmez. Eğer bu doğıru olsaydı benim de berber koltuğunda oturmam meşru olurdu. Hem ma hem tıraş. Hem hakem hem terzi. Hem teknik adam hem manav!

Terim/ Güneş futbolu, daha doğırusu onun olağan, dolaşımda olan rutin varyantı, bir tür modern bütüncül bir oyun üretmekten kaçmanın **“elverişli”** bir yolu olup ıktı. Guardiola, Bielsa ve benzerlerinin çalışmaları, naife, oyuncunun ayaklarına dayalı oyun temsilini, oyun yapılarıyla değıştirerek, **“klasik”** oyun hakikatini, anlam ve oyun bilgisini temelde sarstı.

Rahatsız edici soru şuydu? Eğer oyun, oyuncunun performansına göre değışen, kısmen mevcut, kısmen namevcut olan yeteneğinin bir ürünüyse, belirlenmiş bir hakikat veya istikrarlı bir **“oyun”** anlamından nasıl bahsedebiliriz?

Telekom Arena’da pişen beşinci sınıf bir çorbaya, Bay Dilmen birinci sınıf bir ziyafet diyebilir. Artık bir sakıncası yok. Çünkü pul ve para aynı şey! Çünkü topu **“dep’mek”** ve ağdaş oyun **“heman(*)”** şeydir.

Artık asabım bozuluyor, bu kadar kolay yalan söylemek niye? Hakikaten, bizler yani katıksız futbolseverler gözünüze nasıl görünüyoruz? Alnımızda kocaman **“ne verirsen yer bu aptallar”** mı yazılı. Bize saygınız kaymadıysa bari kendinize saygı duyun yahu?

Oyun denen şey, bir kaleden diğerkaleye giden bir örüntüler haritasıdır. Yol, tabela ve uyarı levhalarının toplamıdır. Tipik tren raylarının paralelliğidir. En karanlık labirentin bir yerinde yanan yeşil çıkış işaretidir. Aklın ve emeğın bulabildiğı en rasyonel organizasyon çözümleridir. Sorun zmektir. Bilmededeki sorunun önceden verilmiş, bilinen yanıtıdır.

Terim’i anlarım. Çünkü bütün kariyeri irrasyonalist, kaotik, barbar ve skor bağımlısı bir kendi kendine oyun içinde geçti. Nitekim maçı, son yirmi dakikasından sonar **“aklı”** hiç tereddüt etmeden kıyma makinesine attı. Terim, oyuna bütünüyle araçsal bir mesele gözüyle bakan bir teknik adam. Kendi özüne yabancılaşmış bu oyunu sorgulamak şöyle dursun, bu **“pozitivist fanteziyi”** onaylar ve zayıf bir manevra yaparak onu daha iç açıcı/aıtıcı bir şeyle yedeklemeye kalkar.

Ama ya Güneş, onun akıyla bu zoru ne? Bir tek **“dikine”** pastan hücum planı üretmek nerede görülmüş. Bu hafiflik niye?

Bir teknik direktör, merhametli bir annenin kızının saçlarını rerken o örgüye gsterdiğı ihtimamı, oyuncular arası işbirliğıne göstermek zorundadır. Hepsi bu.

Bütün bu yokluk ve yoksunluklardan iyi oyun, güzel oyun çıkma ihtimali var mı? Maçın tutarsızlığı bir bakıma iki teknik adamın tutarsızlığıydı. Bir bakımdan değıl, neredeyse tüm bakımlardan. Modern futbol açısından **“ma”** ile **“oyun”** arasında açık bir ayırım yoktur.

Terim/ Güneş’in oynattığı davranışı, nicelleştirici oyun modeli, miadı çoktan dolmuş bir kkszlktr. zm diye ne sürdükleri her müdahale aslında sorunun bir parçası.

(*) Heman Kürtçede aynı demek.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Birkaç küçük lakırdı!

Ali Fikri Işık 29.03.2012

Sayın Başbakan neden UEFA kongresinde o konuşmayı yapma **“ihtiyacı”** hissetti? Şike gibi hukuki olmaktan daha öte ahlaki olan bir meselede neden birey ve kurum tasnifini talep etti? Özü ahlaki olan bir sorunda birey ve kurum tasnifini hangi etik kriterlerle yapacaksınız? Şikecileri koruma telaşıyla yeni bir ahlak anlayışı mı icat edeceksiniz?

Sayın Başbakan altına imza attığı skandalın farkında değil galiba! UEFA kongresinde futbolun özüne ilişkin konuşulacak binlerce mesele dururken, şikeci, vesayetçi, irrasyonel ve sadece İstanbul futbol **“dukallığını”** ilgilendiren bir meselede dilenci konumuna düşmek, Sayın Başbakan’a ve Türkiye’ye ne tür bir saygınlık kazandırdı?

İlkin meselenin özü neden çarpıtılıyor? Söz gelimi, şike zanlısı kulüp başkanları, demir ticaretindeki gayri ahlakilikler yüzünden mi yargılanıyor? O başkan veya başkanlar başkalarının domates tarlasını zorla gasp ettikleri suçuyla mı itham ediliyor? Bu kişisel suç ve eylemlerinden ötürü mü kulüpleri sorumlu tutuluyor?

Suç sportiftir ve kazanç da **“kulüplerin”** hanesine yazılmıştır. Şikeyle kazanılan üç puan o başkanın siciline mi yazılmış yoksa puan cetvelinde o kulübün hanesine mi? Hangisine? Şikeyle kazanılan şampiyonluk o başkanın kimlik kartına mı yazılmış yoksa o kulübün anlı şanlı tarihine mi? Güldürmeyin adamı!

Bu neye benziyor biliyor musunuz? **Sabah oğlum Arda Alan’ı yoğurt almak üzere bakkala gönderiyorum. Dönüşte oğlum yoğurdu yolda döküyor ve ben oğlumun yerine komşunun çocuğunu tokatlıyorum.** Pes yani.

O konuşmayla Sayın Başbakan sadece rengini belli etmemiştir düpedüz bir tercihte bulunmuş ve kimden yana olduğunu dünya âleme alenen beyan etmiştir.

Sayın Başbakan neden bu açgözlü varsıl elit’i koruyorsunuz? Futbolda var olan çürümüşlüğü’n gerçek sorumlusu egosu şişik paralı bu zevat değil mi? Futbolu kişisel ihtirasları adına babalarının çiftliği gibi onlar yönetmedi mi? Ben mi bunca akıldışı sorunu biriktirdim?

Futboldaki her türlü kirliliğin, her türlü kumpasın, her türlü kadüklüğün tek sorumlusu var o da yönetici elit ve onu her daim iktidar yapan monolitik kulüp ilişkileridir. Siyasal vesayetle hesaplaşmak isteyen bir zihniyetin bu vesayeti görmemesi sadece şaşırtıcı değil aynı zamanda korku vericidir.

Şöyle mi anlamalıyız, siyasetteki vesayet kötü ama futboldaki vesayet iyidir. Bu mudur?

Sayın Başbakan, bir futbol kulübünden 103 milyon dolar alacağı olan biri TFF Başkanı koltuğunda oturuyor. Hiçbir aklın, hiçbir izanın, hiçbir ahlakın izah edemediği bu durumu siz içinize nasıl sindirebiliyorsunuz? Eğer bu garip durum size bir şey anlatmıyorsa, o zaman bütün hırsızların, bütün dolandırıcıların siyasette yer edinme çabaları da meşrudur.

Eğer izin verirseniz size basit bir soru sorarak devam etmek istiyorum; **Toplumsal hayatın hangi “düzeyi” ötekileri en güçlü ve en can alıcı bir biçimde koşullar ve bu nedenle en çok hangi etkinlik “alanı” tam bir toplumsal dönüşümü gerçekleştirmekle ilişkilidir?**

Futboldaki kirliliği görmeyenlerin siyasetteki **“temizlik”** taleplerinden kuşku duymaya hakkım var?

Gazete kapatmak!

Futbolda çöreklenmiş şikeci vesayetçi güruha gücünüz yetmediği için mi bir Kürt gazetesini kapatıyorsunuz? Kürt sorununu çözmek için geliştirdiğiniz yeni **“stratejinin”** ilk meyvesi bu mu? Zaten Kürt meselesinin çözümünü strateji **“iş”** olarak gören zihniyetten başka bir şey beklemek tuhaf olurdu.

Strateji olgunlaştırdığınız bir sorunu sonlandırmak için, izleyeceğiniz nedenselliği anlatır. Strateji bir final sistematığıdır. Henüz el atmadığınız henüz başlamadığınız bir sorun ve onun çözümü için stratejiden söz ediyorsanız, sizin başka hesaplarınız var demektir?

Kürt sorunu bir strateji sorunu değildir. Kürt sorunu Kürtlerin doğal ve **“bitişik”** haklarının hemen şimdi ve eksiksiz teslim edilmesi sorunudur. Hemen şimdi...

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan'ın arzusu!

Ali Fikri Işık 03.04.2012

Yanlış amaçlara hizmet eden ligin, şaibeli, şikeci ve **“düztaban”** olduğunu içtenlikle ilan etmek ve baş aşağı duran bu **“ucubeyi”** ayakları üstüne oturtma gayretine destek vermek, acaba hiç mi kamusal yarar içermiyor? Kamusal yarar kamunun beklentileriyle paralel yürüyen bir olgusalılık değil mi?

Lig yanlış amaçlara hizmet ediyor, çünkü esas tüketicisinin kimlik ve kültüründen kopuk. Küçük bir azınlığın manipüle ettiği amaçlar milyonlarca taraftarın amacı yerine ikame edilmiştir. İyi ve güzel oynayarak sonuç üretmek yerine, ne pahasına olursa olsun sonuç üretmek, **“öğretilmiş”** bir yanlış amaç değil mi?

Hükümetin görevi, kamu yararının önündeki engelleri ortadan kaldırmak ve kamu ve yararını buluşturmak değil mi? Ekonomide eğitimde, kültürde izlenen siyasetlerin ana omurgasını bu perspektif oluşturmuyor mu? Ekonomik alanda özgürlükçü olacaksınız, dünya rekabetini esas halka olarak ilan edeceksiniz ama iş futbola gelince yasakçı ve **“anti”** Avrupa bir tavır benimseyeceksiniz? Oldu mu şimdi?

Avrupa futbolundan beş yıl boyunca uzak kalmayı göze alan arzu, acaba bir Avrupalılık ayıbını mı ima ediyor? Eğer bu konuda bir Avrupa ayıbı varsa söyleyin de biz aciz kullar da bilelim. Söz gelimi şikeyi Avrupalılar mı tezgâhladı? Bu büyük bir iftira Avrupa komplosu mu? Fitne ve **“fesadın”** mucidi onlar mı?

Avrupalılar bize kötü alışkanlıklar transfer etti de biz şimdi onları mı cezalandırıyoruz, nedir bu ipe sapa gelmez saçmalık Tanrı aşkına!

Avrupa'dan beş yıl uzak duralım diyen zihniyet aslında şikeyi **“itiraf”** ediyor. Bu zihniyet şikeyi biliyor ve şikeyi olumluyor.

Yüz yıldır aynı düztabanlık içinde **“dön baba dön”** habire kendini tekrarlayan bu futbola Sayın Başbakan neden üstün başarı madalyası takıyor.

Çok merak ediyorum Sayın Başbakan bu futbolun hangi akıl çelici, meftun edici güzelliğine vurgun?

Bütün efsanesi yerel olan bir futbol nasıl bu kadar muteber ve mübarek olabiliyor. Bir kez UEFA kupası kazanıldı, bu hadise ertesi yıl tekrarlanabildi mi? Eğer bu futbolun bir **“aklı ve standardı”** var idiyse neden o akıl ve standart tekrarlanamıyor? Süreklilik devamlılık sadece bir antrenman bilgisi mi?

Dünyanın en iyi teknik adamları jet hızıyla gelip jet hızıyla gidiyor, dünyada iş yapan işlevsel oyuncular yeni yeşermiş yeşil sahalarımıza adım atar atmaz niteliksizleşip sıradanlaşıyor, bu durum size de **“tuhaf”** gelmiyor mu?

Bu futbolun **“kökü”** yok Sayın Başbakan.

Köksüz olduğun için de hiç kimse üstüne konumlanamıyor? Hiç kimse bir temel atamıyor? Peki, neden? Çünkü bugün koruduğunuz şu **“yöneticiler”** hiç durmadan futbolun kökünü kurutuyorlar da ondan.

Sorun bu ligi Avrupa’dan uzak tutmak değil. Sorun şu yönetici **“despotizmine”** çare bulmaktır. Futbolu onların biricik **“oyuncağı”** olmaktan kurtarmaktır.

Her oyun (**futbol, basketbol, masatenisi, körebe, saklambaç**) önce **“adil”** olmalı sonra ona ilgi duyanların kültürüne hizmet etmelidir. Bütün oyunların başat karakteri budur.

Kabaca yazdım ve kabaca bitiriyorum, eğer Avrupa’dan uzak durmamız gerektiğini söylüyorsanız, bizi ikna edecek daha esaslı nedenlere ihtiyaç var. Sizin hükümetinizden önce Avrupa birliğine **“üye”** olmuş ve onun müktesebatına tabi bir kurumu, Avrupa dışına bilerek, isteyerek itmek istiyorsanız, biliniz ki hiçbir inandırıcılığınız kalmaz.

Ve uzun zamandır Ahmet Altan’ın diline doladığı **“keyfiyete”** yeni ve ikna edici bir malzeme sunmuş olursunuz.

Futbol yönetimi zaten bir **“tiranlar”** yönetimiydi, şimdi ikinci bir tiran imparatorluğunu, bu ağır yükü bu cılız omuzlar taşıyamaz.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barcelona’nın sırrı!

Ali Fikri Işık 05.04.2012

Eğer Barcelona oyununun bir diyalektik yanılsama olduğu fark edilmezse, en **“uç”** noktaya itilmiş gibi görünen oyun, ilkin oyun merkezinizle olan temasınızın kaybolmasını sağlar ve çözülme sürecinin ritmi arttırılarak, rakip, bir hiçlik haline dönüştürülür.

Aslında **“bilinç”** kendi gücünü aşan bir hareket karşısında gafil avlanmıştır.

Milan maçı sonrası Sanchez yerine Cuenca’yı neden tercih ettiği sorusuna verdiği yanıtta **“Bu maçın taktik planlanmasında, çizgide birini sürekli tutmaya ihtiyacım vardı, o nedenle de tercihim Cuenca’dan yana**

kullandım” diyordu.

Oyunu rakip alanda tutmak ve Nesta’in Milan oyununu ileri taşımasına engel olmakla kalmıyordu bu tercih, Messi Fabregas ilişkisi daha **“rasyonel”** hale gelmekle sınırlı kalmıyor; Messi, driplingler için hem daha fazla zaman hem de daha sorunsuz alanlar buluyordu.

Cuenca’nın ileride kenar çizgisinde oluşturduğu tehdit, asimetrik olarak Milan defansının dengesini, İniesta hamleleri için fena halde bozuyordu. Cuenca, Milan defansını **“geriye”** doğru itmeye çalışırken, İniesta aynı defansı **“ileriye”** doğru çekiştiriyordu. Tam bir çapraz sorgu tekniği!

Sanchez’i oynatarak rakibe bedava ve etkili **“savunma”** yaptırmanın bir mantığı yoktu!

Barcelona **“zar”** atmıyor, oyunun ilerleyişi sırasında **“üstesinden geline”** her sorun, önceden tasarlanmış kurgusalılıkların sonucudur. Oyuncular arasında hayli karmaşık bir ilişkiler ağı yaratarak **“uzam”** deneyimine benzeyen üçboyutlu bir oyun yanılması yaratır.

Busquest, üçboyutlu oyunun ilk sahici aktörüdür. Her pozisyon düzeyi Busquest’in katkısıyla dört oyuncunun içine yerleştiği, en az üç bağlantılı bir ikametgâh senedi ve üç seçenekli bir koridora dönüşür. Busquest tipik bir **“trafik polisi”** rolünü oynar.

Oyun, yeni **“zamanın”** maddi duyuşal doğrulanması halini alır. İşte, oyun halini alan şey bu üçboyutlu zamanın ta kendisidir. Oyuncunun ritmiyle oyunun temposunu **“örtüştürme”** girişiminin yeni ve en uç versiyonuyla karşı karşıyayız.

Barcelona oyununun temelini oyunun temposu belirlemez, temponun kayda değer etkisini bir yere not ederek söylemeliyiz ki, Barcelona oyunu, esas olarak pas ritmi tarafından temsil edilir. Zamanı, alanı, hamle üstünlüğü ve oyunun doğal sabit akışı **“pas’ın ritmik”** döngüsüne bağlıdır.

Her rakibin, Barcelona oyununun içinde mutlak ikamet etmesini sağlayan şey, bu olumsuz güce karşı, geri dönüşü sağlayacak bütün stratejilerin **“eskiyi”** temsil ediyor oluşudur. Ve aslında bu stratejilerin neredeyse tek işlevi düşüşü gizlemektir.

Eğer oyun ile oyuncu arasındaki antitezinin gerçekten ötesine geçtiysek, bu durumda artık sahte oyunlar ciddiye alınamaz.

Bu stratejilerin varlığı, bir bakıma engellemeye çalıştıkları **“olumsuz”** gücün üstünlüğünü gözler önüne serer.

Milan’lı oyuncuların teknik kapasiteden yoksun oldukları ileri sürülebilir mi? Ya da Bielsa ile birlikte Atletico Bilbao’nun vasat bir oyuncu gurubundan ibaret olduğu iddia edilebilir mi?

Peki, söz konusu iki takımla birlikte, Barcelona’ya rakip olan her takım, neden teknik hünerini kaybetmiş gibi duruyor? Neden her takım acemileşip niteliksizleşiyor?

Çünkü Barcelona’ya göre oyun bir **“dipsiz”** kuyu değil. Oyun bir keyfiyetler imtiyazı sağlamaz hiç kimseye. Oyun bir zar atma değil.

Oyun-oyuncu ilişkisinde, oyunun yapı ve örüntülerinin kusursuz bir kurmacaya evrilmesi için, **“oynayan”** oyuncunun bir **“özne”** olarak kovulması ve **“yeni oyun içinde”** oyuncunun yeniden tasarlanması gerekir ki; bir sürü şeyin yanı sıra, oyun sadece sizi, kültürünüzü, yaratıcılığınızı ve estetik **“ağız tadını”** temsil eder olsun.

Avcıyla konuşmalar (2)

Ali Fikri Işık 10.04.2012

“Löw’le yaptığım görüşmede, düşüncelerimi ortaya koyup altyapılarla, performans testleriyle ilgili ne yaptıklarını sorduğumda ‘Bu işlerle sen mi uğraşıyorsun’ dedi...” diyor Sayın Avcı kendisiyle *Tam Saha* adlı dergide yapılan söyleşide.

“Löw bunlarla uğraşırsam dağılacığımı söyledi ama biz Türk futbolu için bunları yapmak, bu adımları atmak zorundayız ki, bizden sonra gelenler de üzerine bir şeyler koyabilsin...”

Sözkonusu söyleşiyi hüznün duyarak içim acıyarak okudum. Dergi sayfasından fırlayarak zihnime ulaşan sözcükler, cümleler –özetlemek gerekirse–, açıkça, bir **“köksüzlüğe”**, bir mirassızlığa, bir geleneksizliğe işaret ediyor. Avcı’nın iyi niyetinden farklı olarak ortaya koyduğu manzara tek kelimeyle acınası bir tablodur.

Avcı, neler yapacağını anlatırken, bir bakıma şimdiye kadar nelerin **“yapılmadığını”** da paylaşıyor. Öyle ya, eğer bugün çözmek zorunda olduğunuz sorunlar, **“yirmi”** yıl önceden çözülmesi gereken sorunlar ise, buradan çıkarılacak tek sonuç, yirmi yıl boyunca TFF’de ve Ulusal takımda görev almış kişi ve kurumların hiçbir şey yapmadıklarıdır.

Avcı’nın anlattıklarına bakılırsa –ki bunlar bugün çözmek için çırpındığı sorunların toplamıdır–, şimdiye kadar görev kabul etmiş kişi ve kurumlardan, geriye ne bir perspektif, ne bir düşünce geleneği, ne bir oyun inşası ve ne de üzerine bir sistem bina edeceğiniz bir oyun oynama **“alışkanlığının”** temelleri atılmış. Anlayabildiğim kadarıyla, ne Terim ne Denizli ve ne de Hiddik’in çözüp, ardıllarına devrettiği bir **“miras”** var?

Eğer hâlâ Avcı, oyuncuların çift yönlü olup olmadıklarıyla, hâlâ çizgideki oyuncu rezervinin yetersizliğiyle, hâlâ altyapılarla, performans testleriyle, tesislerle uğraşıp enerjisinin önemlice bir bölümünü bu türden, çoktan çözülmesi gereken soruna harcıyorsa, bunun anlamı açıktır. Futbol **“sıfır”** derecede ve dondurulmuş durumda.

O söyleşide Avcı’nın sıraladığı sorunlar ve o sorunların çözümü, bir başka gerçekle yüzleşmemize olanak tanıyor. Skor müptelası anlayışın bir oyun inşa etmek ve inşa edilen oyunu geliştirmek yerine, bütün enerjisini **“şişik”** egosunu daha çok şişirmekle geçirdiğini gözler önüne seriyor. İnsan merak ediyor bütün bu yıllar boyunca o mangalda kül bırakmayan önemli şahsiyetler acaba neyle meşgul oldular?

Löw ’ün uyarısı son derece önemlidir. Eğer bir teknik adam her işe soyunuyorsa ya iflah olmaz bir amatördür ya da ne yapması gerektiğine dair en ufak bir **“fikri”** yoktur. Bir teknik direktörün asıl görevi **“oyunu”** düşündürmektir. Oyunu yapılandırmaktır. Oyun için bir kurgusal düzen inşa etmektir. Ve bu yeterince yorucu, yeterince zaman alıcıdır. Bir işin **“her”** şeyi olmaya çalışan o işin **“hiçbir”** şeyi olmayı göze almak zorunda. Yüz yarımdan bir tam çıkmaz.

Avcı’nın söylediklerine bakıldığında umutlanmak için hiçbir neden göremiyorum. Korkarım hâlâ nerelere bakması gerektiğini belirleyememiş ve korkarım dört bir yana savrulmuş olan ayrıntıları toplama isteği **“dağılmasına”** neden olacak.

Türkiye futbolunun sorunu, alan savunması veya defansif oyuncu gurubunun yetersizliği değildir. Hem ileride hem de geride, kenar oyuncularının oyuna yeterli katkıyı yapamıyor oluşları da değildir asıl sorun. Elbette bunlar birer sorun ve bunları çözmek gerek. Çünkü bu sorunlar esasen detaya dâhildir. Asıl mesele bir oyunun

“yokluğudur”. Oyunu var etmeden oyuncunun yetenekleriyle ilgilenmek, Ankara’ya gitmek isterken, direksiyonu Edirne yönüne çevirmek demektir.

Bir oyun inşa etmek demek, topun ve rakibin bulunduğu her yer için bir organizasyon inşa etmek demektir. Topun ve rakibin bütün durumlarına karşı, oyuncular arası ilişkiyi **“tanımlamak”** demektir. Görevlendirmek değil tanımlamak! Çünkü futbol oyununda bir oyuncunun hareketi bütün diğer oyuncuların hareketiyle **“uyumlu”** olmak zorundadır.

Oyunun neredeyse bütün kavramları değişti. Oyunun her santimetrekaresi alan savunmasına dâhildir. Topla her oynayan rakip oyuncu, başka da bir **“direktife”** gerek kalmadan markajın hedefidir. Bütün oyun savunma, bütün oyun hücumdur. Topun kazanıldığı her yer hücum bölgesi, topun kaybedildiği her yer ise savunma alanıdır.

Dilimizde tüy bitti ama anlatamadık. Eğer kavrayışta bir problem yaşıyorsa davet edin ne demek istediğimizi ayrıntılarıyla anlatalım! **“Oyuncu”** çok yönlü olmaz, **“oyun”** çok yönlü olur. Çok yönlülükte öncelik oyuncunun değil, oyunundur. Çok yönlü olan oyunu oyuncu oynamaz yine de oyuncu sadece icra eder. Eğer oyununuz çok yönlü değilse, oyuncu **“olmayan”** çok yönlü oyunu nasıl oynasın ki? Eğer oyuncuda çok yönlülüğü bir kriter olarak arıyorsanız, oyunun savunma inisiyatifini tümüyle rakibe terk ediyorsunuz.

Topun rakipte olma durumuna ilişkin olarak ifade edilen iki yönlü olma durumu artık hiçbir gerçekliği temsil etmiyor. Gerçek futbol oyununda bu kavramlar eskidi işlevsizleşti.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barcelona’nın sırrı (2)

Ali Fikri Işık 12.04.2012

Real Madrid taraftarlarının şöyle bağırıldığını duyar gibiyim; **“Bizi bu ironik oyundan tümüyle, hangi tanrılar kurtaracak?”**

Korkarım, tanrıların kıskançlığını kırbaçlamadan, hiçbir tanrı, şu kurtarma işine gönüllü soyunmayacaktır. Doğrusu bu çok da komik olurdu! Çünkü Barcelona oyunu, o mahşer yerini andıran **“tek”** ve özel şeyi, ancak iblisli şenlikli bir tür tanrısal **“zarafetle”** açıklamak mümkün olabiliyor?

Canınız isterse, **“özel şeytani zarafet”** demeyin, **“sanrı”** deyin, fark etmez; çünkü oradaki **“gizem”** neredeyse aynı ölçüde karanlıkta kalacaktır. Barcelona oyunu, size mutlak bir delilik bilinci gibi görünür, hatta bizatihi her türlü bilincin sonu olarak, onu çoktan kabule hazırsınız?

Belki de aslında bu oyun, delilik içinde **“delilik”** üzerine düşündürmektir! Kimbilir! Belki de bilinçsizlik bilincidir?

“Gülmek,” der bir Kürt atasözü **“genellikle delilere özgüdür”**.

Aslında bu zarif ve şeytani oyunun doğal ve basit iki sebebi var; **özgürlük ve sadelik**. Herkese lazım şeyler bunlar ve esasen herkesin kolayca da ulaşabileceği niteliklerdir bu nimetler. Messi’nin afra tafrası şaşırtmasın sizi; o, bu özgürlük ve sadeliğin en ikonik sembolüdür. Hepsı bu.

Bu köşeyi yakından takip edenler hemen anımsayacaklardır, Barcelona oyununu analiz etmeye çalışan ilk yazılarda, Barcelona oyununun konsensüs üzerine bina edildiğini ileri sürmüş ve şunları yazmıştık:

“Guardiola, denklikten veya uygunluktan çok konsensüse dayalı bir oyun kuramına bağlıdır; yani, oyunu, akıl ve rakip arasındaki bir tür uygunluk olarak düşünmektense onu, rakip ile serbestçe diyaloga girebileceği ve her oyuncunun yeteneklerini sergileyeceği bir iddia sorunu olarak görmeyi tercih ediyor.”

Guardiola'ya göre oyuncular tahakküm altına alıcı statik konumlara itmek, onları nevrotik davranış kalıplarına mahkûm etmek demektir. Ve oyuncu üstüne çöken sınırlamaların acımasız güçleri altında, doğal ve özgül yeteneklerini kaybeder. Bu durum kendini geliştirmek isteyen oyuncunun ihtiyaç duyduğu **“eleştirel”** özdüşünüm yollarını tıkar.

Barcelona'nın kendisi için ele geçirdiği o büyük **“özgürlüğe”**, yine büyük bir kıskançlıkla sahip çıktığını biliyoruz.

Özgürlük **“ikilileştirir”** herkesi! Dolayısıyla **“ikileşme”**, kişinin kendisini insani-olmayan dünyadan farklılaştırmasını sağlayan bir tür bilinç faaliyetine dönüşür. Açık ki, bu tür bir çoğaltma yeteneği çok az kişiye nasip olur ki, bunların çoğu ya büyük sanatçı ve filozof ya da Barcelona gibi büyük takım olur!

Özgürlük, sadeleştirir herkesi. Özgürleşmek sadeleşmektir çünkü; yüklerden arınır kişi. Bir **“meslek”** sahibi yapar adamı ve ayaklar artık bir tamirci veya marangozun çekici gibi çalışmaz, bir ressamın hünerli fırçasına dönüşür ya da bir bestecinin uyumlu notalarına.

Maçı izlerken bir an gözlerinizi kapayın ve o muhteşem stadyumdan kulağınıza ulaşan o **“topa”** vuruş ânının seslerini dinleyin! Tik-tak... Tik-tak... Bir saatin çıkardığı o kusursuz ve şaşmaz sesi duyacaksınız. Bu bir tür müzik işte, hatta türü fazla, basbayağı müzik bu! Ritmi hiç düşmeyen bir müzik, kendisiyle **“barışık”** ayakların müziği, eğlenmeyi bilen insanların müziği, sahici, **“hakiki”** oyuncuların **“sade”**, içten müziği.

Gözlerinizi kapatın ve müziği hissedin!

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fenerbahçe muhteşem, Emre utandırıyor

Ali Fikri Işık 17.04.2012

Bir futbol maçında **“etkin”** oyun zaman ve alan hâkimiyetiyle mümkün hale gelir. **Kocaman**'ın **Bekir**'e sürekli alan kullanımı konusunda uyarılar yapması hem **Volkan**'ın önündeki alanın hem de Trabzon hücumlarıyla ilk **“temasın”** sağlanacağı alanın önceden çok iyi hesaplandığını gösteriyordu. **Yobo** ve **Bekir** ikilisinin önünde ve arkasındaki alanın doğru **“tesbiti”** Fenerbahçe hücumu için hayati önemdeydi.

Takımı rakip alana dengeli olarak taşımanın bir başka alternatif yok. **Yobo** ve **Bekir**'in oyun içindeki stratejik alan paylaşımı, Fenerbahçe'ye hem hücum da hem de savunma da rakipten bir **“kişi”** daha fazla çoğaltmasına

imkân sağlıyordu. Bu ilkinin durduğu yer, **Gökhan** ve **Ziegler**'i hücumun “**doğal**” parçası haline getiriyordu. Sağda **Mehmet Topuz** ve **Gökhan Gönül**, solda **Ziegler** ve **Caner**'in dinamik kanat “**örüntüsü**” oluşturabilmeleri, **Yobo** ve **Bekir**'in oyun içindeki stratejik konum alışından ötürüydü.

İki stoperin oyuna katkısı bununla da sınırlı değildi elbette. Özellikle, **Emre**, **Baroni** ve **Alex** arasındaki pas alış-verişlerinin hem tam zamanlı olmasını sağlıyor hem de onları belirgin bir “**pas tipi**” tercihine zorluyordu. **Emre**, **Baroni** ve **Topuz**'un kısa pas “**zikzakları**” hem öne doğru hem de geriye doğru oyuna bir rahatlık katarken **Alex** de salt bu nedenle daha “**huzurlu**” ritme kavuşuyordu.

Eğer korkusuzca defansınızı öne çıkarıyorsanız aslında bu hamleyle önce defans anlayışınızı güçlendirmiş olursunuz. Bu durum doğal olarak ikinci topların kazanılmasında size belirgin bir üstünlük sağlarken, “**klasik**” kontratakların aksine çok adamla kontratak yapmanıza da imkân sağlıyor.

Kontratak rakipten çaldığınız ikinci topla yapmaya çalıştığınız şeyin adıdır. Bütün sezon boyunca **Kocaman**'ın tasarladığı ama bir türlü hiçbir maç boyunca uygulayamadığı bu “**çağdaş strateji**”, Trabzonspor maçında **Yobo** ve **Bekir**'in harika zaman ve alan “**algısı**” sayesinde mümkün hale gelebildi.

Fenerbahçe, sırf bu yüzden o kadar “**önde**” oynamasına rağmen, defansta yalnız yakalanmadı. Bütün maç boyunca Trabzonspor tek sefer bile Fenerbahçe defansını tek ayak üzerinde durmaya zorlayamadı. Buna iki nedenle imkân yoktu. Birincisi **Şenol Güneş** böyle bir şey planlamamıştı, planlamış olsaydı bile bunu “**başarması**” neredeyse imkânsızdı. Çünkü her iki kanatta da Fenerbahçe üçlü bir blok oluşturuyordu. **Yobo** sola, **Bekir** sağa bu desteği sağlıyordu.

Yobo ve **Bekir**, kanat savunmacılarına “**kademe**” yapmaya çalışırken hem **Emre** hem de **Baroni** ve bazen de **Mehmet Topuz**, stoperlerin boşalttığı bu alanı hemen dolduruyordu.

Özetle Fenerbahçe savunmada altılı (6) sağlam bir blok oluşturuyor, hücumda ise bu bloktan dört kişi, atağa aktif destek vererek hücumu, sekiz kişiden oluşan iki “**set**” haline dönüştürüyordu.

Bir oyun planlamak ve uygulamak bu işte. **Altı kişiyle savunma yapan ve sekiz kişiyle saldıran bir “oyun” planıydı Kocaman'ın kurguladığı bu muhteşem strateji.**

Şenol Güneş eli boş gelmişti Saracoğlu'na. Sadece iki şey bu söylediğimiz şeyi kanıtlar? Birincisi, kaleci **Tolga** kazandığı her topu “**uzun**” vurdu ve uzun vurulan bu topları toplamak için de hiçbir özgün plan da ortalıkta görülüyordu. Eğer bir planınız yoksa o topa neden uzun vurdurursunuz ki? İkincisi, **Zokora** dâhil, hemen her Trabzon'lu oyuncu daha ceza sahasında “**girmeden**” **Volkan**'ın koruduğu kaleye vurmaya çalıştı. Bu telaşın sebebi de pek anlaşılmadı! Eğer özgün bir oyun planınız varsa önce bu iki gereksiz hareketten kaçınırsınız. Yok, eğer hiçbir şeye hizmet etmeyen o uzun vuruşlarda ısrar ediyorsanız bu demektir ki, aslında sizin özgün oyun planınız, “**sadece**” budur!

Fazla söze gerek yok, maç her şeyi bütün çıplaklığıyla anlattı zaten!

Emre Belözoğlu utandırmaya devam ediyor

Emre Belözoğlu'nun iyi bir futbolcu olduğu kuşku götürmez ama bir başka kuşku götürmeyen bir şey var ki o da “kötü” bir insan oluşudur. İyi oyuncu ama çirkin bir adam. Zokora'nın bir adı var ve eğer bir eylemde bulunacaksan bunu kişiselleştir ve adıyla sanıyla yap! Ama eğer birinin rengini diline dolayacaksan

bunun bir insanlık "suçu" olan **"ırkçılık"** olduğunu unutmayacaksın. Eğer bir ırkçı değilsen o lafların dilinin ucunda dolaşmasına **"izin"** verme. **İrkçılık bir kabahat değil, özürle geçirilemez, ırkçılık bir suç ve mutlaka cezalandırılmalı.**

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

EB, ırkçılık ve Gebzespor!

Ali Fikri Işık 19.04.2012

İrkçılık, EB için olduğu kadar saldırgan inkârcı egemen ulus milliyetçiliği için de, yalnızca bir zihin durumunu değil, egemen saldırgan milliyetçiliğe ilişkin nesnel, maddi bir yapıdır. Dolayısıyla egemen ulus ırkçılığını toplumda var olan diğer irili ufaklı yanlış **"bilinç" biçimleriyle** bütünü bütününe bir tutmak ve öyle düşünmek yanlıştır. Bu, bir tür "doğru" olana ilişkin bir yanlış düşünce türüdür denip, ayıplayarak, geçirilecek bir şey değildir.

Egemen ulusun saldırgan milliyetçilik bilincini **"yanlış"** bilince çeviren engel nesneldir; egemen ulus olma konumunun ta kendisidir. Bu engel ne keyfi ya da öznel, ne de psikolojiktir; var olan inkârcı saldırgan egemen ulus milliyetçilik durumunun nesnel sonucudur.

EB ve onun gibilerinin kafalarında ve hayat içinde aşamadıkları engel ve sınırlar işte budur. Ötesine geçmeyi başaramadıkları şey zihindeki değil de toplumdaki bazı **"engeller"** yüzünden yolunu şaşıp tıkanan düşüncelerdir ve bunlardan ancak toplum kendisini dönüştürmekle kurtulur.

Mesele başka bir şekilde de dile getirilebilir. Eğer sorun sadece enformatik bir yanılgı veya egemen ideoloji alanındaki bazı gediklerden kaynaklanan ve düşüncesinin biraz daha netleştirilmesiyle haledilebilen bir tür hata olsaydı, belki buna yanlış düşünce der ve geçebilirdik; ama dayandığımız bir sınırı aşmamıza, kavrayışımız **"inatla"** yol vermiyorsa bu engelleme **"toplumsal yasanın"** içinde var olan bir **"sınıra"** işaretir.

İşaret edilen sınır; türcü, cinsiyetçi, eril, ve muktedir egemen ulus milliyetçiliğidir.

Bu tür durumda, ne daha çok zekâ ve yaratıcılık, ne de salt **"fikirlerin evrimi"** bizleri bir adım öteye götürebilir; çünkü burada ters düşen şey, belirli maddi kısıtlamalar tarafından koşullanmış olan bilincimizin bütün alanı ve çevresidir.

Toplumsal pratiğimiz, tam da onları açıklama amacı güden fikirlerimizin önünü keser.

Sanırım 2010 yılının ocak sonuydu. Diyarbakirspor'u yönetmek amacıyla yapılandırığımız o radikal program çalışmalarının bir yerinde, bizzat hükümet devreye girmiş ve Başbakan'ın katılımıyla İstanbul'da bir **"yardım gecesi"** düzenlenmişti. Sonuç şuydu, hükümet bizi istemiyor, Diyarbakirspor mevcut yönetimiyle yoluna devam edecek! Nitekim de öyle oldu.

O bozgun günlerinde **"menajerler"** aracılığıyla Gebzespor yönetiminden bir teklif geldi. İki gün içinde **"anlaşma!"** sağlandı ve ertesi gün de kongreye gidildi. Sevgili Bahri Kaya öncülüğünde yeni bir oyuncu gurubu yapılandırıldı alelacele. Sezonun ikinci yarısıydı ve yeni yapılandırılmış takım bir iki tökezlenmeden sonra zirve yarışına ortak oldu.

Zirve yarışında iddialı yere gelen Gebzespor'a gittiğimiz her deplasmanda Diyarbakirspor muamelesi yapıldı. Eskişehir Bozüyük'te, İstanbul Beykoz'da, Pendik'te, Zeytinburnu'nda, Kütahya'da, Yalova'da, önce **"tekbir"** sesleri sonra **"PKK dışarı"** tezahüratıyla karşılandık hep.

Oysa ne Gebze Kürt coğrafyasının bir ilini temsil ediyordu ne de Gebzespor Kürtçeyi ve Kürt olan bir olguyu temsil eder bir pozisyondaydı.

İşin belki de en ironik yanını Gebzespor taraftarı yaşıyordu. Çünkü onlar da tekbirli sloganlarla kendilerini savunuyor ve **"PKK dışarı"** sloganına iştirak ediyorlardı. Kimi zaman da aynı sloganlar eşliğinde taşlı sopalı kavgalar yaşıyordu.

Bu manzara bile ırkçılığın, ayrımcılığın, ne kadar köklü ve "kendinden" olanı bile gözünü kırpmadan nasıl **"ötekileştirdiğini"** ve aslında tek egemen ve baskın ideoloji olduğunu kanıtlamaya yeter.

Eğer bu sadece bir durum olsaydı belki bir parça yanlış bilinçten söz edebilirdik ama bu bir durumdan öte bir **"varoluştur"** ve onun içindir ki, bunun adı ırkçılıktır.

İrkçılık hakkındaki kimi önermeler doğru veya yanlış olabilir ama EB'nin yaptığı basbayağı ırkçılıktır. Bunda bir yanlışlık söz konusu değil.

İrkçılık, içinde insani **"öz"ün**, insanlığın tarihsel olarak geliştirmiş olduğu yetilerin tam potansiyelinin **"gereksiz yere"** önünün tıkandığı ve yabancılaştırıldığı durumun adıdır.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Panik atak!

Ali Fikri Işık 23.04.2012

Ne bu tanrı aşkına! Derbi mi? Kötü bir kontrolsüzlük gösterisi mi? Ya da herkesin altında ezildiği psikoloji gerilim filmi mi? Geçen hafta Fenerbahçe harika bir oyun çıkarmıştı Trabzon'a karşı. Bu maçta ondan eser yok. O zaman o oyun bir "tesadüf" müydü? Bir direktif olmadan defans oyuncusu bu kadar geride durmaz. Terim'in zaten iyi oyunla işi olmaz! Onun için varsa yoksa skor, sonuç. Ama Kocaman niye pusulayı şaşırdı da defansı bu kadar geride tuttu. GS'yi daha baskın gösteren bu "Kocaman" zafiyeti. İlk 45 dakika panik içinde geçti. İkinci yarı Galatasaray tümünden şuurunu yitirdi! Belli ki adı derbi olan bu garip "hengame"yi taraftardan çok teknik adamlar ve oyuncular önemsiyor. Bu oyun anlayışı yüzyıl da sürse bundan civciv çıkmaz...

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Reform/ şans/ ve şans şikesi!

Ali Fikri Işık 24.04.2012

Her oyun aslında bir tür yeni zamanların şövalyelik gösterisidir. Şövalyece tutumda önemlice bir ilke vardı. Hayatını riske etmeden rakibi alt etmeye tenezzül etmemek. Ölümcül darbeler için hasmın etki alanına girmeyi göze almak. Adilane bir kapışma için adil koşulların oluşmasına izin vermek. Burada **“tilkiliklere”** yer yok. Edindiğin hüner her neyse, onunla meydanda çırılçıplak öylesine mertçe mücadele etmek!

Ama **“tüfek icat edildi ve mertlik bozuldu”**!

Mourinho –ki kısa bir zaman öncesine kadar futbolun iyi ve güzel yüzü için ondan çok şey beklemiştim– umulmadık bir muhafazakârlık içinde. Bütün enerji ve zekâsını, iki kanadı kapatmak ve **Messi**’nin etrafında dört kişilik sur inşa etmekle geçiriyor. Tek numarası bu olan bir teknik adam, izninizle artık **“yeni”** zamanların futbolunu temsil edemez.

Arda Alan’ın daha önce işaret ettiği gibi **Guardiola**, 4-3-3 yerine **“3-4-3”** dizilimine geçerek gerçek futbol devrimine şövalyece bir yeni mühür bastı. Rakipten bir kişi daha fazlalaşmayı taktik düşünce olmaktan çıkarıp ve bunu sisteme dâhil etti.

Ve futbol artık geri döndürülemez yeni bir evreye giriyor.

Bunun anlamı artık daha sahici, daha oyun olan oyunlar izleyebileceğimizdir. Klasik Makyavelci, bütün cambazlıklara meydan okumaktır. Bütün rakiplere **“alın size en geniş alanlar, buyurun oynayın, gösterin hünerlerinizi”** demektir.

Üçlü savunma egosu şişik bütün yıldızcıkları da oyunun bütünlüğüne dâhil edecektir. Ağır işçilikleri savunma ve orta saha oyuncularının omuzlarına iten bu emek kaçkını, **“tembel”** generaller, ister istemez topu kaptırdıkları yerde savunma yapmak zorunda kalacak.

Vaziyeti kurtarmayı meziyet edinen teknik adamlar daha komplike oyunlar kurgulamak zorunda kalacak ve nihayet hepimiz onların akli **“kapasiteleri”** hakkında fikir sahibi olabileceğiz!

Gerçek bir futbol reformu budur işte.

Savunma yapmak elbette önemli bir şeydir ama **“savunmacı”** oyunlar inşa etmek rakibin üstünlüğünü başka da bir gerekçeye mahal vermeden kabullenmek demektir.

Kocaman, Terim’in üstünlüğünü neden kabul etti? Terim bu üstünlüğü hak edecek neler yaptı peki? Panikatak içinde oyun oynayan bir takımın üstünlüğünü kabul etmek için **“kocaman”** bir zafiyete ihtiyaç vardı ve o kocaman zafiyeti **Kocaman**, altın tepside sundu rakibine.

Maç boyunca, **Yobo**’nun çaresizlik içinde arkadaşlarını ileriye taşıma gayretini izledim ama bir tek kez bile bu çabası Kocaman’dan **“onay”** görmedi. **Kocaman**’ın derdi tıpkı **Mourinho**’nun derdi gibi kanatları kapatma telaşıydı. Gardınızı gönüllü düşürürseniz sizi dövme kalkan çok olur!

Terim’in, gözlerini kapatıp rakibin en can alıcı yerine vurmaya uman boksör gibi saldırması hakikaten çok komikti. Defansif görevlerle donatılmış bir takımın, gel bana gol at diyen bir takım karşısında düştüğü çaresizlik, ibret vericiydi.

Skor ve sonuç bağımlısı zihnin, **“trajikomik”** halleri herhalde uzun zaman unutulmayacak!

Guardiola’nın hayranlık uyandıran bir başka adımı **Tello** gibi genç oyuncu ile bu kadar önemli bir maça başlamayı göze almasıydı.

Ne **Mourinho** ve ne de **Kocaman**'ın tutumunda bu mertlikten eser yoktu. Pusuya yatmış haramiler gibi şansla bir tür şikenin buluşmasını dilediler açıkça. Şans “**şikesinden**” medet umdular içten içe.

Güneş ve **Havutçu**'dan nasıl söz edeceğimi bilmiyorum!

Telefon icat edildi ve artık “**güvercinlerle**” haberleşmek zor, anlamsız. Bunu biliyorum.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mucize değil rezalet!

Ali Fikri Işık 26.04.2012

Acaba şimdi **Drogba** neler düşünüyordur? Bu maçta futbolcu muydum yoksa deve güreşçisi mi diyerek, kafa karışıklığı yaşamış mıdır? Bir maç mı oynadım yoksa antrenmanda düz koşu mu yaptım diye kendi kendisiyle hesaplaşmış mıdır? Bir hücum oyuncusuyken kendini bütün maç boyunca sol kanatta “**savunma**” yapmak zorunda hissetmesi, azıcık da olsa niteliklerinden şüphe etmesine yol açmış mıdır?

Ya da şöyle söylemeyi deneyelim; eğer **Drogba** ve arkadaşları her hafta **Barcelona** ile oynamak zorunda kalsalardı, acaba “**futbolcu**” oldukları konusunda “**bu kadar**” ısrarlı olur muydular?

Doksan dakika boyunca bütün nitelik ve alışkanlıkları evde unutmuş bir konumuna düşmek acı verici olsa gerek? Hatta bir adım daha ileri giderek bunun “**onur**” kırıcı olduğunu söylemek pekâlâ mümkün! **Terry**'i bir kenara koyup bütün **Chelsea**'li oyuncuların bunu böyle hissettikleri söylenebilir!

Bir tesbit; **Barcelona**'ya rakip olanların oynadıkları şeyin adı artık “**futbol**” değil. Deve güreşi! Aslında bu durum uzun zamandır böyleydi ama Barcelona bu durumu daha net ve daha hızlı görünür kıldı.

Belki ironi ama Barcelona rakip takımların 11 kişiden oluştuğunu hatırlatıyor herkese. Daha önce birlikte oynamayı beceremeyen takımlar artık Barcelona sayesinde “**birlikte**” oynamayı “**öğreniyorlar!**”

Eh bu gidişle birlikte savunma yapmayı öğrenen takımlar giderek birlikte hücum etmeyi de öğrenecekler. En azından benim temennim budur.

Geçen hafta sonu **Real Madrid** aynı pozisyondaydı salı gecesi aynı konumu daha kötü bir versiyonla **Chelsea** sürdürdü.

Aslında o küçük dağları ben yarattım diyen aslan parçalarının bu rezil hallere düşmesi sevindirici. Çünkü başka hiç kimse, onlara böyle olduklarını anlatamazdı? Barcelona'nın yaptığı bir bakıma gerçek bir “**yüzleşme**”.

Barcelona elendi. Soru şu; acaba ne oldu da Barcelona elendi? **Barcelona'nın elenme nedeni; barbarlıkla kendi arasına ilkeli bir mesafe koymasıydı.** Barcelona, elenmek pahasına muhafazakâr, tutucu ve o “**ilizyonist**” iki taklalı yıldızcıkların oyununa hiç tenezzül etmedi. O ilkel oyuna tevessül etmek yerine sadece “**kendi**” futbol doğrularında ısrar etti.

Fatih Uraz'ın tesbitine katılıyorum, **Barcelona'nın en zayıf halkası kalesidir.** Eğer **Valdes** yerine kalede söz gelimi **Cech** gibi biri olsaydı salı gecesi Barcelona o sahadan elenen taraf olarak, ayrılmazdı.

Kaledeki bu bariz probleme rağmen **Guardiola**’nın üçlü savunma ile oynaması her türlü takdirin üstündedir. Hücum bölgelerine daha çok oyuncu göndermek dünya futbolunun geleceğidir. Futbol oyununa gönül düşürenler bu hamleyi ayakta alkışlıyorlardır!

Bu oyunun belki eleştiriye değer tek tarafı rakibe gönüllü/zorunlu savunma yaptırmasıdır. Ama bu durum kaçınılmaz bir sonuçtur ve buradan doğan problemlere de kısa sürede çözümler bulunacaktır.

Pas tipi, pas bağlantı ve seçenekleri, pasın en doğru yere en doğal biçimde atılması, paslaşmanın ritmik döngüsü ve tek bölgeli oyunun ilerisi ve gerisini aynı tempo içinde tutma kurgusu ve giderek bunları daha mükemmel hâle getirme çabası, sözünü ettiğim problemin en doğal çözümü olabilecektir.

Altı yıllık bir çabanın dünya futbolunu bu kadar kökten sarsması, bu kadar içeriden bir tutumla yüzyıllık ataletin ipliğini pazara çıkarması, üzerinde önemle düşünmeye değer bir olgudur.

Futbol dünyasının ışıltılı yıldızları dökülmeye başladı artık. Bıçkın delikanlılık dönemleri, iki çalım ve üç şutla savurma ile tanrılaşıma zamanları bitti.

Biten en çarpıcı şeylerden bir de belki de en şaşırtıcı olanı eski topçuların, futbolu salt kendi **“deneyimlerinden”** ibaret saymalarıdır.

Futbol gerçek bir **“mesleğe”** dönüşüyor. Tıpkı beyin cerrahisi gibi!

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki kasaba takımı

Ali Fikri Işık 29.04.2012

Fenerbahçe’den sonra Galatasaray’dan da 61 dakika da gol yiyorsanız sizin “yerel” hiçbir değeriniz kalmamıştır. Zaten evrensel değerler edinmeyi aklınıza getirmedığınız için de toptan yoksullaşırsınız. Virane bir kasaba havası sarar her yanınızı.

Avni Aker de iki kasaba takımından daha şehirliye benzeyeni daha iyiymiş gibi gözüktü. Ama aslında birinin yekdiğerinden farkı yoktu ve kazanan taraf ironik biçimde daha az hücum etmeyi ilke edinen taraftı. Şenol Güneş toptan topun gerisine geçmek isteyen bir takıma yenildi. Ve Terim’in takımını topun gerisine çekerek kazandı!

Bu artık futbol falan değil.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Düşünce ve Havutçu!

Ali Fikri Işık 02.05.2012

Bir teknik adam neden iki hücumcusunu iki kenara sürer? Ve neden orada pozisyon almalarında ısrar eder? Amaç bellidir; rakibi geniş alanda savunma yapmaya zorlamak. Geniş **“alanı”** kontrol etmeye çalışan rakip üç

önemli handikap yaşar.

İlkin alan savunması zaafa uğrar, çünkü orta saha oyuncularını dengeli bir alan savunması için daha geride durarak o geniş alan **“koridorlarını”** daraltmaya çalışırlar.

İkinci olarak defans ve önündeki orta saha oyuncularının oyun örüntüsünü bozulur. Bu ikili sonuç doğal olarak takımın biraz daha geriye **“yaslanmasıyla”** sonuçlanır. Ve son olarak da rakip bütün bunlardan ötürü **“etkili”** bir başlangıç ve baskı kurma imkânı bulamaz.

Ama bu planın işleyebilmesi için, daha doğrusu rakibin sizi ciddiye alması için, sizin **“ikna”** edici olmanız lazım. Eğer ikna edici değilseniz başınız **“belada”** demektir.

Sözü edilen oyun planının en ikna edici göstergesi defansınızın **“nerede”** durduğudur. Eğer rakibi geriye doğru itme düşüncesiyle saha çıkıyorsanız, rakibin, –sizin düşünceniz sonucu boşalttığı– alanları doldurmanız gerekir.

Defansınızı öne çıkararak rakibi tehdit etmiyorsanız hiçbir inandırıcılığınız kalmaz. Tam tersine iki uç oyuncunuzu iki kenara yolladığınızdan ötürü rakip için de –kullanabileceği– geniş alan **“üretmiş”** olursunuz.

O geniş alanı ya defansınızın desteğiyle siz doldurursunuz ya da o alanı **“altın”** tepside rakibe sunarsınız.

Schuster’in gidişinden bu yana Beşiktaş hiçbir oyunda bu temel prensibi uygulayamadı. Beşiktaş defansı adeta kutsal **“kâse”** muhafızları gibi kaleye hep yakın durmayı alışkanlık haline getirdi. Topun nerede **“kaptırıldığına”** bakmadan defansın ilk reaksiyonu hep kaleye doğru koşmak oldu.

Prensip olarak defans oyuncusu arkasına rakibi **“kaçırdığında”** kalesine doğru koşar. Bu doğal bir reflektir ve aslında yapılacak pek de başka bir şey yoktur.

Toraman, Sivok, Egemen ve İsmail dörtlüsü bu davranışlarıyla Beşiktaş’a her zaman zor anlar yaşattı. Ama gelin görün ki bütün sezon boyunca bu soruna teknik adam **“eli”** değmedi. Carvalhal belki bu çapta bir teknik adam değildi ve başka kimi şeylerden ötürü etkisizdi!

Peki ama **Havutçu**’ya ne demeli? Yoksa Havutçu hem hücumun hem de kontratağın defanstan **“bağımsız”** olgular olduğunu mu düşünüyor?

Türk teknik adamların zihinsel kapasitesinden hep **“kuşku”** duydum. Bunu yabancı hayranlığına bağlamak isteyenler olabilir. Olsun! Ama şu kadarını söyleyip bu bahsi kapatayım. Futbol dâhil hiçbir konuda **“pasaportun”** önemli olduğuna hiç inanmadım.

Ben geride bıraktığımız yüz yıllık oyun pratiğine bakarak zihinsel kapasite hakkında bir yargıya varıyorum.

Pratik ortada. Ve hiç kimse bu durumu topçuların **“yeteneksizliğine”** bağlamaya kalkışmasın. O topçular da o zihin tezgâhının ürünü. Yeteneksiz olan teknik adamlardır. Tutuculuğu, muhafazakârlığı onlar temsil ediyor.

Kahredici bir düşünsel tembellik, aptala bile malum bir zihinsel yetersizlik ve ne öğrendiyse **“topçuluğunda”**, o uğursuz öğrenme alışkanlığının cenderesi altında her şey.

Quaresma ve **Simao**’nun kariyerine haksızlık etmek istemem ama ne onlar eski Quaresma ve Simao ve ne de Beşiktaş onların yeteneklerinden yararlanabilecek bir oyun **“kimliğine”** sahip. Elinizde bu nitelikte iki hücumcu varsa ve siz onları birlikte sahaya sürmek istiyorsanız, oyunu rakip **“yarı”** sahada oynamak zorundasınız. Bu Allah’ın emri gibi bir şey.

Yok eğer bu tutum içinde değilseniz hem siz hem de onlar “**madara**” olmaktan kurtulamazlar.

İlkin Beşiktaş defansını oyunun bir parçası veya mümkünse aslî unsuru haline getirmekten başka çare yoktur ve bunu “**inşa**” etmeden de bir arpa boyu yol almak mümkün olamayacaktır. Aslında **Egemen** ve **İsmail** böyle bir oyun için uygun niteliklere sahip.

Ama böyle bir oyun için öncelikle arkaya rakip kaçırtmaktan “**korkmayan**” bir teknik adam algısına ihtiyaç var. Futbolda rakip her zaman kalenize gelebilir. Bunun korkulacak bir tarafı yok. Eğer bundan korkuyorsanız bu oyunu “**oynamayın**”.

Futbol, rakipten daha çok sizin neler yaptığınızla ilgili bir oyundur. Bir gözünüz rakipteyse “**beş**” gözünüz kendinizde olmalıdır.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cennetten kovulma

Ali Fikri Işık 08.05.2012

3 Temmuz tarihi, birçok bakımdan, bir tür cennetten kovulma sürecinin başlangıcıdır ve sonuç ne olursa olsun, kovulan şey eski haliyle “**geri**” dönme başarısını gösteremeyecektir. Çünkü, cennetten kovulma, her şeyden önce bir “**bilinç bataklığına**” fırlatılmaktır. İronik ifadeyle Pandora’nın kutusu açılmıştır.

Bilinç, sadece evrim sürecinin rastlantısal bir yan ürünüdür; kesinlikle önceden hazırlanmış bir şey değildir. Beşeri hayvanın dünyaya yabancılaşmasının tek nedeni, kendisini akıldan yoksun doğadan uzağa fırlatıp çaresiz bırakan ve özne ile nesne arasında aşılabilir bir uçurum yaratan bir “**düşünme**” yetisine sahip olmasıdır.

Bütün içtenliğimle Türkiye futbolunun şikeci olduğunu düşündüm her zaman (İlk kurucu romantik dönem hariç tabii): ceketimin iç cebinde iki kanıtın vardı, 1) Tarihsel ve kültürel güçler tarafından oluşturulmuş olan yönetici bireyin; kendini yaratan koşullardan bir şey yaratmaması, toplumsal belirleyicilerini “**dönüştürme**” yetisi göstermemesi, tersine kendini yaratan koşulları istismar etmesi ve bu eylemden ibaret olan pratiğin şekillendirdiği, tarihsel ve kültürel profili; 2) Kadük, güdük (modelden, kimlikten, ekolden, standartlardan) kurgudan akıldan yoksun oyun karakteri. Üzerinde çeşitli şekillerde çalışacağı, inceden inceye işleyeceği, “**tutarlı**” kılacağı ve dönüştüreceği bir oyunu olmadı, damarlarında asil kanın dolaştığı bu memleket evlatlarının!

Oyunda “**birlik**” kavramını akılda değil de köylü kurnazlığında arayan bir zihin her türlü alçaltıcı himayeyi kabule hazırdır. Burada “**akıl**” belirli bir yaşam biçiminin tamamen içinde hapsediliyor ve suçluluk duysa bile kurnazlıkla işbirliği (aslında suç ortaklığı) etmeye devam ediyor.

Şikeci futbol zihniyeti, gerçeğin asıl şeklini bozup bir taklidini yaptığı, gözünün birisini kapatarak hayatın hep bir yönüne baktığı, onu birtakım egoistçe arzuların yanıltıcı perspektifinden kavradığı, herkesçe bilinen birer gerçektir.

Aslında tutku ve çıkar arasında on yedi ve on sekizinci yüz yıl düşüncesinde çok önemli bir “**fark**” vardı. Bir kimsenin kendi çıkarları peşinden koşması olumlu, buna karşılık tutkuları peşinde koşması olumsuzluk

sayılmıştı.

Çıkarlar körü körüne arzunun peşinde sürüklenmesinin tersine belli bir oranda rasyonel **“hesap”** içerir; çıkar genellikle bayağı olan tutkular ile genelde etkisiz olan akıl arasında bir tür ara kategori olarak çalışır.

Çıkarlara ilişkin bu düşüncede, akla güç ve yön veren tutku olduğu halde, tutkuları da yücelten akıldır. İlk başta adi bir para kazanma tutkusu olan şey bir kez toplumsal bir çıkar olan para kazanmaya dönüştürüldü mü, alkış tutulan soylu bir amaç haline gelebilir.

Helvetius şöyle der: **“Fiziki dünyayı yöneten nasıl ki hareket yasaları ise,”** der **“ahlaki evreni yöneten de çıkar yasalarıdır”**.

Şeylere ilişkin bu görüşün mantıksal bir sonucu olarak artık yanlış bilinçten söz edemeyiz. Çünkü eğer Yıldırım Demirören’i getirip TFF başkanı yapıyorsanız, artık her bilinç doğası gereği **“yanlıştır”**. Her kim **“bilinçten”** söz ediyorsa, bilin ki, çarpıtmadan, hezeyandan ve yabancılaştırmadan söz ediyor demektir.

Yıldırım Demirören’in TFF başkanlığına seçilmesi sportif bir nedensellik değil, siyasi çıkarların pragmatik zorlamalar yoluyla **“yapıyı”** mistifiye edici etkilerle körleştirme gayretleridir.

Başbakan’ın **“Avrupa’dan uzak duralım”** direktifi harfiyen yerine getiriliyor. Futbolu değil, futbol endüstrisini kurtarma operasyonudur bu.

UEFA’dan gelebilecek cezaların yanı sıra sportif ahlakın öngördüğü ikinci cezalardan imtina etmektir bunun adı. Oysa UEFA aynı gerekçelerle, aynı vesika ve belgelerle cezayı kesecek.

Siyasetçilere ve futbol endüstrisine ahlaksızlık baki kalacak.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki rapor ve etik!

Ali Fikri Işık 10.05.2012

Yaygaracı bir ikiyüzlülük, yerini küstahlık derecesinde açıkça dışa vurulan bir çıkarıcılığa bırakıyor. Olgü ve **“değer”** arasında, kapatılması oldukça güç bir inandırıcılık açığı, uçurumu oluştu. Bu durum Tanrının soykırıma neden müsaade ettiği üzerine verilen bir vaazın sahte tınısını andırıyor.

Kendini **“gerekçelendirme”** konusunda giderek daha ihmalkâr ve vurdumduymaz hale gelen muhafazakâr ahlak, galiba artık kölelikte, soygunda, katliamda ve şikede yanlış bir taraf görmüyor?

Kapitalizm daha vahşileştikçe ve yozlaştıkça, **“yaşam”** tarzını inandırıcı biçimde savunabilmesi daha güçleştikçe, sınır tanımayan hırslarının azdırdığı siyasal düşmanlık, önce ahlaki değerleri aşındırır.

Ahlaki değerlerin aşındığını en çok **“tek, tek”** çağrılarında görürüz. Tek, tekçilik her şeyden önce barışçıl değildir. Her teklik talebi üstü örtülü bir savaş çağrısıdır.

Eğer bu kadar tekliğe hayran biriyseniz ve onsuz yapamıyorsanız, sadece sizin olacağınız bir **“ada’ya”** göç etmelisiniz!

Orada sizin tekçi dünyanız çoğul anlamlar tarafından kirletilmez. Orada ne etiğe ne de ahlaka ihtiyacınız olur. Çünkü hem etik hem de ahlak ötekinin haklarını gözeten, bizim için **“algımızdır”**.

Etik olan, öteki'nin o nurlu yüzünü bize döndüğü ve üzerimizde esrarlı fakat kaçınılmaz bir hâl talep ettiği ayrıcalıklı bir alandır.

Etik Kurulu'nun ilk raporu yani 15 Ağustos 2011 tarihli olanı makul ölçülerde **“inançlar ve pratik”** arasındaki tutarlılığı sergiliyordu. Yuvarlak topun kendisi kadar adil olmasa bile, bir parça tatminkâr adalet arayışı içinde olduğu söylenebilir.

İnaç; Bu futbol şikecidir.

Pratik; Bu futbol şike yapmıştır.

İkinci Etik Kurulu Raporu yani 25 Nisan 2012 tarihli olanı hem şenlikli hem de şeytani. **“Şike mike yok dağılın layn”** temalı rapor tam bir Cruise füzesi. Etiği ve ahlaki paramparça eden!

Türkiye’de işlerin nasıl kotarıldığına dair fikir sahibi olmak isteyen herkes bu iki raporu defalarca okumalıdır.

Uludere katliamının neden açıklığa kavuşturulmadığı bu raporlarda gizlidir! Çünkü raporlardaki zihniyet kendisini hiçbir insani değerle sınırlamıyor.

Bu kadar yozlaşma ve düşkünlük Tibet’in tepesinde o oksijensizlik ortamında bile bulunmaz.

Adaletin, Türk futboluna dönük güçlü açıklamalar yapacağına dair, umutlarımı erteliyorum!

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir yılın ardından!

Ali Fikri Işık 15.05.2012

Josep Guardiola- Oyun ile oyuncu arasındaki sorunlu geçit, pas tüketimini kolaylaştırmak üzere, pürüzlerinden nasıl arındırılabilir? Bu sorunun cevabı **“arındırılmaz”**dır doğal olarak; geçidin her koridorunda oyuncuyu oyunun **“ebesi”** ilan eden o ünlü mitin kendisi yıkılmalıydı önce. Oysa yüz yıldır bu oyunun yüzeyine tutunan o yılışık gölgeye itiraz etmek mümkündü, ama itiraz etmek kimsenin aklına gelmiyordu!

Oyuncu oyunun ebesi olamazdı; çünkü oyun ile oyuncu arasındaki erotik zihin sorunu, bunlar arasındaki mutluluk verici **“çoğulcu”** anlam ilişkisi, yuvarlak topun seksliğine terk edilemezdi.

Guardiola, ebelik mitinin tahtından oyuncuyu indirdi ve yerine olması gerekeni, doğal olanı, teknik adamı, oturttu. Bunu yaparken de kavramın otoriterliğine vurgu yapmadan, kendi varlığını **“alçakgönüllülükle”** en çok gizleyen de yine oydu.

Oyunun “öncelikli” gerçekliğini koruma kaygısı duyan Guardiola, ver-kaç'ın icadından sonra en az ver-kaç kadar bu oyunu temelde etkileyecek bir buluşa imza attı. Üç bölgeyi sancak beyliği oyunu, bizzat maddi temellerini **“eriterek”**, iki bölgeyi oyuna dönüştürdü ve yüz yıllık bir ikileme son verdi.

İlk iki yıl kimse ne olduğunu pek anlayamadı. Ama üçüncü yılın sonunda oyun rakipler için tek bölgesi oynanır hale gelince herkes vaziyeti defacto kabul eder hale geldi. Barcelona'nın iki bölgesi oyunu –aslında tek bölgesi iki varyantlı oyunu– savunma ve hücumun bitişik karakteri, başta Barcelona oyuncu gurubu olmak üzere, bütün star ve yıldızcıkları teknik adama daha bağımlı hale getirdi.

Yuvarlak top seksi cazibesini kaybetmişti ve top dâhil, zaman alan ve bütün pas tüketim olanakları fena halde bir kurgusal akla ihtiyaç duyuyordu. Derinlemesine ve genişlemesine yaşanır hale gelen oyun **“hegemonyası”**, kendi dışındaki her şeyi **“ikincil”** ve hafif **“deneyimlenebilir”** pozisyona itti.

Merkezî pratikler, anlamlar ve değerler sistemi tepeden tırnağa değişti. Artık futbol, oyuncudan oyuna bir geçit değil, tam tersine oyundan oyuncuya bir geçittir.

Güle güle Pep, Bütün o güzellikler için sana minnettarım.

José Mário dos Santos Félix Mourinho- Oyun üretiminin maddi altyapısını baskı altında tutan ve oyunu salt **“maddi bir pratikten”** ibaret gören bu anlayış, hümanizmden arta kalan hiçbir unsuru oyuna dâhil etmeye yanaşmaz. Ona göre her oyun, teknik direktörün yanı sıra başka da pek çok şeyin oyunudur.

Kendi dolambaçlı, eklektik ve nev'i şahsına münhasır patikasında ilerleyerek, önemlice sayılabilecek kimi teorik gelişmeleri öngörmüş olması, Mourinho'nun futbol entelektüel kariyerinin ilginç bir özelliğidir. Her teknik adamdan bir şeyler öğrenerek bugünlere ulaşması ve bu türün en ünlü temsilcisi olarak, yeni doğan oyun pratiğini nerdeyse sezgisel olarak **“önleme”**si bilhassa onu garip bir örnek haline getiriyor.

Bu yıl İspanya şampiyonluğuna uzanırken kurguladığı hızlı hücum stratejisi, onu dünyanın diğer bütün teknik adamlarından ayırttı. Bu yıl hiç kimse onun takımından daha hızlı bir şekilde topu kanatlara taşıyamadı. Ve yine hiç kimse, kanatlara taşınan top sonrası onun takımı kadar ceza sahasında çoğalamadı. Barcelona maçları hariç, yine hiç kimse top kanatlara taşındıktan sonra onun takımı kadar ceza sahası için çok alternatifli olamadı.

Marcelo Alberto Bielsa Caldera- Bir yıl kadar kısa bir sürede genç Atletico Bilbao'ya kazandırdığı yeni kimlik, eğer yüksek temponun ritim zaafına takılmasaydı, bugün bambaşka şeyler konuşuyor olacaktık. Bütün futbol kuramcıları, kesintisiz bir ritmik akış için en az üç yıla ihtiyaç olduğu fikrinde birleşiyorlar. Bu durum şimdilik **“nerede yaşıyor olmamıza”** bağlı olarak bir realite.

Bielsa için oyun, yeni biçim ve ritimler keşfetmek, algı ve ilişkilerin yaşayan cismi içinde oyunun özünü kavrayıp onu yeniden inşa etme ortamlarından biridir. Oyunun yapılarıyla oyuncunun duygusu arasında var olan o ölçülüp biçilecek **“gerilimi”**, estetik olarak düzenlemektir. Ve Bielsa bu işi harika kotarıyor.

Şenol Güneş- Geçen senenin o harika oyununu tekrarlayamadı. Tekrarlanabilir bir oyun üretebilirmiş gibi duruyordu hep! Ama olmadı ve galiba bir **“yapı”** ve **“duygu”**dan bir **“duygu yapısı”** üretemedi.

Aykut Kocaman- Yoba ve Bekir'i orta sahaya çıkarttığı maçlarda, takımı, ölümcül bir makineye dönüşebiliyordu Alex el frenine rağmen. Sanırım, sandığı kadar özgür değildi!

Fatih Terim- Pratik işlere pratik dönüş, analizin yerini tutmaz.

Tayfur Havutçu- Bir Beşiktaşlı olarak fikirsiz paslara tahammül etmeyi kimse talep etmesin, ben de..

Rıza Çalımbay- Bu yılın en büyük kazanımı ve ayrı bir yazı konusu. Perşembe günü Çalımbay'a daha yakından

bakmayı deneyeceğim.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Keskûsorûzer! *

Ali Fikri Işık 22.05.2012

FIFA'nın düzenlediği **II. Filistin Şampiyonası**'nda **Kürdistan** Ulusal Takımı, **Endonezya** ile kozlarını paylaşmak üzere saha çıktığında içimdeki **"anlatma"** şehveti hiç bu kadar tahripkâr ve talepkâr olmamıştı. **Bilbao**, **Beşiktaş**, **Barcelona**, **Diyarbakir** maçlarına hissettiğim tarafgirlik duygusu her zaman tavan yapar ve ben makul olmayan bu durum ile boğuşmak zorunda kalırdım.

Ama daha maç başlamadan hissetmeye başladığım yeni **"duygu"** durumu, hiçbirine benzemiyordu; daha sert, daha sarsıcı ve şaşkınlık verecek şekilde daha aptallaştırıcı!

Tekniğin, taktiğin, organizasyonun ve oyun stratejilerinin hiçbir önemi yoktu; **Keskûsorûzer**'in bir an önce gol atıp öne geçmelerini diliyordum! Kürt olmanın **"o dayanılmaz hafifliği"** atılacak bir golle **"ağırlık"** kazanacak ve ben varoluşumun merkezinde artık gururla oturacaktım.

Nitekim o gol çok kısa sürede geldi. Ama itiraf etmeliyim ki pek de hayal ettiğim gollerden biri değildi. (En azından ilk gol böyle olmamalıydı.) Sağ kenardan ceza sahasına kesilen kör **"orta"**, körlüğünü kanıtlarcasına **Kürdistansporlu** oyuncular değil de **Endonezyalı** oyuncuların birinin kafasından sekerek fileleri buldu. Olsun! Gol goldü! Rakipten gelmesinin bir önemi yoktu. Tıpkı yeryüzü tanrısı gibi futbol tanrısının da adalet ve merhametten yoksun olduğunu biliyordum!

Apaçık adaletsiz duruma rağmen çok sevindiğimi saklamayacağım. Evet, çok sevindim. Ama galiba birileri tanrının **"kıskançlığını"** kırbaçlayarak bu azıcık sevinç halini bile çok gördü ki, bir dakika sonra Endonezya'nın eşitlik golü geldi.

İnsan, bir kılıç darbesiyle kellesi bedeninden kopartılan o talihsiz mahkûmun âni acısını daha iyi anlıyor. Genizden dudaklara ulaşamayan o sözcük kümesinin, henüz belirgin bir ifade kazanamadan, dehlizlerde kararıp kaybolması, felaketin tam tarifi, su katılmamış bir trajedi.

Tam yedi defans oyuncusunun ortasından yemiştik golü. Vaziyet kafa karıştırıcıydı. Hâliyle kafam karıştı. İlk yedi oyuncunun orada ne işi vardı? İkinci olarak da yedi kişi nasıl olur da tek kişiyi bloke edemez? Hangi kurgusal akıl yedi kişinin tek kişi etrafında öbekenmesine cevaz verir? Verse bile o yedi kişi nasıl olur da işini yapamaz?

İçimdeki soru soran şeytana söz geçiremez olmuştum. Sorun, **Kejê Bêmal** taa **Diyarbakir**'den, araya girerek işaret ettiği Teknik Direktör **Ebdula Mehmud**'un göbeği ve **"daha fazla kebab"** yemesi gibi durmuyordu benim zihnimde. Sanki daha derin ve daha temel sorunlarımız vardı.

Şêx Fehim Işık'ın anlama gayreti ve **Mihemed Evdile Sanrı**'nın yüreklendirici **"Avrupa'da başka dilde yazanlar, takım çok iyi diyorlar"** uyarısı, bütün bunların teskin edici etkisi, zihnimin soru dağırcığı karşında, "surların sessizliği" kadar, onun etkisi kadar, etkili olduğunu söylemek isterdim! Ama **"Gülsarı"** zincirlerini koparmıştı bir kez.

Organize olamamak galiba bir tür Ortadoğu hastalığı. Kürdistan Ulusal Takımı'nın bir oyun organizasyonu yoktu. Oyun, bir kaleden öteki kalece gidebilmek için tercih ettiğiniz bir tür tüp geçiş biçimidir. Rakibin durumuna ve rakip analizinden elde ettiğiniz verilere göre ara durakları azalan ya da çoğalan bir tür tüp geçiştir oyun.

Bir oyuna sahip olmak demek sekizinci pasın **"adresini"** ve **"işlevini"** bilmek demektir. Bir oyuna sahip olmak demek, on dördüncü pasın pozisyon düzeyinde kaç oyuncunun rol alması gerektiğini planlamak demektir. Bir oyuna sahip olmak demek, bir **"fikir"**e sahip olmak demektir.

Ama o oyunu planlamadan onu kurgulamadan önce yapılması gereken aşılması mecburi fundamental sorunlar var? Söz gelimi, kontrol ayağı ile hamle ayağını temel bir futbol oynama tekniği olarak birbirinden ayıştırmak gibi.

Bunun ne önemi var demeyin sakın. Oyunun hızı ve temposunu belirleyen kadim bir meseleden söz ediyoruz. Eğer aynı ayakla hem topu kontrol eder hem de aynı ayakla hamle yapmayı düşünüyorsanız ilkin hızınız düşer ve defalarca hamle yaptığınız için maç kondisyonunuz gereksiz yere berhava olur. Ortaya çıkan ilkel estetikte çabası!

Kürdistan Ulusal Takımı Türk futbolundaki iki zaafı aynen kopya etmiş. Ayağa pas ve boş alandakine pas verme. Ayağa pas iki kez yanlış? Birincisi pas ayakla verilir ama ayağa verilmez, ikincisi ayak yerine, doğal tarafa hamle yönüne verilir.

Boş alana kaçan oyuncu, oyundan kaçan oyuncudur. Önemli olan boş alana kaçmak değildir, oyunun içinde kalarak oyunun içinde **"oyun için"** boş alan üretmektir. İlkinde planlamaktan kaçmak var, ikincisinde stratejinin uygulamasında risk üstlenmek açıkça bir değerdir.

Kürdistan Ulusal Takımı'nı uzun bir yürüyüş bekliyor. Eğer sabır etmeyi bilirlerse, yedi yılda dünya ile aralarındaki mesafeyi bir adımlık yola indirebilirler. Yeter ki sonuç ve skor belasından uzak dursunlar.

(*)**Keskûsorûzer**; Yeşil ve kırmızı ve sarı.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurdistan-Tunus

Ali Fikri Işık 24.05.2012

Tek ayaklı oyuncuların topu kontrol etme çabası, iki önemli yetiştirme/yetiştirilme defosuyla birleşince, dünyanın en iyi düşünülmüş, en ince ayrıntısına kadar, her şeyi en iyi kurgulanmış bir oyunu bile, devekuşuna dönüştürür. Gözü topta olan oyuncu kamburlaşır!

"Gözün topta olsun" denerek yetiştirilen oyuncu, ister istemez topa pimi çekilmiş el bombası muamelesi yapar. Gözünü topta diken oyuncu doğal olarak oyunu kontrol edemez. Oyunu kontrol edemediği için de oyuna ilişkin kararları önceden alamaz. Topla buluştuğu andan itibaren karar almaya çalışan oyuncu hâliyle topla daha fazla zaman geçirmek durumunda kalır.

Oysa futbol, tenis gibi tek kişilik bir oyun değil ki! Yirmi iki kişinin oynadığı bir oyunda en değerli **“odak”** top olamaz. En değerli gözlem nesnesinin top olması gerekmez. Buna gerek de yoktur. Çünkü bir tek oyuncu bile topun **“etkin”** anını kontrol edebilir. Zaten bu oyunun zaaf anı bütün oyuncuların topun büyüüne kapıldıkları andır.

Bu zaaf en fazla yan toplarda kendini gösterir. Gözünü topa diken oyuncu, tam da bu anda iki şeyi unuttur. Bir, kalecisiyle kendisi arasındaki mesafeyi, iki, rakibin esas olarak ne yapmak istediğini! Özellikle yandan gelen duran toplarda, gözü topta olan oyuncu, o körlük içinde kendi kalesine doğru bir koşu yapar ve beraberinde **“taşıdığı”** rakip oyuncuya kafa ile gol atma imkânı sağlar.

Bana kalırsa Ortadoğu coğrafyasında bütünlüklü bir oyun inşa edilemiyorsa bunun en önemli sebebi bu yanlış perspektiftir. Dolayısıyla oyuncuların odağını değiştirmek, futbol reformunun en değerli hamlesi olacaktır. Bu oyunda değerli olan şey görmek değil, **“düşünmektir”**. Kaldı ki görmek zaten en doğal durumdur ve bunun için özel olarak bir şey yapmak gerekmez. Ama gördüklerimiz üstünde düşünmek galiba çok ciddi bir reform işidir.

Yeri gelmişken iki temel defansif yanlşın altını çizmek gerek. Topun rakibe geçtiği durumda, defans oyuncusunun kendi kalesine doğru koşu yapmasını, hangi futbol doğrusuyla izah edebiliriz? Kimse kusura bakmasın ama bu ahmakça davranışın futbolla, oyunla bir alakası yok. Bu durum her hâlükârda rakibin üstünlüğüne **“iman”** etmiş bir reflektir.

Kendi zavallılığını kabul etmeden, hiç kimse bu davranışı içselleştiremez. Bu tam anlamıyla kendini **“değersiz”** görme kompleksidir.

Defans oyuncusunun ilk görevi rakibi karşılamaktır. Rakibin oyun alanını daraltmaktır. Rakibe baskı uygulayarak onu **“kararsızlaştırmaktır”**. Oyunun akışını değiştirerek zaman ve alan kazanmaktır. Bütün bunları geriye doğru koşarak yapamazsınız. Defans oyuncularının geriye doğru koşusu, bir tek durumda makbuldür ve o da, rakibin arkaya sarktığı durumdur.

Geriye doğru koşu yaparak rakibe oynayacak geniş alan bırakan defans anlayışı, sıra topla oynamaya gelince, bu kez da inanılmaz bir **“hantalılık”** örneği sergiler. Çünkü geriye doğru koşmaktan bir türlü topla çıkmayı, topla oyuna katkı yapmayı öğrenemez! Top onun için çok **“tehlikeli”** bir nesnedir. Ya amaçsızca uzun vuracaktır. Ya da beyni, bir kağı arabası yavaşlığında topu güvenli biçimde oyuna sokmakla meşguldür.

Ne o ne de bu. Defans yapmak oyunun en modern ilişki biçimidir. Oyunun **“uygar”** yüzünü defansif ilişkiler temsil eder. Hücumdaki doğaçlama ve kendiliğinden oluşan hallere pek itibar edilmez. Her şey önceden ölçülüp biçilmiştir.

Tunus maçı 2-1 aldı ama fair play adına Kurd taraftarın yüreğinde derin bir yara da açıldı. Kendini yere atan ilk Tunuslu oyuncunun, uzun süre yerde **“kıvrınmasının”** ardından, herkes gibi benim de gözüm süredeydi. Uzatmayacağım. Tunuslu oyuncular bu davranışlarıyla oyundan tam on beş dakika çalmayı marifet sandılar!

Fatih Uraz ve **Arda Alan**’ın affına sığınarak kaleciliğe ilişkin bir iki laf edeceğim. Tunus’un birinci golünde **Gaffur**, eğer geriye doğru bir adım atsaydı o topu en yüksek noktada tutabilirdi. Çünkü etrafında herhangi bir rakip oyuncu yoktu ve baskı da yemiyordu. Ama Gaffur hem geriye doğru adım atmadı hem de topu penaltı noktasına doğru yumrukladı. Tabii bu güzel **“asisti”** de Tunuslu oyuncu çok güzel değerlendirdi.

Fatih Uraz’ın altını çok sıklıkla çizdiği gibi kaleci denen kişi **“ayakta”** duran kişidir. Çünkü ayakta olan kaleci ellerinin avantajını kullanabilir?

Çalimbay ve Beşiktaş

Ali Fikri Işık 29.05.2012

Beşiktaş, Rıza Çalimbay ile çalışmalıdır. Pek etkileyici bir önerme olmayabilir, ama bu akıl yürütme basitlik gibi bir avantaja sahiptir. Psikanalist bir eleştirmen, hikâyede Oidipus kompleksine dair kesin ipuçları bulabilir ve çocuğun **"kovulmasının"** babasıyla kavga etmiş olduğu için bilinçdışı olarak kendine uygun gördüğü bir "ceza" ya da bunun bir tür simgesel iğdiş edilme biçimi veya ana **"rahmine"** simgesel bir dönüş olduğunu gösterebilir.

Hümanist bir eleştirmen, hikâyeyi insan ilişkilerindeki **"güçlüklerin"** dokunaklı bir dramatizasyonu olarak okuyabilir.

Başka bir eleştirmen ise istediğini düşünüp istediğini yazabilir!

Geriye kalanlara miras olarak bir futbolcu **"sendikası"** bırakmayı başaramamış futbolcu eskileri içinde, kendini değiştirip dönüştüren nadir teknik adamlardan biridir Çalimbay.

Beşiktaş'ın ihtiyacı, Quaresma ve benzeri bir oyuncular topluluğunun toplamı değil, daha basit bir şeydir; sistemler sistemi, ilişkiler ilişkisi, yani oyundur.

O-Y-U-N.

Hayal edilebilecek en karmaşık basitlik! Her birinin kendi gerilimi, koşutlukları, tekrarları ve karşıtlıkları olan ve her biri diğerlerini sürekli değiştiren birkaç sistemi kendi içinde yoğunlaştıran bir oyun.

Sistemin içine dâhil edilmiş her pasın bir dizi biçimsel yapı aracılığıyla başka birkaç pasa bağlanmasına imkân sağlayan bir oyun. Hem **"dikey"** hem de **"yatay"** örüntüleri işlevselleştiren bir oyun.

Çalimbay'ın son iki yıllık pratiğine bakıldığında öne çıkan en anlamlı değer, yeni futbol paradigmasını takıntılı hâle getiren ve her şeyi "oyun" kavramlarıyla yeni baştan bir kez daha düşünme **"girişimine"** cesaret etmesidir.

Oyundaki **"derin yasalar"** ve **"yapılarla"** özellikle ilgilendiğini Sivasspor'a oynattığı futboldan kolayca anlamak mümkün.

İlkin oyunun geometrisini keşfetti.

Sonra total bir **"küp"** oyun üretti.

Küp'ün içine **"dikdörtgenleri"** ve **"üçgenleri"** yerleştirmeyi ihmal etmedi.

Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş'a karşı test ettiği bu oyun Türkiye standartlarının üstüne çıktı.

Bu pratiğin bir başka anlamı ise geleneksel yararcı oyundan tam kopuştur; Terim ve Denizli'nin temsil ettiği vesayetçi, doğaçlama oyun anlayışından kocaman bir sapma ve oryantalist keyfiyete **"aşağıdan"** indirilen

büyük bir darbedir.

Demirören zihniyetinin Beşiktaş'ta yol açtığı **“Uludere”** felaketinin üstü örtülmeyecekse; Demirören ve temsil ettiği zihniyetten gerçek anlamda hesap sorulacaksa ve bu durum bir **“yenilenme”** olarak Beşiktaş tarihinde hak ettiği, haklı yerini alacaksa...

Ben Çalimbay diyorum.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avcıyla konuşmalar (3)

Ali Fikri Işık 31.05.2012

Bu yüzyılda futbol oynama pratiğini etkilemiş olan dönüşümün başlangıç tarihini belirlemek istiyorsak, Hollandalı teknik adam **Rinus Michels**'in çığır açıcı denemesi **“Toplu hücum/ toplu defans”**ı **Ajax**'ta uygulamaya başladığı yıl olan 1965/1966 sezonunda karar kılmak en iyisi olacaktır.

O tarihten beri, özellikle de son yirmi yıl içinde futbol oynama pratikleri çarpıcı bir biçimde dallandı budaklandı; **“oyun”**, **“sistem”** ve **“strateji”** gibi kavramların anlamları büyük değişimlere maruz kaldı.

Ama bu devasa değişimin önemli bir kısmı hâlâ belirli bir uzmanlar ve meraklılar çevresinin dışına çıkabilmiş, teknik adamlar, futbol yorumcuları ve taraftarlar üzerinde tam bir etki yaratabilmiş değil.

Neyse ki, son dönemlerde özellikle de **Barcelona**'nın gözle görülür başarısı, **neo-total futbol**un yeniden gündemleşmesini sağlayarak popülerize etmeyi başardı. **İspanyol ulusal takımı**, kısmen **Alman ulusal takımı** ve **Atletic Bilbao** ile **Arsenal**'in katkılarıyla çok güçlü bir gelenek olmaya aday durumda.

İktisatçı **J.M. Keynes** bir keresinde, kuramdan hoşlanmayan, onsuz daha rahat ettiklerini iddia eden iktisatçıların, sadece daha eski bir kuramın etkisinde olduklarını söylemişti. Bu tesbit, teknik adamlar ve futbol yorumcuları için de geçerlidir.

Geçenlerde **Mehmet Demirkol** **“Avcı'nı söyledikleri ve yaptıkları...”** adlı bir yazı yazdı *Fanatik*'teki köşesinde ve konunun giriş cümlelerini şöyle bağladı: **“Gelişmeye kapılarını 2002'den sonra kapatmış gibi duran Türkiye'de sert, kaotik oyun tüm unsurların orta tercihidir. Teknik adamlar, zeminler, hakemler, oyuncular, TFF, yorumcular, gazeteler bunu oluşturan unsurlardır. Hemen herkesin ortak kararıdır bu.”**

Ve aynı nedensellik zincirine bağlı kalarak ve de çok da haklı olarak konunun finalini şu cümlelerle bitirdi.

“...Şimdi Avcı ülke tarihinde sıkça görüldüğü gibi devrimi en üstten yapmaya çalışıyor. Tabanı değiştirmeden tepeyi değiştirmeyi hedefliyor. Bunun adı ‘İmkânsız Görev’dir.”

Demirkol'un nedensellik zincirine katılmamak mümkün değil; ama sonuçları konusunda onun kadar karamsar değilim. Süreç yeni başladı ve bu evrim, **“dış”** dinamiklerin belirleyiciliğiyle, hemen herkesi yeni durumu algılamaya zorlayacak. Burası kesin.

Gizlisi saklısı kalmadı bu işin; sonuçta neo-total futbol, her şeyi yeni baştan oyun olarak düşünmekle kalmaz, her şeyi yeni baştan konusu oyunun kendisiymiş gibi düşünür. Çünkü neo-total futbol, bir maçın **“fiili**

pozisyon" düzeniyle, bir oyunun önceden kurgulanmış her pozisyonunun gerçekten meydana gelme **"sırası"** arasında ilkesel bir ayırma gider.

İlk kategorideki fiili pozisyon düzeni, klasik **"maç örgüsüyle"** eşdeğerdir; bir maç çoğunlukla kaleci vuruşuyla başlar ve topun bir biçimde kontrol edilmesiyle (kaleci vuruşuyla başlayan oyunlarda topu iki rakipten hangisi kontrol etmeyi başarırsa başarsın sonuç değişmez) oyun kronolojik olarak geriye doğru işler.

İkinci kategorideki pozisyonların meydana gelme sırası, klasik hikâye anlatma tekniğiyle eşdeğerdir; topun oyuna sokulma düzeni, fiili taktik düşünce hazırlıkları, ileri veya geriye dönüşler, pozisyon düzeyine yerleşim gibi tam zamanlı bir oyunun ön kurgusalılık gerekliliklerini gözetir.

Pas'ın işlevini belirleyen şey ona seçenek olanın doğasıdır. Oyunda tek hakiki yaratıcılık, harika bir açıyla seçenek olma hâlidir. Pratik bir ilişkinin seçenekler aracılığıyla başka bir pratik ilişkiye evrilmesi benzersiz bir iç düzenlenmeye işaret sayılabileceği gibi, esasen oyun içi tüm **"fazlalıkların"** asgariye indirilmesi anlamı da taşır.

Oyunun fazlalıklarından arınmak, yeşil saha üzerindeki işaretlerin ritim ve pas kalıplarının önceden tasarlanmış olmasıyla ancak mümkündür.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtaj ve defansif futbol arasında bir ilişki var mı

Ali Fikri Işık 05.06.2012

"Daha fazlasını söylemek için biraz tedirginim, çünkü gerçekten dün gece çok şanslıydık ve Milli Takım'ın hâlâ çok zamana ihtiyacı var..." Lafı böyle bağlıyordu Uğur Meleke. Eğer yanlış yöne doğru gidiyorsanız dünyanın bütün zamanları sizin olsa ne yazar? Şu ünlü klişede dendiği gibi **"... Bir kere yanlış trene bindiyseniz; koridordan ters tarafa koşmanın hiçbir faydası yoktur!"**

Zaman geriye doğru akan bir süreçtir ve biz anımsayarak bunu biliyoruz. Yüzyıllık bir fiyaskoya neden yeni krediler açmamız gerektiğini doğrusu anlamış değilim.

Bir hazırlık maçı yapıyorsunuz ve bu maçta bile kendi oyununuzu oynamaya cesaret edemiyorsunuz? Topu rakibe bırakan bir planla sahaya çıkıp doksan dakika dayak yiyorsunuz. Kimi akli eveller de buna güzel oyun deme cüretinde bulunuyor? "İyi oynadık!"

Eğer bu utanç verici oyun, güzel oyun ise Başbakan çok haklı, Uludere ile kürtaj arasında çok akli nedenler var demektir. Hatta aynı şey demekte bir beis yoktur!

Rakibin oynadığı ve sizin sadece karşı koyduğunuz bir eylemin adı sizin hanenize oyun olarak yazılmaz.

Futbol oyunu topla birlikte kendiliğinden hareketler dizisi oluşturan büyülmüş bir oyun. Ortaya bir top atın, birileri kendiliğinde hamle yapar, diğeri onu karşılamaya çalışır. Bu hareketlilik ayrıca talimatlar gerektirmez. Futbolun doğası böyle bir şeydir.

Ama günümüzde bu tür hareketler dizisine oyun denmiyor ve galiba futbol kamuoyu ile ihtilafa düştüğümüz nokta da bu. Oyun teknik adamın önceden kurguladığı bir şey olmak zorunda. O kurgunun sahadaki

uygulaması oyun veya oyun değil biçimindeki yargılarımızın içeriğini belirler.

Topun rakipte olma hâli bir planlamayı gerektirir bu doğru ama durum zaten inisiyatifin sizde olmadığını anlatır. Peki ama inisiyatifin tümüyle sizde olduğu topun kapılmış hali üzerine ne tür plan ve organizasyonlarınız var?

Mourinho Nuri Şahin'i pas örüntüleri için transfer etti. Talihsizlik, Nuri sakattı ve Mourinho oyun sistemini değiştiremedi. Terim'in kaotik aklını sadeleştiren adam Selçuk İnan'dı ve Selçuk harika işler yaptı.

Elinizde Bekir gibi topun kıymetini bilen çok dengeli bir oyuncu var. Arda gibi ince işler yapmayı basitleştiren gerçek bir yetenek var. Sercan gibi kenarda adam eksiltmeyi leblebi yemeye dönüştüren biri var. Hamit var, Mehmet Topal var ama siz hâlâ bu usta adamlar arasındaki doğal ilişkiyi keşfetmemişsiniz.

Ulusal takımı İBB'leştiremezsiniz.

Atılan üç golün de yapı ve örüntülerden gelmediğini biliyoruz. Çünkü maçı biz de izledik.

Cesur ve ciddi bir futbol aklına ihtiyaç var. Korkularını futbol aklı yerine ikame etmeyecek, alışkanlıklarını **"zorunluluk"** diye bize yutturmaya kalkışmayacak dürüst bir futbol bilgesine ihtiyaç var.

Son söz; Uludere katliamı ile kürtaj arasında hiçbir akli nedensellik yok. Tümüyle demagoji. Avcı'nın oyunu ile **"oyun "** arasında da hiçbir nedensellik yok. Tümüyle rastlantısal.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyun ve hayat durumları!

Ali Fikri Işık 07.06.2012

Evet, kabul ediyorum... Futbol, insanların hayat durumlarıyla çok yakından alakalı değildir; hayatı bütün zenginliği ve çeşitliliğiyle sergilemez, sadece yaşıyor olmanın verdiği hissi ve zevki, kuru kavramsal araştırmalar yapmaya tercih eder. Bu yanılla soyut değil somuttur.

Ama oyun pratiğini kurgulayan kişi kendi faaliyet alanını sert bir somutlukla sınırlayamaz, iki oyuncu arasındaki pas **"örüntüsü"** bile asgari düzeyde bir soyutlama yeteneği gerektirir.

Modern futbolun öyküsü, paradoks olarak bu tür gerçekliklerden kaçarak oyunun kendisi, organik pozisyon bilgisi, futbolun ebedi doğruları, hayal gücü, oyuncunun zihin ve atletik yapısı, sistem, pas, model, ritim, tempo vb. gibi bitimsiz alternatiflere sığınmanın anlatısı olmuştur.

Oyun pratikleri alanında çalışan birey kendi faaliyetlerinin **"merkezi"** önem taşıdığını düşünmek gibi bir hataya düşmez! Çünkü insanlar sadece oyun pratikleri ve onun kültürü ile yaşamazlar.

Bu en önemli olgudan yola çıkmayan ve faaliyetleri süresince bunu unutan her hangi bir teknik adamın ve oyun anlayışının bence **"değerli"** olma olasılığı azdır.

İçinde tüm parçaların, bütünü'nün selameti uğruna amansız birlikte çalıştığı **"işlevci"** yaklaşım, oyunu oyuncuların ruhuna açılan bir pencereye indirgedi; endüstriyel futbolun oyunu evrensel zihne açılan bir

pencere hâline getireceği de fena hâlde çok kuşkuludur.

Bir oyun parçasının “**yüzeyi**” gizli derinliklerinin itaatkâr yansımından başka bir şey değil; görünüşlerin illüzyonu bir bakıma gözardı edilme riski içeriyor olsa bile, oyunun yüzeydeki özellikleri bir tek merkezî anlama skor, sonuç bir “**öze**” indirgeniyor ki, bu öz de artık oyuncunun ruhu veya takımın kutsal ruhu değil, “**derin**” yapıların kendisidir.

Gerçek hayattan bu şekilde kaçmak, 21. yüzyılda hüküm süren endüstriyel futbolun, gevşek, bireyci ve merkezileşmemiş 19. yüzyıl futbol mirasına karşı bir tepki olarak kabul edilirse kısmen anlaşılır; ama tepkinin aşırılığı yine de çarpıcıdır.

Aslında “**aşırıcilık**” daha çok futbolun gerçek hayattaki rolüne dikkat çekmeye çalışanlar için kullanılan bir terim olmasına rağmen, futbol tarihini inceleyenlere en şaşırtıcı gelen şey, bu tepkinin aşırıcilığı, toplumsal ve tarihsel gerçeklerle yüzleşmeyi sapkın denebilecek bir inatla ve beceriyle reddetmesidir.

Modern futbol, hayat durumlarından kaçarken, iyi ve güzel oyun için doğal bularak kullandığı “**estetik**” ve “**apolitik**” dilde kendi elitizmini, cinsiyetçiliğini, bireyciliğini ortaya koyarak, hayat durumlarının bir tür temsilcisi olan modern ideolojilerle arasındaki bilinçdışı ortaklığı açığa çıkarır.

Evet, kabul ediyorum... Futbol, insanların hayat durumlarıyla çok yakından ilgilidir; soyut değil somuttur, hayatı bütün zenginliği ve çeşitliliği ile sergiler...

Siyaset yapma biçiminiz neyse futbolunuz da odur. Sanat ve edebiyatınızın düzeyi neyse futbolunuzun düzeyi de odur. Kültürel olarak ne kadar çoğulcuysanız futbolunuz da o kadar çoğulcudur. Üretim süreçlerindeki işbirliği ve disiplininizin ahlaki temelleri her neyse oyun oynama pratiğiniz de odur.

Hayatı anlamlı kılan ne kadar çok “ortak” değeriniz varsa, futbolunuzda o ölçüde zengindir!

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teknik direktörle konuşma (1)

Ali Fikri Işık 25.12.2012

Pazar gecesi Avni Aker’ de iki teknik adamın “**düşüş**”te kafa karışıklığı çabasını ne kadar ileri götürebildiklerine tanık oldum. Aksiyon tabii buna aksiyon denebilirse salt düşünsel ve ahlaki bir arayıştır. Oyun bütünüyle iki teknik direktörün kontrolden çıkmış monologuna dönüşünce, “**Beş gün öncesine nazaran kendinizden pek o kadar memnun olmadığınızı kabul edecek misiniz**” sorusunu sormak “**tövbekâr yargıç**” gibi benim payıma düşüyor anlaşılan!

Aklınızın, hızın hızına yetişemiyor olması pekâlâ anlaşılır bir durumdur. Ama bu apaçık gerçeği sürekli inkâr ederek, kendi büyük ahlaki krizinizden nasıl çıkmayı umuyorsunuz? Hem ahlaki sorumluluk üstelenmiyorsunuz, hem hızın (aksiyonun) düşünsel seviyesine çıkma çabasını ret ediyorsunuz.

Sorun, galiba benim ifade etmeye çalıştığım yerden daha derin bir yerlerde olmalı?

Kutsal kitapların birinde geçen büyük göç öyküsüne göre, İsrailoğulları’nın Sina çölünden geçerek vaat edilmiş topraklara göç etmesi 40 yıl sürdü. Bu yaklaşık 320 kilometrelik bir mesafedir. Öyleyse, ortalama hızları günde

yaklaşık 22 metreydi; saatte bir metreye yakın ya da gece molalarını hesaba katarak, diyelim ki saatte üç metre. Hesabı nasıl yaparsak yapalım, elimizde komik bir hız (yavaşlık) var, salyangoz hızı deyiminden daha yavaş.

Aksiyon, hızın içerdiği nitelikler ile gerçek kimliğini edinir ve o bildik anlam dünyası içinde helal, hakkı teslim edilmiş bir kavrama dönüşür. Hızın olmadığı yerde aksiyondan söz etmek, birilerinin **“hakiki mesleğinden ve kimliğinden”** şüphe etmek için yeterli sebeptir.

Salyangoz hızı deyimindeki yavaşlıktan daha yavaş bir başka “yavaşlık” Türk futbolunun **“oyun”** karakteridir. Eğer haksızlık yaptığımı düşünen varsa, izleyecekleri ilk maçta her oyuncunun topla buluşma **“ânına”** dikkat kesilsin. Futbol oyununun en temel ve çekirdek düzeyindeki en saf, en doğrudan **“yapı/sı”** iki oyuncu arasındaki tek top ilişkisidir.

İki oyuncu arasındaki top/pas ilişkisinde ya bir senfoni orkestrasının belirleyici kesinliğine iman edersiniz ya da bir caz grubunun doğaçlama dünyası içinde **“daha iyi bir bütüne”** varmak için “uyumu” model seçersiniz. Caz grubunun biçimlendirdiği karmaşık uyum, ortak bir partisyona dayanarak çalmaktan değil, her müzisyene ait özgür müzikal ifadenin diğerleri için izlenmesi lazım gelen **“kaynak”** olmasından ileri gelir. Burada özgürlük ve bütünün çıkarı arasında bir çelişki yoktur ve her müzisyen yalnızca müziğin bütünlüğünde kendini kaybeder. Kaybolur.

Anlayabildiğim kadarıyla ne senfoni orkestrasına itibar ediyorsunuz ne de bir cazcı gibi özgür ve cesur davranmaya niyetlisiniz? Ama biri olunmalı. Başka yolu yok.

Hakiki erdem, hayatta sizi koruyan şeyi arzulamaktır, dolayısıyla onun kökeninde kişisel çıkar bulunur; fakat bu, genel doğa yasalarına itaat eden, dostluk, barış ve sevgiyle kusursuz biçimde uyumlu, rasyonel biçimde bir öz saygı biçimidir.

Eğer top, avucunuzdaki sıcak patates gibi canınızı yakıyorsa, kabul etmek lazım gelir ki, bir yerlerde kimi şeyler fena hâlde yanlış yapıyor.

Aklıma Güney Kürdistanlı romancı **Bextiyar Elî**’nin son roman düştü. **Apê min Cemşîd Xan ku hertîm bê ew li ber xwe dibir. (*)** Romanın kahramanı Cemşîd Xan uzun işkencelerden sonra beden ağırlığını kaybeder ve en küçük esintiyle birlikte yerle ilişkisini kaybederek havalanır. Ama esas trajik olan düşüşüdür; çünkü her düşüşte bilincini kaybeder. Bir önceki durumuna ilişkin hafıza kayıtları silinmiştir.

(*) Amcam Cemşîd Xan her zaman ve her rûzgârla havalanırdı.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teknik direktörle konuşma(2)

Ali Fikri Işık 01.01.2013

Antik heykeltıraşlar, çoğu zaman mezarın iki yanına tutuşmuş meşaleler tutan melekler koymuşlardır. Bu ışıklar ölmekte olanlara hem ölüme giden yolu gösterir hem de yanlışlarının ve hatalarının listelerini aydınlatırdı. O

sembolik cenaze töreninde eli meşaleli meleklerin **“ilgisine”** muhtaç hâle gelmeden bir yanlışlar ve hatalar cetveli hazırlamakta fayda var!

Önceliği, neden iyi ve güzel oyunu hak etmediğimizi ima eden o ıvır zıvır bahane bohçasını yeniden düzenlemeye ve deneyimimizin esasını oluşturan gerçek nedenselliklere bir parça itibar kazandırmaya vermiyoruz? Eğer eğilimlerimizi böyle yönlendirirsek, sanırım iyi bir başlangıç yapmış oluruz. Eğer etkinliğimiz dolayısıyla yapıp etmelerimizin hakiki bir değeri varsa, o hakiki değer, yapıp etmelerimize tanık olan **“diğerlerini”** de kapsamak zorunda.

İyi ve güzel oyunun kendi dışına taşan bir şey olduğunu biliyoruz. Kendi dışına taşan her şey gibi iyi ve güzel oyun da hakiki manasını taşıdığı yerde bulur. Eğer bu doğruysa, içe kapanıp, durumu salt kişisel hesaplarla sınırlamak ve bunda ısrar etmek, iyi ve güzel oyun duygusunu, kaotik bir boşluğa salıvermek değil mi? Eğer son tahlilde iyi ve güzel oyun hepimizin çıkarını temsil ediyorsa, bu çıkar aynı zamanda en çok **“yaratıcısının”** çıkarını da temsil etmez mi?

İyi ve güzel oyunun ilk ve hakiki sahibi taraftardır. Taraftarın değerli olduğuna inanmayan hiçbir teknik adam iyi ve güzel oyunların altına imza atamaz. Sizin oyununuzu alıp daha etkili yerlere taşıyan ve belki de onu sizin de hiç düşünmediğiniz anlam dünyalarıyla tanıştıran/ tanıştıracak olan taraftardan başkası değildir.

Sanıldığı aksine yorumcu sadece kendisinden söz eden kişidir.

Oysa sizinle gerçekten ilgilenen ve sizin etkinliğinizin hakkını veren yüce gönüllü **“seyirci”** adını vererek pasif bir konuma ittiğiniz o seyreden **“aktif”** çoğunluktur.

Bütün oyunlar seyirci için oynanır. O hâlde değer skalasının en tepesinde taraftar vardır. Seyircisini küçümseyen ona sadece kendi çıkarları için misyon yükleyen hiçbir oyun iyi ve güzel olamaz. Esasen kendi seyircisinin kültüründen beslenmeyen onun hayatla mücadelesinden ilham almayan oyun hakikileşemez, züppe kalır.

Yalnızca züppe gerçekten tanır züppeyi, çünkü onun arzusunu yani varlığının özünü taklit ediyordur. Burada hakikilik ile kopya arasındaki farklılığı bulmak sözkonusu değildir. Çünkü hakikilik, sahicilik yoktur.

Oyun, yönetici elit, sporcu grubu, teknik adamlar ve statü endişesiyle kıvranan yorumcular arasında bir kast, kapalı devre bir Ezop dili ve sadece **“ağaçtan düşmüş kertenkelenin”** alkışladığı bir etkinlik değildir. Öyleyse oyun, yörüngesine oturan her şeyi ciddiye almak ve önemsemek zorundadır. (Şu yörünge meselesini teknik adam yanına bir sosyolog ve antropolog grubunu almadan çözemez; kulüpler neden bu disiplinden gelen uzman istihdam etmez anlamış değilim.)

Teknik adam yüzünü sahadan çok taraftara, seyirciye dönmelidir. Seyircinin gururunu keskin bir kavrayışla tatmin edecek tutkuyu, temiz bir ahlak ile kimliğine bir madalya gibi yazmanın yolunu bulmalıdır. Ve oyunun içinden ve oyun aracılığıyla o muhteşem ziyafet sofrasından herkesin tok karnına kalkmasını sağlamalıdır. Tokluk duygusu salt skor başarısından ibaret değildir. İyi tasarlamış bir organizasyonun, doğaçlama hareketlerin şaşırtıcı etkisinden daha fazla kalıcı olduğunu, daha kalıcı izler bıraktığını oyun tarihinin tanıklıklarından ötürü biliyoruz.

Taraftar özgürleştirir. Taraftar için oynamaya iman eden güçlüdür. Özgürlük ve güç, iyi ve güzel oyunu garanti eden ve **“yüz yıllık itiş kakışa”** son verecek ilk iki adımdır.

Bir Turistin Anıları kitabının sonunda, **“özgürlüğü ancak onu elde edebilenler hak eder”** diye yazar Stendhal. **“Yalnızca güçlü kişiler kibirsiz yaşayabilir.”**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ve şikeci kulüplere vergi affı!

Ali Fikri Işık 08.01.2013

Şikeci, vesayetçi sistem bu de kez vergi affı için kapıda. 3 Temmuz sürecinde büyük bir zafer kazanan şikeci zihniyet, hiçbir **“bedel”** ödemedi imparatorluğunu koruduğuna göre, şimdilerde de utanmadan bizden yeni icraatlar için finansör olmamız gerektiğini talep edecekler.

Sanıyorum bu cüretin altında yatan ana **“irade”**, bir bütün olarak siyasal sistemin şikeci, vesayetçi futbol ikliminden yana tavır koymasındır. Siyasal sistemin şikeci futbolu himaye eden karakteri, bizzat siyaset etme biçiminden kaynaklandığı için bu noktada bir çelişme sözkonusu değil, tersine örtüşme ortak paydadır.

Parti içi demokrasiden yoksun olan siyasal partiler, futbol kulüplerinden kulüp içi demokrasi talebinde bulunmaz/ bulunamazlar. Dolayısıyla da birbirini denetlemek şöyle dursun, bu benzeşmenin, **“ruhu”** ancak suç ortaklığı olabilir.

Liderin kişisel performansına inanan siyasal partiler ile oyuncunun kişisel performansına iman eden futbol kulüpleri arasında hem kültürel hem ahlaki hem de ideolojik olarak en küçük bir farklılık gözlemlenemez. Siyaset etme biçimin ile oyun oynama alışkanlığın aynıysa ne tür bir karşıtlık oluşabilir ki?

Oyunu **“oyun yapıları”** ile oynamak yerine oyuncunun kişisel performansı ile oynamaya kalkar ve bunda ısrar ederseniz, başınız borç stokundan kurtulmaz. Çünkü oyuncu performansı sizi sürekli oyuncu transferine zorlar. Oyunu oyuncu oynuyorsa, bu oyuna seviye kazandırmanın tek yolu yeni, **“hazır”** ve zinde oyuncu transfer etmektir.

Oysa bir futbol kulübünün kuruluş amacı oyuncu eğitip yetiştirmektir; transfer yapmak değil. Tümüyle transfer ihtiyacını ret ediyor değilim. Konuyu bu seviyede irdelememin nedeni yüz yıllık itiş kakışın salt transfer paranoyasından kaynaklandığını daha görünür kılmaktır.

Vergi affı bu çürümüş sistemin devamı evet demekten başka bir anlam taşımaz. Egosu şişik ve paralı olmasından başka futbol oyunuyla hiçbir ilişkisi olmayan kulüp yönetici sınıfına her kim el uzatırsa, bu toprakların futbol ruhu (ki ben o ruha inananlardanım) onları asla unutmayacak ve af etmeyecektir.

Bir sözüm de Maliye Bakanı Sayın **Mehmet Şimşek**'e, anlayabildiğim kadarıyla ikimiz de Batmanlıyız. **“Élihê”** diyoruz kendi anadilimizde yeni ve onurlu şehrimize. Ben vergi affına vicdanımda uygun bir yer bulamıyorum. Eğer siz bulursanız lütfen bana ve tüm **Élihê**lilere anlatın!

Yüzyıllık, geleneksel futbol oynama pratiğine dönük itirazları her seferinde çok ciddiye alıyormuş olmam beni bir kötümser yapmaz; tam tersine, itirazların üstüne bina edildiği temel ayrımlar dikkate alındığında, pekâlâ iyimser bir muhalifliğe terfi edilmem şaşırtıcı da olmaz. Çünkü, yüz yıldır kendi pratiği tarafından her adımda yanlışlanan bir sisteme muhaliflik sözkonusudur enikonu.

Sistemi işletme yükümlülüğünü omuzlarında taşıyan herkes, ideolojilerin yalnızca sizin yaptığınız şeyleri yansıtmakla değil **“meşrulaştırmakla”** görevli olduklarının fazlasıyla farkındadır. Sistemi işletmekle yükümlü olanlar bu şatafatlı rasyonellerden basitçe vazgeçmezler. Bunun bir nedeni, hâlâ çok sayıda insanın bu rasyonellere itibar etmesi, hatta aslında ayaklarının altındaki toprağın kaymakta olduğunu hissettikçe bunlara daha bir azimle sarılmalarıysa, bir başka nedeni de, **Adorno**’nun izniyle, metanın en azından henüz, kendi kendisinin ideolojisi olamayışıdır.

Şike ve şikeci meşrulaştırıldı. Sanırım sıra vergi affını meşrulaştırmada.

polesar@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)